St. Luke. Giryama and Swahili.

ST. LUKE

IN

GIRYAMA AND SWAHILI,

THE LATTER IN THE CENTRAL DIALECT AS SPOKEN AT

MOMBASA.

LONDON:
THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.
1892.

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

UWORO-WA-T'O

WA

MWÉRI LUKA.

UDZAGALUZWA KI-GIRYAMA.

UKAPIGWA CHAP'A TS'I YA LONDON
KWA VIT'U ZHA
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY,
U MWAKA WA BWANA WEHU,
1892.

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

INJILI

YA

MTAKATIFU LUKA.

IMELETWA KWA UTUNGO

WA

KI-SWAHILI.

IMEPIGWA CHAP'A KWA GHARAMA ZA
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY,
MJI WA LONDON

KATIKA MWAKA 1892 WA KIMASIHIYA.

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

2 . 3 . 87.14

Harvard College Library

Sept. 23, 1910

Gift of the

British & Foreign Bible Society

ST. LUKE IN GIRYAMA.

[NOTE: Giryama transliteration—

d and t are non-dental sounds ("cerebrals").

d and *t* are dental sounds.

w is pronounced by forcing air and voice through the lips when nearly closed as in shutting the mouth.

dh is as th in then.

zh is as the French j, but with a trace of vy, for which it grammatically stands.

ch and j are these consonants pronounced by laying the back of the tongue against the palate, the teeth being kept asunder.

ch', k', p', t', *t*', ts', are aspirated, or "explosive" consonants.

nj, ng, mb, nd, n*d*, ndz, are blends of n with the respective voice-consonants, and correspond to the preceding, which are blends of breath-consonants with that letter.

m' and n' are pronounced without any accompanying vowel, by uttering the sound through the organs of speech kept as close as possible.

ng as in finger, ng' as in singer.

ny is the Spanish ñ, a palatal sound.

Initial hh, hm, hn, hv, are h, m, n, v, accompanied by a strong breathing.

a, *e*, *i*, *o*, *u*, are close vowels.]

Digitized by Google

Original from HARVARD UNIVERSITY

ST. LUKE IN SWAHILI,

AS SPOKEN IN MOMBASA.

[*Tentative Edition.*]

[NOTE: Swahili transliteration—

d and *t* are dentals; *dh* and *th* are Arabic sounds resembling the th in "then"; th and dh are as in "thin" and "then" respectively. "Explosive" consonants are indicated by a (′) after them.]

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

U*W*ORO-WA-T'O WA LUKA.

UKOMO WA K*W*ANDZA.

1. Makik*a*la at'u anji madzangiza mikono
kuhenda-t'o-henda-t'o kus*e*ma-k*w*e go maut'u
gadzigoj*e*n*e*zwa-t'o k*w*ehu,
2 here hviryahu madzizhohufishizha o maro-
k*a*la enye kurona enye hangu kuandza-k*w*e ro
n*e*no makirihumikira,
3 dzas*i*kira-t'o mimi nikik*a*la ni mut'u nidze-
gaonerera gosi k*w*a kutsundza hangu kuan*d*ika,
kukuorera hvivi here p'ore-p'ore-ye, uwe mu-
t'u-m'zima *T*eofilo,
4 umanye maut'u garyahu udzoony*e*swa ku-
k*a*la k'agana kim*o*yo-m*o*yo.

5 Mak*a*t*i* ga Hero*d*e shaha ra Ju*d*ea hák*a*la
na mut'u mumwenga mulombi dzina-re uifwa
Zakaria, myongo-ni mwa *i*sa ra Abia, na mu-
che-we ni hat'u ha ana a Harun' ana-ache,
dzina-re uifwa Elisabe*t*i:
6 na-o mák*a*la enye ujeri mbere za Mulu-
ngu, machenderera na maamulo gosi na mala-
gizo ga Bwana haso kun*e*nerwa:

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

INJILI YA LUKA.

MLANGO WA KWANZA.

1. WAKIWA wat'u wangi wametia mikono
kutengeza mafunuo ya mambo yakubaliwayo
sana kwetu,
2 kama walivyotufikiza wat'u waliokuwa we-
nyi kuliona wenyewe lile neno tangu mwanzo
na kulitumikia,
3 nimeona vyema nami, nikiwa ni mt'u
niliyeyapeleleza yo*t*'e tangu asili yakwe kwa
ku*t*unza, kukuan*d*ikia hivi kama *t*ara*t*ibu ya-
kwe, Theofilo uliye*t*ukuka,
4 upate jua imara yakwe mambo yale uliyo-
funzwa.

5 Zamani za Hero*d*e mfaume wa Ju*d*ea ku-
likuwa na mt'u mmoja kuhani jina lakwe
akiitwa Zakaria, katika zamu ya Abia, na
mkewe katika wana wa Aaron wanawake, jina
lakwe akiitwa Elisabe*t*i:
6 nao walikuwa wat'u wenyi haki mbele ya
Mngu, wakendelea katika amri zo*t*'e na maagi-
zo ya Bwana pasipo laumu:

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

7 na k'amere na muhoho, k*w*a kuk*a*la were
t'asa Elisabe*t*i, kaheri mere madzenderera osi
airi na s*i*ku zao.

8 Na arihok*a*la akihenda ulombi-we kahi ya
p'ore-p'ore ya *i*sa-re mb*e*re za Mulungu,
9 here a*d*a ra ulombi, wák*a*la wa ku*t*ulu-
kirwa ni mbur*u*ga kufukiza uvumba, achangira
ridz*i*za-ni mwa Bwana.
10 Na murongo wa kufukiza uvumba m'*t*unga-
nano wosi wa enye-mudzi mere makihv*o*ya-ndze;
11 achombolerwa ni malaika wa Bwana, wi-
mire luhande lwa mukono wa kurya lwa
kifukizirwacho uvumba;
12 achangalala Zakaria k*w*a kum'ona-k*w*e,
akihenda oga.
13 Iye malaika akimwamba, Sogohe Zakaria,
k*w*a kuk*a*la udzas*i*kirwa kuhv*o*ya-ko, na m'-
che-o Elisabe*t*i undakuzhalira mwana mwana-
mulume, na dzina-re undamwiha Johan'ne.
14 Na-we undak*a*la na kufwahirwa na ki-
tseko: kaheri at'u anji mandafwahirwa k*w*a
kuzhalwa-k*w*e.
15 Kwani yundaka*l*a m'bomu mb*e*re za Bwa-
na, na uchi na p'ombe k'andanwa kamare;
na-ye yundakuadzazwa ni Roho ra Kutsuka
hangu kombola ndani mwa mame-ye.
16 Na anji kahi ya ana a Isiraili yundaaga-
luza k*w*a Bwana Mulungu wao;
17 na-ye yunda*t*ongodhya mb*e*re-ze na roho
na nguvu za Elia, kuigaluza my*o*yo ya baba-
-ze-at'u k*w*a ahoho ao, na enye kikani k*w*a

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

7 *t*ena walikuwa hawana mwana kwa kuwa
alikuwa t'asa Elisabe*t*i, *t*ena wametangulia
wo*t*'e wawili katika siku zao.

8 Ha*t*a alipokuwa akifanya ukuhani wakwe
katika *t*ara*t*ibu ya zamu yakwe mbele ya Mngu,
9 kama *d*asi*t*uri ya ukuhani, alikuwa yeye
kupata kura kufukiza uvumba, akingia katika
hekalu ya Bwana.
10 Na saa ya kufukiza uvumba kusanyiko
lo*t*'e la wenyeji walikuwa wakisali n*d*e;
11 aka*t*okewa ni malaika wa Bwana, amesimama upande wa mkono wa kuume wa chombo cha kufukizia uvumba:
12 akasangaa Zakaria akimuona, akangiwa
ni hofu.
13 Yule malaika akamwambia, Usiche Zakaria, kwani umesikizwa kuomba kwako, na
mkeo Elisabe*t*i a*t*akuzalia mwana mwanamume, na jina lakwe u*t*amwita Johanne.
14 Nawe u*t*akuwa na furaha na kutekerea;
*t*ena wat'u wangi wa*t*afurahiwa kwa kuzaliwa
kwakwe.
15 Kwani a*t*akuwa mkubwa mbele za Bwana,
na tembo na p'ombe ha*t*akunwa kamwe; nae
a*t*ajawa ni Roho Mtakatifu tangu ku*t*oka katika tumbo la mamae.
16 Na wangi katika wana wa Israili a*t*awageuza kuwalekeza kwa Bwana Mngu wao,
17 nae a*t*amtangulia mbele zakwe katika roho na nguvu za Elia, kuigeuza myoyo ya
mababa iwalekee watoto, na wakai*d*i kwa

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

akili za enye ujeri, k*w*amba am'hendere-t'o
Bwana enye-mudzi madzodhya kura.
18 Zakaria akimwamba malaika, Nimany*i*-
swe ni-ni ut'u uno? k*w*ani ni muzhere, na
m'changu na-ye udzenderera s*i*ku-ze.
19 Malaika akim'dzigidzya, akiamba, Mimi
ni Gabirieli, niimaye mb*e*re za Mulungu; ni-
dzahumwa kudza n*e*na na-we, kuk*w*ambira u
u*w*oro udzo.
20 Na-we l*o*la undak*a*la bw*i*bw*i*, utsa*d*ima
kun*e*na, ha*t*a s*i*ku gandihoombola ga maut'u,
k*w*a kuk*a*la k'us*i*kirire man*e*no gangu, na-go
gandaku*t*imira gandihofisha maka*t*i-ge.

21 Na aryahu enye-mudzi mere makim'ri-
ndiza Zakaria, machangalala k*w*a kukala-dii-
-k*w*e muryahu ridz*i*za-ni.
22 Achombola na k'a*d*imire kun*e*na na-o;
makimanya k*w*amba udzombolerwa ni ut'u
adziowona muryahu ridz*i*za-ni, na-ye mwenye
were kuony*e*sa m'kono, akakala na ubw*i*bwi-we.
23 Kidza, s*i*ku zirihogoma za kurindiza-k*w*e,
achenda nyumba-ni k*w*ak*w*e.

24 Ha*t*a nyuma ya s*i*ku ziryahu muche-we
Elisabe*t*i wáhenda mimba, akidzifitsa my*e*zi
mitsano;
25 akiamba, Hvivi ndo adzizhonihendera Bwa-
na, s*i*ku ya kuona-t'o-k*w*e, kunilazha aibu
yangu mb*e*re za at'u.

26 Ha*t*a mw*e*zi wa handahu malaika Gabirieli

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

akili za wenyi haki, illi kumfanyia Bwana
*t*ayari wenyeji wa kutengezwa.
18 Zakaria akamwambia malaika, Nitambue
wapi neno hili? kwani ni mzee, na mkewangu
nae ametangulia katika siku zakwe.
19 Malaika akamjibu akamwambia, Mimi ni
Gabirieli, nisimamae mbele za Mngu: nime-
tumwa kuja kusema nawe, na kukupa habari
hizi njema.
20 Nawe angalia u*t*akuwa bubwi usiweze
kusema mpaka siku ya*t*akayo*t*okea haya, kwa
kuwa hukunisa*d*iki maneno yangu; nayo
ya*t*a*t*imia kwa waka*t*i wakwe.

21 Na wale wenyeji walikuwa wakimngojea
Zakaria, waka*t*aajabu kwa kukawia kwakwe
ndani ya hekalu.
22 Aka*t*oka, wala asiweze kusema nao. Wa-
katambua kuwa ame*t*okewa n neno mle heka-
luni, nae mwenyewe alikuwa akiwapungia-
-pungia, akendelea na ububwi wakwe.
23 Ha*t*a kisha, zilipo*t*imia siku za ungojezi
wakwe, akenda zakwe nyumbani kwakwe.

24 Ha*t*a baa*d*a ya siku zile mkewe Elisabe*t*i
akafanya mimba, akawa kutawa myezi mi-
*t*ano;
25 akasema, Hivi ndivyo alivyonifanyia Bwa-
na, kwa siku alizopen*d*ezewa, kuniondolea aibu
yangu kati ya wat'u.

26 Ha*t*a mwezi wa si*t*a, malaika Gabirieli

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

akihumwa kula' k*w*a Mulungu k*w*enda mu-
dzi mumwenga wa Galili, dzina-re uifwa
Nazare*t*i,
27 k*w*a m'sichana erep*i*girwa kifuko ni m't'u
mulume dzina-re uifwa Josefu, mut'u wa nyu-
mba ya *D*avi*d*i, na yuyahu m'sichana dzina-re
wáifwa Mariam'.
28 Malaika achangira k*w*ak*w*e, akimwendera,
akin*e*na, Uzima u kwako, udzepata hendzezo:
Bwana yu na-we; baha uwe hat'u ha ana-ache.
29 Achangalala k*w*a man*e*no gago, aki*a*za,
U*w*oro uu undak*a*la-dze?
30 Malaika akimwambira, Usogohe Mariam',
k*w*ani udzapata hendzezo k*w*a Mulungu.
31 L*o*la! undahenda mimba mwako ndani,
uzhale mwana mulume, na dzina-re undamwi-
ha JESU.
32 Na-ye yundak*a*la m'bomu, yundaifwa mwa-
na wa Ariye-dzulu-zhomu, na Bwana Mulungu
yundam'p'a kihi cha indzi cha baba-ye *D*avi*d*i;
33 na-ye yunda*t*awala dzulu ya nyumba ya
Jakobo kare, na k'akundak*a*la na ha kusindi-
kiziza ha ushaha-we.
34 Mariam' akimwamba malaika, Gandak*a*la-
-dze gago, nami sim'manya mulume?
35 Malaika akim'dzigidzya, akimwamba k*w*a-
mba, Roho ra Kutsuka rindakudzirira dzulu-yo,
na nguvu za Are-dzulu-zhomu zindakufinikira
kivuri-vuri: ndo kicho cha kutsuka kindicho-
zhalwa kul*a*' k*w*ako kiifwe Mwana wa Mulungu.
36 Na-we l*o*la, mbari-yo Elisabe*t*i udzahenda
mimba na-ye na uzhere-we, ya muhoho mu-

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

akatumwa ku*t*oka kwa Mngu kwenda
mji mmoja wa Galili, jina lakwe Nazare-
thi,
27 kwa mwanamwali aliyeposwa ni mt'u
mume jina lakwe akiitwa Josefu, mt'u wa
nyumba ya *D*avi*d*i, na yule mwanamwali jina
lakwe akiitwa Mariam.
28 Akangia kwakwe, akamwendea, akasema,
Salamu, uliyefa*dh*iliwa; Bwana yu pamoja
nawe, umebarikiwa katika wanawake.
29 Akasangaa kwa maneno yakwe, akawaza,
Salamu hiyo i jinsi gani?
30 Malaika akamwambia, Usiche Mariam,
kwani umepata fa*dh*ili kwa Mngu.
31 Angalia u*t*a*t*ukua mimba tumboni mwako
uzae mwana mwanamume: nawe jina lakwe
u*t*amwita JESU.
32 Nae a*t*akuwa mkubwa, *t*ena a*t*aitwa mwa-
na wa Aliye-Juu-Sana, na Bwana Mngu
a*t*ampa kiti cha babae *D*avi*d*i;
33 nae a*t*a*t*awala juu ya nyumba ya Jakobo
milele, wala hau*t*akuwa na mwisho ufaume
wakwe.
34 Mariam akamuuliza malaika, Li*t*akuwaje
neno hili, nami simjui mume?
35 Malaika akamjibu akamwambia, Roho
Mtakatifu a*t*akujilia juu yako, na nguvu za
Aliye-Juu-Sana zi*t*akufinika kivuli: ndipo na
Kitakatifu hicho ki*t*akachozawa ku*t*oka k*w*ako
kiitwe Mwana wa Mngu.
36 Nawe angalia jamaazako Elisabe*t*i nae
ame*t*ukua mimba ya mtoto mwanamume kati-

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

lume; na uu ni mwezi wa handahu kwa iye
ariyeifwa t'asa.
37 Kwani kwa Mulungu k'akuna neno ka-
mare risiroadimika.
38 Maria akinena, Lola, ni mukumiki wa
Bwana; na vikale kwangu here maneno-go.
Kidza malaika akimuukira achenda.

39 Mariam' akiima kahi ya siku ziryat'u,
achenda nyangamo haraka, kwenda mudzi wa
Juda;
40 achangira nyumba-ni mwa Zakaria, aki-
m'lam'sa Elisabeti.
41 Hata Elisabeti yunasikira mulam'so-we
Maria, kakisumba ko kahoho katsanga mwa-
kwe nda-ni; Elisabeti achadzalwa ni Roho ra
Kutsuka,
42 akipiga k'ululu na mumiro m'bomu, aki-
nena, Baha uwe kahi ya ana-ache, baha na
uzhalo wa mwako ndani.
43 Na-mi ut'u uu dzaupata hiho, hata nidzi-
yedzirirwa ni mameye Bwana-wangu?
44 Kwani lola, mumiro wa mulam'so-o udzi-
hon'angira masikiro-ni mwangu, kadzaererwa
ka kahoho katsanga kakasumba mwangu ndani.
45 Na iye muche erekuluhira ni akale-t'o,
kwani go arigoangwa gandapata kutimira-kwe.
46 Mariam' akiamba, M'oyo wangu unam'-
kunya Bwana,
47 na roho rangu rifwahirwe kwa Mulungu
M'okoli wangu,
48 kwa kukala udzalola unyonge wa muhu-

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

ka uzee wakwe; na huu ni mwezi wa si*t*a
kwakwe aliyekwitwa t'asa.
37 Kwani kwa Mngu hakuna n*e*no lo lo*t*'e
lisilomkinika.
38 Mariam akasema, Angalia, ni kijakazi cha
Bwana, na iwe kwangu kama maneno yako.
Kisha akaondoka malaika akamua*t*a.

39 Mariam akasimama katika siku zile, ake-
nda milimani kwa haraka, kwenda mji wa
Ju*d*a;
40 akangia nyumbani kwa Zakaria akamua-
mkua Elisabe*t*i.
41 Na aliposikia Elisabe*t*i kuamkua kwakwe
Mariam, kikaruk'a kitoto kichanga ndani ya
tumbo lakwe; Elisabe*t*i akajawa ni Roho
Mtakatifu,
42 akapaza sau*t*i k'uu, akasema, Umebariki-
wa wewe katika wanawake, umebarikiwa na
uzao wa tumbo lako.
43 Nami neno hili nnapata wapi, ha*t*a niji-
wae ni mamae Bwana wangu?
44 Kwani angalia, sau*t*i ya kuamkua kwako
iliponingia mashikioni mwangu kilifurahi ki-
toto kichanga kikiruk'a matumboni mwangu.
45 Nae raha n*d*akwe mwanamke aliyeamini;
kwani hayo aliyoambiwa ya*t*akuja ku*t*imia.
46 Mariam akasema, Moyo wangu wamkuza
Bwana,
47 na roho yangu inamfurahia Mngu mwo-
kozi wangu,
48 kwa kuwa ameuangalia unyonge wa kija-

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

miki-we. K*w*ani l*o*la! hangu hv*i*kara vizhazi
zhosi vindanihadza k*w*a vidzo;
49 k*w*a kuk*a*la Munguvu udzanihendera ma-
bomu, na dzina-re ni ra kutsuka,
50 na mbazi-ze ni kuk*a*la ha*t*a vizhazi na
vizhazi k*w*a mam'ogohao.
51 Udzahenda nguvu k*w*a m'kono-we. Udza-
atsamula enye unye*t'*i na my*a*zo ya my*o*yo
yao.
52 Enye-ts'i udzaatsereza kahi ya vihi zha
indzi, na udzaanula anyonge.
53 Enye ndzala udzaadzaziza *t*ele vit'u vidzo,
na ashaha udzaad*o*d*o*meza ahuhu.
54 Udzamwavwiza Isiraili muhoho-we, k*w*a
kuakumbukirira mbazi,
55 here arizhoaamba ts'awi-zehu, Abaraham'
na uzhalo-we ha*t*a kare.

56 Mariam' akik*a*la na-ye ha*t*a hat'u ha my*e*zi
mihahu, kidza akiuya nyumba-ni k*w*ao.

57 Zikim'f*i*kira Elisabe*t*i s*i*ku-ze za kuzhala,
akizhala mwana mwana-mulume;
58 makis*i*k*i*ra o andzi-e na mbari-ze k*w*amba
Bwana udzam'hendera nyinji mbazi-ze, maki-
fwahirwa hamwenga na-ye.
59 Ha*t*a s*i*ku ya n*a*ne kwákudza at'u kudza
hina kahoho, makik*a*la kumwiha Zakaria, k*w*a
ku*t*uwa dzina ra baba-ye.
60 Mameye akidzigidzya, So-zho, naifwe
Johan'ne.
61 Makin*e*na na-ye, makimwamba, Kahi

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

kazi chakwe. Kwani hao ndio, wa*t*anitaja kwa
wema vizazi vyo*t*′e;
49 kwa kuwa Mwenyi-nguvu amenifanyia
mambo makuu, na jina lakwe ni takatifu,
50 *t*ena rehema zakwe huwa ha*t*a vizazi na
vizazi kwa wenyi kumcha.
51 Amefanya ubora kwa mkono wakwe.
Amewa*t*awanya wenyi unye*t*′i katika mawazo
ya myoyo yao,
52 Wenyi ku*t*awala amewashusha katika viti
vyao vya enzi, *t*ena amewa*t*ukuza wanyonge.
53 Wenyi n*d*aa amewajaliza *t*ele vit′u vyema,
na ma*t*ajiri amewatokomeza watupu.
54 Amemsai*d*ia Israili mtoto wakwe, katika
kuwakumbukia rehema,
55 kama alivyowambia babazetu, Abaraham
na uzao wakwe milele.

56 Mariam akakaa nae yapata myezi mitatu,
kisha akaru*d*i nyumbani kwakwe.

57 Zikam*t*imilia Elisabe*t*i zamani zakwe za
kuzaa, akazaa mwana, mwanamume;
58 wakasikia jirani zakwe na jamaa zakwe
ya kwamba Bwana amemfanyia nyingi rehema
zakwe, wakafurahi pamoja nae.
59 Ha*t*a kwa siku ya nane kulikuja wat′u
kuja kukipasha *t*ohara kile kitoto; wakawa
kumwita Zakaria kwa kufuata jine la babae.
60 Mamae akasema, Sivyo. Naitwe Jo-
hanne.
61 Wakasema nae, wakamwambia, Katika

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

ya mbari-zo k′akuna mut′u aifwaye dzina
riro.
62 Makimwerekeza baba-ye k*w*amba mama-
nye yundamwiha-dze.
63 Akim*a*la kabao ka kuorera, akiora akia-
amba, Dzina-re nde Johan'ne. Makimaka
osi.
64 Haho hvivi kakivuguka ko kanwa-ke na
lo lurimi-lwe, akin*e*na k*w*a kumulika Mu-
lungu.
65 Osi mariokala kanda-k′anda makihenda
oga; gakin*e*nwa-t′o maut′u garyahu gosi kahi
ya nyangamo yosi ya Ju*d*ea.
66 Osi marogas*i*kira makigaika my*o*yo-ni
mwao, makiamba, Muhoho yuno yundak*a*la-
dze? Na mukono wa Bwana ukik*a*la hamwe-
nga na-ye.
67 Na Zakaria, babe-yuyahu muhoho, achadza-
lwa ni Roho ra Kutsuka, achambiriza, akin*e*na,
68 Baha iye Bwana Mulungu wa Isiraili,
k*w*a kuk*a*la udzaal*o*la at′u-e na udzaahendera
ukombolwi;
69 na udzafwanulira p′embe ya wokoli kahi
ya nyumba ya *D*avi*d*i muhoho-we;
70 here arizhon*e*na na makanwa ga ambirizi-e
a kutsuka marok*a*la hangu kare,
71 kuhupa wokolwi na ai ehu, na kahi ya
mikono ya at′u osi mahutsukirirwao,
72 kuhenda mbazi-ze dzulu ya ts′awi-zehu,
na kukumbukira malagano-ge ga kutsuka;
73 kilagane arichom'laga ts′awi yehu Abara-
ham',

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

jamaa zako hakuna mt'u mwenyi kuitwa jina
hilo.
62 Wakamlekeza babae kujua a*t*akavyo-
mwita.
63 Aka*t*aka kibao cha kuan*d*ikia, akaan*d*ika,
akawambia, Jina lakwe Johanne. Waka*t*aajabu
wo*t*'e.
64 Papo hapo likafumbuka kanwa lakwe,
ulimi wakwe ukafunguka, akanena kwa ku-
msifu Mngu.
65 Wo*t*'e waliok'e*t*i k'ando-k'ando wakangiwa
ni hofu; yakasemwa mambo yale yo*t*'e katika
n*t*'i nzima ya milimani Ju*d*ea.
66 Wo*t*'e walioyasikia wakayaweka myoyoni
mwao, wakasema, Mtoto huyu a*t*akuwa namna
gani? Na mkono wa Bwana ulikuwa pamoja
nae.
67 Na Zakaria babae yule kijana akajawa ni
Roho Mtakatifu, akaagua, akasema,
68 Nabarikiwe Bwana Mngu wa Israili, kwa
kuwa amewaangalia wat'u wakwe, amewafa-
nyia na ukombozi;
69 *t*ena ametuinulia p'embe ya wokofu katika
ñyumba ya *D*avi*d*i mtoto wakwe;
70 kama alivyosema kwa makanwa ya mana-
bii wakwe watakatifu waliokuwa tangu milele,
71 kutupa wokofu mbele za a*d*ui zetu na ka-
tika mikono ya wo*t*'e watu*t*ukiao;
72 kuzifanya rehema zakwe juu ya babazetu,
na kukumbuka maagano yakwe matakatifu,
73 kiapo alichomuapia babaetu Abara-
ham,

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

74 k*w*amba yundahup'a hasiho oga, hamwenga na kuokolwa na mikono ya ai ehu,
75 kum'humikira k*w*a kutsuka na ujeri mb*e*re-ze s*i*ku zosi hundizokala-ts'i.
76 Na-we kahoho, undaifwa Mwambirizi wa Ariye-dzulu-zhomu, k*w*ani undam'*t*ongodhyera Bwana mb*e*re ya uso-we, k*w*a kum'hendera-t'o ngira-ze,
77 k*w*amba kuapa at'u-e kuumanya wokolwi k*w*a kurichirwa mai gao,
78 k*w*a mbazi nyinji za Mulungu wehu, zihufishizhazo maombolero ga dzulu,
79 kuamurika at'u mak*e*l*e*sio kiza-ni na kivuri-vuri cha kifwa, k*w*amba kuhugoloza magulu gehu ngira ya dheri.

80 Na yuyahu muhoho wákula, akik*a*la m'bomu, achongerera nguvu rohoni-mwe, akik*a*la nyika ha*t*a s*i*ku arigoon*e*ka lwazu k*w*a Isiraili.

UKOMO WA HIRI.

2. K*W*ÁK*A*LA s*i*ku ziryahu kulaa malagizo k*w*a Kaisari Augusu*t*o, k*w*amba kuorwa *t*alo-re urumwengu wosi.
2 Na *t*alo riryahu rák*a*la ra kuan*d*ika Kuirinio arihok*a*la na indzi ts'i ya Suria.
3 At'u mere machenda k*i*la mut'u mudzi wao k*w*enda orwa ma*t*alo.
4 Na Josefu na-ye akiuka Galili kula' mu-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

74 ya kwamba a*t*atupa pasipo hofu, pamoja
na kuokoka na mikono ya a*d*ui zetu,
75 kumtumikia kwa utakatifu na haki mbele
zakwe siku zo*t*'e za maisha yetu.
76 Nawe kijana, u*t*aitwa nabii wa Aliye-
-Juu-Sana, kwani u*t*amtangulia Bwana mbe-
le ya uso wakwe, kwa kumtengezea n*d*ia
zakwe,
77 illi kuwapa wat'u wakwe kuujua wokofu
kwa kusamehewa dhambi zao,
78 kwa huruma nyingi za Mngu wetu, zitu-
fikizazo ma*t*okeo ya juu,
79 kuwamulikia wat'u wak'e*t*io katika kiza
na kivuli cha mau*t*i, illi kutuongoza maguu
yetu katika n*d*ia ya amani.

80 Na kile kijana alikua akawa mkubwa,
akaongea nguvu rohoni mwakwe, akakaa kati-
ka n*t*'i zisizo wat'u ha*t*a zamani za kuonekana
kwakwe kwa Isiraili.

MLANGO WA PILI.

2. ILIKUWA zamani zile ku*t*oka amri kwa
Kaisari Augusu*t*o kuan*d*ikwa orodha ulimwe-
ngu wo*t*'e.
2 Nao ulikuwa orodha wa kwanza ku*t*awala
kwakwe Kuirinio katika Suria.
3 Wa*t*'u walikuwa wakenda killa mt'u mjini
kwao kwenda kuan*d*ikwa orodha.
4 Na Josefu nae akaondoka n*t*'i ya Galili,

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

dzi wa Nazare*t*i, achambuka k*w*enda Ju*d*ea,
achenda mudzi wa *D*avi*d*i uifwao Be*t*ilehem,
k*w*a kuk*a*la iye ni luk*o*lo lwa *D*avi*d*i na
mbari-ze,
5 k*w*amba aorwe *t*alo-re hamwenga na Ma-
riam' m'che-we am'lolaye, na-ye yuna mimba.
6 Na go maka*t*i ga kukala kuko, zikifika
s*i*ku za kuzhala-k*w*e,
7 akim'zhala mwana-we wa mb*e*re, akim'-
vwika nguwo za kihoho, akim'laza kidau-ni,
k*w*ani k'amere na makalo kahi ya dahu ra aj*e*ni.

8 Na ts'i iryahu y*e*re na ar*i*sa, mak*e*l*e*si lwa-
nda-ni makirinda maba*d*i gao k*w*a ma*i*sa us*i*ku.
9 Malaika wa Bwana po! haho udzaaimira,
ch'enje za Bwana zikiang'alira k'anda-k'anda,
machangirwa ni oga unji.
10 Ye malaika akiamba, Sogoheni: k*w*ani
nam'p'a u*w*oro udzo, wa kufwahirwa kunji
mandikok*a*la na-ko enye-mudzi osi,
11 k*w*ani rero mudzazhalirwa M'okoli, nde
Masiha Bwana, mudzi-ni mwa *D*avi*d*i.
12 Na mu*w*ano wenu ni uu. Mundakaona
ko kahoho katsanga kadzavwik*w*a nguwo za
kihoho, kadzalazwa kidau-ni.
13 Haho hvivi po! anji a mulungu-ni ma
hamwenga na-ye yuyahu malaika, mam'likao
Mulungu, makinena k*w*amba,
14 Nguma ha dzulu zhomu ina Mulungu,
na dheri dzulu ya-ts'i; kuhendzana-t'o kahi
ya at'u.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

ku*t*oka mji wa Nazarethi, akakwea akenda
Ju*d*ea kwenda mji wa *D*avi*d*i uitwao Bethile-
hem, kwa kuwa ni katika nyumba na mlango
wa *D*avi*d*i,
5 illi kuan*d*ikwa orodha yeye pamoja na
Mariam mkewe wa kuposa, nae yuna mimba.
6 Ha*t*a katika kukaa kwao huko, zili*t*imia
siku za uzazi wakwe,
7 akamzaa mwanawe wa kwanza, akamvika
nguo za utoto, akamlaza katika hori, kwa
kuwa hawana nafasi katika banda la wageni.

8 Na n*t*'i ileile walikuwako wa*t*unga wak'e*t*i
bara walinda kundi lao kwa zamu usiku.
9 Na malaika wa Bwana aliwa*t*okea, u*t*ukufu
wa Bwana ukawang'aria k'ando-k'ando, waka-
ngiwa ni hofu wakacha.
10 Malaika akawambia, Msiche; kwani nna
habari nzuri na*t*aka wapa ya furaha nyingi
i*t*akayokuwa ni ya wenyeji wo*t*'e;
11 kwani leo amezaliwa kwenu Mwokozi,
nae ni Masiha Bwana, katika mji wa *D*avi*d*i.
12 Na hii iwe ni *d*alili kwenu: hicho kitoto
kichanga m*t*akiona kimevikwa nguo za utoto,
kimelala katika hori.
13 Mara ile walikuwapo pamoja na yule ma-
laika ungi wa jeshi ya mbinguni wamsifu
Mngu, wasema,
14 U*t*ukufu ulio juu sana una Mngu, na
amani juu ya n*t*'i; kupen*d*ekezana kati ya
wat'u.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

15 Na kuuka k*w*ao o malaika marihoaricha
machenda mulungu-ni, machambirana o ar*i*sa:
Hindeni hufururize ha*t*a Be*t*ilehem', huka-
one n*e*no riro ridziroombola, adzirofwambira
Bwana.
16 Machenda haraka makim'*t*ekeza Mari-
am' na Josefu, na ko kahoho karere
ki*d*au-ni.
17 Na marihoaona makiamany*i*sa man*e*no
marigoambirwa ut'u wa yuyahu muhoho.
18 Osini marios*i*kira makimaka k*w*a hviryahu
madzizhoambirwa ni ar*i*sa.
19 Na Mariam' were akigatsundza man*e*no
garyahu gosi, akigaririkana m'*o*yo-ni-mwe.
20 Makiuya o ar*i*sa na kum'kunya Mulungu
na kumulika, k*w*a zhosi marizhos*i*kira na ku-
ona, hviryahu zhenye here madzizhoambirwa.

21 Na s*i*ku n*a*ne zirihofika za kum'hina,
dzina-re wáifwa JESU, riro ariroifwa ni ma-
laika k'adzahenderwa mimba.

22 Na s*i*ku zirihofika za kudzitsusa ye muche
here ug*w*irwi wa Mose, machambuka na-ye
machenda Jerusalem', k*w*enda m'ika k*w*a
Bwana,
23 (here virizhoorwa kahi ya wagirwi wa
Bwana, zha k*w*amba, K*i*la kilume kisúndula-
-tsandzu ndani mwa mameye na kiifwe kieri
cha Bwana,)
24 na k*w*enda kulazha sa*d*aka, here virizho-

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

15 Ha*t*a kuondoka kwao wale malaika wali-
powaa*t*a wakenda mbinguni, ilikuwa kuseme-
zana wale wa*t*unga: Twendeni basi, tufulize
ha*t*a Bethlehem, tukaone neno hilo lililotukia,
alilotuarifu Bwana.
16 Wakenda upesi wakamk'uta Mariam na
Josefu, na kitoto kichanga ṅacho kimelala ka-
tika hori.
17 Ha*t*a walipokwisha waona wakawaarifu
habari ya maneno waliyoambiwa katika kile
kijana.
18 Wo*t*'e waliosikia waka*t*aajabu kwa yale
waliyoambiwa ni wa*t*unga.
19 Na Mariam alikuwa akiyaweka maneno
yale yo*t*'e, akiyawaza moyoni mwakwe.
20 Wakarudi wale wa*t*unga, huku wakim*t*u-
kuza Mngu na kumsifu kwa yo*t*'e waliyosikia
na kuona, vilevile kama walivyoambiwa.

21 Ha*t*a zilipo*t*imia siku nane za kumpasha
*t*ohara, alikwitwa jina lakwe JESU, kama
alivyoitwa ni malaika asija*t*ukuliwa mimba.

22 Ha*t*a zilipo*t*imia siku za kujitakasa yule
mwanamke kama sharia ya Mose, walikwea
wakenda nae Jerusalem, kwenda kumweka
kwa Bwana;
23 (kama ilivyoan*d*ikwa katika sharia ya
Bwana, kwa kwamba: Killa kiume kifungu-
acho tumbo la mamae na kiitwe kitakatifu
cha Bwana:)
24 wapate na ku*t*oa sa*d*aka, kama ilivyone-
s.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

ang*w*a uagirwi-ni mwa Bwana, Uk*w*eru-k*w*eru
uiri he*d*u makinda mairi ga magiya-manga.
25 L*o*la, k*w*ere na mut'u Jerusalem', dzi-
na-re uifwa Simeon', na-ye iye were m't'u
m'jeri wa kug*w*ira sana, arindizaye uongo-
lwi wa Isiraili, na Roho ra Kutsuka rere
dzulu-ye.
26 Na-ye wáony*e*swa kare ni Roho ra Ku-
tsuka k*w*amba k'andaona kifwa ha*t*a am'one
k*w*andza Masiha wa Bwana.
27 Achenda ut'u wa kuk*a*la Roho-ni, acha-
ngira ridz*i*za ra Bwana, na muhoho Jesu
yunarefwa ndani ni azhazi-e makam' hendere
h*e*re ririzho a*d*a ra uagirwi k*w*ak*w*e,
28 na iye akim'hokera mikono-ni-mwe, aki-
m'hadza-t'o Mulungu; akin*e*na,
29 Hvikara unamuricha m'sunye-o Hmwinyi,
here n*e*no-ro, k*w*a dheri;
30 k*w*ani matso gangu gadzawona wokoli-o,
31 urioika-t'o nyuso-ni mwa at'u osi:
32 ni m'langaza wenye kuzigunulira k'*o*lo
maut'u, ni lilikiro ra Isiraili enye-mudzi-o.
33 Na Josefu na mame iye muhoho mere
makimaka k*w*a go arigon*e*nerwa hat'u-he.
34 Simeon' akiàhadza-t'o, akimwamba Ma-
riam' mame-m't'u, L*o*la yuyu udzaik*w*a k*w*a
kug*w*a na k*w*anuka k*w*a anji mario Isiraili, na
k*w*a mu*w*ano undion*e*nerwa kinyume.
35 Na-we na roho-ro undakudza kira mu-
shu, igunulwe my*a*zo ndani mwa my*o*yo
minji.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

nwa katika sharia ya Bwana, Jozi ya n*d*iwa,
au makinda mawili ya n*d*iwa-manga,
25 Nawe angalia, palikuwa na mt'u Jerusa-
lem jina lakwe akiitwa Simeon, nae ni mt'u
mwenyi haki huyo na u*t*auaa, yuangojea uo-
ngofu wa Israili; na Roho Mtakatifu alikuwa
juu yakwe.
26 Nae alikuwa ameonywa ni Roho Mtaka-
tifu kuwa ha*t*aona kifo illa amuone kwanza
Masiha wa Bwana.
27 Akenda ali ndani ya Roho, akangia heka-
luni, nao wa katika kumpeleka ndani kijana
Jesu wale wazee wakwe wawili, kwenda kumfa-
nyia kama ilivyokuwa a*d*a ya sharia kwakwe,
28 nae akampokea mikononi mwakwe, aka-
mbarikia Mngu: akasema,
29 sasa wamua*t*a mtumwa wako Mwinyi,
mfano wa neno lako, kwa amani;
30 kwani ma*t*o yangu yameuona wokofu wako,
31 uliouweka *t*ayari nyusoni mwa wat'u wo*t*'e,
32 muanga wa kuwafunulia mambo ma*t*aifa,
*t*ena u*t*ukufu wa wenyeji wako Israili.
33 Na Josefu na mamae yule mtoto walikuwa
waki*t*aajabu kwa yale yaliyosemwa juu yakwe.
34 Simeon akawabarikia, akamwambia Ma-
riam mamae-mt'u, Angalia, huyu amewekwa
kwa kuanguka na kuinuka wangi walio Israili,
na kwa *d*alili i*t*akayonenewa kinyume.
35 Nawe ha*t*a roho yako u*t*akuja kupita
upanga katikati yako, yapate funuliwa mawazo
ndani ya myoyo mingi.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

36 Here na Han'na mwambirizi muche, mwa-
na wa Fanueli, hat'u ha luk*o*lo lwa Asheri,
na-ye kukala-k*w*e uenderera s*i*ku mbahe: wá-
kala na mulume myaka mifungahe nyuma ya
usichana-we,
37 na-ye ni gungu h*e*re myaka mirongo
min*a*ne na myaka m*i*ne, wák*a*la k'aombola mo
ridz*i*za-ni, akihumikira Mulungu us*i*ku na
m'tsana na maziro na madh*e*dh*e*jo.
38 Na-ye po! achombola murongo uryahu
were kum'lazhira m'vera Bwana, akim's*e*ma
u*w*oro-we yuyat'u muhoho na osini mariok*a*la
makirindiza wokolwi Jerusalem'.

39 Na marihogonya maut'u gosi gaagirwego
ni uagirwi wa Bwana, makiuya Galili, ma-
chenda mudzi-ni mwao, Nazare*t*i.
40 Na-ko kahoho kakikula, kachongerera
nguvu roho-ni kadzaadzalwa ni ul*a*chu udzo,
hendzezo ra Mulungu rikim'kalira dzulu-ye.

41 Be baba-ye na mameye mere machenda
Jerusalem' mwaka ha*t*a mwaka maka*t*i ga
sa*d*aka bomu ya pasiha.
42 Ha*t*a arihohenda kipindi cha myaka kumi
na miiri, na-o machambuka machenda Jerusa-
lem' h*e*re a*d*a ya sa*d*aka bomu;
43 na marihokiza s*i*ku-ze, kug*a*luka k*w*ao,
ye muhoho Jesu akikala nyuma, na Josefu
na mame-mut'u k'amam'manyire,
44 macherekeza k*w*amba yu mo charo-ni

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

36 Palikuwa na nabii mke, Hanna, bin*t*i
Fanuel katika kabila ya Asheri; nae umri
wakwe umekwendelea siku nyingi: alik'e*t*i
na mume myaka sabaa baa*d*a ya uanawali
wakwe.
37 Nae ni mjane wa tangu myaka aruba wa
thamanini. Alikuwa yeye haondoki katika
hekalu, akiabu*d*u usiku na m*t*ana na kufunga
kungi na kunyenyekea.
38 Nae aki*t*okea saa ile alikuwa kum*t*olea
Bwana shukurani, akisema habari zakwe na
wo*t*'e waliokuwa wakingojea wokofu Jeru-
salem.

39 Ha*t*a walipokwisha *t*imiza mambo yo*t*'e
yaliyopaswa ni sharia ya Bwana, wakaru*d*i
Galili; wakenda mji wao Nazare*t*i.
40 Kile kitoto kikakua, kikaongea nguvu
roho yakwe, amejawa ni hikima, na fa*dh*ili za
Mngu zili juu yakwe.

41 Nao wazee wakwe walikuwa wakenda
Jerusalem mwaka ha*t*a mwaka katika i*d*i ya
Pasiha.
42 Ha*t*a alipopata umri wakwe myaka kumi
na miwili, wakiwa wamekwea huko kama
dasi*t*uri ya i*d*i:
43 walipokwisha *t*imiza zile siku zakwe wa-
kiru*d*i kwao alisalia nyuma yule kijana Jesusi
kuko Jerusalem, Josefu na yule mamaemt'u
hawana habari,
44 wam*th*ania kwamba yu katika safari yao:

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

mwao, machenda m'tsana dii, makimum*a*la
k*w*a mbari-zao na andzi-ao:
45 na marihom'ona k'ako, makim'uyira Je-
rusalem' makim'm*a*la-m*a*la.
46 Na s*i*ku ya hahu makim'*t*ekeza mo ri-
dz*i*za-ni, yuk*e*l*e*si mwa ashomyi akias*i*r*i*kiza
man*e*no gao na kuauza mauzo;
47 makim*a*ka osini mwero wa marios*i*kira
k*w*a akili-ze na maudzyo-ge.
48 Nao marihom'ona machangalala: mameye
akimwamba, Mwanangu, ni-ni kuhuhenda hvi-
no? L*o*la mimi na baba-yo fwere hukikum*a*la
na k*w*akak*w*a.
49 Akiamba, Vidzak*a*la-dze kunim*a*la? Ka-
m'manyire k*w*amba niagirwe nikak*a*la mwa
Baba?
50 Na k'ariang'alire ro n*e*no adziroa-
mba.
51 Aki*t*aramuka, achenda na-o Nazare*t*i, aki-
akalira t'si-ni yao. Na mameye were akiga-
manyirira ga gosi m'*o*yo-ni-mwe.

52 Na-ye Jesu were akifururiza ul*a*chu udzo
na kimo, na hendzezo k*w*a Mulungu na k*w*a
at'u.

UKOMO WA HAHU.

3. HA*TA* myaka kumi na mitsano ya indzi
ya Kaisari *T*iberio, arihok*a*la Pon*t*io Pila*t*o
liwali wa Ju*d*ea, na Hero*d*e shaha ra Ga-

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

wakenda mwendo wa ku*t*wa, wakawa kum*t*a-
futa kwa jamaazao na wenziwao.
45 Ha*t*a walipomuona hako, wakaru*d*i kuko
Jerusalem, wakim*t*afu*t*a.
46 Ha*t*a kwa siku ya tatu walimuona katika
hekalu, amek'e*t*i kati-kati ya wana-wa-vyuoni,
akiwasikiza akiwauliza na masuali.
47 Waka*t*aajabu wo*t*'e ka*d*iri waliomsikia
kwa akili zakwe na majibu yakwe.
48 Nao walipomuona walisangaa, mamae
akamwambia, Mwanangu, n nini kutufanya
hivi? Angalia, mimi na babaako tulikuwa
tukiku*t*afu*t*a huku tukisiki*t*ika.
49 Akawambia, Mlikuwaje kuni*t*afu*t*a? Ha-
mkujua kwamba imenipasa kuwa katika ma-
mbo ya Babaangu?
50 Nao hawakujua maana yakwe lile neno
alilowambia.
51 Aka*t*eremka, akenda nao Nazare*t*i, akaji-
weka *t*'ini yao. Na mamae alikuwa akiyaweka
haya yo*t*'e moyoni mwakwe.

52 Nae Jesu alikuwa akendelea katika hi-
kima na kimo, na kupen*d*ekeza kwa Mngu na
kwa wat'u.

MLANGO WA TATU.

3. HA*T*A mwaka wa kumi na *t*'ano ku*t*awala
kwakwe Kaisari *T*iberio, alipokuwa Pon*t*io
Pila*t*o liwali wa Ju*d*ea, na Hero*d*e mfaume wa

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

lili, na Filipo nd*u*gu-ye shaha ra I*t*urea
na-ts'i ya *T*arakoni*t*i, na Lusania shaha ra
Abilene,
2 mas*i*ku ga ulombi-ubomu wa An'na na Ka-
iafa, wák*a*la na n*e*no ra Mulungu dzulu-ye Jo-
han'ne mwana wa Zakaria kuryahu lwan*d*a-ni.
3 Achenda-ts'i zosi za muho wa Joro*d*an'
k'anda-k'anda, achambiriza at'u kuangizwa
madzi k*w*a kurichirwa *d*ambi,
4 here virizhoorwa chuwo-ni mwa man*e*no
ga muonyi Isaia, dza k*w*amba, Mumiro wa
mut'u ariraye lwan*d*a-ni, Hendani-t'a ngira ya
Bwana, igololeni mikondo-ye.
5 K*i*la de*t*'e rinda'dzazwa, na k*i*la murima na
ts'ulu vinda*t*serezwa, na zirizo k'ombo-k'ombo
zindak*a*la ngira ya kugoloka, na zig*w*arurazo
zindak*a*la ngira t'ot'ot'o,
6 na k*i*la mwiri undaona wokolwi wa Mu-
lungu.

7 Be akiaamba mi*t*unganano marolaa mwao
k*w*enda angizwa madzi ni iye, Henwi uzhalo
wa nyoka, ni hani adziyem'ony*e*sa k*w*amba
muchimbire k'oro zindizokudza ?
8 Bai, hendani ndude ziagirwezo ni kukolwa;
na m'sik*a*le kun*e*na ndani mwenu k*w*amba,
Babiyehu huna-ye Abaraham' : k*w*ani namwa-
mba k*w*amba hat'u ha mawe gaga Mulungu
yuna*d*ima kumwanulira ahoho Abaraham'.
9 Ha*t*a hvikara tsoka ridzaik*w*a kare mak*o*lo
ga mihi : be k*i*la muhi wosi usiozhala ndude
mbidzo ni ku*t*emwa na kutsufwa moho-ni.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

Galili, na Filipo nduguye mfaume wa I*t*urea
na n*t*'i ya *T*arakoni*t*i, na Lusania mfaume wa
Abilene,
2 waka*t*i wa ukuhani ukuu wa Anna na
Kaiafa, alikuwa Johanne mwana wa Zakaria
na neno la Mngu juu yakwe kuko barani.
3 Akenda n*t*'i zo*t*'e za Joro*d*an k'ando-k'ando,
akihubiri kutiwa-maji kwa kusamehewa dhambi,
4 kama ilivyoan*d*ikwa katika chuo cha maneno ya nabii Isaia, kwamba, Sau*t*i ya mt'u
aliae katika bara, Tengezani n*d*ia ya Bwana,
inyosheni mikondo yakwe.
5 Killa bop'o li*t*ajazwa, na killa mlima na
ch'uguu vi*t*a*t*wezwa, na zilizokwenda k'ombo
zi*t*akuwa kunyoka, na ziparuzazo zi*t*akuwa
n*d*ia sawa,
6 na killa kiwiliwili ki*t*aona wokofu wa
Mngu.

7 Basi akawambia mak'utano walio*t*okea
kuja kutiwa maji nae, Enywi uzao wa
nyoka, n nani aliyewaonya kukimbia hasira
ijayo?
8 Basi, fanyani t'unda zisi*t*ahilizo na *t*oba;
wala msiwe kusema ndani yenu kwamba, Babaetu tunae Abaraham: kwani nawambia
kwamba katika mawe haya Mngu aweza
kumuinulia watoto Abaraham.
9 Ha*t*a sasa shoka limekwisha tiwa mashina
ya miti: basi killa mti usiozaa t'unda nzuri
hu*t*emwa, ukawa ku*t*upwa motoni.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

10 Makim'uza yo mi*t*unganano, makiamba,
Hundahenda-ni bai?
11 Akidzigidzya akiaamba, Ere na k'andzu
mbiri nam'p'e ase k'andzu, na mwenye zha-
kurya nahende hvizho.
12 Machenda na alazhi a mafungu k*w*enda
angizwa madzi, makim'uza, M'shomyi, huhe-
nde-ni?
13 Akiaamba, M'silazheni vit'u dzulu ya
murizholagizwa.
14 Makim'uza na at'u mendao viha-ni, ma-
kin*e*na, Na sino huhende-ni? Akiaamba,
M'sim'hendereni mut'u nguvu; m'sim's*e*meni
mut'u k*w*a ul*o*ngo: kaheri murifwazho vim'-
*t*oshe.

15 Na o enye mudzi marihok*a*la makil*o*lera,
maki*a*za osini my*o*yo-ni mwao ga Johan'ne,
K'anji ndeye Masiha?
16 Akiudzya Johan'ne, akiaambira osi, Mino
nam'hosa k*w*a madzi, *e*la kidza yunadza are
na nguvu kunikira mimi, hasiyek*a*la hat'u
hangu kamare ha kum'vugula mikowa ya
virahu-zhe, iye yundam'hosa k*w*a Roho Mwa-
ruhe na m'oho.
17 Na-ye m'kono-ni mwak*w*e muna lungo-lwe,
yundaluhendera-t'o muhala-we, na muts*e*re
yundaukundzumanya luts'*a*ga-ni mwak*w*e, na
zho vitsu yundavitsoma na m'oho usiozinyika.
18 Be were akiaambira u*w*oro-wa-t'o o enye
mudzi, k*w*a kuaony*e*sa mangine manji;
19 ha*t*a shaha Hero*d*e akich*e*merwa ni iye

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

10 Wakamuuliza yale mak'utano, wakasema,
Tufanyeni basi?
11 Akajibu akawambia, Mwenyi k'anzu mbili
nampe asiye k'anzu; na mwenyi vyakula afa-
nye vivyo.
12 Wakenda watozi wa ushuru nao kwenda
kutiwa maji, wakamuuliza, Mwalimu, tufa-
nyeni?
13 Akawambia, Msitoze k'itu juu ya mli-
vyoagizwa.
14 Wakamuuliza na wat'u wendao vitani,
wakasema, Naswi tufanyeni? Akawambia,
Msimtenze mt'u nguvu: msimshitaki mt'u
kwa uwongo: tena, mshahara wenu na uwa-
toshe.

15 Na wale wenyeji walipokuwa wakitezama,
wat'u wot'e wakiwaza myoyoni mwao habari za
Johanne, kana kwamba Huyu siye Masiha?
16 Alijibu Johanne, akawambia wot'e, Ku-
watia-maji nawatia, lakini huyo ajae yuna
nguvu kunipita mimi, isiyekuwa kiasi changu
hata kumfungulia vigwe vya viatu vyakwe;
basi, huyo atawatia-maji kwa Roho Mtakatifu
na moto.
17 Nae uteo wakwe anao mkononi mwakwe,
atausafia uwanda wakwe, na nafaka atazikusa-
nyia bukharini mwakwe, ayateketeze makapi
kwa moto usiozimika.
18 Basi alikuwa akiweleza injili wale wenyeji
kwa kuwaonya mengine tena mangi;
19 hata mfaume Herode alipok'aripiwa nao

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

kahi ya u*w*oro wa Hero*d*ia, muche wa nd*u*gu-ye,
na go maut'u mai gosi arigohenda iye Hero*d*e,
20 achongeza na hvivi kaheri dzulu ya zho-
sini, akim'funga Johan'ne chumba-ni.

21 Hák*a*la hat'u ha ku*t*obywa k*w*ao o enye
mudzi osi, na iye Jesu, arihogonywa ku*t*o-
bywa, kahi ya kuomba-k*w*e, kukigunuka
dzulu,
22 Roho ra Kutsuka rikitserera dzulu-ye,
rina sura za mwiri here giya; ukiombola
mumiro dzulu, ukiamba, Uwe u mwa-
nangu nikuhendza-ye, ninafwahirwa na-
-we.

23 Na-ye mwenye Jesu were yunaandza mwa-
ka wa hat'u ha m'rongo wa hahu, makimwe-
rekeza kuk*a*la mwana wa Josefu, wa Eli,
24 wa Ma*t*a*t*i, wa Lewi, wa Maluki, wa
Jan'nai, wa Josefu,
25 wa Mata*t*ia, wa Amosi, wa Nahum', wa
Esuli, wa Nagai,
26 wa Maa*t*i, wa Màta*t*ia, wa Shimei, wa
Joseki, wa Ju*d*a,
27 wa Johanan', wa Resa, wa Zorobabeli, wa
Sala*t*ieli, wa Neri,
28 wa Maluki, wa A*d*i, wa Kosam', wa Elu-
ma*d*am', wa Eri,
29 wa Jesua, wa Eliezer, wa Jorim', wa
Matati, wa Lewi,
30 wa Simeon', wa Ju*d*a, wa Josefu, wa
Jonam', wa Eliakim',

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

katika habari ya Hero*d*ia, mkewe nduguye, na
mambo mabaya yo*t'*e aliyofanya yeye Hero*d*e,
20 akaongeza na hili *t*ena juu ya yo*t*e, ali-
mfunga Johanne gerezani.

21 Ilikuwa katika kùtiwa kwao maji wale
wenyeji wo*t'*e, na Jesu nae alipokwisha tiwa-
-maji, yu katika kuomba Mngu, kukapasuka
juu,
22 Roho Mtakatifu akamshukia juu yakwe
yuna sura kama za kiwiliwili, kama n*d*iwa,
ika*t*oka sau*t*i mbinguni, ikimwambia, Wewe u
mwanangu, mpenzi wangu; nami nimefura-
hiwa kwako.

23 Nae mwenyewe Jesu alikuwa umṛi wakwe
yuapata mwanzo wa myaka thalathini, aki*th*a-
niwa kuwa mwana wa Josefu, wa Eli,
24 wa Matha*t*i, wa Lewi, wa Malki, wa
Jannai, wa Josefu,
25 wa Ma*t*athia, wa Amosi, wa Nahum, wa
Esili, wa Naghai,
26 wa Maathi, wa Ma*t*athia, wa Shimei, wa
Joseki, wa Ju*d*a,
27 wa Johanan, wa Resa, wa Zorobabeli, wa
Salathieli, wa Neri,
28 wa Malki, wa A*d*i, wa Kosam, wa Elma-
*d*am, wa Eri,
29 wa Jesua, wa Eliezeri, wa Jorim, wa Ma-
tha*t*i, wa Lewi,
30 wa Simeon, wa Ju*d*a, wa Josefu, wa Jo-
nam, wa Eliakim,

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

31 wa Melea, wa Men'na, wa Ma*t*a*t*a, wa
Na*t*an, wa *D*avi*d*i,
32 wa Jesai, wa Obe*d*i, wa Boazi, wa Salu-
mani, wa Naashon',
33 wa Amina*d*abi, wa Arinai, wa Esurom',
wa Faresi, wa Ju*d*a,
34 wa Jakobo, wa Isaak, wa Abaraham', wa
*T*era, wa Nahor,
35 wa Saruku, wa Ragan', wa Faleki, wa
Eber, wa Shela,
36 wa Kainan', wa Arafasha*d*i, wa Shem', wa
Noa, wa Lameki,
37 wa Me*t*usala, wa Enoko, wa Jare*d*i, wa
Maleleeli, wa Kainan',
38 wa Enosi, wa Se*t*i, wa A*d*am', wa MU-
LUNGU.

UKOMO WA-NE.

4. NA JESU udzaadzala Roho ra Kutsuka,
akiuya kuko Joro*d*an' akihirik*w*a lwand*a*-ni
ndani ya Roho ra Kutsuka,
2 akij*e*zwa s*i*ku mirongo m*i*ne ni P'ep'o, na
k'arire kit'u s*i*ku zizo, ha*t*a kumar*i*gisa-k*w*e
zirihotimizwa akis*i*kira ndzala.
3 P'ep'o akimwamba, Chamba u mwana wa
Mulungu, rambire rino iwe k*w*amba rik*a*le
mukahe.
4 Jesu akim'udzya, akiamba, Zháorwa k*w*a-
mba, Mu*d*amu k'ak*a*la m'*o*yo k*w*a mukahe
*t*uu, *e*la ni k*w*a k*i*la n*e*no rosi ra Mulungu.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

31 wa Melea, wa Menna, wa Ma*t*atha, wa
Nathan, wa *D*avi*d*i,
32 wa Jesai, wa Obe*d*i, wa Boazi, wa Salmani,
wa Naashon,
33 wa Amina*d*abi, wa Arnai, wa Esirom, wa
Faresi, wa Ju*d*a,
34 wa Jakobo, wa Isaaki, wa Abraham, wa
Thera, wa Nahori,
35 wa Saraku, wa Ragau, wa Faleki, wa
Eberi, wa Shela,
36 wa Kainani, wa Arafakasa*d*i, wa Shem,
wa Noa, wa Lameki,
37 wa Methusala, wa Enoko, wa Jare*d*i, wa
Maleleeli, wa Kainani,
38 wa Enosi, wa Sethi, wa Adam, wa
MNGU.

MLANGO WA-NE.

4. JESU akaru*d*ia huko Joro*d*an hali ya kujaa
Roho Mtakatifu, akapelekwa barani ali katika
Roho,
2 akijaribiwa ni She*t*ani siku arubaini, nae
siku hizo alikuwa hali k'itu, ha*t*a kisha
zilipo*t*imia alisikia n*d*aa.
3 She*t*ani akamwambia, Ukiwa u mwa-
na wa Mngu, lambie hilo jiwe liwe
mkate.
4 Jesu akamjibu, akasema, Imean*d*ikwa kwa-
mba, Bin-A*d*am hawi mzima kwa mkate *t*uu,
illa kwa killa neno la Mngu.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

5 P'ep'o akimwambusha dzulu ya kirima
kire, akim'onyesa udzumbe wosi wa uru-
mwengu-ni kwa kirurumo kichache.
6 P'ep'o akimwambira, Nindakup'a indzi riri
rosi, na ubomu wao aa, kwani náikirwa dzulu
yangu, nami ni kum'p'a nihendzaye.
7 Be undihonipigira mavwindi mbere zangu
undakala na-zho zhosi.
8 Jesu akim'udzya akimwamba, Uka-ko, uuye
nyuma zangu, P'ep'o: kwani zháorwa, Unda-
m'pigira mavwindi Bwana Mulungu-o, um'-
humikire iye mumwenga.
9 Na-ye akim'hirika Jerusalem, achenda aki-
mwinya dzulu ya kitsuri cha ridziza ra Mu-
lungu, akimwamba, Chamba ndiwe mwana
wa Mulungu, kuko uriko dzitsuhe ts'i-ni,
10 kwani zháorwa, Yundaalagiza malaika-e
hat'u-ho, kwamba makutsundze,
11 kaheri, Mandakuanula mikono-ni mwao,
p'ore ukadza dzikwala kigulu-cho iwe-ni.
12 Na-ye Jesu akim'dzigidzya, akimwamba,
Zhánenwa, Usim'jeze Bwana Mulungu-o.
13 Hata arihomarigisa kujeza kosini, P'ep'o
akiuka akim'richa kipindi.

14 Akiuya Jesu kwa nguvu za Roho ache-
nda Galili, kuvuma-kwe kukijenera ts'i zosi za
k'anda-k'anda.
15 Na-ye mwenye were akifunda migojo-ni
mwao, akikunywa ni osi.

16 Achenda Nazareti, arihorerwa, hata kwa

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

5 She*t*ani akamkweza juu ya mlima mrefu,
akamuonyesha ufaume wot'e wa ulimwenguni
kwa *d*akika moja.
6 She*t*ani akamwambia, Ni*t*akupa enzi hii
yo*t*'e, na u*t*ukufu wao hawa, kwa kuwa nime-
wekewa juu yangu, nami nimpen*d*ae humpa.
7 Basi wewe u*t*akaponisuju*d*ia mbele zangu,
vit'u hivi u*t*akuwa navyo vyo*t*'e.
8 Jesu akamjibu akamwambia, Ondoka uende
nyuma yangu, She*t*ani: kwani imean*d*ikwa,
Msuju*d*ie Bwana Mngu wako, umtumikie yeye
mmoja.
9 Nae akampeleka Jerusalem, akamsimami-
sha juu ya n*t*'a ya hekalu, akamwambia, Kwa-
mba u mwana wa Mngu, huko uliko ji*t*upe
t'ini,
10 kwani imean*d*ikwa, A*t*akuagizia malaika
wakwe kwamba waku*t*unze,
11 *t*ena, Wa*t*akuinua mikononi mwao, usije
ukakunguwaa guu lako jiweni.
12 Nae Jesu akamjibu akamwambia, Imea-
mbiwa, Usimjaribu Bwana Mngu wako.
13 Ha*t*a alipo*t*imiza kuon*d*a kwakwe ko*t*'e,
aliondoka yule She*t*ani akamua*t*a kitambo.

14 Akaru*d*i Jesu kwa nguvu za Roho, ake-
nda Galili, kikaenea kivumi chakwe n*t*'i zo*t*'e
za k'andok'ando.
15 Nae mwenyewe alikuwa akifunza-funza
katika misikiti yao, akipata sifa kwa wo*t*'e.

16 Akenda Nazarethi, huko alikolewa, ha*t*a

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

s*i*ku ya jumwa rao achangira rig*o*jo-ni mwao
here a*d*a-re, akiima kushoma,
17 achombozezwa chuwo cha Mwambirizi
Isaia, akikigunula akiona hat'u harihoorwa,
18 Roho ra Bwana ri dzulu yangu, ndosa
akinangiza mafuha, nias*u*murire anyonge
u*w*oro-wa-t'o; udzanihuma kuahoza mariot*i*-
sika my*o*yo, kuambiriza a*taw*wa urichwi, na
atsowi a matso kuona kaheri, kuaricha mahuru
mariotsikitswa,
19 kuwambiriza mwaka wa Bwana m'tsagu-
lwa.
20 Akikundza chuwo, akim'udziza muhumiki,
akik*e*l*e*si, na matso ga mariok*a*la-ho osi mo
rig*o*jo-ni gakim'huriziza.
21 Akiaha kun*e*na na-o, akiambira, Rero
maoro gaga gadza*t*imira mas*i*kiro-ni mwenu,
22 osi makim'lazhira uzhodherwa, makim*a*-
kira go man*e*no ga hendzezo garigolaa kanwa-
-ni-mwe, machamba, Yuno si mwana wa
Josefu?
23 Akiambira, K'avina hae-hae m'ndaniamba
n*d*umo ii, Muganga dzizikihe hat'u-ho: gosi
hurigos*i*kira gadzahendeka Kaperinaum' ga-
hende haha mudzi wenu mwenye.
24 Akiamba, Ni jeri namwambira k*w*amba,
K'ahana mwambirizi ariyehendzerwa ts'i-yao
mwenye.
25 Siul*o*ngo namwambira magungu anji ma-
riok*a*la-ko Isiraili s*i*ku za Eliya, mulungu-ni
kurihofung*w*a *w*ula myaka mihahu na my*e*zi
mihandahu, ts'i ririhoangira gumbo bomu:

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

kwa siku ya saba*t*o akangia katika msikiti wao
kama dasi*t*uri yakwe, akasimama illi kusoma,
17 aka*t*olewa chuo cha Nabii Isaia, akakiku-
n*d*ua kile chuo, akaona pahali palipoan*d*ikwa:
18 Roho wa Bwana yu juu yangu, ndipo
akanitia mafuta, nipate kuwahubiri masikini
habari njema: amenituma kuwapoza walio-
pondeka myoyo, kuwatangazia mateka mawa*t*o,
na vipofu kurejea kuona kwao, kuwaa*t*a ma-
huru wat'u walioshetwa,
19 kutangaza mwaka wa Bwana ulio*t*auli-
wa.
20 Akakikun*d*a chuo, akamru*d*ishia mngo-
jezi, akak'e*t*i, na wo*t*'e waliokuwapo msikitini
wakimtulizia ma*t*o yao.
21 Akaanza kusema nao, akawambia, Leo
maan*d*iko haya yame*t*imia masikioni mwenu.
22 Wakamshuhu*d*ia wo*t*'e, waka*t*aajabia ma-
neno ya neema yaliyo*t*oka kanwani mwa-
kwe, wakasema, Huyu siye mwana wa
Josefu?
23 Akawambia, Hapana shaka m*t*anambia
fumbo hii, Mganga, agua náfusi yako: yo*t*'e
tuliyosikia kutendeka Kapernaum, yatende na
hapa katika n*t*'i yako mwenyewe.
24 Akawambia, Ni kweli nawambia, kwamba
Hakuna nabii aliyekubaliwa katika n*t*'i yakwe
mwenyewe.
25 Hakika yangu nawambia, kulikuwa na
wajane wangi Isiraeli zamani za Elia, majira
kulipofunga mvua mbinguni myaka mitatu na
myezi si*t*a, ikingia n*d*aa k'uu n*t*'i vo*t*'e:

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

26 na-o k'ahirikirwe Eliya k*w*enda k*w*a ao
m'mwenga *w*aho, ela Zarefa*t*a iriyo ts'i-ya
Si*d*on' k*w*a m't'u-m'che gungu.
27 Na am*a*h*a*na anji mariok*a*la-ko Isiraili
maka*t*i ga mwambirizi Elisha, na k'ahana ari-
yetsuswa asihok*a*la Naaman' M'suri.
28 Machadzalwa ni k'oro mariok*a*la-ho rig*o*-
jo-ni osi marihos*i*kira hvivi,
29 makiima makim'tsuha-ndze ya mudzi,
makim'h*i*r*i*ka ha*t*a *t*'aramuko za kirima kiri-
choak*w*a mudzi wao, k*w*amba makamu*w*oro-
mose,
30 na-ye akikira kahi-kahi yao, achenda.
31 Aki*t*aramuka achenda Kaperinaum' mu-
dzi wa Galili, akik*a*la akiafun*d*ya s*i*ku za
saba*t*o,
32 machangalala k*w*a mafun*d*yo-ge, k*w*ani
n*e*no-re rere hamwenga na wa*d*imi.

33 Na mo rig*o*jo-ni mwere na mut'u yuna
roho ra p'ep'o mukolo akip*i*ga k'ululu na mu-
miro m'bomu,
34 akiamba, Richa! s*i*swi huna-ni na-we,
Jesu wa Nazare*t*i? Udzire fwononga? Na-
kumanya u hani: u muēri wa Mulungu.
35 Jesu akim'ch*e*mera, akimwamba, Nyama-
la, m'ombole. P'ep'o akim'tsuha kahi-kahi,
akim'ombola, na k'amuhendere ut'u.
36 Makihenda kumaka osi, makiuzanya ao
k*w*a ao, makiamba, Ut'u uno ni inoni wa iye
kuamulira p'ep'o akolo k*w*a wa*d*imi na nguvu,
machombola?

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

26 wala hakuletwa Elija kwa mmoja wapo
illa kwa yule mwanamke mjane aliyek'e*t*i
Zarefatha n*t*'i ya Si*d*on.
27 Na wakoma wangi walikuwako Israili zamani za nabii Elisha, wala hapana aliyetakaswa
isipokuwa Naaman Msuri.
28 Wakajawa ni hasira wo*t*'e waliokuwapo
msikitini waliposikia haya,
29 wakaondoka wakam*t*oa n'*d*e ya mji
wakampeleka ha*t*a ukungo wa kilima kilichojengewa mji wao, wapate mpomoshea
t'ini,
30 mwenyewe akapita katikati yao akenda.
31 Aka*t*eremuka akenda Kaperinaum mji wa
Galili, akawa kuwafunza-funza kwa siku za
saba*t*o,
32 wakasangaa kwa mafundisho yakwe, kwani neno lakwe lilikuwa pamoja na uwezo.

33 Palikuwa na mt'u mmoja humo msikitini yuna roho ya p'epo mchafu, akipiga k'elele
kwa sau*t*i k'uu,
34 akasema, A*t*a! swiswi tunani nawe, Jesu
wa Nazarethi? umekuja kutuangamiza? Nakujua u nani, mtakatifu wakwe Mngu.
35 Jesu akamkemea, akamwambia, Nyamaza
um*t*oke. Nae p'epo akamwangusha n*t*'i katikati, kisha akam*t*oka, asim*dh*uru neno.
36 Wakafanya ajabu wo*t*'e, wakasemezana
wao kwa wao, wakasema, N neno gani hili,
ha*t*a akawaamru p'epo wachafu kwa uwezo na
nguvu, waki*t*oka?

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

37 Rikij*e*nera rurumo-re kut′u k*w*a k′anda-
-k′anda kosi.

38 Achombola mo rig*o*jo-ni, achangira nyu-
mba-ni mwa Simon'. Na m'tsedza-we Simon'
mame muche-we were udzag*w*irwa ni kidhi-
ngidhyo kinji, makim'hv*o*ya k*w*a ut′u-we.
39 Iye na kumwimira dzulu-ye, akikich*e*mera
cho kidhingidhyo, kikim'richa; akiuka haho
henye, akiaha kuahumikira.

40 Na dzua ririhofisha kutswa osi mariok*a*-
la na akongo ao enye ukongo ungine-ungine
makim'rehera, na-ye akiaikira mikono-ye dzulu
yao k*i*la mut′u, akiahoza.
41 Na anji mák*a*la machombolwa ni p′ep′o,
makip*i*ga k′ululu, makiamba, Uwe u Masiha
mwana wa Mulungu. Akiach*e*mera na k′ari-
chire makan*e*na, k*w*a kuk*a*la manam'manya
ndeye Masiha.
42 Ha*t*a kurihocha achombola achenda hat′u
hasiho at′u, yo mi*t*unganano ikik*a*la kumu-
m*a*la, makim'k*w*endera, makim'zulia atsaau-
kira.
43 Akiamba, Ha*t*a midzi mingine na-yo ni-
agirwe k*w*enda iambiriza udzumbe wa Mu-
lungu, k*w*ani ndosa nikihumwa.

44 Na-ye were achambiriza kahi ya mig*o*jo
ya Galili.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

37 Kivumi chakwe kikaenea n*t*'i za k'ando-
-k'ando ko*t*'e-ko*t*'e.

38 Aka*t*oka msikitini, akangia katika nyumba
ya Simon. Na mkwewe Simon mamae mkewe
alikuwa ameshikwa ni homa k'ali, wakam*t*aka
kwa ajili yakwe,
39 akamsimamia juu yakwe, akaikemea ho-
ma; ikamua*t*a; akaondoka mu*d*a ule, akawa
kuwatumikia waliokuwapo.

40 Na jua lilipotua wo*t*'e waliokuwa na wa-
gonjwa wenyi mara*dh*i aina nyengine-nyengine
walimletea kwakwe, akiwaweka mikono juu
yao killa mmoja akawapoza.
41 Na wangi walikuwa waki*t*okwa ni p'epo,
huko wakipiga k'elele, wakisema, Wewe u
Masiha, mwana wa Mngu. Akawakemea wala
asiwaa*t*e wakasema, kwa vile wamjuavyo kuwa
ndiye Masiha.
42 Ha*t*a kulipopambauka aka*t*oka akenda
pahali pasipokuwa na wa*t*u, wale mak'utano
wakam*t*afu*t*a-*t*afu*t*a, wakamwendea kwakwe,
waka*t*aka kumzuia k*w*amba asiwaondokee.
43 Akawambia kwamba, Ha*t*a miji hiyo iliyo-
baki imenipasa kuuhubiri ufaume wa Mngu;
kwani ndiyo maana yakwe ha*t*a nikatumwa.

44 Nae alikuwa akihubiri katika misikiti
ya Galili.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

UKOMO WA TSANO.

5. K*W*ÁKALA o m'*t*unganano urihomuminya
k*w*a kus*i*r*i*kiza man*e*no ga Mulungu, na-ye
mwenye wimire k'anda ya ziya ra Gen'nesare*t*i,
2 akiona zhombo vi'ri viimire k'anda ya ziya:
na avuhi madzatserera manaog*e*sa nyavu zao.
3 Akik*w*era kahi ya kimwenga-che zho zho-
mbo kirichok*a*la cha Simon', akim'm*a*la kuki-
h*i*rika kure ut'u uch*a*che na ngoka. Akik*e*l*e*si,
akiaha kuifun*d*ya mi*t*unganano mo chombo-ni.
4 Ha*t*a arihogonya kun*e*na, akimwambira
Simon', Kih*i*r*i*ke ha*t*a ridzina-ni, mukatsereze
nyavu zenu muhale pato.
5 Simon' akidzigidzya, akimwamba, Bwana,
zho hudzizhohenda kazi ha*t*a kutswa k'ahupa-
tire kit'u: *e*la k*w*a n*e*no-ro nindazitsereza
nyavu.
6 Na-o marihomar*i*g*i*sa kuhenda hvizho, ma-
kiga*d*engereshera makumba iho zima, nyavu
zao zikim*a*la ku*t*aruka:
7 makiaiha na mikono angara ao mariok*a*la
chombo cha hiri madze ma'avwize, makidza
machadzaza zhombo zhosi vi'ri, na-zho viki-
m*a*la kuhoha.
8 Simon' Petero arihoona garyahu akig*w*a
mavwin*d*i-ni mwa Jesu, akimwamba, Ni*t*anira,
k*w*a kuk*a*la ni mut'u mwenye *d*ambi, hewe
Bwana.
9 K*w*ani wámaka iye na osi mariok*a*la na-ye,
k*w*a pato ra makumba marovuha;

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

MLANGO WA *T*ANO.

5. ULIPOKUWA kumsonga hivi ule mk'utano
kwa kusikiza maneno ya Mngu, nae mwenye-
we amesimama k'ando ya ziwa la Gennesare*t*i,
2 aliona vyombo viwili vimekaa k'ando ya
ziwa: wameshuka wavuvi waosha nyavu zao.
3 Akapanda katika vyombo hivyo kimoja
wapo, nacho ni cha Simon, akam*t*aka akipele-
ke mbali kidogo na ufuo. Akak'e*t*i, akawa
kuwafunza makut'ano mumo chomboni.
4 Ha*t*a kisha, alipokwisha nena maneno ya-
kwe, alimwambia Simon, Kipeleke ha*t*a kinani,
mkashushe nyavu zenu mupate t'anzi.
5 Simon akajibu akamwambia, Bwana mku-
bwa, hivi tulivyofanya kazi ku*t*wa hatujapata
k'itu: lakini kwa hilo neno lako *t*'azishusha
nyavu.
6 Ha*t*a wakisha fanya mambo yale waka-
zingira samaki *t*'umbi nzima, nyavu zao zikawa
kuraruka:
7 wakawapungia mikono washirika wao wa-
liokuwa chombo cha pili, wapate kuja ku-
sai*d*ia; wakaja, wakavijaza *t*ele vile vyombo
vyao, vyo*t*'e viwili, vika*t*aka kuzama.
8 Akisha ona yale Simon Pe*t*ero, alianguka
magot'ini pakwe Jesu, akamwambia, Ondoka
kwangu, kwa kuwa ni mt'u mwenyi dhambi,
ewe Bwana.
9 Kwani ali*t*aajabu yeye na wo*t*'e waliokuwa
nae kwa t'anzi za samaki waliovua;

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

10 na hvizho Jakobo na Johan'ne, ana a Zebedeo, mariokala angara-e Simon'. Jesu akimwamba Simon', Sogohe, hangu hvikara undakala kugwira at'u.

11 Na marihogonya kuvuha madau gao ngoka-ni makiricha zhosini makim'tuwa.

12 Yákala arihokala yo midzi mumwenga-waho, po mut'u areadzala mahana, arihom'ona Jesu akigwa kimbere-mbere, akim'dhedheja, akimwamba, Bwana ukihendza unádima kunitsusa.

13 Akigoloza m'kono-we akimgut'a, akimwamba, Nahendza, tsuka. Mahana-ge gakim'ombola haraka.

14 Akim'laga kwamba atsamwambira m't'u neno: ela enda uwe ukadz'onyese kwa mulombi, na uhirike zha kutsuswa-ko, here arizholagiza Mose, vikale zhodherwa kwao.

15 Ela ndo garihokaza kujenera go maneno-ge. Ikitunganana miminyano minji kudza m'sirikiza, na kuhozwa ni iye makongo gao.

16 Na-ye mwenye were akidz'ahusa kwenda kut'u kusiko at'u, akihvoya.

17 Kwákala siku ziryahu mwenga-waho, iye mwenye wákala kufundya at'u, na Mafarisi na afundi a ugwirwi mere haho makelesi mala' kila kadzidzi ka Galili na Judea, na Jerusalem' na-ko, haho hakikala na nguvu za Bwana za iye kuahoza.

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

10 na Jakobo na Johanne wana wa Zebe*d*eo
nao vivyo, waliokuwa washirika wakwe Simon.
Jesu akamwambia Simon, Usiogope, tangu sasa
u*t*apata t'anzi za wat'u.
11 Nao walipokwisha egesha ma*d*au yao
p'wani, walia*t*a vyo*t*'e, wakamfuata.

12 Ilikuwa alipokuwa katika miji ile mmo-
ja wapo, huyo ndiye, mt'u mume amejawa ni
ukoma; alipomuona Jesu akaanguka kiuso-
-uso, akamsihi, akamwambia, Bwana ukipen*d*a
waweza kunitakasa.
13 Akanyosha mkono wakwe, akamgusa,
akamwambia, Napen*d*a, takata. Ukoma wa-
kwe ukam*t*oka mara.
14 Akamuonya, akamwambia asimwambie
mt'u neno: lakini enda wewe ukajionye kwa
kuhani, upeleke na vya kutakaswa kwako, ka-
ma alivyoamru Mose, iwe ushushu*d*a kwao.
15 Habari yakwe ikazi*d*i kuenea *t*uu. Wa-
kak'utana makut'ano mangi kuja kumsikiza
na kupozwa nae magonjwa yao.

16 Nae mwenyewe alikuwa akijiepua kwenda
mwahali msimo wat'u, kwenda kuomba Mngu.
17 Ilikuwa siku zile moja wapo yeye mwe-
nyewe alikuwa akifunza wat'u, na Mafarisi na
wakufunzi wa *t*ora*t*i walikuwa papo wamekaa,
walio*t*okea killa kijiji cha Galili na Ju*d*ea, na
Jerusalem nako. Na nguvu za Bwana ziliku-
wapo, ha*t*a akawapoza.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

18 Po! at'u alume madzatsukula mut'u
mwenye ku*t*ik*w*a-*t*ik*w*a ni vilungo-zhe, ma-
dzam'tsukula dzulu ya kit'anda, manam*a*la
kumwangiza ndani, kumw*i*k*i*ra mb*e*re-ye;
19 ha*t*a makiona k'ahana hat'u ha kum'kiza
ndani na-ho k*w*a o muminyano wa at'u, ma-
kik*w*era dzulu ya nyumba, makim'tsereza kahi
ya lwavu iye na kat'anda-ke makim'laza kahi-
-kahi mb*e*re za Jesu.
20 Na-ye arihoona kuluhiro rao, akimwamba,
Mut'u, zidzarichwa k*w*ako *d*ambi-zo.
21 Makik*a*la kugaluzanya-galuzanya o Ma-
farisi na o aori, makiamba, Ni hani yuno
an*e*naye makosa? Ni hani a*d*imaye kurichira
*d*ambi asihok*a*la Mulungu hake-ye?
22 Ha*t*a Jesu unamanya magaluzanya gao
akidzigidzya, akiamba, Ni-ni kugaluzanya my*o*-
yo-ni mwenu?
23 Ririro rang*w*angu ni hiro? ni k*w*amba,
Zidzarichirwa d*a*mbi-zo, he*d*u k*w*amba, Uka
uzhoge?
24 Na-nwi k*w*amba mum'one kuk*a*la na wa-
*d*imi mwana wa mu*d*amu dzulu ya-ts'i wa
kurichira *d*ambi,—akimwamba ye mwenye
ku*t*ika-*t*ika, Nak*w*ambira uwe, uka, utsukule
ko kat'anda-ko, udzendere k*w*ako nyumba-ni.
25 Haho akiima mb*e*re zao, akitsukula ki-
ryahu aricholalira achenda nyumba-ni-k*w*e
akim'lika Mulungu.
26 At'u osi machangalala, makik*a*la kum'lika
Mulungu, machadzalwa ni oga, makiamba,
Rero hudzaona dh*e*dhu!

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

18 Nao hao ndio, wa*t*'u waume wame*t*ukua
mt'u aliyepooza juu ya kit'anda; waka-
*t*aka kumpeleka ndani, kumwekea mbele
yakwe;
19 wasipate pa kumpisha ndani kwa ajili
ya ghasia ya wat'u, wakapanda juu ya
*d*ari wakamshusha kati ya paa yeye na
kile kijit'anda chakwe katikati mbele ya
Jesu.
20 Nae alipoona imani yao, alimwambia,
Ewe mt'u, zimesamehewa kwako dhambi zako.
21 Wakawa kuhujiana wao kwa wao wale
Mafarisi na waan*d*ishi, wakasema, N nani hu-
yu asemae ya kukufuru? N nani awezae ku-
samehe dhambi asipokuwa Mngu pekee?
22 Nae Jesu akijua huja zao, alijibu aka-
wambia, Mwahujianani myoyoni mwe-
nu?
23 Lililo jepesi n lipi? ni kusema, Zimesa-
mehewa kwako dhambi zako, au ni kusema,
Ondoka u*t*embee?
24 Nanywi mpate muona kuwa na uwe-
zo mwana wa mt'u juu ya nt'i wa kusamehe
dhambi,—akamwambia yule aliyepooza, Na-
kwambia wewe, ondoka, u*t*ukue hicho kiji-
t'anda chako wende zako nyumbani kwako.
25 Mara ile akasimama mbele zao, aka*t*ukua
kile alicholalia, akenda nyumbani kwakwe,
huku akimsifu Mngu.
26 Wakasangaa wo*t*'e, wakawa kumsifu
Mngu, wakajawa ni hofu, wakasema, Leo
tumeona mambo!

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

27 Kidza nyuma ya gaga achombola, aki-
m'l*o*la mup*i*zi wa ts'andzi, dzina-re uifwa
Lewi, uk*e*l*e*si hatsang*w*aho; akimwamba, Ni-
*t*uwa.
28 Akiricha zhosini akiuka akim'*t*uwa.
29 Na-ye Lewi akim'hendera nyambura bo-
mu k*w*ak*w*e nyumba-ni, machadzala *t*ele ap*i*zi-
-a-ts'andzi na angine mariok*e*l*e*si kurya chaku-
rya ho hamwenga na-o.
30 Mafarisi na aori ao mariok*a*la-ho makinu-
ng'unizanya k*w*a afun*d*wi-e, makiamba, Ni-ni
kurya na kunwa hamwenga na ap*i*zi a ts'a-
ndzi na enye *d*ambi?
31 Jesu akidzigidzya akiamba, Mamum*a*lao
m'ganga so maro na matsia; ni akongo
*t*u'.
32 Sidzire aiha maro ut'u udzo, *e*la maro ut'u
ui kudza kolwa na vii zhao.

33 Na-o makimwamba, Hambe afun*d*wi-e
Johan'ne manazira k'ana nyinji, na kuh*a*sa, na
a afun*d*wi a Mafarisi manahenda hvizho; be
*e*la ano ako manarya mananwa!
34 Akiamba, Dzee muna*d*ima k*w*amba mua-
zize as*e*na a aro-ni makazira akik*a*la hamwenga
na-o iye mulozi?
35 *E*la kidza zo s*i*ku zindakudza: na andi-
houswa k*w*ao ye mulozi, ndo mazire, s*i*ku
zizo.

36 Aki'ambira na funjo, k*w*amba, K'ahana

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

27 Ha*t*a baa*d*a ya haya aka*t*oka, akenda
akamuona mt'u mmoja m*t*ozi-wa-nyushuru,
jina lakwe akiitwa Lewi, amekaa pahali zilipo-
*t*ozwa nyushuru; akamwambia, Nan*d*ama.
28 Akaa*t*a vyo*t*'e, akaondoka akamuan*d*ama.
29 Nae Lewi akamfanyia karamu k'uu nyu-
mbani kwakwe, wat'u wakajaa *t*ele, wa*t*ozi-wa-
-nyushuru na wat'u wenginewe waliokaa wa-
kila chakula pamoja nao.
30 Mafarisi na waan*d*ishi wao waliokuwako
wakawanung'unikia wanafunzi wakwe, waka-
sema, N nini kula na kunwa pamoja na wa*t*ozi
-wa-nyushuru na wenyi dhambi?
31 Jesu akajibu akawambia, Wat'u wenyi
afia hawana haja na mganga, isipokuwa wa-
gonjwa *t*uu.
32 Sikuja kuweta wenyi haki, illa wenyi
dhambi, kuja ku*t*ubu.

33 Nao wakamwambia, Hao wanafunzi wa
Johanne mbona wafunga mara nyingi, na
kufanya *d*ua, na vivyo wanafunzi wa Mafari-
sayo, nao hawa wako wala, wakinwa!
34 Akawambia, Jee mwaweza kuwafanya
wana wa ukumbi wa harusi wafunge awapo
pamoja nao yeye bwana harusi?
35 Lakini siku zile zi*t*akuja, a*t*akapoondolewa
kwao bwana harusi, ndipo nao wafunge, ka-
tika siku zile.

36 Akawambia na fumbo, kana kwamba,

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

mut'u ahalaye nguwo mbisha k*w*enda iangiziza ki*d*emu cha nguwo ya kare: na akihala, yo mbisha udzai*t*arura, na yo ya kare k'achereke-zenye na-yo ki*d*emu cha nguwo mbisha.
37 Na k'ahana angizaye uchi witsi vikuchi zha kare, na achiangiza o witsi undavi*t*arura vikuchi ukak*a*la kumw*a*gika, na zho vikuchi vikaonongeka:
38 *e*la uchi witsi uangizwa vikuchi visha, zhosi vi'ri vikak*a*la-t'o.
39 Na k'ahana mutu adziyenwa uchi wa kare, haho akam*a*la witsi, k*w*ani yunan*e*na, U wa kare ni baha.

UKOMO WA HANDAHU.

6. KWÁK*A*LA s*i*ku ya saba*t*o ya hiri, iyo iriyo
nyuma-ze yo ya k*w*andza, kukira iye kahi-kahi ya minda, o afun*d*wi-e makihulula-hulula masuche makirya manahokotsa hvivi magandza-ni mwao.
2 Angine mwero wa Mafarisi makiamba, Hambe m'nahenda visizhofwaha kuvihenda k*w*a mas*i*ku ga Saba*t*o.
3 Jesu akiadzigidzya akiamba, K'am'dzashoma ha*t*a hviryat'u zha *D*avi*d*i, arizhohenda ho arihos*i*kira ndzala iye na o mariok*a*la-ho na-ye?
4 Achangira kahi ya nyumba ya Mulungu, akig*w*ira yo mikahe ya uso, akirya, akiap'a na o andzi-e, na-yo k'aifwaha kuriwa ni at'u masihok*a*la alombi haki-yao.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

Hakuna atwaae nguo mpya akatia kiraka
nguo k'uu-k'uu; na akitwaa, ile m'pya amei-
pasua; na ile k'uu-k'uu hakilingani nayo kira-
ka cha ile m'pya.
37 Wala hakuna atiae mvinyu m'pya katika
viriba vikuu-kuu, na akitia, ile m'pya hupasua
viriba, wenyewe ikamwaika, vikaharibika vi-
riba;
38 Lakini mvinyu m'pya hutiwa viriba vipya,
vyo*t*'e viwili vikawa salama.
39 Wala hakuna mwenyi kunwa mvinyu ya
kale mara aka*t*amani m'pya, kwani yuasema,
Afu*dh*ali ya kale.

MLANGO WA SI*T*A.

6. Ilikuwa kwa siku ya Saba*t*o ya pili baa*d*a
ya kwanza, kupita yeye katikati ya mashamba,
nao wanafunzi wakwe walikuwa kupurura
mashuke, wakila huku wakiyapukusa-pukusa
mikononi mwao.
2 Wengine katika Mafarisi wakawambia,
Mbona mnafanya isiyokuwa halali kuyafanya
siku za Saba*t*o?
3 Jesu akawajibu akawambia, Hamjasoma
ha*t*a hayo aliyofanya *D*avi*d*i, alipokuwa na
n*d*aa yeye na waliokuwapo nae?
4 Kana kwamba alingia katika nyumba ya
Mngu akatwaa ile mikate ya uso, akala, aka-
wapa na waliokuwapo nae; nayo si halali wat'u
kuila isipokuwa makuhani pekeyao.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

5 Akiaambira k*w*amba, Mwana wa mu*d*amu
ni Bwana wa Saba*t*o na-yo.

6 Na s*i*ku ya Saba*t*o nyingine, kwák*a*la iye
k*w*angira mo rig*o*jo-ni, akifun*d*ya. Na-ho ha-
na mut'u m'kono-we wa kurya udzamumalala.
7 Aori na Mafarisi makik*a*la kum'l*o*lera, ma-
m'one k'anji yundahoza k*w*a s*i*ku ya Saba*t*o,
mapate ra k*w*enda m's*e*ma.
8 Iye na kumanya magaluzanya gao, aki-
mwamba yuya mut'u mwenye m'kono wa ku-
malala, Uka uime kahi-kahi. Àkiuka akiima.
9 Be, Jesu akiamba, Na-mi namuuza ut'u:
k*w*amba inafwaha kuhenda vidzo k*w*a s*i*ku ya
Saba*t*o he*d*u kuhenda vii, ku*t*izha roho he*d*u
kuriononga?
10 Na arihoal*o*la osini kuno na kuno, aki-
mwambira, Goloza o m'kono-o: akihenda hvi-
zho, m'kono-we ukim'uya.
11 Na-o machadzalwa ni vilalu, makis*u*-
murira enye k*w*a enye mam'hende-dze ye
Jesu.

12 Zhák*a*la s*i*ku zizo, achomb*o*la achenda
murima-ni k*w*enda hv*o*ya, akich*e*sa kucha ku-
hv*o*ya Mulungu.
13 Na kurihong'ala akiaiha afun*d*wi-e, aki-
tsagula mwao at'u kumi na airi, akiap'a na
dzina ra ahumwi:
14 Simon' ariyemwiha na dzina ra Pe*t*ero,
na nd*u*gu-ye An*d*area, Jakobo na Johan'ne,
Filipo na Bara*t*olomeo,

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

5 Akawambia kwamba, Mwana wa m*t*'u ni
Bwana wa Saba*t*o nayo.

6 Ha*t*a siku ya Saba*t*o nyengine ilitukia yeye
kungia katika msikiti, akifunza: napo pana
m*t*'u mkono wakwe wa kulia umemvia.
7 Waan*d*ishi na Mafarisi wakawa kumteza-
ma, wapate muona kwamba a*t*apoza kwa siku
ya Saba*t*o; illi wapate la kumshi*t*aki.
8 Mwenyewe akatambua huja zao, akamwa-
mbia yule mwenyi mkono wa kupooza, Ondoka
usimame hapa kati. Akaondoka akasimama.
9 Jesu akawambia, Nami nawauza neno:
Jee, ni halali kwa siku ya Sabato kutenda
mambo mema, au kutenda mambo mabaya,
kuponya roho au kuangamiza?
10 Akawaangalia wo*t*'e upande huu na huu,
kisha akamwambia, Nyosha mkono wako.
Akaunyosha, ukarejea mkono wakwe.
11 Nao wale walijawa ni wazimu, wakawa
kusemezana wao kwa wao wamtendeje yeye
Jesu.

12 Ilikuwa siku hizo, aka*t*oka akenda mli-
mani kwenda kuomba Mngu; akakesha kucha
ali katika kuomba kwa Mngu.
13 Ha*t*a kulipopambauka, aliweta wanafunzi
wakwe; aka*t*aua wat'u kumi na wawili kwao,
akaweta jina lao mitume:
14 Nao ni Simon aliyemwita na jina la Pe-
*t*ero, na nduguye An*d*area, Jakobo na Johanne,
Filipo na Baritholomeo,

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Ma*t*eo na *T*oma, Jakobo wa Alufeo na
Simon' aifwaye Zelo*t*e.
16 Na Ju*d*a wa Jakobo, na Ju*d*a Muisikaria,
ariyek*a*la m'fi*t*ini-we.
17 Aki*t*aram'ka achenda na-o, akiima hat'u
hahembeleleho, na m'*t*unganano m'bomu wa
afun*d*wi-e na enye mudzi mala' Ju*d*ea yosi na
Jerusalem', na t'si za *T*uro na Sidon' za k'anda
za madzi-manji, ri*t*un*d*u rizima, madzire m'si-
rikiza na kuhozwa makongo gao,
18 na at'u mariokumbwa ni p'ep'o za ukolo
makik*a*la kuzikifwa.
19 Makim*a*la kum'gut'a mu*t*unganano wao
wosi, k*w*a hviryahu urizhok*a*la unam'la' wa*d*imi
ukiahoza osi.

20 Na-ye wáanula matso akial*o*la afun*d*wi-e,
akin*e*na, Baha ninwi akiya, k*w*a kuk*a*la udzu-
mbe wa Mulungu ni wenu.
21 Baha ninwi mre na ndzala hvikara, k*w*a
kuk*a*la mundak*w*akushwa. Baha ninwi muri-
rao hvikara, k*w*a kuk*a*la mundakudza mutseke.
22 Baha ninwi at'u mandihom'tsukirirwa,
mandihom'shula, na kum'sholera, na kuritsu-
ha-ndze dzina renu here rii, k*w*a ut'u wa
mwana wa mu*d*amu.
23 Fwahirwani siku iyo, mu*t*uluke-*t*uluke,
k*w*ani fungu renu ni bomu at'i ko mulungu-
-ni: k*w*ani ni here hvivi babizao marizhok*a*la
makiahenda o ambirizi.
24 *E*la ore wenu apati, k*w*ani mudzapata
kare o uongoli wenu.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

15 Matheo na Thoma, Jakobo wa Alfeo, na
Simon aitwae Zelo*t*e,
16 na Ju*d*a wa Jakobo, na Ju*d*a Muisikaria,
aliyekuwa khaini wakwe.
17 Aka*t*eremuka, akenda nao akasimama
pahali patambarare, na wanafunzi wakwe wa-
mejaa *t*ele, na kundi kuu la wenyeji, walio*t*okea
Ju*d*ea yo*t*'e na Jerusalem, na n*t*'i za p'wani-
-p'wani za *T*uro na Si*d*on; wamekuja kumsiki-
za na kupozwa magonjwa yao:
18 wakawa kupozwa hao waliopagawa ni
p'epo wachafu.
19 Waka*t*aka kumgusa mk'utano wao wo*t*'e,
kwa kuwa uwezo ulikuwa uki*t*oka kwakwe,
ukiwapoza wo*t*'e.

20 Nae alivua ma*t*o akawaangalia wanafunzi
wakwe, akasema, Mmebarikiwa nywinywi ma-
sikini, kwa kuwa ufaume wa Mngu ni wenu.
21 Mmebarikiwa mlio na ndaa sasa, kwa ku-
wa m*t*akuja kushibishwa. Mmebarikiwa mliao
sasa, kwa kuwa m*t*akuja ku*t*eka.
22 Mmebarikiwa nywinywi, wa*t*'u wa*t*akapo-
wa*t*ukia, watakapowaepusha, na kuwafyolea,
na kuli*t*upa n'*d*e jina lenu kama baya, kwa
ajili ya mwana wa mt'u.
23 Furahiwani siku hiyo muruk'e-ruk'e, kwa-
ni mshahara wenu ni mkubwa ati huko mbi-
nguni. Kwani babazao walikuwa wakiwafanya
manabii kama haya.
24 Lakini, ole wenu wenye mali, kwani mna-
kwisha pata tuzo lenu.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

25 Ore wenu muadzalao hvikara, k*w*ani mu-
ndakus*i*kira ndzala. Ore wenu, mutsekao
hv*i*kara, k*w*ani mundaakak*w*a na kurira.
26 Ore wenu at'u osi mandihomuhadza-t'o-
-hadza-t'o, k*w*ani ni here hvivi babizao mari-
zhok*a*la makiahenda arya ambirizi a ul*o*ngo.

27 *E*la kidza namwambira ninwi m'*si*k*i*rao,
Ahendzeni ai-enu, ahendereni-t'o mamutsuki-
rirwao,
28 ahadzeni-t'o mam'hukanirao, ahv*o*yereni
mam'onerao.
29 Akup*i*gaye mbalahe ino, m'galuzire na
ino: na akuhokaye amba-ro sim'lashe na yo
ya ts'i-ni.
30 Mwero wa akum*a*laye m'p'e, na akuho-
kaye zhako, usivim*a*le k*w*ak*w*e kaheri.
31 Na mum*a*lazho kuhenderwa ni at'u nwi
ahendereni hvizho.
32 He*d*u k*a*la munaahendza o mam'hendzao,
mudzapata m'vera wa-ni? k*w*ani ha*t*a enye
*d*ambi ni kuahendza maahendzao.
33 Na k*a*la munaahendera-t'o o mam'he-
nderao-t'o, mudzapata m'vera wani? kwani
ha*t*a o enye *d*ambi ni kuhenda hvivi.
34 Kaheri k*a*la munaap'a at'u kuno mu-
ki*a*za kurifwa, mudzapata m'vera wani?
k*w*ani ha*t*a o enye *d*ambi ni kuap'a
enye *d*ambi andzi-ao makirifwa zha kara-
-kara.
35 *E*la ninwi hendzani ai enu, muahende-
re-t'o at'u; mup'anane, m'siho*a*za kurifwa; na-

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

25 Ole wenu mliojaa sasa, kwani m*t*asikia
n*d*aa. Ole wenu m*t*ekao sasa, kwani m*t*asiki-
*t*ika na kulia.
26 Ole wenu wat'u wo*t*'e wa*t*akapowataja
kwa wema, kwani babazao walikuwa waki-
wafanya manabii wa uwongo kama haya.

27 Lakini nawambia nywinywi msikiao, Wa-
pen*d*eni a*d*ui zenu, watendeni vyema wawatu-
kiao,
28 wabarikieni wawaapizao, waombeeni wa-
waoneao.
29 Akupigae kofi la upande huu, msongezee
na huu, na akunyang'anyae joho lako usimzui-
lie wala k'anzu yako.
30 Mpe aku*t*akae awae yot'e: na akunyang'a-
nyae vyako usivi*t*ake kwakwe *t*ena.
31 Nanywi killa m*t*akalo fanyiwa ni wat'u
wafanyieni nao lilo.
32 Nanywi kwamba mwawapen*d*a wawape-
n*d*ao, mmepata ahasan*t*a gani? kwani ha*t*a
wenyi dhambi huwapen*d*a wawapen*d*ao.
33 Na kwamba mwawatendea vyema wawate-
ndeao vyema, mmepata ahasan*t*a gani? kwani
ha*t*a wenyi dhambi hufanya vivyo.
34 *T*ena kwamba mwawapa wat'u kara*dh*a
huko mki*t*umaini kupata kit'u, mmepata aha-
san*t*a gani? kwani ha*t*a wenyi dhambi huwapa
kara*dh*a wenyi dhambi wenziwao wakirejezwa
kama vile.
35 Lakini a*d*ui zenu wapen*d*eni; tendeanani
mambo mema, mupanane kara*dh*a msipo*t*umaini

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

-nwi fungu renu rindakala rinji: kaheri mundakala ana a Ariye-dzulu-zhomu, kwa kukala iye ni mudzo kwa masio m'vera, at'u ai.

36 Bai kalani na mbazi here dza iye Babi-yenu arizho na mbazi.

37 M'tsaalamula, na-nwi k'amundalamulwa: m'tsaasema at'u ui-ni, na-nwi k'amundasemwa ui: richirani, na-nwi m'ndarichirwa.

38 Agereni at'u, na-nwi mundagerwa; kiezo kidzo kidzok'andamizwa kikasindirwa hata kikamwagika-mwagika, ndo mandichom'gera malaga-ni mwenu. Kwani kiezo muezacho ndocho mundichokudza muezezwe.

39 Akiambira na funjo, Mutsowi wa matso yunaadima kumulongoza mutsowi wa matso mwandzi-we? K'amandagwerera wina-ni osini?

40 Mufundwi k'akala dzulu ya mufundi-we, ela kaheri kila mut'u wosi adzekira yukala here dza mufundi-we.

41 Kaheri ni-ni uwe kukalola kadzihi kare ndani ya dzitso ra ndugu-yo, na k'usikire riryat'u gogo riro kahi ya dzitso-ro mwenye.

42 Hedu undaadima-dze kumwambira ndu-gu-yo, Ndugu-yangu niricha nikakulazhe ka-dzihi kare kahi ya dzitso-ro, na ro gogo uriro na-ro kahi ya dzitso-ro mwenye k'urilola; he-we m'longo, kwandza dzilazhe gogo ririro kahi ya dzitso-ro mwenye, be ndo uone-t'o kuka-lazha kadzihi kariko dzitso-ni mwa ndugu-yo.

43 Kwani k'akuna muhi mudzo uhendao

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

kurejezwa; nanywi ujira wenu u*t*akuwa mwi-
ngi: *t*ena m*t*akuwa wana wa Aliye-Juu-Sana,
kwa kuwa yeye ni mwema kwa wat'u wasio
ahasan*t*a wenyi ubaya.
36 Basi iwani na huruma kama Babaenu ali-
vyo na huruma.
37 Msiamueni, nanywi ham*t*aamuliwa: msi-
hukumuni, nanywi ham*t*ahukumiwa: waa*t*ieni
wat'u, nanywi m*t*aatiwa.
38 *T*oani, nanywi m*t*a*t*olewa; kiasi chema,
kimeshindiliwa na kusukwa-sukwa ha*t*a kika-
mwaika, ndicho wa*t*akachowapa vifuani mwe-
nu. Kwani kiasi mpimiacho ndicho m*t*aka-
chokuja kupimiwa.

39 Akawambia na fumbo, Jee mt'u aliye ki-
pofu aweza kumuongoza kipofu mwenziwe?
ehe, hawa*t*aangukia shimoni wot'e wawili?
40 Mwanafunzi hawi juu ya mkufunzi wa-
kwe, lakini killa mmoja aliye m*t*imilifu huwa
kama mkufunzi wakwe.
41 Nawe waangaliliani kijiti kilicho ndani ya
ji*t*o la nduguyo, na ile bori*t*i iliyo ndani ya
ji*t*o lako huna habari nayo.
42 Au u*t*apataje kumwambia nduguyo, Ndu-
gu yangu, nia*t*a nikaku*t*oe hicho kijiti kilicho
ndani ya ji*t*o lako, nawe ile bori*t*i iliyo ndani
ya ji*t*o lako, mbona huiangalii. Mnafiki wewe,
ji*t*oe kwanza bori*t*i ya ji*t*oni mwako, kisha
ndipo u*t*akapoona vyema kuki*t*oa kijiti kilicho
ndani ya ji*t*o la nduguyo.
43 Kwani hakuna mti mwema uzaao matu-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

ndude mbii, he*d*u k'akuna muhi mui uhendao
ndude mbidzo:
44 k*w*a kuk*a*la k*i*la muhi wosi umanyika
k*w*a ndude-ze. K*w*ani k'amatsungumanya
k'uyu miya-ni, kaheri k'amakundzumanya
k'ongoza-manga chong*w*a-ni.
45 Mut'u are mudzo kahi ya vidzo vidzizho-
ik*w*a m'*o*yo-ni-mwe, ulazha zhambazho ni
vidzo: na mut'u are mui, kahi ya vii vidzizho-
ik*w*a m'*o*yo-ni-mwe, ulazha zhambazho ni vii:
k*w*ani go gang*w*ago ni kanwa-ke ni kulaa
ndani ya unji wa o m'*o*yo.

46 Na-nwi ni-ni kuniha Bwana, Bwana;
m'sihohenda ga nin*e*nago?
47 Mut'u wosi anidziriraye k*w*angu, akis*i*kira
man*e*no gangu na kugahenda, nindam'ony*e*sa
udzahalana na hani:
48 udzahalana na mut'u muaki wa nyumba,
aretsimba-ts'i akihenda kidzina, akiika viguzo-
-zhe dzulu ya iwe: ha*t*a ganatserera madzi,
ukifunga o muho, ukiiyerera nyumba-ye, na
k'awa*d*imire kuisumbya, k*w*a hviryahu idzi-
zhoangizizwa viguzo-zhe iwe-ni.
49 *E*la kaheri yuya ambaye udzas*i*kira na
k'ahendere, udzahalana na mut'u areaka nyu-
mba-ye dzulu ya mitsanga, na viguzo-zhe
k'azhangizizwe ndani, ha*t*a o muho unadza
iyerera, ikig*w*a yo nyumba haho henye, *w*oro-
moko-re riki*k**a*la rinji.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

nda maovu, wala ha*t*a mti muovu uzaao matu-
nda mema:
44 Kwani killa mti hujulikana kwa matunda
yakwe. Kwani katika miba wat'u hawakusa-
nyi *t*ini, wala katika mbigili hawatundi
zabibu.
45 Mt'u aliye mwema katika akiba njema ya
moyoni mwakwe hu*t*oa ambayo ni mema; na
mt'u aliye mbaya katika akiba mbaya ya mo-
yoni mwakwe hu*t*oa ambayo ni mabaya: kwa-
ni mt'u ni katika kuzi*d*i kwa ule moyo ine-
navyo midomo yakwe.

46 Nanywi mbona mnanita Bwana, Bwana;
msipofanya nisemayo?
47 Killa mt'u mwenyi kunijia kwangu, aki-
sikia maneno yangu na kuyatenda, *t*'awaonye-
sha mfano alio:
48 ni mfano mt'u ajengae nyumba, aliye*t*i-
mba na kushusha *t*'ini, akapiga msingi juu ya
mwamba; kukaja maji ya mvo, ule mkondo
ukaifulia ile nyumba, usiweze kuitukusa;
kwani ilikuwa imepigiwa msingi juu ya mwa-
mba.
49 Lakini yule aliyesikia, wala hakutenda,
ni mfano mt'u aliyejenga nyumba juu ya
udongo pasipo msingi; ukaifulia ule mto,
ikaanguka mara ile nyumba, maboromoko
yakwe yakawa makuu.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

UKOMO WA FUNGAHE.

7. HATA arihomarigisa maneno-ge gosi masi-
kiro-ni mwao aryat'u enye mudzi, kumala-kwe
achangira-ts'i ya Kaperinaum'.
2 Na-ho here na mut'u mumwenga m'bomu wa
asikari, yuna m'tumwa-we muhendzwi-we, na-ye
were udzagwirwa ni ukongo, yunamala kufwa.
3 Be arihosikira uworo wa Jesu, akihuma
at'u azhere kahi ya Mayahudi mende kwakwe
makamumale adze akamutizhe m'tumwa-we.
4 Hata manafika kwakwe makim'dhedheja
sana, makiamba, Mut'u iye yunafwaha um'-
hendere ut'u uo,
5 kwani yunahendza ts'i-yehu, hata ro rigojo
adzefwakira ni iye.
6 Jesu achenda na-o, hata unafikira hehi ho
nyumba-ni yuyat'u mubomu wa asikari akim'-
rehera asena-e, makimwamba, Bwana, utsadzi-
sirinya, kwani sifwaha uangire ts'i-ni ya
mbavu za nyumba yangu :
7 Be ndo kuno kudziona sifwaha hata ku-
kwendera. Ela nena uwe tu', muhoho wangu
yundahola.
8 Kwani na-mi ni mut'u niriyeikwa ts'i-ni ya
indzi, nina asikari ts'i-ni yangu, hata nikimwa-
mbira yuno Enda, unenda; na yuno Ndzoo,
yunadza; na mutumwa wangu, Henda hvivi,
ni kuhenda.
9 Jesu arihosikira gaga akimumakira, aki-

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

MLANGO WA SABAA.

7. Nae alipokwisha ya*t*imiza maneno yakwe
yo*t*'e masikioni mwao wale wenyeji, kisha
alingia katika Kaperinaum.
2 Basi aki*d*a fulani mtumwa wakwe alikuwa
hawezi, aki*th*aniwa mau*t*i: nae ni mt'u apen*d*e-
kezae kwakwe.
3 Aliposikia habari ya Jesu, alimpelekea wa-
zee katika Mayahu*d*i, illi kum*t*aka aje aka-
mponye yule mtumwa wakwe.
4 Walipofika kwakwe wale, walimsihi sana,
wakimwambia, Amesi*t*ahili huyo umtendee
neno hilo:
5 kwani yuatupen*d*a *t*aifa yetu, na msikiti
wetu ametujengea.
6 Jesu akenda nao. Ha*t*a alipopata karibu
ya nyumba yakwe, aki*d*a alimpelekea katika
masahibu yakwe, akamwambia, Bwana, usiu-
dhike, kwani sifai ungie *t*'ini ya paa la nyumba
yangu.
7 Ndipo hajiona sifai kuja kwako mwenye-
we: illa *t*amka useme neno *t*uu, mtoto wangu
a*t*apoa.
8 Kwani mimi ni mt'u niliyewekwa *t*'ini ya
hukumu, nna asikari *t*'ini yangu: nikimwa-
mbia huyu, Enda, yuenda; na huyu, N*d*oo,
yuaja; na mtumishi wangu, Fanya haya,
hufanya.
9 Jesu aliposikia yale akam*t*aajabia, akawa-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

u*d*engerekera o mu*t*unganano wa at'u mamu-
*t*uwao, akiamba, Namwámba, ha*t*a kahi ya
Isiraili sidzang*w*e kuona rikuluhiro dza riri.
10 Aryat'u madziohumwa makiuya ha*t*a
nyumba-ni, makim'ona udzak*a*la baha yuyat'u
mutumwa.

11 Kidza nyuma ya gaga achenda mudzi
mumwenga dzina-re uifwa Nain', na afun*d*wi-e
mere makim'*t*uwa na mu*t*unganano munji.
12 Ha*t*a unaf*i*kira hehi hò mu*w*irya wa mudzi,
mut'u adzefwa po! yunatsukulwa-ndze, amba-
ye were mwana-we hake-ye mameye, ni muche
gungu, na at'u anji a mudzi-ni ma haho ha-
mwenga na-ye.
13 Bwana unam'lola hvivi akim'onera mbazi,
akimwamba, Utsarira.
14 Akisongera hehi akilugut'a lo lu*t*ara-lwe;
o atsukuli makiima. Akiamba, Hewe mu*t*ana,
nak*w*ambira, Uka.
15 Akiuka yuyat'u adzefwa akik*e*l*e*si, akiaha
kun*e*na. Akimup'a mameye ak*a*le na-ye.
16 At'u osi makihenda oga, makim'kunya
Mwenye-Mulungu makiamba, K*w*ehu udza-
ombola mwambirizi mubomu; kaheri, Mulu-
ngu udzaal*o*la enye-mudzi-e.
17 Uchombola u*w*oro hat'u-he uchenda-ts'i
yosi ya Ju*d*ea, na-ts'i zosi za k'anda-k'anda.

18 Na Johan'ne wáreherwa u*w*oro ni afu-
n*d*wi-e hat'u ha maut'u garyahu gosi.
19 Akiaiha ye Johan'ne airi kahi ya afu-

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

lekeza ule mk'utano uliomuan*d*ama, akawa-
mbia, Nawambia, sijaona imani k'ubwa mfano
huu, ha*t*a katika Israili.
10 Wakarejea wale waliotumwa wakenda
nyumbani, wakamuona yule mtumwa ha
jambo.

11 Ha*t*a baada ya haya p'un*d*e, alikwenda
mji mmoja uitwao jina lakwe Nain, amean*d*a-
miwa ni wanafunzi wakwe na mak'utano mangi.
12 Ha*t*a alipopata karibu nao ule mji la-
ngoni pakwe, huyo ndiye, mai*t*i yua*t*ukuliwa
n'*d*e, ni mwana pekee wa mamae, nae ni
mjane, na wat'u wa mji wangi wali pamoja
nae.
13 Bwana alipomuona akangiwa ni huruma
kwakwe akamwambia, Usilie.
14 Akasongea, akaigusa jeneza: wakasimama
wale walioi*t*ukua. Akamwambia, Ewe kijana,
nakwambia, Ondoka.
15 Yule mai*t*i akaondoka, akakaa, akaanza
kusema. Akampa mamae awe nae.
16 Wat'u wo*t*'e wakangiwa ni oga, wakim*t*u-
kuza Mwenyiezi-Mngu, huku wakisema, Kwe-
tu ame*t*okea nabii mkuu, *t*ena, Mngu ame-
waangalia wenyeji wakwe.
17 Ika*t*oka ile habari yakwe, ikaenea Ju*d*ea
yo*t*'e, na n*t*'i zo*t*'e za k'andok'ando.

18 Na Johanne aliletewa habari ya mambo
yale yo*t*'e ni wanafunzi wakwe.
19 Johanne akaweta wawili katika wana-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

n*d*wi-e, akiahuma mende k*w*a Jesu makam'-
uze: Uwe ndeye adzaye, he*d*u hum'rindize
mungine?
20 Ha*t*a manafika k*w*ak*w*e arya at'u alumĕ,
makimwamba, Mu*t*obyi Johan'ne udzahuhuma
k*w*ako, yunakuuza: Uwe ndeye adzaye, he*d*u
hum'l*o*lere mungine?
21 Be haho henye were akihoza at'u an̈ji
makongo na map*i*go na p'ep'o mbii, na
at'u anji marofwa-matso akiagera kuona
k*w*ao.
22 Iye na kuadzigidzya, akiamba, Endani
mukam'p'e u*w*oro Johan'ne gaga mudzigoona
hvivi na kus*i*kira: atsowi a matso manaona
kaheri, vidende ni k*w*enda, amahana ni ku-
tsuswa, abw*i*bwi ni kus*i*kira, at'u marofwa
manafufulwa, akiya ni k*w*ambirizwa u*w*oro-t'o.
23 Na baha iye! mut'u ambaye k'andak*w*ala
k*w*angu.
24 Ha*t*a o ahumwa-e Johan'ne makihouka,
akiaha kuambira yo mi*t*unganano hat'u ha
Johan'ne: Mudzala' k*w*enda ona-ni ko weru-
-ni? he*d*u ni rangi risumbywa-sumbywaro ni
p'eho?
25 Ehe! mudzala' k*w*enda ona-ni? ni mut'u
adzevwik*w*a mavwalo molovu! Hambe o enye
nguwo za kuramara mahafunao ut'u udzo ma
kahi ya midzumba ya mashaha.
26 Mudzala' k*w*enda ona-ni be nwi kuko?
ni mwambirizi? K'ona! namwamba, ni ut'u
unji kum'kira mwambirizi.
27 Yuno ndeye ereorerwa here gaga: L*o*-

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

funzi wakwe, akawatuma kwa Jesu, wakamuu-
lize kwamba, Wewe ndiye ajae, au tumtezamie
mwengine?
20 Wakisha fika kwakwe wakamwambia,
Mzamishi Johanne ametutuma kwako, aku-
uliza: Wewe ndiye ajae, au tumtezamie
mngine?
21 Na waka*t*i ule alikuwa akipoza wat'u wa-
ngi magonjwa na mapigo, na kuwachomoa
p'epo wabaya, akiwapa wangi vipofu kuona
kwao.
22 Ndipo akajibu akawambia, Endani mka-
muarifu Johanne habari ya hayo mliyoona na
kusikia: vipofu wakiona *t*ena, wenyi viguu wa-
kenda masia, wenyi ukoma wakitakata, viziwi
wakisikia, mai*t*i wakifufuliwa, masikini waki-
hubiriwa injili.
23 Nae raha n*d*akwe asiyejikuwaa kwa-
ngu.
24 Basi wakisha ondoka wale wajumbe wa-
kwe Johanne, alikuwa kuwambia mak'utano
habari ya Johanne: Mme*t*oka kwenda kuteza-
ma nini huko barani? ni mwanzi usukwa-
-sukwao ni upepo?
25 Ehe, mme*t*oka kwenda onani? ni mt'u
aliyevaa mavao mororo? kumbe walio na ma-
vazi ya kung'ara watafunao raha wa katika
majumba ya wafaume!
26 Illa mme*t*oka k*w*enda onani? ni na-
bii? Nawambia, naam, *t*ena ni zai*d*i ya
nabii.
27 Huyo ndiye aliyean*d*ikiwa kama maneno

la, nam'huma muhumwi wangu mbere ya
uso-o, andiyekuhendera-t'o ngira-yo mbere-
-zo.
28 Kwani namwámba, Hat'u ha mariozha-
lwa ni at'u-ache k'ahana mut'u mubomu am'-
kiraye Johan'ne, ela kaheri ariye mutite hat'u
ha ushaha wa Mulungu um'kira.
29 Makisikira o enye mudzi osi na apizi-a-
-ts'andzi, makim'p'a Mulungu ujeri-we, maki-
kala ni at'u madzioangizwa madzi ni iye
Johan'ne.
30 Ela aryahu Mafarisi na afundi a uagirwi
mere kukahala chuwo cha Mulungu dzulu yao,
makatsaangizwa madzi ni iye.
31 Ye Bwana akiamba, Be, niahalanye na
inoni at'u a kizhalo kino? na-o madzahalana
na-ni?
32 Ni kuhalana na ahoho makelesio muhala
wa madhora, makiihana, makiamba, Hudzamu-
pigira vwoti, k'am'zazigire; hudzamukelelesi
hanga-ni, k'amuririre.
33 Kwani udzire mutobyi Johanne kar'ya
mikahe na k'anwa uchi, na-nwi munaamba,
Yuna p'ep'o:
34 Kidza udzire mwana wa mudamu unarya,
unanwa, na-nwi munaamba, Yuno ndeye!
mut'u mulafi munwadzi wa uchi, m'sena wa
apizi-a-ts'andzi na enye dambi.
35 Na ulachu ugerwa ujeri-we ni ana-e
osi.

36 Be mut'u mumwenga hat'u a Mafarisi

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

haya: Angalia, namtuma mjumbe wangu mbe-
le ya uso wako akakutengezee n*d*ia yako mbele
zako.
28 Kwani nawambia, Katika waliozaliwa ni
wanawake hakuna aliye mkubwa kumpita Jo-
hanne, illa aliye mdogo katika ufaume wa
Mngu humpita.
29 Wakasikia wale wenyeji wo*t*'e na wa-
*t*ozi-wa-nyushuru, wakampa Mngu haki,
wakiwa ni wat'u waliotiwa maji ni Jo-
hanne.
30 Lakini wale Mafarisi na walimu wa *t*ora*t*i
walilipinga shauri la Mngu juu yao, wasitiwe
maji nae.
31 Bwana akasema, Basi niwafananishe na
nini wat'u wa kizazi hiki? nao wamefanana
na nini?
32 Wamefanana na watoto waliok'e*t*i so-
koni, wakiitana, wakisema, Tumewapigia
p'irimbi msi*t*eze, tumeombolea msilie.
33 Kwani amekuja mzamishi Johanne hali
mkate wala hanwi mvinyu, nanywi mwasema,
Yuna p'epo!
34 Kisha amekuja mwana wa mt'u, akila
akinwa, nanywi mwasema, Huyo ndiye, mt'u
mlafi, mnwaji wa mvinyu, sahibu wao wa*t*ozi
wa nyushuru na wenyi dhambi.
35 Hikima nayo imepawa haki yakwe, myo-
ngoni mwa wanawe wo*t*'e.

36 Kisha mt'u mmoja katika Mafarisi aka-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

akimumala adze arye chakurya kwakwe; a-
changira nyumba-ni mwa yuya Farisi, akike-
lesi kurya chakurya.
37 Na-we lola, were haho mwana-muche
nganya wa mudzi urya, ni muche mwenye
*d*ambi, na-ye arihopata uworo-we kwamba yumo
nyumba-ni mwa yuya Farisi, yunarya cha-
kurya, wáhala ts'azi ya mafuha genye luwula,
38 achenda akiima nyuma-nyuma magulu-ni
hakwe, akirira, akiaha ku-m'-dweseza matsozi
magulu-ge, akim'hangusa-hangusa na nyere za
kitswa-che, akim'tsudza magulu na kugahaka
go mafuha ga luwula.
39 Hata yuya Farisi ariyemwiha yunalola
hvivi, akiamba ndani ya m'oyo-we: Mut'u
yuyu kala were mwambirizi angere udzamu-
manya yu muche ni hani, ni mwana-muche
wa-ni amugut'aye, kukala iye ni mwenye-
-*d*ambi.
40 Ye Jesu akim'dzigidzya akimwamba, He-
we Simon', nina ut'u namala kukwambira.
Akimwamba, Mufun*d*i, nena.
41 Mut'u mumwenga mwenye *d*eni were na
a*d*eni-e at'u airi: yuno mumwenga unairwa
riali magana matsano, na mwandzi-we una-
irwa riali makumi matsano:
42 Na marihokala k'amana kit'u cha kumu-
riha, akiarichira osi airi. Be, iye andiyem'-
hendza sana ni hiye?
43 Ye Simon' akidzigidzya akimwamba, K'a-
nji ndeye adziyemurichira sana. Akimwamba,
Udzaalamula ujeri.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

m*t*aka aje ale chakula kwakwe; akangia
nyumbani kwakwe Farisi, akak'e*ti* kula
chakula.
37 Nawe angalia, mwanamke fulani katika
mji ule, nae ni mwanamke mmoja mwenyi
dhambi, alipokwisha mjua kuwa yu nyumbani
kwa yule Farisi yuala chakula, alileta *t*'upa
ya manuk'ato,
38 akenda akasimama kwa nyuma katika
maguu yakwe, akilia hivi, akawa kumuosha
maguu kwa ma*t*ozi yakwe, akiyafuta kwa
nywele za ki*t*wani mwakwe, huku akimbusu-
-busu maguu na kuyapaka manuk'ato.
39 Alipoona mambo yale yule Farisi aliye-
mwita, alisema moyoni mwakwe: Mt'u huyu
kwamba alikuwa nabii, angemtambua mwa-
namke huyu n nani, ni mt'u namna gani
huyu amgusae, ya kwamba ni mwenyi
dhambi.
40 Jesu akajibu akamwambia, Ewe Simon,
nna neno langu natakaka kwambia. Akamwa-
mbia, Mwalimu, sema.
41 Mt'u mmoja mwenyi *d*eni alikuwa na
wa*d*eni wakwe wat'u wawili: yule mmoja awi-
wa *d*inari mia *t*'ano, mwenziwe awiwa *d*inari
hamsini.
42 Walipokuwa hawana la kumlipa, aliwasa-
mehe wo*t*'e wawili. Basi a*t*akaempen*d*a sana
ni yupi?
43 Simon akajibu akamwambia, Na*th*ani ni
yule aliyemsamehe sana. Akamwambia, Umea-
mua haki.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

44 Akimwerekeza yuya mwana-muche, aki-
mwamba Simon', Mwana-muche yuyu una-
m'ona? Dzaangira mwako nyumba-ni, uwe
k'unip'ere madzi ga kuoga magulu; na yu
muche udzanog*e*sa magulu na matsozi-ge, aka-
nihangusa na ny*e*re za kitswa-che.
45 K'unip'ere ha*t*a tsudzo, na-ye hangu haho
nidzihoangira k'arichire kunitsudza magulu
gangu.
46 Uwe k'unihakire kitswa changu mafuha,
na-ye udzanihaka magulu mafuha ga lu*w*ula.
47 Bai nak*w*amba ndo adzihorichirwa zi
*d*ambi-ze nyinji hvivi, k*w*a kuno kuhendza
-k*w*e kunji: *e*la ye adzerichirwa vich*a*che
uhendza vich*a*che.
48 Akimwamba, Udzar*i*chirwa *d*ambi-zo.
49 Arya mariokel*e*s*i* chakurya-ni hamwenga
na-ye makiaha kun*e*na ndani mwao, Ni hani
yuyu aarichiraye at'u *d*ambi?
50 Akimwamba mwana-muche, Kuluhiro-ro
ridzaku*t*izha: enda na udheri.

UKOMO WA N*A*NE.

8. KIDZA nyuma za gaga ye mwenye were
ku*d*engereka midzi-midzi na udzidzi-udzidzi,
achambiriza at'u na kuaony*e*sa u*w*oro-wa-t'o
wa ushaha wa Mulungu; na arya at'u kumi
na airi ma hamwenga na-ye,
2 na at'u-ache nganya asiku mariohozwa ma-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

44 Akamlekeza yule mwanamke akamwambia Simon, Wamuona mwanamke huyu? Nalingia mimi nyumbani kwako, hukunipa maji ya kunawa maguu; nae ameninavya maguu kwa ma*t*ozi, ameyafuta kwa nywele za ki*t*wani mwakwe.

45 Hukunipa busu; nae tangu pale nilipongia, hakua*t*a kunibusu maguu yangu.

46 Hukunipaka ki*t*wa changu mafuta; nae amenipaka manuk'ato maguu yangu.

47 Kwa ajili ya haya nakwambia, amesamehewa dhambi zakwe zilizo nyingi, kwa kuwa amekuwa mwenyi kupen*d*a sana: ela asamehewae kidogo nae hupen*d*a kidogo.

48 Akamwambia, Zimesamehewa kwako dhambi zako.

49 Basi wale waliok'e*t*i nae kula chakula walikuwa kusema ndani yao, N nani huyu awasameheye wat'u dhambi nazo?

50 Akamwambia mwanamke, Imani yako imekuokoa: enda na amani.

MLANGO WA NANE.

8. Kisha baa*d*a ya haya alikuwa yeye ku*t*embea miji miji na vijiji vijiji, akihubiri, huku akiwambia na injili ya ufaume wa Mngu; na wale wat'u kumi na wawili wa pamoja nae,

2 na wanawake kadhawakadha waliopozwa

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

roho mai na makongo : ni Maria aifwaye M'ma-
gi*d*ali, ambaye udzaomb*o*lwa ni p'ep'o afungahe,
3 na Joan'na muk*aza*-Kuza, mumanyiriri-we
Hero*d*e, na Susan'na, na andzi-ao anji at'u
mam'humikirao kahi ya marizho na-zho.

4 Be marihok*a*la ku*t*unganana at'u anji, ha*t*a
o at'u marola' midzi-midzi manam'k*w*endera
hvivi, akik*a*la kuas*u*murira k*w*a funjo :
5 Wáomb*o*la mulayi wa mb*e*yu, achenda laya
mb*e*yu-ze : arihok*a*la akilaya zo mb*e*yu, nyi-
ngine zikig*w*a k'anda ya ngira, zikizhog*w*a na
ku riwa ni ts'ongo ;
6 nyingine zikig*w*a ho mbarara-ni, ha*t*a zi-
namera hvivi zikiuma kwa ko kutsowa-k*w*e
ki*w*a*w*are ;
7 nyingine zikig*w*a kahi ya miya, iki-
mera yo miya hamwenga na-zo, ikizimi-
nya.
8 Nyingine zikig*w*a kahi ya ulongo udzo,
zikimera zikihenda kuzhala-k*w*e lwa-gana. Be,
kun*e*na-k*w*e gaga were kup*i*ga k'ululu : Mwe-
nye mas*i*k*i*ro ga kusik*i*ra ni as*i*k*i*re !

9 O afun*d*wi-e makim'uza, Ni inoni yo
funjo ?
10 Akiamba, K*w*enu ninwi vidzap'ewa ku-
manya njama za ushaha wa Mulungu, *e*la
k*w*a angine vidzak*a*la ni k*w*a funjo-funjo,
k*w*amba mangahoona matsaona-t'o, mangaho-
s*i*k*i*ra visiang'arire.
11 Na-yo ndo yo funjo : mb*e*yu ndo man*e*no
ga Mulungu :

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

maroho mabaya na magonjwa: nao ni Maria
aitwae Mmagi*d*ali, aliye*t*okwa ni p'epo sabaa,
3 na Johanne mkewe Kuza, wakili wakwe
Hero*d*e, na Susanna, na wengine wangi walio-
kuwa wakimtumikia katika walivyo navyo.

4 Walipok'utanika wat'u wangi, na wale ka-
tika miji-miji wakimwendea hivi, ndipo akase-
ma nao kwa fumbo:
5 Mpanzi wa mbeyu ali*t*oka kwenda kupanda
mbeyu zakwe: alipokuwa akipanda nyengine
zilianguka k'ando ya n*d*ia, zikakanyagwa-
-kanyagwa na kuliwa ni nyuni wa angani:
6 nyengine zikaanguka penyi mwamba; zi-
lipo*t*epuza zilikauka mara kwa kukosa
ru*t*uba.
7 Nyengine zikaanguka kati ya miba, ile
miba ika*t*epuza pamoja nazo, ikasonga zile
mbeyu, zikafa.
8 Nyengine zikaanguka katika udongo mzu-
ri, zika*t*epuza, zikazaa moja kwa mia. Akisha
sema haya alikuwa kupiga ukelele, Mwenyi
masikio ya kusikia nasikie.

9 Wanafunzi wakwe wakamuuliza, Maana
yakwe n nini fumbo hiyo?
10 Akasema, Nywinywi mmepawa kujua
siri za ufaume wa Mngu: na wengine
wo*t*'e kwa fumbo-fumbo, illi kwamba
wangaona wasione, wangasikia wasifaha-
mu.
11 Nayo ndiyo maana yakwe fumbo: Mbeyu
n neno la Mngu.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

12 a k'anda za ngira ndo mambao madzihosi-
kira haho yunadza P'ep'o akigahoka go maneno
kahi ya myoyo yao, p'ore makalaho kukuluhira
makatiya;
13 na-o a mbarara-ni ndo mambao haho
masikiraho ni kugagwira maneno kwa kufwa-
hirwa, na k'amana sina ano: ndo makulu-
hirao kipindi, hata makati ga kujezwa ni
kuahuka;
14 na-zo zirizogwa kahi ya miya, ndo aa
mambao haho madzihosikira manenda hvivi,
manafwitika kwa masirinyo na mali na
kufwahirwa zha ut'u uu wa urumwengu-ni,
matsaivwisa kit'u ng'o.
15 Na-zo za kahi ya ulongo udzo, ndo at'u
mambao madzihosikira go maneno, ni kuga-
unya kahi ya myoyo midzo iriyo ut'u udzo,
makihenda ndude kwa kuvumirira.

16 Be k'ahana mut'u adziyeasa tsala akaribini-
giza na nyungu, hedu akariangiza muvungu-
-ni; ela ni kuriika dzulu ya kiya-che, kwamba
at'u mangirao ndani maulole o mulangaza-we.
17 Kwani k'ahana ut'u uriofitsika wambao
k'aundakuikwa lwazu: na k'ahana urioikwa
kinjama usiokwenda manyikana na kuombola
lwazu.
18 Dzimanyirireni bai zho mundizhosikira;
kwani kit'u mukala na-cho up'ewa, na m'tso-
wi-we uusizwa hata chambacho udzadziona ni
mwenye kukala na-cho.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

12 Wa k'ando ya n*d*ia ni hao waliosikia,
kisha akenda She*t*ani akaliondoa lile neno
myoyoni mwao, wasije wakaamini waka-
okoka.
13 Wa juu ya mwamba ni hao, ambao waki-
sha sikia hulipokea lile neno kwa furaha, wala
hawana shina hao, ni wat'u waaminio kita-
mbo kidogo, ha*t*a waka*t*i wa kujaribiwa hu-
kengeuka.
14 Walioanguka mibani ni hao wali-
osikia, ha*t*a wakenda hivi husongolewa
hivi ni masumbuko na mali na anasa vya
maisha haya, wasiivishe cho cho*t*'e.
15 Na wa katika udongo mwema, ni wat'u
waliolisikia neno, wakalishika katika moyo
mwema uliolekea, wakazaa mazao kwa kuvu-
milia.

16 Basi, hapana mt'u aliyewasha *t*aa kisha
akaifinikiza chombo, au kuitia mvunguni: illa
huiweka juu ya kinara illi wangiao wapate
ona nuru zakwe.
17 Kwani hakuna lililofinikwa illa li*t*akalo-
kwenda likafunuliwa; wala hakuna lililo
fi*t*amana illa li*t*akalo kujulikana, lika*t*okea
wazi.
18 Jiangalieni basi kwa m*t*akavyosikia:
kwani kit'u mwenyi nacho hupawa, na asiye-
kuwa nacho hunyang'anywa ha*t*a a*th*aniwacho
kuwa nacho.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

19 Makim'k*w*endera mameye na nd*u*gu-ze
na k′amapatire kumug*w*ira k*w*a uryat′u mu-
minyano wa at′u.
20 Akimany*i*swa k*w*amba, Mameyo na nd*u*-
gu-zo madzaima ho-ndze manam*a*la kuonana
na-we.
21 Akidzigidzya akiamba, Mimi hmama na
nd*u*gu-zangu ndo ao mas*i*kirao maneno ga
Mulungu na kugahenda.

22 Kwák*a*la k*w*a s*i*ku ziryahu mwenga-waho
ye mwenye unak*w*era dzulu ya chombo na
afun*d*wi-e, akiamba, Ni huvuke ziya fwende
nyangamo: be makihirik*w*a kidzina-ni.
23 Ha*t*a manenenda hvivi akilala usindzizi.
Lukitserera luvu*t*o lwa p′eho dzulu ya ziya,
chombo kichadzalwa ni madzi, makik*a*la zani-ni.
24 Makim'k*w*endera makim'hondosa, maki-
amba, Hmwinyi, hmwinyi, hunaangamika!
Akiuka akiich*e*mera yo p′eho na imbi ra ma-
dzi: vikiricha, kukihurira.
25 Akiauza, Kukuluhira k*w*enu ku hiho?
Be makihenda oga makimaka, machambirana,
Ni mut′u wani yuno bai? ha*t*a aamuliraye
p′eho na madzi vikim's*i*rikiza.

26 Makifika lalo ra Gerasi, rambaro rere-
kezenye na Galili.
27 Ha*t*a unaomb*o*la dzulu ya-ts′i achenda
m'ona mut′u-mulume nganya wa uryat′u mu-
dzi, yuna p′ep′o anji; s*i*ku nyinji were k′avwa-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

19 Wakamwendea mamae na nduguze,
wasipate kum*d*iriki kwa ule mk'utano wa
wat'u.
20 Akaletewa habari kana kwamba, Mamaa-
ko na nduguzo wamesimama n'*d*e wa*t*aka
kuonana nawe.
21 Akajibu akawambia, Mamaangu na ndu-
guzangu hao ndio wasikiao neno la Mngu na
kulitenda.

22 Na siku zile moja-wapo ilikuwa yeye
kupanda chomboni na wanafunzi wakwe, aka-
wambia, Na tuvukie ng'ambu ya pila ya ziwa.
Wakapelekwa kinani.
23 Wakenda hivi alilala usingizi. Ikashuka
*dh*aruba ya upepo juu ya ziwa, chombo kikawa
kujaa maji, wakawa katika ha*t*ari.
24 Wakamwendea wakamwamsha, wakasema,
Bwana mkubwa, bwana mkubwa, tu katika
kuangamia. Akaondoka akaukemea upepo na
lile wimbi la maji, vikaa*t*a; kukawa shuwari.
25 Akawambia, I wapi imani yenu? Waka-
fanya hofu, wakamaka, wakasemezana, N
nani basi huyo, ha*t*a aamruye upepo na maji,
vikimsikiza?

26 Wakafikilia p'wani ya n*t*'i ya Wagerasi,
iliyolekea Galili.
27 Ha*t*a aliposhuka p'wani, akak'utwa ni
mt'u mmoja wa katika mji ule, yuna p'epo-
-p'epo; hakuvaa nguo siku nyingi wala ha-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

la mavwalo, na k′akalire nyumba-ni isihok*a*la mbira-ni *t*u’.

28 Be akim’ona akip*i*ga lukululu, akig*w*a mb*e*re-ze, akiamba k*w*a mumiro mubomu, Mimi nina-ni na-we, Jesu mwana wa Mulungu Ariye-dzulu-zhomu? Nakudh*e*dh*e*ja utsanisirinya.

29 K*w*ani were kumwamulira p′ep′o mukolo kum’ombola yuyat′u mut′u, k*w*ani wák*a*la udzam’g*w*ira s*i*ku nyinji, ye mwenye akifung*w*a chumba-ni akiik*w*a-t′o na mikufu na p′ingu, ha*t*a akihotosa zho arizhofung*w*a akiing*w*a ni p′ep′o akihir*i*k*w*a kut′u kusiko at′u.

30 Ye Jesu akim’uza, Dzina-ro ndiwe hani? Akimwamba, Dzina rangu ndimi Mudhia mino; kwa hviryat′u adzizhoangirwa ni p′ep′o anji.

31 Makim’dh*e*dh*e*ja k*w*amba akatsaamulira kuuka k*w*enda kidzina-ni.

32 Rák*a*la haho kundi ra nguluwe anji manar*i*sa murima-ni: be makim’dh*e*dh*e*ja k*w*amba aariche makangire mwao; akiaricha.

33 P′epo makim’omb*o*la yuyat′u mut′u makiangira nguluwe. Rikidudum’ka ro kundi rikitserera ngoka-ni, richangira ziya-ni, makifwitika makifwà.

34 Ha*t*a o ar*i*sa manazhona virizhok*a*la, makichimbira, machenda m’dzi-ni na minda-ni, k*w*enda s*e*ma u*w*oro-we.

35 At′u makila’ kudza l*o*la virizhok*a*la; ha*t*a manamk’*w*endera Jesu makim’ona yuyat′u mut′u madziyem’omb*o*la o p′ep′o, yuk*e*l*e*si

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

kukaa nyumbani isipokuwa katika mazi-
ara.
28 Alipomuona Jesu, akapiga k'elele aka-
muangukia mbele yakwe, akasema kwa
sau*t*i k'uu, Ninani nawe, Jesu mwana
wa Mngu Aliye-Juu-Sana? nakusihi usini-
tese.
29 Kwani alikuwa kumuamru p'epo mchafu
kum*t*oka mt'u, kwani siku nyingi alikuwa
amempagaa, akifungwa kifungoni akiwekwa
kwa mikufu na p'ingu; kisha alipovik'ata vile
alivyofungwa alikuwa akifukuzwa ni p'epo,
akipelekwa mwahali msimo wat'u.
30 Jesu akamuuliza, Jina lako n nani? Aka-
mwambia, Jina langu mimi ni Safu; kwa kuwa
amengiwa ni p'epo wangi.
31 Wakamsihi kwamba asiwaamru kuondoka
kwenda kinani.
32 Napo palikuwa na kundi la ngue wangi
walisha milimani: basi wakamsihi kwamba
awape ruhusa kuwangia wale. Akawapa
ruhusa.
33 P'epo wakam*t*oka yule mt'u wakawangia
ngue. Likafulia *t*'ini lile kundi katika ukungo
wa kilima, wakangia ziwani, wakapaliwa
roho.
34 Walisha walipoona mambo yale waliki-
mbia, wakenda ha*t*a mjini na viungani,
waka*t*oa habari.
35 Wat'u waka*t*oka kwenda kuangalia yali-
yotendeka, wakamwendea Jesu, wakamuona
yule mt'u aliye*t*okwa ni p'epo amek'e*t*i magu-

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

magulu-ni hak*w*e Jesu, udzavwala mavwalo,
na urungo yuna-o; makihenda oga.
36 Arya at′u mariom'ona makiap′a u*w*oro-we,
adzizhookolwa ye mwenye p′ep′o.
37 Na at′u osi marokala-ts′i za k′anda-
k′anda za Agerasi makim'hv*o*ya k*w*amba auke
k*w*ao, k*w*a kuk*a*la madzag*w*irwa ni oga unji, be
iye achangira mo chombo-ni, akiuya k*w*ao.
38 Be yuyat′u mut′u mulume madziye-
m'omb*o*la aryat′u p′ep′o akik*a*la kumum*a*la
k*w*amba akale hamwenga na-ye; ye akimwa-
mulira ende, akimwamba,
39 Uya k*w*ako nyumba-ni, ukaony*e*se ni ma-
ut′u higo adzigokuhendera Mwenye-Mulungu.
Akiuka achenda, achenda ony*e*sa at′u ts′i-irya-
t′u yosi, ni maut′u higo adzigom'hendera
Jesu.

40 Kuuya-k*w*e Jesu, na yo mi*t*unganano ya
at′u makim'dhana, k*w*ani mere makim'l*o*lera
osini.
41 Na-we l*o*la, unam'dzirira mut′u mulume
dzina-re uifwa Jaero, ambaye were mubomu
wa rig*o*jo-ni mwao: ha*t*a akihom'g*w*erera
Jesu magulu-ni-he, akim'dh*e*dh*e*ja aangire
mwak*w*e nyumba-ni;
42 k*w*a kuk*a*la yuna muhoho muche, mwa-
na-we hake-ye, rika-re here myaka kumi na
miiri, yunam*a*la kufwa. Bai, achenda kuno
manamuminya-minya mu*t*unganano wa at′u.

43 Na-ye po! mut′u-muche mumwenga a-

G.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

uni pakwe Jesu, amevaa nguo, na akili yunazo:
wakafanya oga.
36 Wakenda wale waliomuona wakaweleza
jinsi alivyopozwa yule aliyepagawa ni p'epo.
37 Basi jamii ya wat'u wa nt'i za k'ando-
k'ando ya Wagerasi wakamuomba aondoke
kwao, kwa kuwa walingiwa ni hofu nyingi:
yeye akapanda chomboni, akaru*d*i kwao.
38 Yule mt'u mume aliye*t*okwa ni p'epo
akam*t*aka ruhusa akae nae. Akamwondoa
akamwambia,
39 Ru*d*i nyumbani kwako, ukahubiri yalivyo
makubwa mambo uliyotendewa ni Mwenyiezi-
-Mngu. Akaondoka akenda, huku akihubiri
katika mji mzima mambo yalivyo makubwa
aliyotendewa ni Jesu.

40 Kuru*d*i kwakwe Jesu wat'u walimpokea
kwa furaha, kwani walikuwa wakimtezamia
wat'u wo*t'*e.
41 Nawe angalia, alijiliwa ni mt'u mmoja
akiitwa Jaero, nae ni imamu wa msi-
kiti wao; akamwangukia Jesu katika
maguu yakwe, akam*t*aka angie nyumbani
kwakwe,
42 kwa kuwa yuna mtoto mwanamke, ni
mwanawe pekee, myaka yakwe apata myaka
kumi na miwili, nae yu katika kufa. Basi akenda,
huku akisongwa ni wale mak'utano ya wat'u.

43 Na mwanamke mmoja a*t*okwa ni *d*amu

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

mbaye mwiri-we were kuombola milatso
hangu myaka kumi na miiri, ha*t*a udzagonya
vit′u-zhe zhosi na aganga, na k′apatire ku-
hozwa ni mut′u ng'o,
44 iye akim'dzirira nyuma-ze, akigut′a mitsa
ya nguwo-ye, haho hvivi ikiziika irya milatso-
-ye iriyok*a*la ikim'omb*o*la.
45 Jesu akiamba, Ni hani adziyenigut′a?
Be, at′u osi manakanaiza, ye Pe*t*ero na andzi-e
makimwamba, Hmwinyi, i mi*t*unganano ma-
nakuminya, manakutsikitsa; hambe unan*e*na,
Ni hani adziyenigut′a!
46 Jesu akiamba, Mut′u udzanigut′a, k*w*ani
dzas*i*kira nguvu zidzanomb*o*la.
47 Ha*t*a yunadziona ye mut′u-muche kuk*a*la
k′afitsikire, achenda k*w*a kut*e*t*e*ma, akig*w*erera
hak*w*e magulu-ni, akimung'aziza mb*e*re za
at′u osi ni k*w*a ut′u wani adzizhom'gut′a, na
hviryat′u adzizhohola haho henye.
48 Akimwamba, Hewe mwana-muche, kulu-
hiro-ro ridzakokola: enda na udheri.

49 Yuchere kun*e*na akidza mut′u unala' k*w*a
mubomu wa rig*o*jo-ni, akiamba, Udzafwa kare
mwana-o; utsam's*i*rinya Mufun*di*.
50 Ye Jesu arihom's*i*kira akim'dzigidzya,
Utsaogoha, kuluhira *t*u', na-ye yundaokoka.
51 Achenda ko nyumba-ni asimuriche mut′u
akaangira hamwenga na-ye, masihok*a*la Pe*t*ero
na Johan'ne na babe yuya mwana-muche, na
mamiye.
52 Ha*t*a mana*t*inya kiriro osini na kum'ririra,

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

tangu myaka kumi na miwili, nae ame-
wa*t*′apanyia waganga maisha yakwe yo*t*′e, asi-
pate pozwa ni mt′u,
44 alimwendea kwa nyuma akagusa pindo
la nguo yakwe: mara ika*t*in*d*a ile *d*amu yakwe
iliyokuwa ikim*t*oka.
45 Jesu akasema, N nani aliyenigusa? Basi
wat′u wo*t*′e walipokana, Pe*t*ero na wenziwe
wakamwambia, Bwana mkubwa, haya maku-
t′ano yakusonga na kukusheta-sheta; mbona
nawe unasema, N nani aliyenigusa?
46 Jesu akasema, Pana mt′u amenigusa,
kwani nnajisikia hivi nime*t*okwa ni nguvu.
47 Alipojiona yule mwanamke kuwa hakufi-
*t*amana, alikwenda kwa kutetema akamwangu-
kia mbele yakwe, akamweleza mbele za wat′u
wo*t*′e maana ya kumgusa kwakwe, na jinsi
alivyopoa mara.
48 Akamwambia, Ewe bin*t*i, imani yako
imekuokoa, enda na amani.

49 Yu katika kunena, akaja mt′u a*t*oka kule
kwa imamu, akamwambia, Mwanayo amekufa,
usimsumbue mwalimu.
50 Jesu aliposikia yale, alimjibu, Usiogope,
amini *t*uu nae a*t*aokoka.
51 Alipokwenda nyumbani, hakumua*t*a mt′u
akangia pamoja nae isipokuwa Pe*t*ero na
Johanne na Jakobo, na babae yule kijana, na
mamae.
52 Wat′u wot′e wakalia na kuombolea

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

akiambira, Mutsarira; k'afwere yuyu, urere
*t*u'
53 Makim'tsea kwa hviryahu mamumanya-
zho udzafwa.
54 Ye mwenye akialazha-ndze osini, akim'-
g*w*ira mukono, akip*i*ga lukululu, akimwamba,
Hewe muhoho, uka.
55 Roho-re rikim'uya, akiima haho henye;
akiamula ap'ewe chakurya.
56 Machangalala azhazi-e. Akiakahaza ma-
tsamwambira mut'u ut'u udziok*a*la.

UKOMO WA CHENDA.

9. Akiatsungumanya arya at'u kumi na airi,
akiap'a nguvu na kanwa dzulu ya p'ep'o osi,
na kahi ya kuhoza makongo.
2 Akiahuma makawambirize ushaha wa Mu-
lungu na kuahoza akongo.
3 Akiambira, Mutsahala kit'u cha ngira-ni;
n*d*a*t*a he*d*u mikahe he*d*u p'*e*sa, na mutsahenda
k'andzu mbiri-mbiri.
4 Na k*i*la nyumba yosi mundiyoangira, ka-
lani mumo muuke mumo.
5 Na k*i*la at'u osi masiomwangiza mwao,
haho mundihouka mwao mudzi-ni kut'ani ha*t*a
ro bunga-bunga ra mitsanga, riro magulu-ni
mwenu, vik*a*le uzhodherwa dzulu yao.
6 Makiuka, machenda maki*d*engereka vidzi-
dzi-vidzidzi, makiambiriza u*w*oro-wa-t'o na
kuhoza akongo.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

kwakwe; yeye akawambia, Msilieni, hakufa
huyu, amelala *t*uu.
53 Wakamfanyia *dh*ihaka, kwa kumjua ku-
wa amekufa.
54 Mwenyewe akawa*t*oa wo*t*'e, akamshika
mkono wakwe, akapiga ukelele, akasema, Ki-
jana, ondoka.
55 Roho yakwe ikamrejea, akasimama mara;
akaamru apawe chakula.
56 Waka*t*aajabu wale wazee wakwe wawili, a-
kawaonya wasimwambie mt'u jambo lililokuwa.

MLANGO WA KENDA.

9. Akawak'utanisha wale wat'u kumi na
wawili akawapa nguvu na hukumu juu ya
p'epo wo*t*'e na katika kupoza mara*dh*i.
2 Akawatuma kwenda kuhubiri ufaume wa
Mngu na kupoza wagonjwa.
3 Akawambia, Msitwae k'itu cha safarini,
bak'ora, wala mkoba wala mikate, wala pesa;
wala msifanye k'anzu mbili-mbili.
4 Na nyumba m*t*akayongia yo*t*'e kaani humo
m*t*oke mumo.
5 Nao wasiowakaribisha wawao wo*t*'e, m*t*o-
kapo katika mji huo pukusani ha*t*a m*t*anga
wa maguuni mwenu uwe ushuhu*d*a juu
yao.
6 Wakaondoka, wakenda waka*t*embea vijiji-
-vijiji kwa kuhubiri injili na kupoza wat'u,
p'ande zo*t*'e.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

7 Be unas*i*kira shaha Hero*d*e u*w*oro-we ma-
ut'u garyahu gosi: gakimwangalaza go gari-
gon*e*nwa ni at'u angine, dza k*w*amba, Johan'ne
udzafufuka mwa afu,
8 na angine, k*w*amba, Udzaombola Elija, na
angine, k*w*amba, O ambirizi a kare udzafufuka
mumwenga-waho.
9 Na-ye Hero*d*e akiamba, Johan'ne námu-
tosa kitswa, *e*la kidza ni hani yuyu nis*i*k*i*raye
k*w*ak*w*e maut'u dza gaga? akim*a*la kum'ona.

10 Ha*t*a o ahumwi manauya makim'ony*e*sa
ni maut'u gani madzigohenda. Akiahala a-
chenda na-o kinjama, achenda mudzi mumwe-
nga uifwao Be*t*esai*d*a.
11 Be yo mi*t*unganano makihomumanya ari-
ko makim'*t*uwira. Akiahokera-t'o, akik*a*la
kuas*u*murira maut'u ga ushaha wa Mulungu,
akiahoza marok*a*la na ut'u wa kuzikifwa.
12 Ha*t*a dzua ra lwa-dzulo rinafika ma-
kim'k*w*endera o kumi na airi, makimwamba,
Ufumule mu*t*unganano, at'u ni mauke mende
vidzidzi zha k'anda-k'anda na minda ya at'u
makam*a*le makalo makavumbule zhakurya,
k*w*ani haha huriho ni weru-ni, k'ahana at'u.
13 Akiamba, Ap'eni ninwi chakurya. Ma-
kimwamba, k'ahuna kit'u isihok*a*la mikahe
mitsano na makumba meri, husihok*w*enda
enye hukaagulire zhakurya enye-mudzi
osi aa.
14 K*w*ani marok*a*la-ho at'u alume manapata

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

7 Mfaume Hero*d*e akasikia habari ya mambo
yale yo*t*'e; akasangaa kwa yale yaliyosemwa
ni wat'u wengine, kana kwamba Johanne
ame fufuka katika wafu.
8 na wengine, kwamba, Ame*t*okea Elija: na
wengine kwamba, Manabii wa kale amefufuka
mmoja-wapo.
9 Hero*d*e akasema, Johanne nalimk'ata ki-
*t*wa, lakini n nani huyu nisikiae mambo kama
haya kwakwe? aka*t*afu*t*a n*d*ia ya kuonana nae.

10 Wakaru*d*i wale mitume wakamweleza ni
mambo gani waliyoyafanya. Akawatwaa ake-
nda nao faragha kwenda mji mmoja uitwao
jina lakwe Bethsai*d*a.
11 Wale mak'utano walipojua wakamuan*d*a-
mia kuko. Akawapokea, akawa kuwasumulia
habari za ufaume wa Mngu, na kuwapoza wa-
liokuwa na haja ya kuaguliwa.
12 Basi jua lilianza kupinduka, wakamwe-
ndea wale kumi na wawili wakamwambia,
Ufumue mk'utano, wat'u na wende zao vijiji
vya k'ando-k'ando na mashamba, waka*t*afu*t*e
malazi wakazumbue na vyakula, kwani hapa
tulipo ni nyika, hapana wat'u.
13 Akawambia, Wapeni nywinywi chakula.
Wakasema, Hatuna k'itu swiswi zai*d*i ya mi-
kate mi*t*ano na samaki wawili, isipokuwa tu*t*a-
kwenda wenyewe tukawanunulie chakula jamii
ya wenyeji hawa.
14 Kwani waliokuwapo wat'u waume wapata

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

magana-kumi matsano. Akiamba, Aikeni k*w*a
vikalo mak*e*l*e*si, kikalo at'u makumi matsano,
kikalo at'u makumi matsano.

15 Makihenda hvizho, makiaika osi piya, ma-
kik*e*l*e*si.

16 Ha*t*a unahala yo mikahe mitsano na ma-
kumba mairi, akihol*o*la dzulu mulungu-ni aki-
vihadza-t'o, akivimogola, akiap'a o afun*d*wi-e
maugazhizhe mu*t*unganano:

17 Makirya osini machakuha: gakiuswa ma-
s*a*za ga vigande-vigande makaha kumi na
meri.

18 K*w*ákala maka*t*i arihokala kuh*a*sa ha-
ke-ye, na o afun*d*wi-e ma haho hamwenga
na-ye, akiauza, k*w*amba, Yo mi*t*unganano
manan*e*na ndimi hani?

19 Makim'dzigidzya, makimwamba, Mu*t*obyi
Johan'ne; na angine, Elija; na angine k*w*a-
mba, Udzafufuka mumwenga-waho kahi ya
ambirizi a kare.

20 Akiambira, Na-nwi munan*e*na ndimi ha-
ni? Ye Pe*t*ero akim'dzigidzya, akimwamba,
Ndiwe Masiha wa Mulungu.

21 Akiakaziza, akiakahaza matsamwambira
mut'u ut'u uu,

22 akiamba k*w*amba, Uagirwe mwana wa
mu*d*amu ni kuona vii zhomu, na kukanaizwa
ni azhere na alombi-abomu, na afun*d*i, na k*wa*-
l*a*g*w*a, na kufufuka s*i*ku ya hahu.

23 Akiambira osi k*w*amba, Mut'u andiho-
m*a*la kuni*t*uwa, ni adzikahale m'*o*yo-we, atsu-

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

hamsa*t*alafu. Akawambia wanafunzi wakwe, Wawekeni kwa vikao wak'e*t*i, kikao wat'u hamsini, kikao wat'u hamsini.
15 Wakafanya vivyo, wakawaweka wo*t*'e, wakak'e*t*i.
16 Akatwaa ile mikate mi*t*ano na wale samaki wawili, akiangalia juu mbinguni akavibarikia, kisha akavimenya-menya, akawa kuwapa wanafunzi wakwe waugawanyie mk'utano.
17 Wat'u wakala wakashiba wo*t*'e: yakaondolewa makombo katika vyakula vilivyomenywa vikapu kumi na viwili.

18 Ha*t*a zamani moja alipokuwa yeye akiabu*d*u faragha, wanafunzi wakwe nao wali papo pamoja nae, alikuwa yeye kuwauliza, Hao mak'utano wanisema kuwa n nani mimi?
19 Wakamwambia, Mzamishi Johanne, na wengine Elija, na wengine kwamba, Amefufuka mmoja-wapo katika manabii wa kale.
20 Akawambia, Nanywi mwanita nani? Pe*t*ero akajibu akamwambia. U Masiha wa Mngu.
21 Akawasisitiza, akawaamru neno hili ku*t*omwambia mt'u;
22 akiwambia kwamba, Imempasa mwana wa mt'u kupatikana na mambo mangi, na kukanwa ni wazee na makuhani wakuu na wana-wa--vyuoni, na kuuawa, na kufufuka siku ya tatu.
23 Akawambia wo*t*'e kwamba, Mt'u a*t*akapo kunifuata, najikanye nafusi yakwe,

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

kule muhi-we wa kukinganywa s*i*ku zosi, adze
ani*t*uwe.
24 K*w*ani andiyem*a*la kuokola roho-re yu-
ndariangamiza, na andiyeriangamiza roho-re
k*w*a ut'u wangu, iye yundariokola.
25 K*w*ani idzam'fwaha-ni mut'u angahopata
fwai*d*a urumwengu wosi akik*a*la udzadzanga-
miza mwenye, he*d*u udzalazhwa kosa m'*o*yo-we.
26 K*w*ani mut'u andiyeg*w*irwa ni haya k*w*a
ut'u wangu he*d*u man*e*no gangu, na-ye mwana
wa mu*d*amu yundag*w*irwa ni haya k*w*ak*w*e
andihokudza kahi ya nguma-ye mwenye, na
yo ya baba-ye na ya malaika aēri.
27 Bai, namwamba jeri: Hat'u hao ano
maimireo haha, angine k'amanda*t*a*t*a kifwa,
masihoona k*w*andza ushaha wa Mulungu.

28 Ha*t*a nyuma za man*e*no gaga here s*i*ku
n*a*ne, yák*a*la iye kum'hala Pe*t*ero, na Johan'ne
na Jakobo, akik*w*era murima-ni k*w*enda hv*o*ya
Mwenye-Mulungu.
29 Ha*t*a yunahv*o*ya hvivi kukim'galuka ku-
umbwa k*w*a uso-we, mavwalo-ge gakime*t*a-
-me*t*a tse-tse-tse,
30 Haho po! ana-alume at'u airi manas*u*-
murira na-ye: ndo Mose na Elija.
31 Makionekana ao na nguma, manan*e*na
u*w*oro wa kuuka-k*w*e andiko*t*imiza ko Jeru-
salem'.
32 Ye Pe*t*ero na andzi-e mach*e*r*e*m*e*rwa ni
usindzizi; be manalangaza matso hvivi maki-

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

a*t*ukue na msalaba wakwe *d*aima, aje ania-
n*d*amie.
24 Kwani a*t*akae*t*aka kuponya roho ya-
kwe a*t*aiangamiza, nae a*t*akaeiangamiza roho
yakwe kwa ajili yangu ndiye a*t*akaeiokoa.
25 Kwani imemfaani mt'u ha*t*a akipata fai*d*a
ulimwengu mzima kisha akajiangamiza au aka-
fanya hasara ya nafusi yakwe?
26 Kwani killa a*t*akaeona haya kwangu mi-
mi au kwa maneno yangu, nae mwana wa mt'u
a*t*aona haya kwakwe a*t*akapokuja katika
u*t*ukufu wakwe na wa babae na malaika
watakatifu.
27 Basi nawambia kweli: Katika hawa wa-
liosimama hapa wengine hawa*t*aon*d*a kifo,
illa waone kwanza ufaume wa Mngu.

28 Hata baa*d*a ya maneno haya kama siku
nane, ilikuwa yeye kumtwaa Pe*t*ero na Jo-
hanne na Jakobo, akakwea mlimani kwenda
kuomba Mngu.
29 Na katika kuomba kwakwe ilikuwa ku-
mgeuka sura za uso wakwe, mavao yakwe ya-
kawa meupe yakameta-meta.
30 Nao hao ndio, wat'u wawili wanawau-
me wasema nae, nao ni Mose na Elija.
31 Wakaonekana hao wa katika u*t*ukufu, wa-
sumulia mambo ya kufariki kwakwe a*t*akayo-
*t*imiza Jerusalem.
32 Na Pe*t*ero na wenziwe walikuwa wamele-
mewa ni usingizi; wakaangaza ma*t*o, ndipo

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

ona nguma-ye, na o at'u-alume airi maimireo
na-ye.
33 Hata ao manamuukira hvivi wákala Pe-
tero kumwambira Jesu, Hewe Hmwinyi, ndo
vidzo hudzizhokala haha sino: be ni huhe-
nde vigojo viiri: kimwenga-che kikale cha-
ko, na kimwenga cha Mose, na kimwe-
nga cha Elija: na-ye were k'amanya ane-
nago.
34 Hata unanena hvivi kukifunga ingu, ri-
kiaenera kivuri-vuri, be makiogoha ho mari-
hoangira ingu-ni.
35 Mukila' mumiro mo ingu-ni, akiamba
kwamba, Yuno nde mwanangu m'tsagulwi
wangu: musirikizeni.
36 Hata ukihokala mumiro akioneka Jesu
hake-ye. O makiganyamala mya', matsamwa-
mba mut'u ng'o' siku ziryat'u hat'u ha mari-
goona gosi.

37 Kwákala siku ya hiri manataramuka mu-
rima-ni, at'u makidza m'dhana ritunganano
ribomu.
38 Na mut'u mulume mumwenga po! una-
piga yowe kahi ya mutunganano, akiamba,
Hewe Mufundi, nakuhvoya um'lole yuyu
mwanangu mulume: kwa kukala ni mwa-
nangu hache-ye.
39 Na-ye, yuno ndeye, ugwirwa ni p'ep'o,
haho akikaya, yunam'tsanga-tsanga hamwenga
na kuombola fulo; na k'am'richa isihokala
kwa uchache-uchache, yunam'tsikitsa hvivi.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

wakaona u*t*ukufu wakwe, na wale wanawaume
wawili waliosimama nae.
33 Nao walipokuwa katika kumuondokea,
ilikuwa Pe*t*ero kumwambia Jesu, Bwana
mkubwa, ndivyo vyema hivyo tulivyoku-
wapo hapa swiswi; basi na tufanye vibanda
vitatu: kimoja chako wewe, na kimoja cha
Mose, na kimoja cha Elija: nae hajui
anenayo.
34 Kusema kwakwe haya kulifunga wingu,
likawafinika uvuli; basi wakaogopa pale wali-
pongia katika wingu.
35 Ika*t*oka sau*t*i mle katika wingu, ikasema,
Huyu ndiye mwanangu m*t*eule wangu; msiki-
zeni.
36 Ilipokuwa ile sau*t*i, akaonekana Jesu
peke yakwe. Wao wakinyamaa, wasimwa-
mbie mt'u waka*t*i ule katika waliyoyaona lo
lo*t*'e.

37 Ha*ta* kwa siku ya pili yakwe, walipo-
shuka mlimani, ilikuwa ku*t*okewa yeye ni
mk'utano mkuu.
38 Nawe tezama, alipiga k'elele mt'u mmoja
mwanamume ali mle mk'utanoni, akasema,
Mwalimu, nakuomba umuangalie mwana-
ngu: kwa kuwa yeye ni mwanangu
pekee;
39 nae huyo ndiye p'epo humpagaa, nae yua-
*t*oa sauti mara, akimpasua, huku aki*t*okwa ni
p'ovu, wala hamua*t*i illa kwa shi*d*a, yuamsheta-
-sheta.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

40 Be, nikiadhedh*e*ja afun*d*wi-o kwamba ma-
m'omboze, matsa*d*ima kum'omboza.
41 Jesu akiaudzya akiámba, He-nwi kizhalo
kisicho kuluhiro kirichohohoka, mimi nik*a*le
k*w*enu nimuvumirire ha*t*a rini? Kam'hale
mwana-o udze na-ye haha.
42 Ha*t*a unam'dzirira hvivi, p'ep'o akim'*t*a-
rura akim'tsanga-tsanga. Jesu akim'kanya
ye p'ep'o mukolo, akim'hoza muhoho, akim'p'a
baba-ye.
43 Machangalala osi k*w*a ubomu-we Mwe-
nye-Mulungu.

Be marihok*a*la at'u osi kumaka kwa maut'u gosi arigohenda, ye akiambira afu-n*d*wi-e:
44 Man*e*no gaga gaikeni mas*i*k*i*ro-ni mwenu,
k*w*ani mwana wa mu*d*amu yunenda angizwa
kahi ya mikono ya at'u.
45 O makik*a*la k'amamanya ut'u-we n*e*no
riri, *e*la máfitswa, p'ore gakaang'arira. Maki-
ogoha kum'uza ut'u-we n*e*no riri.

46 Kukiombola maheho kahi yao: ni hani
ariye mubomu.
47 Ha*t*a ye Jesu unagaona maheho ga my*o*yo-
-ni mwao, akim'hala muhoho mu*t*i*t*e akamwi-
nya k'anda-ye,
48 akiambira, Mut'u wosi andiyem'hokera
muhoho yuyu k*w*a dzina rangu, unihokera
mimi; na andiyenihokera mimi, um'hokera ari-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

40 Hawasihi wanafunzi wako wamchomoe; wasiweze.

41 Jesu akajibu akawambia, Enywi kizazi kisicho imani kilichopotoka, niwe kwenu mimi nitukuane nanywi hata lini? kamtwae mwanayo uje nae hapa.

42 Yu katika kumwendea, p'epo akamrarua, akampasua-pasua. Jesu akamkanya yule p'epo najisi, akampoza mtoto, akampa babae.

43 Wakapigwa ni bumbuazi wot'e kwa ukubwa wakwe Mwenyiezi-Mngu.

Walipokuwa wat'u wot'e kutaajabu kwa mambo yot'e aliyofanya, Jesu aliwambia wanafunzi wakwe:

44 Maneno haya yawekeni masikioni mwenu, kwani mwana wa mt'u yuenda kutiwa katika mikono ya wat'u.

45 Basi walikuwa hawajui maana yakwe neno hili, likafitamana nao wasipate lifahamu. Wakaogopa kumuuliza maana yakwe neno hili.

46 Kukaondoka mashindano kati yao: n nani aliye mkubwa.

47 Nae Jesu, alipoyaona mashindano ya myoyoni mwao, alimtwaa kijana kidogo akamsimamisha k'ando yakwe,

48 akawambia, Atakae kipokea kitoto hiki kwa jina langu hunipokea mimi, awae yot'e; na atakaenipokea mimi humpokea aliyenituma.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

yenihüma: k*w*ani ariye mu*t*i*t*e-mu*t*i*t*e m*w*enu
nyosini, ndeye ariye m'bomu.

49 Johan'ne akidzigidzya akimwamba, He-
we Hmwinyi, hudzam'ona mut'u unaomboza
p'ep'o na dzina-ro: hukimala kum'kahaza sino,
k*w*a kuk*a*la k'ahu*t*uwa.
50 Jesu akimwamba, Mutsam'kahaza: k*w*ani
mut'u asek*a*la dzulu yenu, uk*a*la luhande lwenu.

51 Ha*t*a unafisha s*i*ku za kuanulwa-k*w*e, ya
mwenye akikaza uso kum*a*la k*w*enda Jeru-
salem';
52 akihirika ahumwa mende mbere za uso-
-we. Machenda machangira kidzidzi cha Asa-
maria k*w*enda m'hendera-*t*'o hat'u:
53 matsahendza kum'ika o enye-mudzi, k*w*a
hviryat'u urizhok*a*la uso-we dza wa mut'u
andiyek*w*enda Jerusalem'.
54 Ha*t*a o afun*d*wi-e, Jakobo na Johan'ne,
manaona ut'u uu, makimwamba, Bwana, una-
m*a*la k*w*amba huambire m'oho ulae mulungu-
-ni utserere-ts'i uause here hviryahu zha Elija?
55 Akigaluka, akiakanya; akiamba, Roho
muriro na-ro k'amurimanya ririzho:
56 k*w*ani mwana wa mu*d*amu k'adzire k*w*a
kuangamiza my*o*yo ya at'u, *e*la udzire kuaokola.
Machenda kidzidzi kingine.

57 Bai kwák*a*la manenda ngira-ni hvivi,
mut'u mumwenga akimwamba, Nindaku*t*uwa
undikok*w*enda kosi:

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

Kwani aliye mdogo kati yenu nyo*t*'e, huyu
ndiye aliye mkubwa.

49 Johanne akajibu akamwambia, Bwana
mkubwa, twalimuona mt'u achomoae p'epo
kwa jina lako: tuka*t*aka kumkataza, kwa kuwa
hafuatani na swiswi.
50 Jesu akamwambia, Msimkataze: kwani
asiyekuwa juu yenu, yu upande wenu.

51 Hata zilipo*t*aka ku*t*imia zamani za ku-
kwezwa kwakwe, mwenyewe alikaza uso ku*t*aka
kwenda Jerusalem;
52 akatuma wajumbe wende mbele ya uso
wakwe. Wakenda wakangia katika kijiji cha
Wasamaria illi kumtengezea pahali:
53 wenyewe wasimkaribishe kwa vile alivyo-
lekeza uso wakwe kama a*t*akae kwenda Jeru-
salem.
54 Basi wanafunzi wakwe Jakobo na Johanne
walipoona neno lile, walisema, Bwana, wa*t*aka
tuambie moto ushuke mbinguni uwaondoe,
mfano vile alivyofanya Elia?
55 Akawalekeza akawakanya, akawambia,
Roho mliyo nayo hamuijui ilivyo:
56 kwani hakuja mwana wa mt'u kwa kua-
ngamiza maisha ya wat'u, illa kuyaponya.
Wakenda kijiji kingine.

57 Basi ilikuwa wao wakenenda ndiani hivi,
mt'u mmoja akamwambia, Ni*t*akufuata killa
u*t*akakokwenda.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

58 Jesu na kumwamba, Mbawa mana p′anga,
ts′ongo mana vitsungi, *e*la mwana wa mu*d*amu
k′ana ha kudzilaza kitswa-che.
59 Akimwamba mungine, Ni*t*uwa. Akiamba,
Bwana, niamulira k*w*andza niuke nende nika-
m'zike baba.
60 Akimwamba, Ariche o marofwa ni mazike
madzofwererwa enye: enda uwe ukawambirize
ushaha wa Mulungu.
61 Na mungine akimwamba, Bwana, ninda-
ku*t*uwa mino: *e*la k*w*andza niamulira nika-
alágе at′u a nyumba-ni mwangu.
62 Jesu akimwamba, Mut′u wosi adziyehirika
mukono rijembe ra ng'ombe, akal*o*la nyuma,
k′afwaha na ushaha wa Mulungu.

UKOMO WA KUMI.

10. Kidza nyuma za gaga Bwana akiika na
angine at′u makumi-mafungahe, akiahuma
airi-airi, mam*t*ongodhye mb*e*re-ze mende k*i*la
mudzi na hat′u andihok*w*enda mwenye.
2 Akiamba, Mavuno ni mabomu, *e*la o ahe-
nda-k*a*zi ndo ach*a*che: bai mum*a*leni ye Bwa-
na wa mavuno k*w*amba alazhe ahenda-kazi
akaangize kahi ya mavuno-ge.
3 Endani nwi! l*o*lani namuhuma mwenende
here dza ana a ng'ondzi kahi-kahi ya
mbawa.
4 Mutsatsukula kafuko he*d*u kakuchi, he*d*u
virahu, kaheri mutsam'lamusa mut′u ngira-ni.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

58 Jesu akamwambia, Mbweha wana p'ango,
na nyuni wa angani wana t'undu, lakini mwa-
na wa mt'u hana pa kujilaza ki*t*wa chakwe.
59 Akamwambia mngine, Nifuata. Akase-
ma, Bwana, nipa ruhusa kwanza niondoke
nende nikamzike babaangu.
60 Akamwambia, Waa*t*e mai*t*i wazikane na
mai*t*i: enenda wewe kahubiri ufaume wa
Mngu.
61 Na mngine akamwambia, Bwana, *t*'aku-
fuata: lakini kwanza nipa ruhusa hawaage
wat'u wa nyumbani kwangu.
62 Jesu akamwambia, Mt'u aliyepeleka mko-
no katika jembe la ng'ombe kisha akaangalia
nyuma, hafai na ufaume wa Mngu, awae yo*t*'e.

MLANGO WA KUMI.

10. KISHA baa*d*a ya haya Bwana aliweka na
wengine, wat'u sabuini, akawatuma wawili
wawili wamtangulie mbele, wende killa mji
na killa pahali alipo*t*aka kwenda mwe-
nyewe.
2 Akawambia, Mavuno ni makubwa, lakini
wafanyaji wa kazi ndio wachache, basi m*t*akeni
yeye Bwana wa mavuno a*t*oe wafanyaji wa
kazi awatie katika mavuno yakwe.
3 Endani nywi! angaliani nawatuma hali ya
wana wa k'on*d*oo katikati ya m'bwa-mwitu.
4 Msi*t*ukue mfuko wala mkoba, wala viatu,
wala msimwamkue mt'u n*d*iani.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

5 Na k*i*la nyumba mundiyofikira, yambeni
k*w*andza, Na ikale dheri dzulu ya nyumba ii.
6 Be ye mwana wa dheri akik*a*la yumo, yo
dheri yenu indam'kalira dzulu-ye, na akik*a*la
k'amo, indamuuyira dzulu yenu.
7 Be, kalani nyumba iyo mwenga, murye
munwe marizho na-zho o enye: k*w*ani mu-
henda-kazi uagirwe ni kupata fungu-re. Mu-
tsa*t*anga-*t*anga mukiuka nyumba ii muchenda
nyumba ii.
8 Na k*i*la mudzi wosi mundioangira maki-
k*a*la kum'tsangira, ryani mundizhoomboz*e*zwa;
9 na-nwi ahozeni akongo maro mumo, mua-
ambire k*w*amba, Udzak*a*la hehi ushaha wa
Mulungu.
10 Na k*i*la mudzi mundioangira makatsam'-
tsangira, ukani mo ndani mwende kahi ya
mihala-ye mudzi uryat'u, mun*e*ne:
11 Ha*t*a rino bunga-bunga ra mitsanga rila'o
mudzi-ni mwenu udziohuj*e*n*e*za magulu, hu-
namuhangus*i*za dzulu yenu: *e*la manyani *t*u'
k*w*amba udzak*a*la hehi ushaha wa Mulungu.
12 Namwamba k*w*amba kahi ya s*i*ku irya
hviryat'u zha So*d*om' vindak*a*la baha kukira
zha mudzi urya.
13 Ore-o, Korazin'; ore-o, Be*t*esai*d*a; k*w*ani
yo minguvu idziyok*a*la mwenu k*a*la yere kahi
ya *T*uro na Si*d*oni, mangere madzadzyu*t*a kare
hamwenga na kuk*e*l*e*si kahi ya vi*d*emu vii-vii
na maivu.
14 *E*la vindak*a*la zhang*w*angu malamuli-ni
zha *T*uro na Si*d*oni kukira zhenu ninwi.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

5 Na killa nyumba m*t*akayofikilia, iambieni
kwanza, Na iwe amani juu ya nyumba hii:
6 nae akiwa yumo mwana wa amani, amani
yenu i*t*amkalia juu yakwe, na akiwa hamo,
i*t*awarejea juu yenu.
7 Basi kaani nyumba ile ile, mkila mkinwa
walivyo navyo wenyewe, kwani mfanyaji wa
kazi amesi*t*ahili na ujira wakwe. Msi*t*ange-
-*t*ange kuondoka nyumba hii kwenda nyumba
hii.
8 Na killa mji m*t*akaongia, wakiwakaribisha,
vyakula msongezewavyo lani vivyo;
9 wapozeni na wagonjwa waliomo, mu-
wambie, Umewakaribia ufaume wa
Mngu.
10 Na killa mji m*t*akaongia, ikiwa hawawa-
karibishi, *t*okani ndani yakwe mupite katika
mawan*d*a yakwe museme:
11 Ha*t*a huo m*t*anga u*t*okao katika mji wenu,
uliotugandama katika maguu yetu, twawafutia
juu yenu: lakini juani kwamba ufaume wa
Mngu umekaribia.
12 Nawambia, kwamba katika siku ile i*t*ahi-
mili So*d*om zai*d*i ya mji ule.
13 Ole wako, Korazin, ole wako, Bethisai*d*a;
kwani hiyo minguvu iliyokuwa mwenu kwa-
mba ilikuwa *T*uro na Si*d*on wangekwisha *t*ubu
zamani, huku wakik'e*t*i katika magunia na
maivu.
14 Lakini vi*t*ahimili *T*uro na Si*d*on katika
hukumu zai*d*i ya nywinywi.

S.

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

15 Na-we Kaperinaum', udzaanuka kufika
hata mulungu-ni, undakutserezwa hata kuzimu.
16 Mut'u am'sirikizaye ninwi unisirikiza mi-
mi, na amukahalaye ninwi unikahala mimi;
be anikahalaye mimi um'kahala ariyenihuma.

17 Hata o at'u makumi-mafungahe mana-
uya makifwahirwa, makimwamba, Bwana, hata
p'ep'o madzaikwa ts'i-ni yehu kahi ya dzina-ro.
18 Ye akiambira, Nere nikim'lola Shetani
here lumete akigwa mulungu-ni.
19 Lolani bai, dzamup'a wadimi wa kuzhoga
dzulu ya nyoka na mahambini, na nguvu-ze
zosi yuyat'u m'maidha, na k'ahana ut'u undi-
omulumiza hat-ta!
20 Hamwenga na gaga m'tsafwahirwa kwa
hviryat'u mudzizhoikirwa maroho ts'i-ni yenu;
ela baha fwahirwani kwa hvirya mudzizhoorwa
madzina genu mulungu-ni.

21 Murongo uryat'u Jesu wáona-t'o kwa Ro-
ho ra Kutsuka, akiamba, Nina m'vera na-we,
Baba, Bwana wa dzulu na-ts'i, kwa hvizho
udzizhoafitsa at'u alachu na urungo maut'u
gaga, ukaagunulira ahoho atsanga: be ndo
vidzo, Baba! kwa kukala ndozho vidzizhoo-
neka-t'o mbere-zo.
22 Nidzap'ewa maut'u gosi ni Baba, kaheri
k'ahana amumanyaye Mwana ni hani asihoka-
la iye Baba, hedu k'ahana amumanyaye Baba,
asihokala Mwana, na mut'u andiyegunulirwa
ni Mwana.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Nawe Kaperinaum uliyekwenda juu kufi-
kilia mbinguni, u*t*akwenda shushwa ha*t*a
kuzimu.
16 Awasikiae nywinywi yuanisikia mimi, na
awakataae nywinywi yuanikataa mimi, nae yule
anikataae mimi, yuamkataa yule aliyenituma.

17 Wakaru*d*i wale wat′u sabuini kwa ku-
furahi, wakasema, Bwana, ha*t*a p′epo wame-
wekwa *t*′ini yetu kwa jina lako.
18 Akawambia, Nalikuwa kumuona She*t*ani
yuaanguka mbinguni kama umeme.
19 Angaliani, nimewapa uwezo wa kukanya-
ga juu ya nyoka na ng'ge, na nguvu zo*t*′e za
a*d*ui, wala ham*t*apatikana n neno la ma*dh*ara
lo lo*t*′e.
20 Pamoja na haya msifurahi kwa hivyo mli-
vyowekewa maroho *t*′ini yenu; illa afu*dh*ali
mufurahi kwa kuwa yamean*d*ikwa majina
yenu mbinguni.

21 Waka*t*i ule-ule Jesu akaona n*d*eremo
kwa Roho Mtakatifu, akasema, Nakwambia
ahasan*t*a Baba, Bwana wa mbingu na n*t*′i, kwa
kuwa umewafi*t*a wat′u werevu na akili ma-
mbo haya, umevifunulia vitoto vichanga:
naam Baba! kwa kuwa ndivyo ilivyopen*d*e-
keza kwako.
22 Nime*t*akaba*dh*ishwa mambo yo*t*′e ni Ba-
baangu, wala hapana amjuae Mwana n nani asi-
pokuwa Baba, wala amjuae Baba, asipokuwa
Mwana na mt′u a*t*akaefunuliwa ni Bwana.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

23 Akigaluka akierekeza o afun*d*wi-e, aki-
amba kinjama, Baha ao enye matso ga kugaona
gaga muonago ninwi!
24 K*w*ani namwamba k*w*amba gaga muga-
onago ninwi ashaha anji na ambirizi madza-
m*a*la kugaona, na k'amaonere: na kugas*i*k*i*ra
gaga mus*i*kirago, na k'amas*i*kire.

25 Na-ye po! wimire haho mut'u m'siku
mufun*d*i wa uagirwi, akimuj*e*za; akimwamba,
Mufun*d*i, nihende-ni mino ha*t*a nisirwe uno
uzima wa kare na kare?
26 Akimwamba, Vidzaorŵa-dze kahi ya ua-
girwi? unashoma-dze?
27 Akidzigidzya akimwamba, Muhendze Bwa-
na Mulungu-o kwa m'*o*yo-o wosi, na roho-ro
rosi, na nguvu-zo zosi, na ma*a*zo-go gosi: na
mwandzi-o here m'*o*yo-o.
28 Akimwambia, Udzadzigidzya jeri; henda
hvivi, na-we undak*a*la m'zima.
29 Akim*a*la ye mut'u kudzip'a ujeri, akim'-
uza Jesu, Ye mwandzangu ndeye hani?
30 Ye Jesu akidzigidzya akiamba, Wá*t*ara-
muka nganya m'siku ula' Jerusalem' yunenda
Jeriko, achenda-g*w*a kahi ya ahoki, makim'-
vula nguwo na kum'ongeza map*i*go, ha*t*a ma-
nahauka makim'richa madzasaza kumw*a*l*a*ga.
31 Be yák*a*la mulombi nganya ku*t*aramuka
na ngira iryat'u, ha*t*a unam'l*o*la hvivi akikira
k'anda.
32 Haho po! Mlawi m'siku na-ye yunenda
here hviryat'u, akim'l*o*la akikira k'anda.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

23 Akageuka akawalekeza wanafunzi wa-
kwe, akawambia faragha, Raha n*d*ao wenyi
ma*t*o ya kuyaona hayo muonayo nywinywi,
24 kwani hayo muyaonayo nywinywi nawa-
mbia kwamba wafaume wangi na manabii wa-
me*t*amani kuyaona, wasiyaone: nayo muyasi-
kiayo wame*t*amani kuyasikia, wasiyasikie.

25 Nawe angalia, aliondoka mwalimu mmo-
ja wa *t*ora*t*i, akimuon*d*a: akasema, Mwa-
limu nifanyeje nikaurithi uzima wa
milele?
26 Akamwambia, Imean*d*ikwaje katika *t*o-
ra*t*i? wasomaje?
27 Akajibu, akamwambia, Mpen*d*e Bwana
Mngu wako kwa moyo wako wo*t*'e, na roho
yako yo*t*'e, na nguvu zako zo*t*'e, na nia yako
yo*t*'e: na mwenzio kama nafusi yako.
28 Akamwambia, Umejibu haki: fanya haya,
nawe u*t*aishi.
29 Nae aki*t*aka kujipa haki, akamwambia
Jesu, N nani basi mwenzangu?
30 Jesu akajibu, akamwambia, Mt'u mmoja
aliondoka Jerusalem aka*t*eremka kwenda Jeri-
ko, akaangukia kati ya wevi, wakamvua nguo
wakamtia na mapigo, ha*t*a walipoondoka wali-
mua*t*a amesaza kufa.
31 Ilitukia hivi na kuhani mmoja ku-
*t*aramkia n*d*ia ile, alipomuona akapitia
k'ando.
32 Aka*t*okea na Mlawi vivyo akenda pale-
-pale, alipomuona akapitia k'ando.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

33 *E*la M'samaria nganya una*t*uwa ngira
hvivi, akim'k*w*endera, ha*t*a unam'l*o*la hvivi
akim'onera mbazi,
34 akim'sengerera kehi, akim'funga maranga-
-ge haho akigaangiza mafuha na uchi; ha*t*a
arihom'ika dzulu ya nyama-ye mwenye
achenda na-ye ha*t*a dahu ra aj*e*ni, akim'-
tsundza.
35 Ha*t*a s*i*ku ya hiri akilazha visiku viiri
zha fw*e*dha akimup'a yuya mwenye dahu ra
aj*e*ni, akimwamba, Mutsundze-t'o, na undiho-
lazha kit'u cha kukira, haho nindihouya ni-
ndakudza nikurihe.
36 Ehe, kahi ya at'u ahahu ano, ni hiye um'-
onaye kuk*a*la were mwandzi-we ye mut'u ari-
yeg*w*a kahi ya ahoki?
37 Akiamba, Ni yuno ariyem'onera mbazi.
Jesu akimwamba, Na-we enda ukahende hvi-
zho.

38 Bai ao manenda hvivi ye mwenye acha-
ngira kahi ya kadzidzi kasiku. Na mwana-
-muche mumwenga dzina-re uifwa Mari*t*a
akimwangiza mwak*w*e nyumbani.
39 Na-ye were na nd*u*gu-ye muche, uifwa
Maria; be were iye akik*e*l*e*si magulu-ni hak*w*e
Jesu, unam's*i*rikiza man*e*no-ge.
40 Ye Mari*t*a akik*a*la unakonywa na uhumiki
unji: akiima akiamba, Bwana k'uona vii
nidzizhorichwa ni nd*u*gu-yangu hvino nika-
humika hakiyangu? Be mwambire k*w*amba
aniavwize.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

33 Basi na Msamaria mmoja aliyekuwa aki-
safiri alimwendea kwakwe, alipomuona aka-
ngiwa ni huruma;
34 akasongea karibu, akamganga majaraha
yakwe akiyatia mafuta na mvinyu; akampa-
ndisha juu ya nyama wakwe yeye, akenda
nae akampeleka katika nyumba ya wageni,
akam*t*eremea.
35 Ha*t*a kwa siku ya pili aka*t*oa *d*inari mbili
akampa yule mwenyi nyumba ya wageni,
akamwambia, M*t*unze vyema, na ufanyapo
gharama zaidi *t*'akuja kukulipa ni*t*aka-
porejea.
36 Ehe, katika wat'u watatu hawa, ni yupi
umuonae kwamba alikuwa mwenziwe yule ali-
yeangukia kati ya wevi?
37 Akamwambia, Ni yule aliyemuonea huru-
ma. Jesu akamwambia, Enda nawe ukafanye
vivyo.

38 Basi wao wakenenda hivi mwenyewe ali-
ngia katika kijiji kimoja. Mwanamke mmoja
jina lakwe akiitwa Maritha akamkaribisha
nyumbani kwakwe.
39 Nae alikuwa na umbulakwe akiitwa Ma-
ria, akak'e*t*i huyo maguuni pakwe Jesu, aki-
msikiza maneno yakwe.
40 Yule Maritha aka*t*aabika kwa utumishi
mwingi; akasimama akasema, Bwana, huoni
vibaya hivi alivyonia*t*a nduguyangu hatu-
mike peke yangu? Mwambie anisai*d*ie
basi.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

41 Bwana akidzigidzya akimwamba, Hewe
Mari*t*a, Mari*t*a, unasirinywa na kuangalazwa
na maut'u manji:
42 *e*la uagirweo ni ut'u umwenga: na
yu Maria udzatsagula fungu ridzo rambaro
k'andausizwa.

UKOMO WA KUMI NA MWENGA.

11. NA-YE arihok*a*la akihv*o*ya Mulungu hat'u
hasiku k*w*ák*a*la mumwenga-waho kahi ya afu-
n*d*wi-e kumwamba, Bwana, hufun*d*ye na-swi
kuhv*o*ya Mulungu, here hviryat'u Johan'ne
arizhoafun*d*ya afun*d*wi-e.
2 Akiamba, Mundihohv*o*ya Mulungu, n*e*na-
ni, Baba, dzina-ro ni ritsuke, ushaha-o ni
udze, uhendzago uwe here zho gak*a*lazho
mulungu-ni ni gak*a*le na haha dzulu ya-ts'i.
3 K*i*la siku yosi hup'e chakurya chehu cha
kuhu*w*aiza.
4 Na-we hurichire makosa gehu, here zho
s*i*swi hudzizhom'richira k*i*la mut'u wosi hu-
mwisaye: na-we utsahuhirika kahi ya kuj*e*zwa,
ela fwokole na ye mui.
5 Akiauza, Kuna mut'u wani k*w*enu andiye-
k*a*la na m's*e*na-we, akim'k*w*endera us*i*ku wa
manane, akimwamba, Ms*e*nangu, niahasa vi-
nolo vihahu,
6 k*w*a kuk*a*la udzire ms*e*nangu udzaf*i*kira
k*w*angu kulaa charo-ni, na-mi sina cha kum'-
omboz*e*za.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

41 Bwana akajibu, akamwambia, Maritha, Maritha, waudhika na kusumbuka kwa mambo mangi:
42 lakini lihi*t*ajiwalo n neno moja: nae Maria ame*t*agua fungu lililo jema ambalo ha*t*anyang'anywa.

MLANGO WA KUMI NA MOJA.

11. Nae alipokuwa akiomba Mngu pahali kadhawakadha ha*t*a alipokwisha, mmoja katika wanafunzi wakwe alikuwa kumwambia, Bwana, tufunze naswi kuomba Mngu, kama vile Johanne alivyowafunza wanafunzi wakwe.
2 Akawambia, M*t*akapoomba Mngu, semani, Baba, jina lako na litakate, ufaume wako na uje, na yawe mapenzi yako, kama yalivyo mbinguni na juu ya n*t*'i yawe vivyo.
3 Tupe killa siku chakula chetu cha kutu*t*osha:
4 nawe tusamehe makosa yetu kama tumsamehevyo killa tumwiae: nawe usitupeleke katika kujaribiwa tuokoe na muovu.
5 Akawambia, Kuna mt'u kwenu a*t*akaekuwa na rafikiye, akamwendea usiku wa manane, akamwambia, Rafikiyangu, niazima mikate mitatu,
6 kwa kuwa amekuja rafikiyangu amenifikilia kwangu a*t*oka safarini, nami sina cha kumsongezea.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

7 Iye na kum'dzigidzya mo ndani, akimwa-
mba, Utsanisirinya: uno muryango udzafung*w*a
hvino: na mino na ahoho angu hudzak*a*la
hurere hosini: sa*d*ima kuuka nikakup'e.
8 Namwámba, Angere k'endzi kumup'a k*w*a
kuk*a*la ni ms*e*na-we, *e*la k*w*a hviryat'u adzi-
zhog*w*irwa ni haya yundauka yundamup'a k*i*la
am*a*lazho zhosi.
9 Na-mi namwámba, Hv*o*yani mundap'ewa;
m*a*lani-m*a*lani mundaona; bishani mundasu-
ndulirwa.
10 K*w*ani ahv*o*yaye wosi up'ewa, na am*a*-
laye uona, na abishaye usundulirwa.
11 K*w*ani k*w*enu kuna baba wani andiye-
hv*o*ywa kinolo ni mwana-we, kidza akamup'a
iwe? he*d*u kumba, akamup'a nyoka hat'u ha
kumba?
12 He*d*u akim'hv*o*ya *i*ji ra k'uku, yundamu-
p'a hambini?
13 Be, k*a*la ninwi murio ai munamanya ku-
ap'a ahoho enu vip'ewa vidzo: dzee na Babi-
yenu ariye ko mulungu-ni k'andazi*d*i zhomu
kuap'a Roho ra Kutsuka ao mamuhv*o*yao?

14 Na-ye were akim'omboza mut'u p'ep'o,
ni p'ep'o bw*i*bwi; ha*t*a haho adzihoombola
p'ep'o ye bw*i*bwi akin*e*na. Machangalala
mi*t*unganano ya at'u,
15 oanginemakiamba, Kunokuombozak*w*ak*w*e
p'ep'o ni kahi ya Beeli-zebuli mu*t*awala-p'ep'o.
16 Angine makim'j*e*za, makimum*a*la mu*w*ano
ulae dzulu mulungu-ni.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

7 Akamjibu mle ndani, akamwambia, Usi-
niudhi: mlango umekwisha fungwa, nami
nshalala na watoto wangu: sipati ondoka kuja
kukupa.
8 Nawambia kwamba, angawa hataki kumpa
kwa kuwa ni rafikiye, lakini kwa hivyo
asivyoona haya a*t*aondoka a*t*ampa ka*d*iri
a*t*akalo.
9 Nami nawambia, Ombani mpawe, *t*afu*t*ani
muone, bishani mfunguliwe,
10 Kwani killa aombae hupawa, na a*t*afu*t*ae
huona, na abishae hufunguliwa.
11 Kwani kwenu kuna baba gani a*t*akaeo-
mbwa mkate ni mwanawe, akampa jiwe? au
samaki, akampa nyoka wala si samaki?
12 au amuombapo ii la k′uku, a*t*ampa ng'ge-
kitumbo?
13 Basi nywinywi mlio wabaya kwamba
mwajua kuwapa watoto wenu vipawa vyema,
jee na Babaenu wa mbinguni ha*t*azi*d*i sana
kuwapa Roho Mtakatifu hao wamuombao?

14 Nae alikuwa akimchomoa p′epo bubwi,
ha*t*a akisha *t*oka yule p′epo alisema yule aliye-
kuwa bubwi, wale mak′utano ya wat′u waka-
*t*aajabu:
15 wengine wakasema, Ni kwa Beeli-zebuli,
amiri wa p′epo, awachomoavyo yeye p′epo.
16 Wengine wakamuon*d*a-on*d*a, wakam*t*aka
ishara i*t*oke mbinguni.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

17 Be ye yunamanya ma*a*zo gao, akiamba,
K*i*la ushaha wosi udzogazhikana kahi ya m'*o*yo-
-we uhendywa mwijo, na k*i*la nyumba yosi
idzogazhika kahi ni kug*w*a.
18 Be na She*t*ani k*a*la udzagazhika kahi ya
m'*o*yo-we, undaima-dze uryat'u ushaha-we?
k*w*a kuk*a*la munaamba hvivi k*w*amba ni kahi
ya Beeli-zebuli hvino niombozazho p'ep'o.
19 Be, hvino niombozazho p'ep'o mino k*w*a-
mba ni k*w*a Beeli-zebuli, dzee na ahoho enu
maaomboza kahi ya hani? ndo mandihokuk*a*la
alam'zi enu ao.
20 *E*la kaheri k*w*amba ni k*w*a chala cha Mu-
lungu niombozazho p'ep'o, kumba, uno ndo,
ushaha wa Mulungu udzam'g*w*erera.
21 Mut'u ngumbao adzehala viyera akik*a*la
yunamanyirira nyumba-ye, zho vit'u-zhe ni
kuk*a*la vizizimu:
22 *e*la andihoyererwa ni mwandzi-we ngu-
mbao mwenye kum'kira iye, akik*a*la kudhimwa,
ni kum'hoka zho viyera-zhe arizho*e*r*e*mera, aka-
gazha viya-zhe.
23 Asiyek*a*la hamwenga na-mi unikalira
dzulu yangu, na asiyekundzumanya hamwenga
na-mi utsạmula.
24 Kipindi p'ep'o mukolo am'ombolaho mu-
t'u-we, ni kukira kahi ya hat'u habahe hasiho
madzi, akim*a*la ha ku*o*ya, ha*t*a unaona k'akuna,
achamba, Nindauyira nyumba irya niriyo-
ombola.
25 Ha*t*a unafika akiiona idzasherwa idzahe-
ndwa-t'o:

G.

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

17 Nae akijua mawazo yao akawambia, Killa
ufaume uliogawanyikana juu ya nafusi yakwe
huvun*d*wa, na killa nyumba iliyogawanyikana
huanguka.
18 Basi na She*t*ani nae kwamba amegawa-
nyikana juu ya nafusi yakwe, u*t*apata wapi
kusimama ule ufaume wakwe? kwa kuwa hivi
mnasema kwamba ni kwa Beeli-zebuli niwa-
chomoavyo mimi p'epo.
19 Basi hivi niwachomoavyo p'epo mimi
kwamba ni kwa Beeli-zebuli, jee na wenenu
wawachomoavyo ni kwa nani? Ndipo nao
wa*t*akapokuwa waamzi wenu.
20 Lakini niwachomoavyo p'epo kwamba ni
kwa chan*d*a cha Mngu, huo ndio ufaume wa
Mngu umekwisha wangilia!
21 Mt'u mwenyi nguvu aliyejifunga silaha
zakwe akiwa hali ya kulinda nyumba yakwe,
vile vit'u vyakwe vi salama:
22 lakini a*t*akapomwendea mwenziwe aliye
na nguvu zai*d*i ya yeye, akamshinda, humnya-
ng'anya zile silaha zakwe alizokuwa aki*t*umai-
ni, wat'u wakagawanya vyombo vyakwe.
23 Asiyekuwa hali moja nami, yu kinyume
changu, na asiyekusanya pamoja nami hu*t*a-
wanya.
24 Waka*t*i a*t*okwapo mt'u ni p'epo mchafu,
hupita katika mwahali msimo maji, yua*t*afu*t*a
pa kupumzika, kisha akiona pahali hakuna,
husema, *T*'airejea ile nyumba yangu nliyo*t*oka.
25 Ha*t*a akisha fika, huiona imefyagiwa
imepambwa:

S.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

26 haho achenda, achenda hala p'ep'o afu-
ngahe maro ai kum'kira iye, makiyangira ma-
kiikala ndani, akikala mut'u iye ut'u-we wa
wa nyuma ni ui kukira o wa mbere.

27 Kunena-kwe gaga mut'u-muche nganya
po! yunaanula mumiro mo mutungano-ni,
akimwamba, Ridzakala-t'o zhalo ririroku-
zhala na mahombo ùrigoamwa!
28 Iye akiamba, A'a'a; ela o enye kusikira
maneno ga Mulungu na kugamanyirira, ao
ndo madzokala-t'o.

29 Hata manaminyana hvivi yo mitùnganano
akiaha kunena: Kizhalo kiki ni kii, kinamala
muwano, na k'akindap'ewa muwano usihokala
muwano wa mwambirizi Jona.
30 Kwani here hviryat'u urizhokala muwano
wa Jona kwa Anineve, na mwana wa mudamu ni
hviryat'u zhenye andizhokala kwa kizhalo kiki.
31 Ro shaha riche ra mwaka-ni rindaima
maamuli-ni hamwenga na at'u alume a kizhalo
kiki, kaheri yundaamanya kukala alongo, kwa
kukala iye wála' mihaka ya-ts'i ya kure zho-
mu kudza sirikiza ulachu wa Solomon', ela
haha, lola, hana ut'u unji kum'kira Solomon'.
32 At'u-alume a Nineve mandaima maamu-
li-ni hamwenga na kizhalo kino, na-o mandi-
amanya ni alongo, kwa kukala ao mádzyuta
kwa uworo wa Jona, ela, lola we! haha hana
ut'u unji kum'kira Jona.
33 K'ahana mut'u adziyeasa tsala, akariika

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

26 ndipo akenda akatwaa wenziwe p'epo sa-
baa wabaya kuliko yeye, wakangia wakakaa
humo, akawa mt'u yule hali yakwe ya mwisho
ni mbaya kuliko ya kwanza.

27 Basi, alipokuwa akisema haya, ilikuwa
mwanamke mmoja wa katika mk'utano kuinua
sauti yakwe, akamwambia, Yamebarikiwa ma-
tumbo yaliyokuzaa, na matiti uliyonyonya.
28 Nae akasema, Afu*dh*ali, wamebarikiwa
wasikiao neno la Mngu na kulishika.

29 Wa katika kukusanyika wale mak'u-
tano, akaanza kusema, Ni kizazi kibaya kizazi
hiki: cha*t*afuta ishara, wala haki*t*apawa isha-
ra, isipokuwa ni ile ishara yakwe Jona.
30 Kwani kama vile ishara ya Jona ilivyo-
kuwa kwa Wanineve, ndivyo a*t*akavyokuwa
mwana wa mt'u nae kwa kizazi hiki.
31 Mfaume mke wa kasikazini a*t*asimama
katika maamzi na wat'u-waume wa kizazi
hiki, *t*ena a*t*awahukumu: kwani ali*t*okea n*t*'a
za n*t*'i za mwisho kuja kumsikiza Solomon hi-
kima zakwe: nanywi angaliani, hapa pana
neno kubwa zai*d*i ya Solomon.
32 Wanawaume wa Nineve wa*t*asimama ka-
tika maamzi pamoja na kizazi hiki, nao wa*t*a-
kihukumu, kwa kuwa wao wali*t*ubu kwa ku-
hubiriwa ni Jona; nanywi angaliani, hapa
pana neno kubwa kuliko Jona.
33 Hapana mt'u aliyewasha *t*aa akaiweka pa-

S.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

hat'u ha kidani-dani, he*d*u ts'i-ni ya p'ishi,
isihok*a*la dzulu ya kiya cha tsala, k*w*amba o
mangirao mapate kumirik*w*a ni ch'enje-ze.
34 Tsala ra mwiri ndo dzitso, be dzitso-
-ro rikik*a*la na umwenga-wa-t'o, na mwiri-o
wosi undak*a*la na mulangaza: *e*la kaheri riki-
k*a*la ni rii, na o mwiri-o ukala kiza-kiza.
35 Dzimanyirire bai, p'ore ukak*a*la kiza o
mulangaza-o urio mwako ndani.
36 Be, k*w*amba o mwiri-o udzak*a*la na mula-
ngaza kosi-kosi, k'auna hat'u ha kiza kamare,
undak*a*la na mulangaza-t'o, here umirik*w*aho
ni tsala na kung'ala-ng'ala-k*w*e.

37 Iye unas*u*murira hvivi Farisi nganya
akimum*a*la adze arye chakurya k*w*ak*w*e;
achangira ndani, akik*e*l*e*si chakurya-ni.
38 Ha*t*a ye Farisi unal*o*la hvivi, akimaka
hviryat'u asizhooga mb*e*re za chakurya.
39 Ye Bwana akimwamba, Ninwi Mafarisi
kikombe na chano munavitsusa cha-ndze hvivi,
*e*la mwenu ndani mudzadzala uhoki na ui.
40 Apambavu nwi, ariyehenda zha-ndze k'a-
hendere na zha ndani?
41 *E*la hendani kuap'a akia virizho mo nda-
ni; na-nwi hvizho maut'u gosi ni kuk*a*la maeri
k*w*enu.
42 *E*la ore wenu Mafarisi, k*w*a kuk*a*la
muhenda ts'andzi za uvumbane na mutsu-
nga na mboga za makodza k*i*la mudhemba
urioko: mukaricha garigo na ngira na ma-
hendzo ga Mulungu: na-nwi hvino ndo mu-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

hali pa *t'*ini ya n*t'*i, wala *t'*ini ya p'ishi, isipo-
kuwa juu ya kinara; illi wat'u wangiao wapate
ona mwanga.
34 *T*aa ya mwili ni ji*t*o, basi ji*t*o lako liwapo
sawa, na mwili wako wo*t'*e huwa na mwanga:
lakini liwapo baya, mwili wako nao huwa
kiza-kiza.
35 Angalia basi, usije ukawa kiza mwanga
ulio nao ndani yako.
36 Basi uwapo na mwanga mwili wako wo*t'*e,
usiwe na kiza ndani po po*t'*e, mwili wako
wo*t'*e u*t*akuwa na muanga, kama vile ikumu-
likiapo *t*aa kwa nuru zakwe.

37 Basi yu katika kusumulia hivi, Farisi
mmoja akamwita aje kwakwe ale chakula cha
asubuhi; akangia ndani, akakaa katika cha-
kula.
38 Yule Farisi alipomuona, ali*t*aajabu kwa
vile asivyonawa mbele ya chakula.
39 Bwana akamwambia, Sasa nywinywi Ma-
farisi mwatakasa kikombe na chano kwa n*d*e,
illa ndani mmejawa ni kunyang'anyana na
ubaya.
40 Wapumbavu nywi, aliyefanya vya n*d*e
hakuvifanya na vya ndani?
41 Lakini *t*oani zaka hivyo vya ndani, na-
nywi hivyo ndivyo, vit'u pia vimekuwa ni safi
kwenu.
42 Lakini ole wenu Mafarisi, kwa kuwa
mwafanya nyushuru za naanaa na sadhabu na
mboga zo*t'*e, mwayaa*t*a mambo ya n*d*ia na

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

agirwezho ni kuvihenda, hamwenga na kutsa-
richa hvino.
43 Ore wenu Mafarisi, k*w*a hvizho muhe-
ndzazho vikalo zha mb*e*re kahi ya mig*o*jo, na
kulam'sanya kahi ya mihala ya dhora.
44 Ore wenu, aori na Mafarisi, akengi, k*w*a
kuk*a*la mudzahalana na mbira zisizoon*e*ka
zambazo makirao dzulu-ye k'amazimanyire.

45 Be, mumwenga waho o afun*d*i a uagirwi
akim'dzigidzya akimwamba, Mufun*d*i, hvivi
un*e*nazho gaga udzak*a*la unafwonera s*i*swi.
46 Akiamba, Nanwi ore wenu, afun*d*i a u-
agirwi, kwa kuk*a*la munahika at'u miz*i*go
isiyoa*d*imika, nanwi enye k'amuigut'a na zhala
zhenu kimwenga-waho.
47 Ore wenu, kwa kuk*a*la munaika vigango
zha ambirizi, na-o babizenu mere enye kua-
*a*l*a*ga.
48 Hambe munalazha uzhodherwa k*w*amba
mu na-o babizenu kazi-ni mwao: k*w*a kuk*a*la
ao ndo maroa*a*l*a*ga, na-nwi ndinwi muaikirao
vigango.
49 Ndo urihon*e*na ul*a*chu-wa-t'o wa Mwe-
nye-Mulungu, Mimi ni kuhuma ahumwi na
ambirizi mende k*w*ao, na angine manda*a*l*aga*,
na kuasirinya-sirinya;
50 k*w*amba kizhalo kiki kiuzwe milatso ya
ambirizi osi iryomw*a*gika hangu k*w*an*d*ika
urumwengu,
51 hangu milatso ya Abeli ha*t*a milatso ya

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

mapenzi ya Mwenyiezi-Mngu: nanywi haya
iliwapasa kuyafanya, pamoja na ku*t*oyaa*t*a
yale.
43 Ole wenu Mafarisi, kwa kuwa mwapen*d*a
makazi ya mbele katika misikiti na kuamku-
zana katika masoko.
44 Ole wenu, waan*d*ishi na Mafarisi, wanafi-
ki, kwa kuwa mu mfano maziara yasiyoku-
wa wazi, ambayo wenyi kupita juu yakwe
hawana habari nayo.

45 Basi walimu wa *t*ora*t*i mmoja-wapo ali-
mjibu, akamwambia, Mwalimu, usemavyo
haya watuonea na swiswi.
46 Akasema, Nanywi ole wenu, walimu wa
*t*ora*t*i, kwa kuwa mwawatweka wa*t*'u mizigo
isiyowezekana, nanywi wenyewe hamuigusi
ha*t*a kwa vyan*d*a vyenu kimoja-wapo.
47 Ole wenu, kwa kuwa mwaaka maziara ya
manabii, na babazenu ndio waliowaua.
48 Mbona mnashuhu*d*ia kwamba ndinywi
nao babazenu katika kazi yao: kwa kuwa wao
ndio waliowaua, nanywi ndinywi muwaakiao
maziara.
49 Ndipo iliposema hikima ya Mngu, Mimi
hutuma kwao mitume na manabii, nao wa*t*a-
waua baa*dh*i yao na kuwafukuza;
50 illi kipate ulizwa kizazi hiki *d*amu ya
manabii wo*t*'e iliyomwaika tangu kupigwa
msingi ulimwengu,
51 tangu *d*amu ya Abeli ha*t*a *d*amu ya Zeka-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

Zekaria ariyeangamika kahi ya kiya cha kutsindzira maombozezo na nyumba ya Mulungu: ni jeri, namwámba k*w*amba kindakuuzwa kizhalo kiki.
52 Ore wenu, afun*d*i a uagirwi, kwa kuk*a*la kig*w*arya cha ul*a*chu-wa-t'o mudzakihala ninwi mukenda na-cho kure, na o marom*a*la kuangira mudzaazulia.

53 Ha*t*a nyuma za kuombola-k*w*e mumo, makiaha o afun*d*i a uagirwi na Mafarisi kum'ogosha vii, na kum'uza mauzo manji.
54 hamwenga na kumup*i*gira zhamba, k*w*a kuindza maneno ga kanwa-ke k*w*amba mapate ra k*w*enda m'sema.

UKOMO WA KUMI NA MBIRI.

12. HA*TA* kahi ya gaga, makitsungumanira hamwenga at'u anji-anji ho mu*t*ungàno-ni, ha*t*a kum*a*la kuzhogana, akiaha kuambira afun*d*wi-e k*w*andza, Dzimanyirireni na ts'atsu ya Mafarisi, wambao ndo ukengi.
2 *E*la k'ahana ut'u uriofundirwa usiokudza ukaik*w*a lwazu, na uriofitsika usiokudza ukamanyika-t'o.
3 K*w*a ut'u uo mudzigon*e*na kiza-ni gosi gandakus*i*r*i*k*i*zika mulangaza-ni; kaheri mudzigos*u*m*u*rira luts'*a*ga-ni s*i*k*i*ro ra mut'u, gandakudza gaj*e*n*e*zwe dzulu ya kitsuri cha nyumba.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

ria aliyeangamia katikati ya u*t*indio na nyu-
mba ya Mngu: naam, nawambia kwamba
*d*amu yao ki*t*aulizwa kizazi hiki.
52 Ole wenu, walimu wa *t*ora*t*i, kwa kuwa
ufunguo wa maarifa mmeutwaa mmeuondoa
mbali; wenyewe hamkungia, nao waliokuwa
wakingia mmewazuia.

53 Alipokwisha *t*oka humo wakaanza walimu
wa *t*ora*t*i na Mafarisi kumkamia vibaya, na
kumuuza-uza masuali mangi,
54 huku wakiin*d*a maneno ya kanwani mwa-
kwe.

MLANGO WA KUMI NI MBILI.

12. YU katika kunena haya yakak'utanika
mak'utano wat'u wangi mno ha*t*a ku*t*aka
kukanyagana, ndipo alipoanza kuwambia wa-
nafunzi wakwe kwanza, Jilindeni na *t*'a*t*u ya
Mafarisi, nayo ni unafiki.
2 Lakini hakuna neno lililosi*t*irika ambalo
hali*t*afunuliwa, na lililofi*t*amana, ambalo ha-
li*t*ajulikana.
3 Kwa sababu hii hayo mliyosema kizani
ya*t*akuja kusikilikana mwangani, yawayo
yo*t*'e; na mliyosumulia katika sikio la m*t*'u
ndani ya maghala, ya*t*akuja kuhubiriwa juu
ya ma*d*ari.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

4 Namwambira nwi as*e*nangu, mutsaogoha
ano ma*a*l*a*gao mwiri makatsak*a*la na ut'u wa
kuhenda kaheri.
5 Be nindam'ony*e*sa ni hani mundiyem'o-
goha: m'ogoheni iye ariye na wa*d*imi nyuma
za kumw*a*l*a*ga mut'u akam'tsuha kahi ya
jahanamu; *ee*, namwamba m'ogoheni iye.
6 Utsongo utsano k'auguzwa kwa p'*e*sa
mbiri? na-o k'akal*a*ywa kamwenga-waho
mb*e*re za Mulungu.
7 Na-nwi ha*t*a zi ny*e*re za vitswa-ni mwenu
zidza*t*alwa zosi: mutsaogoha, ka*d*iri kenu
ni kukira ka utsongo unji.
8 Na-mi namwambira, k*w*amba k*i*la mut'u
andiyeniahikiziza mb*e*re za at'u, na-ye yunda-
kudza aahikizizwe ni mwana wa mut'u mb*e*re
za malaika a Mulungu.
9 *E*la ye adziyenizira nyuso-ni mwa at'u,
yundakudza azirwe mwenye nyuso-ni mwa
malaika a Mulungu.
10 Na k*i*la mut'u andiyen*e*na ut'u dzulu ya
mwana wa mu*d*amu yundarichirwa, *e*la ye adzi-
yem'hukana Roho ra Kutsuka k'andarichirwa.
11 Kipindi mandihomulongoza mende na-nwi
mb*e*re za mig*o*jo-mig*o*jo, na enye-ts'i, na enye
wa*d*imi, mutsasirima k*w*a kum*a*la kisingo he*d*u
ku*a*za mudzisingizire-dze, he*d*u mun*e*ne-dze:
12 k*w*ani gago gafwahago kugan*e*na munda-
kudza mufun*d*ywe haho henye ni Roho ra
Ku*t*suka.

13 Be mut'u m'siku wa mo mu*t*ungano-ni

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

4 Nami nawambia nywi rafikizangu, msiwa-
ogope hao wauao kiwiliwili kisha baa*d*ae
wasipate la kutenda.
5 Lakini *t'*awaonya m*t*akaemuogopa: muo-
gopeni huyo aliye na uwezo baa*d*a ya kumuua
mt'u akam*t*upa katika jahanam; naam, nawa-
mbia, muogopeni huyo.
6 Mashomoro wa*t*ano hawauzwi kwa pesa
mbili? nao hasahauliwi mmoja-wapo mbele
ya Mngu.
7 Nanwyi ha*t*a nywele za vi*t*wani mwenu
zimehasibiwa zo*t'*e: msiche, thamani yenu hu-
zi*d*i ya mashomoro wangi.
8 Nami nawambia kwamba killa a*t*akaeni-
kubalia mbele za wat'u nae a*t*akubaliwa
ni mwana wa mt'u mbele za malaika wa
Mngu.
9 Lakini aliyenikana nyusoni mwa wat'u
a*t*akwenda kanwa yeye nyusoni mwa ma-
laika.
10 Na killa mt'u a*t*akaesema neno juu ya
mwana wa mt'u a*t*asamehewa, lakini yule ali-
yemtukana Roho Mtakatifu ha*t*asamehewa.
11 Waka*t*i wa*t*akapowaongoza wende na-
nywi mbele ya wat'u wa misikitini na wenyi
enzi na uwezo, msifazaike kwa kuaza jawabu,
wala jinsi m*t*akavyowajibu, wala muwambieje:
12 kwani Roho Mtakatifu a*t*awafunzia mu*d*a
ule m*t*akayowambia.

13 Basi, mt'u mmoja katika mk'utano aka-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

akimwamba, Mufun*d*i, mwambire nd*u*gu yangu k*w*amba anigazhize na-mi ufwa wa baba.

14 Akimwamba, Hewe mut′u, dzaik*w*a ni hani mino nikak*a*la mwalam'zi he*d*u mugazhi dzulu yenu?

15 Akiamba, L*o*lani mudzimanyirire na maut′u ga ku*a*za-*a*za, k*w*ani mut′u uzima-we k′aukala kahi ya kuryat′u kuk*a*la vinji vit′uzhe arizho na-zho.

16 Akiambira funjo, akiamba, Mut′u nganya mupati munda-we wáhenda-t′o;

17 akik*a*la ku*a*za mwak*w*e m'*o*yo-ni, akiamba, Nihende-dze? k*w*ani sina ha kukundzumanyiza muts*e*re wangu.

18 Akiamba, Ndozho nindizhohenda, nindavundza ts′*a*ga zangu niake nyingine bomu nikakundzumanyize ndani muts*e*re wangu wosi na vit′u zhangu:

19 niwambire m'*o*yo wangu, Hewe m'*o*yo, una vit′u vinji udzizhoikirwa, zha myaka minji; *o*ya bai, urye unwe ufwahirwe.

20 Mulungu akimwamba, Hewe mujinga, ha*t*a uu us*i*ku wa rero manakum*a*la m'*o*yo-o: be gaga udzigohenda-t′o gandak*a*la ni ga hani?

21 Ndozho adzizhokala mut′u adziikiraye mwenye asihok*a*la mupati k*w*a Mulungu.

22 Akiamba o afun*d*wi-e, K*w*a ut′u uu namwambira, Mutsasirimira uzima wenu

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

mwambia, Mwalimu, mwambie nduguyangu
kwamba anigawanyie urithi wetu.
14 Akamwambia, Mt'u wewe nimewekwa n
nani niwe mwamzi mimi au mgawanyi juu
yenu?
15 Akawambia, Angaliani mujilinde na ma-
mbo ya ku*t*amani-*t*amani, kwani mt'u uzima
wakwe hauwi katika vile vilivyozi*d*i vit'u
vyakwe alivyo navyo.
16 Akawambia fumbo, akawambia, Mt'u
mmoja *t*ajiri shamba lakwe lilikuwa limezaa
sana;
17 akawa ku*t*afakari moyoni mwakwe, aka-
sema, Nifanyeni? kwani sina pa kukusanyia
nafaka yangu.
18 Akasema, *T'*afanya hivi: *t'*avun*d*a hizo
ch'aga zangu nijenge nyengine k'ubwa, haku-
sanyie humo nafaka zangu zo*t'*e na vit'u
vyangu:
19 kisha niwambie moyo wangu, Ewe moyo
wangu, una vit'u vyema vingi ulivyowekewa,
vya myaka mingi; pumzika basi, ule, unwe,
ufurahi.
20 Mngu akamwambia, Mpumbavu wewe,
ha*t*a huu usiku wa leo wa katika kuku*t*aka
moyo wako: basi haya uliyotengeza ya*t*a-
kuwa ni ya nani *t*ena?
21 Ndivyo awavyo mwenyi kuiwekea akiba
nafusi yakwe, asipokuwa mkwasi kwa Mngu.

22 Akawambia wanafunzi wakwe, Kwa ajili
ya haya nawambia, Msi*t*aabikieni maisha

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

hat'u ha mundizhorya; he*d*u miiri yenu hat'u
ha mundigovwala.
23 K*w*ani uzima ukira zhakurya na mwiri
ukira mavwalo.
24 A*a*zeni ano ngoongoo, zhambazho k'ama-
laya, k'amavuna, k'amana luts'*a*ga he*d*u ha kui-
kira vit'u, na-o Mwenye-Mulungu ndeye aap'aye
chakurya: na-nwi mudzaakira-dze zhomu ano!
25 K*w*enu kuna hani aa*d*imaye kudziongeza
kimo-che mukono mumwenga?
26 Be, mukik*a*la k'amwa*d*ima ha*t*a garigo
ma*t*i*t*e, hambe munasirimira gadzigosala?
27 *A*zani gago malua, gamerazho; k'aga-
henda kazi, k'agahalaza luzi: na-mi na-
mwamba kwamba ha*t*a iye Solomon' kahi ya
indzi-re rosi were k'avwalire here dza mwenga-
-waho gago.
28 Ehe, na zizi ny*a*si za lwanda-ni zambazo
rero zichere haha, machero zikatsufwa m'oho-
-ni, k*a*la Mulungu udzazivwika hvivi, dzee,
k'andamuvwika ninwi, henwi enye kuluhiro
ch*a*che?
29 Na-nwi mukatsam*a*la mundizhorya he*d*u
mundigonwa: kaheri mutsahenda kim*o*yo-
m*o*yo:
30 k*w*ani hvivi zhosi ndo mam*a*lazho k'*o*lo
za urumwengu-ni: na-ye Babiyenu unamu-
manya kuk*a*la muna ut'u na-zho hvivi.
31 *E*la m*a*lani ushaha wa Mwenye-Mulungu,
na-nwi mundakudza muongezwe hvivi zhosi.
32 Mutsaogoha nwi kaba*d*i ka*t*i*t*e! kwani
udzaona-t'o Babiyenu kumup'a ushaha.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

yenu kwa m*t*akavyokula; wala ha*t*a miili
yenu kwa m*t*akayovaa.
23 Kwani maisha huwa zai*d*i ya chakula, na
mwili huwa zai*d*i ya mavao.
24 *T*afakarini mambo ya k′unguu, ambavyo
kwamba hawapandi, hawavuni, hawana ghala
wala uch′aga, nao Mwenyiezi-Mngu ndiye
awalishae: nanywi mmewapitaje nyuni thamani
yenu!
25 Kuna nani kwenu awezae kujizi*d*isha kimo
chakwe mkono mmoja?
26 Basi mkiwa hamyawezi ha*t*a yaliyo madogo,
mbona mna*t*aabikia hayo yaliyobaki?
27 *T*afakarini yameavyo maua: hayafanyi
kazi, hayasokoti; nami nawambia kwamba
Solomon nae katika u*t*ukufu wakwe wo*t*′e alikuwa
hakuvikwa kama moja-wapo katika hayo.
28 Ehe, hizo nyasi za k′ondeni ambazo leo
ziko, na kesho hu*t*upwa t′anuni, kwamba Mwenyiezi-Mngu
amezivika hivyo, kefa nywinywi,
enywi wenyi imani kidogo.
29 Nanywi msi*t*afute m*t*akavyokula wala
m*t*akavokunwa: wala msidawae:
30 kwani hivi vyo*t*′e ndivyo wa*t*afu*t*avyo *t*aifa
za humu *d*uniani: nae Babaenu awajua
kwamba mna haja navyo vit′u hivi.
31 Lakini *t*afu*t*ani ufaume wa Mngu, nanywi
m*t*aongezwa hivi vyo*t*′e.
32 Msiogopeni kundi dogo nywi! kwani ameona
vyema Babaenu kuwapa ufaume.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

33 Guzani murizho na-zho mukaalazhizhe
vit'u akiya. Dzihendereni vikuchi visizho*t*u-
mika, vit'u zha kuik*w*a visizhohunguka zha
dzulu mulungu-ni, kusikosengerera mwivi na
kusikoonongeka k*w*a p'oho.
34 K*w*ani hariho na vit'u zhenu zha kuik*w*a,
na yo my*o*yo yenu ikala haho.

35 Zhuno zhenu ni vik*a*le kufung*w*a na
matsala genu kuaka:
36 Na-nwi enye kalani here at'u mamu-
rindizao Bwana wao ha*t*a auye ko harusi-ni,
k*w*amba adzaho akibisha mamuvugulire haho.
37 Baha ao! ahumiki ano bwano wao andiho-
aona makichesa matso kipindi andihokudza. Ni
jeri namwamba, yundadzifunga chuno, yunda-
ah*i*sa chakurya-ni, aadzirire hehi akaahumikire.
38 Na-ye akidza *i*sa ra hiri he*d*u ra hahu
akiaona hvivi, baha ao! ahumiki ano.
39 Manyani bai, k*a*la ye mwenye nyumba
were udzamanya ni murongo wani andiho-
dziririrwa ni mwivi, angere kuchesa matso,
na k'angairichire nyumba-ye ikavundzwa.
40 Na-nwi kalani-t'o, k*w*ani ni kahi ya
murongo musio*a*za haho adzaho mwana wa
mu*d*amu.

41 Pe*t*ero akimwamba, Bwana, funjo ii
udzafwambira s*i*swi, he*d*u at'u osi pia?
42 Bwana akimwamba, Ni hani bai, iye
mumanyiriri mudzo na ul*a*chu andiyeik*w*a ni
bwana-we dzulu ya uhumiki-we, k*w*a kuala-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

33 Uzani mlivyo navyo m*t*oe zaka. Fanyani mifuko isiyokuwa mikuu-kuu, akiba isiyopunguka ya mbinguni, pahali pasiposongea mwivi wala kuharibika kwa nondo.
34 Kwani palipo na akiba yenu na moyo wenu huwa papo.

35 Vyuno vyenu na viwe kufungwa na *t*aa zenu kuwaka:
36 nanywi wenyewe iwani mfano wat'u wamtezamiao bwana wao a*t*akapo kuru*d*i harusini, illi ajapo akibisha, wamfungulie mara.
37 Raha n*d*ao! watumwa wale wa*t*akaonekana kukesha ni bwana wao a*t*akapokuja. Ni kweli nawambia, a*t*ajifunga a*t*awakaribisha chakulani, awendee karibu akawaan*d*ikie vyakula.
38 Nae akija zamu ya pili au akija ya tatu, awaonapo hivi, raha n*d*ao watumwa wale!
39 Fahamuni neno hili *t*uu: kwamba alijua mwenyi nyumba saa a*t*akayojiliwa ni mwivi, angekesha, wala asingeia*t*a nyumba yakwe ikavun*d*wa.
40 Nanywi kaani *t*ayari, kwani saa ajayo mwana wa mt'u ni saa msiyo*th*ani.

41 Pe*t*ero akamwambia, Bwana fumbo hii umetu*t*olea swiswi au wat'u pia?
42 Bwana akamwambia, Basi n nani huyo wakili mwema na akili a*t*akaewekwa ni bwana

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

zhiza at′u mafungu ga chakurya k*w*a maka*t*i-
-ge?
43 Baha iye! muhumiki ambaye bwana-we
yundam'*t*ekeza unahenda hvivi ho andiho-
kudza.
44 Ni jeri, namwamba k*w*amba yundamwinya
dzulu ya arizho na-zho zhosi:
45 kaheri andihon*e*na ye muhumiki m'*o*yo-
-ni-mwe, Bwana-wangu yunakala dii, aahe
kuap*i*ga o ahumiki alume na o ahumiki ache,
kuno akirya akinwa akirea:
46 ndo Bwana-we muhumiki yuyat′u andi-
hom'k*w*endera k*w*a s*i*ku asiyo*a*za na murongo
asiomanya, akamutsambule, amup′e fungu-
-re hamwenga na maso kuluhiro.
47 Na yuyat′u muhumiki ambaye were
udzamanya mahendzo ga bwana-we na k′aga-
hendere-t′o, he*d*u k′ahendere here dza ma-
hendzo ga Bwana-we, yundakup*i*gwa map*i*go
manji:
48 na yuyat′u ambaye k′amanyire, na-ye
udzahenda gaagirwego ni map*i*go, yundap*i*gwa
mach*a*che. Na k*i*la mut′u wosi adziyep′ewa
vinji, na-ye k*w*ak*w*e ni kum*a*lwa vinji: na-ye
madziyem'ikira vinji k*w*ak*w*e, mandakudza
m*a*la k*w*ak*w*e vinji vidzokira.

49 Nidzire g*w*a*ga m'oho dzulu ya-ts′i, na
k*a*la udzaaka kare, nim*a*le-ni?
50 *E*la nina ku*t*obywa k*w*angu nindiko*t*o-
bywa; na-mi dzakamilwa-dze ha*t*a gamar*igi*-
sike!

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

wakwe juu ya utumishi wakwe, kwa kuwa-
*t*olea wat'u posho kwa waka*t*i wakwe?
43 Raha n*d*akwe! mtumishi yule, ambaye
bwana wakwe akija a*t*amuona akifanya kama
haya.
44 Ni kweli nawambia kwamba a*t*amsima-
misha juu ya vyo*t*'e alivyo navyo.
45 Lakini mtumishi yule a*t*akaposema mo-
yoni mwakwe, Bwana wangu yuakawia, akawa
kuwapiga wale watwana na vijakazi, akila
akinwa akilewa:
46 ndipo a*t*akapomwendea bwana wakwe
mtumwa yule kwa siku asiyo*th*ani na saa asi-
yojua, ampasue kati, ampe na fungu lakwe
pamoja na wasio imani.
47 Na mtumwa yule aliyejua mapenzi ya
bwana wakwe, wala hakujitengeza wala ha-
kutenda kama mapenzi ya bwana wakwe, a*t*a-
pigwa yule fimbo nyingi:
48 na yule asiyejua, nae amefanya yaliyosi-
*t*ahili na mapigo, a*t*apigwa fimbo kidogo. Na
killa aliyepawa vingi, kwakwe vi*t*a*t*akwa vingi;
nae waliyempa amana vit'u vingi, wa*t*am*t*aka
vilivyozi*d*i.

49 Nimekuja kumwaya moto juu ya n*t*'i, nao
kwamba unakwisha waka, vinani?
50 Lakini nna mazamisho yangu ni*t*akayo
zamishwa, nami jinsi nilivyosongwa ha*t*a ya-
*t*imie!

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

51 He*d*u munamba-dze, nidzire angiza udheri
kahi ya ts'i? Namwamba sozho, *e*la k'ai ni
matsanyo *t*u'.
52 K*w*ani hangu hvikara vindak*a*la at'u
atsano maro nyumba mwenga kutsanywa airi
k*w*a ahahu na ahahu k*w*a airi.
53 Mandatsanywa babe-mut'u na mwana-we
mwana-mulume, na mwana-mulume na baba-
-ye: na mame-mut'u na mwana-we mwana-
-muche, na mwana-muche na mameye, ami-
-zhala na muk*a*za-mut'u, na muk*a*za-mut'u na
ami-zhala-ye.

54 Akiamba na yo mi*t*unganano, Mukiona
ingu ridzaanuka mutswerero-ni, haho mu-
n*e*na k*w*amba, *W*ula inadza, ikak*a*la ni hvizho:
55 na mukis*i*kira p'eho ya kutsano inaru-
ruma, mun*e*na k*w*amba, Rindak*a*la dzua;
rikak*a*la.
56 Henwi akengi, kumba munamanya ku-
ung'aza-t'o uso wa urumwengu, hambe maka*t*i
gaga k'amumanya kugang'aza!
57 Hambe nwi k'amwalamula jeri enye!
58 K*w*ani uchenda hvivi na muk'ondo-o
k*w*enda na-ye kwa liwali, henda kikani
k*w*amba akuriche muchere nyosi ngira-ni;
p'ore akaku*w*urura ha*t*a k*w*a mwalam'zi, mwa-
lam'zi akakuika k*w*a mulazhi wa ma*d*eni,
mulazhi akakug*w*aga chumba-ni.
59 Nak*w*ambira k'ula' mumo ha*t*a urihe
kasiku kandikosala kosi.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

51 Mwaonaje? nnakuja kutia amani katika
nt'i? Nawambia la! illa afu*dh*ali magawa-
nyikano.
52 Kwani tangu sasa i*t*akuwa wa*t*'u wa*t*ano
walio nyumba moja kugawanyikana wawili
kwa watatu, na watatu kwa wawili.
53 Wa*t*agawanyikana babae-mt'u na mwa-
nawe mwanamume, na mwanamume na babae;
mamae-mt'u na mwanawe mwanamke, na mwa-
namke na mamae; mamavyaa na mkewe
mt'u, na mkewe mt'u na mamavyaa-e.

54 Akawambia na wale mak'utano, Killa
mkiona wingu limeinuka p'ande za ma*t*wioni,
mara husema, Mvua yaja, ikawa ndivyo:
55 na mkisikia kasikazi yavuma, husema,
I*t*akuwa jua kali; ikawa.
56 Wanafiki nywinywi! kumbe uso wa uli-
mwengu mwajua kuutambua, mbona nanywi
hamjui kuutambua waka*t*i huu nao!
57 Nanywi mbona hamwamui haki we-
nyewe!
58 Kwani umuan*d*amapo m*d*awa wako uke-
nda nae kwa liwali hivi, fanya bi*d*ii mli
nyo*t*'e n*d*iani, asije akakupeleka kwa ka*dh*i
akikuburu*t*a-buru*t*a, yule ka*dh*i akakutia kwa
m*t*ozi wa ma*d*eni, yule m*t*ozi akakubwaga
gerezani.
59 Nakwambia, hu*t*oki humo ha*t*a wishe lipa
pesa ya mwisho, kamwe.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

UKOMO WA KUMI NA T'AHU.

13. Be mák*a*la haho angine kipindi kicho
mam'p'ao u*w*oro wao Agalili mambao Pila*t*o
wátsanganya milatso yao hamwenga na masa-
*d*aka gao.
2 Jesu akiadzigidzya akiauza, Muamba-
-dze? Agalili ao mere enye *d*ambi kua-
kira Agalili angine osi, k*w*a gago garigoa-
pata?
3 Ha*t*-*t*a! namwámba sozho: *e*la m'sihokolwa
mundaangamika nyosini hvizho zhenye.
4 He*d*u arya kumi na an*a*ne mambao munara
wáag*w*erera dzulu yao kurya Siloam', muna-
aona ni at'u a makosa arya kukira at'u osi
mak*e*l*e*sio haha Jerusalem?
5 Ha*t*-*t*a, namwamba; *e*la m'sihokolwa mu-
ndaangamika nyosini hviryat'u zhenye.

6 Be akiambira funjo ii: Were mut'u m'siku
na mukuyu-manga-we udzauangiza kahi ya
munda-we wa mikongoza-manga: achenda
m*a*la ndude dzulu-ye; k'aonere.
7 Akimwamba mumanyiriri wa mikongoza-
-manga, L*o*la, myaka mihahu ii ninadza niki-
m*a*la ndude dzulu ya mukuyu-manga uu, nisi-
one: u*t*eme-ts'i bai, hambe u*e*re*m*e*r*ere ulongo
zho!
8 Akim'dzigidzya, akimwamba, Bwana, uri-
che mwaka uu *t*u', ha*t*a niurimire na kuuangi-
ziza ki*t*ole-*t*ole.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

MLANGO WA KUMI NA T'ATU.

13. Na zamani ile-ile walikuwapo wat'u wa-
mwambiao habari ya Wagalili wale Pila*t*o alio-
*t*anganya *d*amu yao na masa*d*aka yao.
2 Akawajibu akawambia, Mwawa*th*ania Wa-
galili hao kuwa wamekuwa wenyi dhambi
kuwashinda Wagalili wo*t*'e, kwa kuwa wali-
patikana wao ni mambo hayo?
3 Nawambia, hasha; lakini msipo*t*ubu, m*t*a-
po*t*ea vivyo pia nyo*t*'e.
4 Au wale kumi na wanane, walioangukiwa
ni buruji huko Siloam, likawaua, mwawa*th*a-
nia kwamba wamekuwa wakosaji wale kushi-
nda wat'u wo*t*'e wak'e*t*io Jerusalem?
5 Nawambia, hasha; lakini msipo*t*ubu, m*t*a-
po*t*ea nyo*t*'e kama vile.

6 Basi aka*t*oa fumbo hii: Alikuwa fulani na
m*t*ini wakwe ameutulia katika shamba lakwe
la mizabibu: akenda aki*t*afu*t*a matunda juu
yakwe, asione.
7 Akamwambia mlinzi wa mizabibu, Tezama,
myaka mitatu hii naja hapa hi*t*afu*t*a ma-
tunda juu ya m*t*ini huu, nisipate k'itu: u*t*eme
n*t*'i, mbona unaulemelea udongo nao?
8 Akamjibu, akamwambia, Bwana ua*t*e mwa-
ka huu nao ha*t*a nishe kuupalilia na kuutilia
sama*di*.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

9 Kidza nyuma-ze ukihenda ndude, bai! *e*la
usihohenda, be ndo uu*t*eme.

10 Ha*t*a s*i*ku ya Saba*t*o were akifun*d*ya at'u
kahi ya mig*o*jo yao rimwenga-waho.
11 Na-ye po! were haho mut'u-muche na
roho ra uhuye-huye hangu myaka kumi na
min*a*ne, mwiri-we udzam'zama, k'a*d*ima kua-
nuka kara-kara.
12 Jesu arihom'ona akimwiha; akimwa-
mba, Hewe muche udzavugulirwa uhuye-
-huye-o.
13 Akim'ika mikono dzulu-ye, akigoloka
haho henye, akim'lika Mwenye-Mulungu.
14 Akidzigidzya ye muzhere wa rig*o*jo-ni, aki-
k*a*la udzatsukirirwa hvirya adzizhok*a*la ku-
hoza mut'u k*w*a s*i*ku ya Saba*t*o; akiaamba o
mu*t*unganano, Kuna s*i*ku t'andahu zifwa-
hazo kuhenda kazi: ndzoni mukahozwe k*w*a
s*i*ku zizo bai, *e*la mutsadza k*w*a s*i*ku ya
Saba*t*o.
15 Bwana akim'dzigidzya, akimwamba, He-
nwi akengi, k*i*la mut'u wenu k*w*a s*i*ku ya
Saba*t*o k'avugula ng'ombe-ye he*d*u ndzowe-ye
kidau-ni akenda na-ye k*w*enda m'nw*e*sa?
16 Ehe, na yuyu, na-ye ni mwana wa
Abaraham', mut'u-muche adzefung*w*a ni P'ep'o
myaka kumi na min*a*ne ii, hambe k'afwaha
yuyu akavugulwa kifungo kiki k*w*a s*i*ku ya
Saba*t*o?
17 Arihon*e*na gaga makiona haya osini ma-
riom'kahalira. Machererwa o mu*t*unganano

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

9 Kisha baa*d*ae ukizaa matunda, haya! la,
hauzai, basi, ndipo uu*t*eme.

10 Basi siku ya Saba*t*o alikuwa akifunza ka-
tika misikiti yao mmoja-wapo.
11 Nae huyo ndiye, mwanamke aliyekuwa
na roho ya unyonge tangu myaka kumi na
minane, nae mwili wakwe umemwinama, ha-
wezi kuinuka sawa-sawa.
12 Jesu alipomuona akamwita akamwa-
mbia, Mwanamke umefunguliwa unyonge
wako.
13 Akamweka mikono yakwe juu yakwe,
akanyoka mara ile, akawa kumsifu Mwenyiezi-
Mngu.
14 Basi yule imamu wa mskiti akajibu, ame-
kasirika kwa vile Jesu alivyompoza mt'u kwa
siku ya Sabato, akawambia mk'utano, Kuna
siku si*t*a zifaazo kufanya kazi, basi n*d*oni
mupozwe kwa siku hizo, wala si kwa s*i*ku ya
Saba*t*o.
15 Bwana akamjibu akamwambia, Enywi
wanafiki nanywi, killa mmoja wenu kwa siku
ya Saba*t*o hafungui ng'ombe wakwe au p'unda
wakwe horini akenda nae kwenda mnwesha?
16 Kaifa huyu, nae ni mwana wa Abaraham,
mwanamke aliyefungwa ni She*t*ani myaka
kumi na minane hii, mbona hafai huyu
kufunguliwa kifungo hiki nacho kwa siku ya
Saba*t*o?
17 Aliposema haya, wali*t*ahayari wo*t*'e wali-
omshikia kinyume, wakafurahi mk'utano wo*t*'e

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

wosi k*w*a ut'u wa go maut'u ga nguma gosi
garigohendwa na-ye.

18 Be ndo arihoamba: Udzahalana na inoni
ushaha wa Mulungu? Kaheri niuhalanye na
inoni?
19 Udzahalana na t'embe ya hara*d*ali, ya-
mbayo mut'u wáihala, achenda itsuha kahi
ya munda-we, ikimera ikik*u*la, ha*t*a ukik*a*la
muhi, ts'ongo za p'eho-ni makihenda makalo
gao *t*'ai-ni mwak*w*e.
20 Akin*e*na kaheri, Niuhalanye na inoni
ushaha wa Mulungu?
21 Udzahalana na ts'ats'u ariyohala mwana-
-muche, akiifitsa kahi ya p'ishi t'ahu za unga,
ha*t*a ukihenda ts'ats'u wosi.

22 Na-ye were aki*d*engereka midzi-midzi na
udzidzi-udzidzi akifun*d*a-fun*d*a, kuno ache-
nderera mb*e*re luhande lwa Jerusalem'.
23 Mut'u nganya akimwamba, Bwana kuna
at'u anji maro kuokoka-ni? Akiamba:
24 Henderani kikani muangire kahi ya mu-
ryango muhutsu, k*w*ani namwamba k*w*amba
at'u anji mandam*a*la kuangira matsa*d*ima.
25 Maka*t*i ye mwenye nyumba andihoima
na kuufunga muryango, na-nwi mundihoaha
kuima-ndze na kuubisha muryango, mun*e*ne,
Bwana, husundurire: ndo andihodzigidzya,
amwambe, Simumanya mula'ko.
26 Ndo mundihoaha kun*e*na, S*i*swi fwere

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

kwa sababu ya mambo ya u*t*ukufu yo*t*'e yaliyotendwa ni yeye.

18 Basi ndipo akasema, Ufaume wa Mngu n
nini mfano wakwe? nami niufananishe na
k'itu gani?
19 Ni mfano t'embe ya hara*d*ali, aliyotwaa
mt'u aka*t*upa katika shamba lakwe: ikamea,
ikakua, ukawa mti, nyuni wa angani wakakaa
t'agaani mwakwe.
20 Akasema mara ya pili, Niufananishe na
k'itu gani ufaume wa Mngu?
21 Ni mfano *t*'a*t*u aliyotwaa mwanamke
akasi*t*iri ndani ya p'ishi t'atu za unga, ha*t*a
ukawa wo*t*'e u *t*'a*t*u-*t*'a*t*u.

22 Nae alikuwa akizunguka miji-miji na
vijiji-vijiji, akifundisha wat'u, huku akisongea
mbele kwenda Jerusalem.
23 Mt'u mmoja akamwambia, Bwana, kuna
wat'u wangi walio kuokokani? Akawambia:
24 Fanyani ji*t*ihadi mngie katika mlango
mwembamba; kwani nawambia kwamba kuna
wangi wa*t*akao*t*afu*t*a kuungia, wasipate.
25 Waka*t*i a*t*akaposimama mwenyi nyumba
na kuufunga mlango, nanywi muanzapo kusimama
n'*d*e na kuubisha mlango, mseme,
Bwana, tufungulie; wakati huo a*t*ajibu awambie,
Siwajui m*t*okapo.
26 Ndipo m*t*akapoanza kusema, Swiswi tuli-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

hukirya hukinwa mb*e*re-zo, na-we ukifundya
mwehu kahi ya ngira bomu.
27 Na-ye yundamwamba, Simumanya mu-
la'ko: ukani muahuke kure na-mi nyosini
ahen*d*i a ui.
28 Haho kundak*a*la na kiriro na kuluma
meno maka*t*i mundihom'ona Abarahamu na
Isaaki na Jakobo na ambirizi osini ma
kahi ya ushaha wa Mulungu, kuno enye
munatsufwa-ndze.
29 Mandakudza na mala'o maomborero ga
dzua na mutswerero-we, na vuri-ni na mwaka-
-ni, kudza kuk*e*l*e*si chakurya-ni kahi ya ushaha
wa Mulungu.
30 Na-nwi l*o*la-ni kuna at'u a nyuma ma-
ndiok*a*la a mb*e*re, na a mb*e*re mandiok*a*la a
nyuma.

31 Na murongo uryat'u mám'k*w*endera at'u
nganya asiku hat'u ha Mafarisi, makimwamba:
Uka uombole kuno, k*w*ani Hero*d*e yuna-
m*a*la kuk*w*al*a*ga.
32 Akiambira, Endani mukamwambire yuya
mbawa, Lola, rero na machero mimi ni kuo-
mboza p'ep'o na kuhenda uhozi, na s*i*ku ya
hahu ndo ni*t*imizwaho.
33 *E*la hamwenga na gaga gosi, rero na
machero na muhondo niagirwe ni k*w*enenda;
k*w*a kuk*a*la k'azha*d*imika kuangamika mwa-
mbirizi yuchere-ndze ya Jerusalem'.
34 Hewe Jerusalem', Jerusalem', ial*a*gayo
ambirizi na kuap*i*ga na mawe idzioreherwa

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

kula tukinwa mbele zako, nawe ukifunza
kwetu katika n*d*ia k'uu.
27 Nae a*t*awambia, Siwajui m*t*okapo: ondo-
kani mbali nami nyo*t*'e wafanyaji wa uovu.
28 Ku*t*akuwa na vilio na kuuma meno wa-
ka*t*i m*t*akapomuona Abaraham, na Isaaki, na
Jakobo, na manabii wo*t*'e wa mumo katika
ufaume wa Mngu, wenyewe mki*t*upwa n'*d*e.
29 Ku*t*akuja wat'u wa*t*okao maawioni na
ma*t*wioni, na kasikazini na kusini, kuja ku-
k'e*t*i chakulani katika ufaume wa Mngu.
30 Nanywi angaliani, kuna wat'u wa nyuma
wa*t*akaokuwa wa mbele, na wa mbele wa*t*aka-
okuwa nyuma.

31 Saa ile-ile wakamwendea Mafarisi kadha-
wakadha, wakamwambia, Ondoka u*t*oke huku,
kwani Hero*d*e a*t*aka kuua.
32 Akawambia: Endani mkamwambie yule
mbweha: Angalia, leo na kesho mimi hucho-
moa p'epo na kutenda upozi, nami siku ya
tatu hukamilika.
33 Pamoja na haya leo na kesho na kesho-
-ku*t*wa imenipasa kwenenda: kwa kuwa hai-
mkiniki kuangamia nabii akali n'n*d*e ya
Jerusalem.
34 Jerusalem, Jerusalem, iwauayo manabii
na kuwapiga mawe ilioletewa kwakwe, mimi

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

k*w*ak*w*e, mimi k'ana nyingahi dzak*a*la kum*a*la kuatsungumanya ahoho-o, here hviryat'u zha k'uku na ana-e ts'i-ni ya mahaha-ge, mukak*a*la k'am'hendzi.

35 Ii ndoyo, mudzarichirwa nyumba yenu! Be namwámba, k'amundaniona ng'oo, ha*t*a mun*e*ne, Uhadzwa-t'o adzaye k*w*a dzina ra Bwana.

UKOMO WA KUMI NA N'NE.

14. Be k*w*ák*a*la arihoangira nyumba-ni k*w*a mumwenga-waho kahi ya aryat'u Mafarisi abomu-abomu k*w*a s*i*ku ya Saba*t*o, k*w*a kurya chakurya, ao manam'l*o*lera hvivi;

2 na-we l*o*la, were haho nganya m'siku udzam'kalira mb*e*re-ze mwenye ukongo wa fura.

3 Jesu akidzigidzyà, akin*e*na na-o afun*d*i a uagirwi na Mafarisi, akiauza, Ndo hat'u ha uagirwi kuhoza k*w*a s*i*ku ya Saba*t*o?

4 O makinyamala. Iye na kum'g*w*ira, akim'hoza, akimwamulira ende.

5 Akiauza, Ni mut'u wani k*w*enu, akik*a*la yuna ndzowe-ye he*d*u ng'ombe-ye udzag*w*a mutsara-ni, na-ye k'andamu*t*izha haho henye k*w*a s*i*ku ya Saba*t*o?

6 Na k'ama*d*imire kum'dzigidzya man*e*no gaga.

7 Be akiambira funjo o marioifwa, aki-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

mara ngapi nime*t*aka kuwakusanya watoto
wako, mfano vilevile wa k'uku awakusanyavyo
makinda yakwe *t'*ini ya mabawa yakwe, msi-
kubali.
35 Hiyo ndiyo, mmea*t*iwa nyumba yenu!
Basi nawambia kwamba hamnioni *t*ena kamwe
ha*t*a mseme, Amebarikiwa ajae kwa jina la
Bwana.

MLANGO WA KUMI NA NNE.

14. Basi ilikuwa alipokwisha ngia katika
nyumba ya mmoja-wapo katika wakuu wa
Mafarisi kwa siku ya Saba*t*o illi kula chakula,
nao wamuangalia hivi;
2 nae huyo ndiye, mt'u mmoja mwenyi ugo-
njwa wa safura yu papo, amemkabili mbele
yakwe.
3 Jesu akajibu, akasema nao wale walimu
wa *t*ora*t*i na Mafarisi, akawauza, Ndiyo halali
kupoza kwa siku ya Saba*t*o?
4 Wao wakanyamaa. Akamshika, akampoza,
akampa ruhusa ya kuondoka.
5 Akawauza, Kwenu kuna mt'u gani, nae
ng'ombe wakwe au p'unda wakwe ametu-
bwikia kisimani, wala hamuopoi mara ile kwa
siku ya Saba*t*o?
6 Nao hawakupata kuyajibu maneno haya.

7 Basi akawambia fumbo wale walioitwa,

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

tsundza hvizho matsagulazho vikalo zha mb*e*re, akiambira.

8 Undihoifwa ni mut′u k*w*enda harusi-ni, usende ukak*e*l*e*si vikalo zha mb*e*re: p′ore ikak*a*la udzaifwa mut′u mwenye nguma kukukira uwe,

9 akadza iye adziyemwiha nyosi akak*w*a-
mbira, Muh*i*se yuno; uwe ukadza g*w*ira hat′u ha nyuma henye-henye k*w*a kuona haya.

10 *E*la uwe undihoifwa, enda ukak*e*l*e*si hat′u ha nyuma, vik*a*le k*w*amba, andihokudza iye ariyekwiha, iye kuk*w*ambira, M′*s*ena, sengerera ku mb*e*re, na-we uk*a*le na ishima mb*e*re za andzi-o muk*e*l*e*sio nyosi.

11 K*w*a kuk*a*la k*i*la mut′u adzikunyaye mwenye utserezwa, na adzitserezaye ukunywa.

12 Akimwambira na-ye ariiyemwiha, Undihohenda chunga he*d*u kilaliro cha sa*d*aka, utsaiha as*e*na-o, he*d*u nd*u*gu-zo, he*d*u mbari--zo, he*d*u atoi-o enye mali; p′ore ao makak*w*iha kaheri kwa ut′u wa hvizho zhako, ukapata mariho.

13 *E*la uwe undihohenda sa*d*aka, aihe akiya, na enye vigut′u, na vidende, na atsowi a matso:

14 na-we undak*a*la na nyoha ya Mulungu, kwa hvizho masizhok*a*la na cha kukuriha ano: k*w*ani undapata kurifwa-ko kufufuka-ni k*w*a enye ujeri.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

aki*t*unza hivyo wa*t*auavyo makao ya mbele,
akawambia:
8 U*t*akapoalikwa ni mt'u kwenda harusini
usik'e*t*i makazi ya mbele; isije ikawa ame-
alikwa mt'u mwenyi kuhishimiwa zai*d*i ya
wewe,
9 kisha akaja yule aliyewaalika nyo*t*'e, aka-
kwambia, Mpishe huyu: ukawa kushika
pahali pa nyuma sana kwa ku*t*ahayari.
10 Lakini wewe u*t*akapoalikwa, enda ukakae
pale nyuma, illi ajapo yule aliyekualika, akwa-
mbie, Rafiki songea mbele p'un*d*e; ndipo
nawe u*t*akapokuwa na hishima mbele za wat'u
wo*t*'e waliok'e*t*i nawe.
11 Kwa kuwa killa mwenyi kuji*t*ukuza a*t*a-
kwenda *t*wezwa, na mwenyi kuji*t*weza a*t*a-
*t*ukuzwa.

12 Basi nae akamwambia yule aliyemwalika:
U*t*akapofanya chakula cha asubuhi au cha
m*t*ana, usiwete rafiki zako, wala nduguzo,
wala jamaa zako, wala jirani zako wenyi
mali; wasije wakakualika nawe ba*d*ala yakwe,
ukapata malipo.
13 Lakini ufanyapo karamu, wete masikini,
vigwit'u, wenyi viguu, vipofu;
14 nawe u*t*akuwa na raha, kwa kuwa ha-
wana la kukulipa hao: kwani malipo yako
u*t*akuja yapata kufufuliwani kwa wenyi
haki.

Digitized by Google · Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Be yunas*i*kira hvivi mumwenga waho
aryat'u mariok*e*l*e*si na-ye osini chakurya-ni,
akimwamba, Baha iye, andiyekurya chakurya
kahi ya ushaha wa Mulungu.
16 Akimwamba, Wák*a*la nganya m'siku
kuhenda sa*d*aka bomu, akiiha at'u anji.
17 Ha*t*a maka*t*i ga chakurya kuriwa aki-
m'huma muhumiki-we akaambire o maroifwa,
Ndzoni, k*w*a kuk*a*la zhakurya vidzakala.
18 O makia̤ha kum'lazhizha k*i*la mut'u
kisingo-che cha kudzisingizira. Yuno wa
mb*e*re wámwamba, Mino dzagula munda,
su*t*i nende nikaul*o*le: nakum*a*la unirichire.
19 Mwandzi-we akiamba, Dzagula ng'ombe
kumi mbiri-mbiri; be nende nikazij*e*ze: naku-
m*a*la unirichire.
20 Mungine akiamba, Dzal*o*la muche, be
ndo kuno kutsa*d*ima kudza mino.
21 Be yuya muhumiki akifika k*w*a bwana-
-we, akimp'a u*w*oro maut'u garyat'u. Akitsu-
kirwa yuyat'u mwenye-ts'i, akimwamba mu-
humiki-we, Omb*o*la kimoho-moho, uende ngira
bomu na mihala ya mudzi, ukaahale akiya na
enye vigut'u na marofwa matso na vidende
ukaarehe mu ndani.
22 Ye muhumiki akiamba, Bwana, gadza-
hendeka go udzigoamula; kaheri hachere na
makalo ha*t*a hvikara.
23 Bwana akimwambira muhumiki, Omb*o*la
uende ngira za cha-ndze na za k'anda-k'anda,
ukaaangize hamwenga na kuahendya nguvu,
k*w*amba nyumba yangu ipate kuadzala *t*ele.

Digitized by Google

Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Aliposikia mambo yale mmoja-wapo ka-
tika wale waliok'e*t*i nae chakulani, alimwa-
mbia, Raha n*d*akwe a*t*akaekula chakula ka-
tika ufaume wa Mngu.
16 Akamwambia, Mt'u mmoja alikuwa ku-
fanya karamu k'uu, akaalika wat'u wangi.
17 Ḥa*t*a waka*t*i wa kula chakula alimtuma
mtumwa wakwe ende akawambie wale wali-
oalikwa, N*d*oni, kwa kuwa vyakula viko *t*ayari.
18 Wakaanza ku*t*oa udhuru wo*t*'e kwa nia
moja. Wa kwanza alimwambia, Nimenunua
shamba, nami sharu*t*i nende nikaliangalie:
*t*afa*dh*ali unisamehe.
19 Akasema mwengine, Nimenunua ng'ombe
jozi *t*'ano, nami nenda kuzijaribu: *t*afa*dh*ali
unisamehe.
20 Mwengine akasema, Nimeoa mke, ndipo
nami nisiweze kuja.
21 Akenda yule mtumwa, akamuarifu bwana
wakwe mambo haya. Ndipo akakasirika yule
mwenyi-nyumba, akamwambia mtumwa wa-
kwe, *T*oka upesi, uende n*d*ia k'uu na mitaa ya
mji, ukawatwae masikini na vigwit'u na vipofu
na viguu, ukawalete ndani.
22 Akasema yule mtumwa, Bwana, hayo uli-
yoagiza yansha tendeka: ha*t*a sasa ikaliko
nafasi.
23 Yule bwana akamwambia mtumishi, *T*oka
uende n*d*ia za n'*d*e na mipakani, ukawatenze
nguvu wangie ndani, nyumba yangu ipate jaa
*t*ele.

S.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

24 K*w*ani namwámba, kahi ya alume arya
marioifwa k'ahana mumwenga andiye*t*a*t*a cha-
kurya changu.

25 Makim'*t*uwa mi*t*unganano mibomu; aki-
*d*engereka, aki*e*r*e*keza, akiamba:
26 Mut'u akinidzirira k*w*angu, asihok*a*la ni
mwenye kum'zira baba-ye na mamiye na mu-
che-we na ana-e, na nd*u*gu-ze alume na nd*u*gu-
-ze ache, na m'*o*yo-we mwenye: k'a*d*ima ku-
k*a*la mufun*d*wi wangu yuno.
27 Mut'u wosi asiyeutsukula muhi-we wa
kukinganywa akadza akani*t*uwira nyuma ya-
ngu, k'a*d*ima kuk*a*la mufun*d*wi wangu.
28 K*w*ani mwenu kuna mut'u wani am*a*laye
kuaka munara, na-ye k*w*andza k'ak*e*l*e*si k*w*a
kuhenda ma*t*alo hat'u ha ka*d*iri-ke, k*a*la yuna
cha kuumar*i*g*i*sa-t'o:
29 P'ore nyuma ya kuutsimba maina o mu-
nara-we, haho ak*a*laho k'a*d*ima kuumarig*i*sa,
at'u osi madzioona maut'u garyat'u makak*a*la
kum'tsea,
30 man*e*ne k*w*amba, Mut'u yuyu u*d*zaaha
kuaka, na k'a*d*imire kumarig*i*sa.
31 He*d*u kuna shaha wani endaye m'p*i*ga
viha shaha mwandzi-we, asihok*e*l*e*si k*w*andza
kum*a*la kuhenda njama k*a*la yundaa*d*ima na
at'u magana-kumi lwa-kumi k*w*enda onana
na-ye am'dziriraye na at'u magana-kumi lwa-
-makum*i*-meri?
32 Na-ye akik*a*la k'aa*d*ima, ni kulazha uhumwi
akam'hirikira yuyat'u yuchere kure zhomu,
mende makamum*a*le man*e*no ga kurya udheri.

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

24 Kwani nawambia kwamba katika waume
hao walioalikwa, hapana mmoja a*t*akaeon*d*a
chakula changu kamwe.

25 Wakamwan*d*amia mak'utano makuu;
akageuka akawalekeza, akawambia:
26 Mt'u akinijia kwangu, asipom*t*ukia babae
na mamae, na mkewe na wanawe, na nduguze
waume na wake, na maisha yakwe nayo: ha-
wezi huyo kuwa mwanafunzi wangu.
27 Mt'u yo yo*t*'e asiyeu*t*ukua msalaba wa-
kwe akaja nyuma yangu, hawezi kuwa mwa-
nafunzi wangu.
28 Kwani kwenu kuna mt'u gani a*t*akae
jenga mnara, nae kwanza hak'e*t*i akafanya
hisabu, kwamba yuna cha kuu*t*imiza?
29 Asije akawa hawezi kuumaliza baa*d*a ya
kuupiga msingi, kisha akenda *t*ekwa ni wat'u
wo*t*'e walioona mambo yale,
30 akaambiwa: Mt'u huyu alianza kujenga,
ikamshinda kumaliza.
31 Au kuna mfaume gani endae kumpiga
vita mfaume mwenziwe, nae kwanza hak'e*t*i
akafanya shauri, kwamba aweza yeye na wat'u
ashara*t*-alafu kwenda kumk'uta amjiae na
wat'u ishirini alfu?
32 Nae akiwa hawezi, hu*t*oa ujumbe aka-
mpelekea yule akali mbali sana, kwa kum*t*aka
sharu*t*i za amani.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

33 Be ni hvizho zhenye, na k*i*la mumwenga
wenu asiyericha zhosi arizho na-zho, k'a*d*ima
kuk*a*la mufun*d*wi wangu.
34 Be, munyu ni kit'u kidzo: *e*la kaheri
k*a*la o munyu udzahola kutsama-k*w*e, unda-
tsanywa na inoni?
35 K'aufwaha munda, k'aufwaha dzala; *e*la
at'u ni kuutsuha-ndze. Mwenye mas*i*k*i*ro ga
kus*i*kira ni as*i*kire.

UKOMO WA KUMI NA TS'ANO.

15. Be apizi a ts'andzi na enye *d*ambi mere
makim'sengerera kum*a*la kum'*s*i*r*i*kiza,
2 makinung'unika o Mafarisi, ao na aori ka-
heri: makiamba, Iye ukaribisha enye *d*ambi,
kidza ni kurya na-o.
3 Akiambira funjo ii: akiamba,

4 Kuna mut'u wani mwenu mwenye mbuzi
gana za ng'ondzi, ha*t*a ikik*a*la mwenga-we
idzamwangamikira k'andaricha zirya makumi-
-chenda na mbuzi chenda muryat'u weru-ni,
ende akamum*a*le-m*a*le yuya adziyeangamika,
ha*t*a am'one?
5 Na-ye akidza m'ona, udzihika dzulu ya
vi*t*uro achererwa.
6 Ha*t*a unafika k*w*ak*w*e nyumba-ni, uaiha
as*e*na-e na at'u mak*e*l*e*sio hehi na hehi, akaa-
mbira, Ererwani hamwenga na-mi, k*w*a ku-

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

33 Ndiyo yaliyo, basi, na killa mmoja wenu asiyeata vyot'e alivyo navyo hawezi kuwa mwanafunzi wangu.
34 Basi munyu ni kit'u chema: lakini ule munyu kwamba umetokwa ni tamu yakwe, hutiwaje tamu tena?
35 Haufai nt'i, haufai jaa: wat'u huutupa nde. Mwenyi masikio ya kusikia nasikie.

MLANGO WA KUMI NA T'ANO.

15. Basi watozi wa nyushuru na wenyi dhambi walikuwa kumsongelea kwa kumsikiza:
2 wakanung'unika Mafarisi na waandishi, wakisema, Huyu yuawakaribisha wenyi dhambi, tena yuala nao.
3 Akawambia fumbo hii: akasema,

4 Kwenu kuna mt'u gani mwenyi k'ondoo mia, nae akiwa amempotea mmoja-wapo hawaati wale tisia wa tisiini mle barani, akenda akamtafuta-tafuta yule aliyepotea hata amuone?
5 Nae akisha muona, hujitweka mabegani mwakwe kwa kufurahi.
6 Kisha afikapo nyumbani kwakwe, huweta rafikize na jirani, akawambia, Furahiwani

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

k*a*la dzaiona irya mbuzi yangu ya ng'ondzi
iriyoangamika.
7 Namwámba k*w*amba ni hvizho zhenye, ku-
ndak*a*la na kuererwa kahi ya mulungu-ni k*w*a
ut'u wa mut'u mumwenga mwenye *d*ambi
adziyekolwa ni ut'u-we ui, kukirȧ zha at'u
makumi-chenda na chenda enye ujeri masio-
k*a*la at'u a kukolwa na ut'u.

8 He*d*u kuna mut'u-muche wani, yuna rupia
kumi, na-ye akik*a*la udzaangamiza rupia
mwenga k'aasa tsala, akashera kahi ya nyu-
mba, akaim*a*la-m*a*la k*w*a kikani ha*t*a aione:
9 ha*t*a akiiona hvivi, uatsungumanya as*e*na-
-e ache na at'u-ache andzi-e, akaamba, Ere-
rwani na-mi, k*w*a kuk*a*la dzaiona yo rupia
iriyonangamika.
10 Namwámba, ha*t*a ko k*w*a malaika-e Mwe-
nye-Mulungu kuna kuererwa hvizho kwa ut'u
wa mu*d*ambi mumwenga akolwaye.

11 Akiamba: Were nganya m'siku na ana-e
at'u airi ana-alume.
12 Yuyat'u mu*t*i*t*e akimwamba baba-ye,
Baba, p'a riro fungu ra mali rindironi*t*ulukira.
Akiagazhizha vit'u-zhe.
13 Ha*t*a nyuma za s*i*ku mbiri-t'ahu yuya
mu*t*i*t*e akidza tsungamanya zhosi, akitsa-
mira ts'i-ya kure, achenda tsamula-tsamula
vit'u-zhe ts'i-irya na ut'u wa uk*w*are.
14 Ha*t*a unavigonya zhosi, ichangira gumbo
bomu ts'i irya, akik*a*la mutsowi.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

nami, kwa kuwa nimekwisha muona yule k'o-
n*d*oo wangu aliyepo*t*ea.
7 Nawambia kwamba ku*t*akuwa na furaha
mbinguni vivyo hivyo kwa ajili ya mt'u mmoja
mwenyi dhambi a*t*ubuye, zaidi ya i*t*akavyo-
kuwa kwa wat'u *t*isia wa *t*isiini wenyi haki
wasio haja ya ku*t*ubu.

8 Au kuna mwanamke gani mwenyi rupia
kumi, nae apo*t*ewapo ni rupia moja hawashi
*t*aa akafyagia katika nyumba, aka*t*afu*t*a kwa
bi*d*ii ha*t*a aione?
9 nae akisha iona, huwakusanya rafikize
wake na wanawake jirani wakwe, akawambia,
Furahiwani nami, kwa kuwa nimeiona rupia
ile iliyonipo*t*ea.
10 Nawambia ha*t*a kwa malaika wa Mngu
kuna furaha vivyo hivyo kwa ajili ya mt'u
mmoja mwenyi dhambi a*t*ubuye.

11 Akasema: Aliondoka mt'u mmoja yuna
wanawe wat'u wawili wanawaume.
12 Yule mwana mdogo akamwambia babae,
Baba nipa fungu la mali kama li*t*akaloni-
angukia. Akawagawia vit'u vyakwe.
13 Ha*t*a baa*d*a ya siku mbili-t'atu, yule
mdogo akakusanya vyo*t*'e, akaguria n*t*'i ya
mbali, aka*t*ap'anyia mali yakwe huko kwa
menenzi ya uhashara*t*i.
14 Alipokwisha *t*oa vyo*t*'e, ilingia n*d*aa k'uu
n*t*'i ile, akawa muhi*t*aji.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

15 Achenda g*w*irana na mut′u mumwenga
kahi ya aryat′u enye-mudzi, na-ye akim'huma
vue-ni k*w*ak*w*e k*w*enda r*i*sa nguluwe.
16 Akik*a*la ku-*a*za-*a*za adzakushe makanda zi-
ryago nguluwe, na mut′u k′amup′ere kit′u ng'oo.
17 Akiririkana, akiamba, Ni at′u angahi a
baba enye kup′ewa mafungu-mafungu, maro
na mikahe ya kua*w*aiza na kusala, na-mi haha
ninaangamika k*w*a ndzala.
18 Niuke nende k*w*a baba nikamwambire,
Baba, dzakosa dzulu ya ha-Mulungu na
mb*e*re-zo.
19 Sa*d*ima kaheri kuifwa mwana-o: nihenda
here dza mumwenga kahi ya ano ahumiki-o
a mafungu.
20 Akiuka, achenda kwa baba-ye. Ha*t*a
yuchere kure, baba-ye wam'ona, akim'hendera
mbazi, achenda malo, akim'gulukira dzulu ya
singo-ye, akim'tsudza-tsudza.
21 Yuya mwana akimwamba, Baba, dzakosa
dzulu ya ha-Mulungu na k*w*ako uwe; sa*d*ima
kaheri kuifwa mwana-o.
22 Ye baba akiamba asunye-e, Har*a*ka!
kam'lazhizheni amba ririro ridzo, mumu-
vwike, mukamup′e p′ehe mukono-ni-mwe, na
virahu maguluni-mwe.
23 Kam'haleni ndzao, irya ya kunona, muka-
m'tsindze: na-swi hurye zhakurya, ni fwe-
rerwe-t′o:
24 k*w*a hvizho adzizhok*a*la mwanangu yuyu
yufwere akak*a*la m'*o*yo, uangamikire akaon*e*ka.
Makik*a*la kuererwa-t′o.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

15 Akenda akajitegemeza kwa mmoja-wapo
katika wenyeji wa n*t*'i ile. Nae akampeleka
katika vue lakwe kwenda kulisha ngue.
16 Akawa ku*t*amani kushiba maganda walayo
ngue, wala hapana aliyempa k'itu.
17 Akazinga*t*ia moyoni mwakwe, akasema,
Ni watumishi wangapi wa baba wenyi kua-
jiriwa walio na chakula kimwai, nami hapa
ni katika kupo*t*ea hivi kwa n*d*aa.
18 Niondoke, nende kwa baba hamwambie,
Baba, nnakosa juu ya mbingu na mbele
zako.
19 Sisi*t*ahili *t*ena kuitwa mwanayo: nifanya
kama mmoja katika hao watumishi wako wa
ujira.
20 Akaondoka, akenda kwa babae. Alipo-
kuwa akali mbali, babae alimuona, akangiwa
ni huruma, akenda mbiyo akamruk'ia katika
shingo yakwe, akambusu-busu.
21 Yule mwana akamwambia, Baba, nnakosa
juu ya mbingu na kwako wewe: sisi*t*ahili
*t*ena kui*t*wa mwanayo.
22 Babae akawambia watumwa wakwe, Enda-
ni haraka kam*t*oleeni joho lililo bora mumvike,
mpeni na p'ete mkononi mwakwe, na viatu
maguuni mwakwe.
23 Kamtwaeni mwana wa ng'ombe, yule wa
kunona, mkam*t*in*d*e: naswi tule vyakula tu-
fanye na sherehe:
24 kwa kuwa huyu mwanangu alikuwa ame-
kufa, nae amehuika; alikuwa amepo*t*ea, nae
ameonekana. Ikawa kufanya sherehe.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

25 Be ye mwana muk*u*lu were munda-ni,
ha*t*a unenda hvivi akifikira hehi ho mudzi-
-ni, akis*i*kira wira na kuvw*i*na.
26 Akimwiha mumwenga-waho kahi ya atu-
mwa, akim'uza, Ni maut'u gani higo?
27 Akimwamba, Yuya nd*u*gu-yo yudzire,
baba-yo akam'tsindzira ndzao irya ya kunona
k*w*a hvirya adzizhouya k*w*ehu m'zima.
28 Akitsukirwa akikahala kuangira. Baba-
-ye akim'dhana, akim'dh*e*dh*e*ja.
29 Ye akim'dzigidzya baba-ye, akimwamba,
L*o*la, dzakuhumikira myaka mingahi, na sidza-
kosa malamulo-go ha*t*a mwenga-waho, uwe
k'udzanip'a kabuzi nikaererwe na as*e*nangu.
30 *E*la kaheri hvivi adzirezho yu mwana-o
ariyerya vit'u-zho na ano mbuya-e, hambe
unam'tsindzira ndzao munono.
31 Akimwamba, Mwanangu uwe s*i*ku zosi u
hamwenga na-mi, na k*i*la niricho na-cho ni
chako uwe.
32 Kaheri zhagirwe kuererwa-t'o na kufwa-
hirwa, kua kuk*a*la yuyu nd*u*gu-yo yufwere
akak*a*la m'*o*yo, were udzaangamika akaon*e*ka
lwa-hiri.

UKOMO WA KUMI NA T'ANDAHU.

16. Akin*e*na na o afun*d*wi-e, akiamba. Wá-
k*a*la nganya m'siku na mumanyiriri-we, akis*e*-
mwa k*w*ak*w*e kuk*a*la utsamula vit'u-zhe.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

25 Basi yule mwanawe mkubwa alikuwa
shamba; akenda hivi alipopata karibu na
nyumba akasikia ngoma, wat'u wa*t*eza.
26 Akamwita mmoja-wapo katika watwana
akamuuza, Ni mambo gani hayo?
27 Akamwambia, Yule nduguyo amekuja,
ha*t*a babaako amem*t*in*d*ia mwana wa ng'ombe
yule aliyenona, kwa kuwa ameru*d*i kwetu
salama.
28 Akakasirika, akakataa kukaribia ndani.
Babae akam*t*okea n'*d*e, akamsihi.
29 Akamjibu babae, akamwambia, Nimeku-
tumikia mimi myaka mingapi hii, sijakosapo
amri yako, wala hujanipa mwana-mbuzi, ha-
fanye sherehe mimi na rafikizangu.
30 Lakini hivi alivyokuja mwanayo huyu
aliyekula vit'u vyako na makahaba, kumbe
unam*t*in*d*ia mwana wa ng'ombe wa kunona.
31 Akamwambia, Mwanangu wewe u pamoja
nami *d*aima, na killa nlicho nacho ni chako.
32 *T*ena kufanya sherehe na kufurahiwa
ilikuwa ni haki, kwa kuwa huyu nduguyo
alikuwa amekufa, nae amekuwa hai: alikuwa
amepo*t*ea, nae ameonekana.

MLANGO WA KUMI NA SI*T*A.

16. AKASEMA na wanafunzi nao, akawambia,
Mt'u mmoja mwenyi mali alikuwa na msima-
mizi wakwe, akashi*t*akiwa kwakwe kuwa yua-
*t*ap'anya mali yakwe.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

2 Akimwiha, akimwamba, Ni maut'u gani
gago nis*i*kirago k*w*ako? Niudziza ma*t*alo ga
umanyiriri-o, k*w*ani k'undaa*d*ima kuvimanyi-
rira kaheri vit'u zhangu.
3 Ye mumanyiriri akiamba mwak*w*e m'*o*yo-
-ni, Nihende-dze? na bwana-wangu uniusiza
umanyiriri. Kurima, sina muhuye: kuhv*o*ya
at'u, nina haya.
4 Dzamanya nindizhohenda mimi, k*w*amba
haho niuswaho kahi ya umanyiriri madze
maniangize mwao nyumba-ni.
5 Akiaiha arya a*d*e*n*i a bwana-we madze
k*w*ak*w*e k*i*la mumwenga-waho, akimwamba
wa k*w*andza, Unairwa-ni ni bwanawangu?
6 Akimwamba, Masimikiro gana ga mafuha.
Akimwamba, G*w*ira gano maoro-go uk*e*l*e*si
haraka uore mirongo-mitsano.
7 Kidza akimwamba mwandzi-we, Na-we
unairwa-ni? Akimwamba, J*i*z*i*la gana za
muts*e*re. Akimwamba, G*w*ira gano maoro-go
uore mirongo-mine.
8 Ye bwana akim'lika mumanyiriri mwenye
kukenga-kenga k*w*a hviryat'u adzizhohenda
ul*a*chu; k*w*a kuk*a*la ana a urumwengu uu
kahi ya luk*o*lo lwao ni al*a*chu kuakira ana a
mulangaza.
9 Na-mi namwamba, Hendani us*e*na na Ma-
mon' ga ukengi-ukengi, k*w*amba gandihotso-
weka gaga, madze mamuangize kahi ya vig*o*jo
zha kare na kare.
10 Arive mut'u mukuluhirwi hat'u ha ut'u

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

2 Akamwita, akamwambia, Ni mambo gani
hayo nisikiayo kwako? *T*oa hiyo hisabu ya
usimamizi wako, kwani huwezi *t*ena kusima-
mia mali yangu.
3 Yule msimamizi akasema moyoni mwakwe,
Nifanyeje? na bwana wangu yuaninyang'anya
usimamizi. Kulima, sina nguvu: kuomba
wat'u, naona haya.
4 Nimejua ni*t*akalofanya illi kwamba waka*t*i
niondolewapo katika usimamizi waje wanikari-
bishe nyumbani mwao.
5 Akawe*t*a wale wa*d*eni wa bwana wakwe
waje kwakwe killa mmoja. Akamwambia
yule wa kwanza, Wawiwani ni bwana wangu?
6 Akamwambia, Makasiki mia ya mafuta.
Akamwambia, Shika hiyo ha*t*i yako, upesi
uk'e*t*i *t'*ini ukaan*d*ike hamsini.
7 Kisha akamwambia mwenziwe, Nawe wa-
wiwani? akamwambia, Jizila mia za nganu.
Akamwambia, Shika hiyo ha*t*i yako ukaan*d*ike
arubaini.
8 Yule bwana akamsifu msimamizi mwenyi
u*th*alimu, kwa vile alivyofanya akili; kwa
kuwa wana wa ulimwengu huu katika kizazi
chao huwa na akili zai*d*i ya wana wa
mwanga.
9 Nami nawambia, Fanyani urafiki na Ma-
mon ya u*th*alimu, illi kwamba ya*t*akapoko-
sekana haya, waje wawatie katika hema za
milele.
10 Aliye mwaminifu katika neno lililo dogo

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

uch*a*che sana, na hat′u ha ut′u unji uk*a*la
mukuluhirwi hvizho; kaheri ariye na ukengi
hat′u ha u*t*′u uch*a*che, na hat′u ha ut′u unji
uk*a*la na ukengi.
11 Be k*a*la k′amwere at′u akuluhirwi hat′u
ha Mamon' genye kukenga, andiyemuikira
mwenu go mali ga jeri ni hani ye?
12 Na-nwi k*a*la k′amwere akuluhirwi k*w*a
mali ga at′u, ni hani andiyeap′a gambago
ni genu enye?
13 K′akuna muhumiki aa*d*imaye kuahumi-
kira mabwana airi; k*w*ani hangine yundam'he-
ndza yuyu am'zire yuno, he*d*u ni kug*w*irana
na yuyu, akamu*w*udhya yuno. K′amwa*d*ima
kum'humikira Mulungu na Mamon'.

14 Ha*t*a arya Mafarisi makihos*i*kira gaga,
na-o ni at′u amwenga enye kuhendza mali,
makim'tsea.
15 Akiamba, Ninwi mu enye kudzip′a ujeri
mb*e*re za at′u, *e*la kaheri Mwenye-Mulungu
yunamumanya my*o*yo yenu: kwa kuk*a*la gari-
goanuka k*w*a at′u ni kuk*a*la matsukizo mb*e*re
za Mulungu.
16 Uagirwi na ambirizi gák*a*la muhaka Jo-
han'ne, ndo urihok*a*la kuj*e*nezwa u*w*oro-wa-
-t′o wa ushaha wa Mulungu; na-o k*i*la mut′u
wosi uwangira kwa nguvu.
17 *E*la kaheri kuyaya ga dzulu na ga ts′i-
-ni ni ut′u uch*a*che here kufuwa u uagirwi ha*t*a
kapala*t*a-ke kamwenga.
18 Mut′u wosi mwenye kumuricha muche-we

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

sana, nae huwa mwaminifu katika lililo kuu; *t*ena aliye *th*alimu katika neno dogo, nae huwa *th*alimu katika lililo kuu.
11 Basi kwamba hamkuwa waaminifu katika Mamon yenyi u*th*alimu, n nani a*t*akaewapa amana hayo mali ya kweli?
12 Nanywi kwamba hamkuwa waaminifu na mali ya wat'u, n nani a*t*akaewapa ambayo ni yenu wenyewe?
13 Hakuna mtumishi awezae kuwatumikia mabwana wawili; kwani pengine a*t*am*t*ukia huyu ampen*d*e huyu, au a*t*ashikamana na huyu amdharau huyu. Hamwezi kumtumikia Mngu na Mamon.

14 Basi Mafarisi waliposikia maneno haya *y*o*t*'e, nao hawa ni wat'u wamoja wenyi kupen*d*a fe*dh*a, walim*dh*ihaki.
15 Akawambia, Nywinywi mu wenyi kujipa haki mbele za wat'u, lakini Mngu awajua myoyo yenu: kwa kuwa lililo*t*ukuka kwa wat'u huwa ma*t*ukizo mbele ya Mngu.
16 *T*ora*t*i na manabii vilikwendelea mpaka Johanne, ndipo ilipokuwa kutangazwa injili ya ufaume wa Mngu: ikawa killa mt'u ni kungia kwa nguvu.
17 Lakini ku*t*anguka mbingu na n*t*'i ni vyepesi, kama kuanguka n*t*'i nuku*t*a moja iliyo katika *t*ora*t*i.
18 Killa amua*t*ae mkewe kisha akamuoa mke

na kum'lola mungine uzinga; na-ye mwenye kum'lola ye muche adziyerichwa ni mulume--we uzinga.

19 Be were nganya m'siku mwenye mali, aki-
vwala vi*t*ambi zha ka*d*iri kanji na nguwo iriyo
mbidzo, yuna*t*awala na kuererwa s*i*ku zosi,
20 na mut'u mumwenga mukiya dzina-re
uifwa Lazaro udzag*w*ag*w*a muryango-ni hak*w*e,
yuna vironda,
21 yunam*a*la kudzakusha virya vig*w*azho
kurya aryako mushaha: ha*t*a k'uro mana-
m'k*w*endera makimulamba mironda-ye.
22 Ha*t*a arihokufwa yuya mukiya, akik*a*la
kutsukulwa ni malaika, machenda na-ye
k*w*enye l*a*ga ra Abaraham'. Na yuya mu-
shaha na-ye wáfwa, akizik*w*a.
23 Ha*t*a arihoanula matso-ge ko kuzimu,
akim'ona Abaraham' k*w*a kure, na Lazaro yu-
-ko kahi ya l*a*ga-re.
24 Akip*i*ga lukululu, akiamba, Hewe baba
Abaraham', nionera mbazi! um'hirike La-
zaro akidza *t*obya madzi ts'a-ya chala-che, adze
anihoze lurimi lwangu, kwani ninasirinywa
kahi ya lu luchemi lwa m'oho.
25 Ye Abaraham' akimwamba, Mwanangu,
kumbukira hviryat'u urizhohokera maut'u-go
madzo haryat'u urihok*a*la m'*o*yo dzulu ya-ts'i,
na Lazaro wáhokera mai: na-ye hvivi uhu-
rizwa haha, uwe kaheri usirinywa.
26 Hamwenga na gaga, kahi-kahi ya k*w*ehu
na k*w*enu mudzaangizwa ridzina rire, k*w*amba

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

mngine yuazini: nae mwenyi kumuoa yule aliyea*t*wa ni mumewe yuazini.

19 Basi, palikuwa na mt'u mmoja mwenyi
mali, akivaa nguo za rangi za thamani na
ka*t*ani njema, akifanya sherehe sana *d*aima,
20 na masikini mmoja, jina lakwe akiitwa
Lazaro, amebwagwa mlangoni pakwe, yuna
madonda,
21 aki*t*amani kushiba viangukavyo mezani
pa *t*ajiri: wakenda m'bwa wakamramba-ramba
madonda yakwe.
22 Basi yule masikini akafa, aka*t*ukuliwa
ni malaika, wakenda nae wakamtia katika
kifua cha Abaraham. Na yule tajiri nae akafa,
akazikwa.
23 Alipovua ma*t*o yakwe kule kuzimu, ali-
muona Abaraham kwa mbali, na Lazaro ali
kifuani mwakwe.
24 Akapaza sau*t*i, akasema, Baba Abaraham
hunihurumii! mpeleke Lazaro akisha *t*ovya
maji n*t*'a ya chan*d*a chakwe, aje aniburu*d*ishe
huu ulimi wangu, kwani nateswa katika
mwale huu wa moto.
25 Abaraham akamwambia, Mwana kumbu-
ka kwamba mambo yako mema uliyapokea
hapo ulipokuwa hai *d*uniani, na Lazaro nae
alipatikana na mabaya: nae sasa hutuzwa
hapa, wewe *t*ena waumizwa.
26 Na haya yo*t*'e, kwetu na kwenu pametiwa
bop'o kuu kati-kati, illi wa*t*akao ku*t*okahuku

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

mama*a*lao kuuka ku k*w*ehu k*w*enda k*w*enu
matsaa*d*ima, kaheri matsala' kuko makavukira
ku k*w*ehu.
27 akimwamba, Nakuhv*o*ya baba, um'hirike
k*w*ehu mudzi-ni k*w*a baba,
28 k*w*ani nina nd*u*gu-zangu at'u atsano; be
ni ende akaalomborere, p'ore makadza ao
makaangira hat'u haha ha masirinyo.
29 Ye Abarahamu akin*e*na, Mose mana-ye,
na ambirizi mana-o, ni maas*i*rikize ao.
30 Akimwamba, 'A'a, baba Abarahamu, *e*la
mandihok*w*enderwa ni mut'u alaaye kuzimu
mandakolwa-t'o.
31 Akimwamba, K*a*la k'amaas*i*r*i*kiza Mose
na ambirizi, k'amandag*w*ira man*e*no ga mut'u
ha*t*a alaaye kuzimu.

UKOMO WA KUMI NA FUNGAHE.

17. Be akiamba afun*d*wi-e, Mak*w*alo k'agana
hae-hae gandakudza; be ore-we mut'u iye
gandiyekudza na-ye.
2 Vingere baha k*w*ak*w*e mu'tu iye akavwi-
k*w*a sago mwak*w*e singo-ni akatsufwa ridzina-
-ni, here kumuk*w*aza a*t*i*t*e aa mumwenga-waho.
3 Dzimanyirireni bai; nd*u*gu-yo akik*a*la
udzakukosa mun*e*nere; be akikolwa muri-
chire.
4 Na akik*a*la udzakukosa k'ana fungahe
akik*w*ambira Dzakosa, be murichire.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

kupitia kwenu wasipate, na huko kwenu wat'u
wasivukie huku.
27 Akamwambia, Nakuomba basi baba,
umpeleke nyumbani kwa babaangu,
28 kwani nna nduguzangu wat'u wa*t*ano,
ende akawaonye, wasije wao wakangia pahali
hapa pa mateso.
29 Abaraham akasema, Mose wanae, na ma-
nabii wanao, na wawasikize wao.
30 Akamwambia, La, baba Abaraham, lakini
wa*t*akapokwendewa ni mt'u a*t*okae kuzimu
wa*t*a*t*ubu.
31 Akamwambia, Kwamba hawamsikizi
Mose na manabii, hawa*t*ashika maneno ya
mt'u ha*t*a a*t*okae kuzimu.

MLANGO WA KUMI NA SABAA.

17. Akawambia wanafunzi wakwe, Makuazo
hayana bu*d*i na kuja, lakini ole mbwakwe mt'u
yajae nae!
2 Ingemfaa zai*d*i mt'u huyo kuvikwa jiwe la
kusagia shingoni mwakwe, na ku*t*upwa baha-
rini, kama kumkuaza mmoja-wapo katika
wadogo hawa.
3 Jilindeni nafusi zenu: nduguyo akiwa ame-
fanya makosa, muonye; aki*t*ubu msamehe.
4 Na akikukosa mara sabaa kwa siku moja,
akarejea kwako mara sabaa, kwa kusema Nime-
*t*ubu, msamehe.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

5 Na ahumwi makimwambira Bwana, Fwongeze kuluhiro rehu:

6 ye Bwana akiamba, K*a*la muna kuluhiro ka*d*iri ka t′embe ya hara*d*ali, mungawambira uno mukuyu, Ng'oka ukakazwe kahi ya madzi manji, na-o ungam'*s*i*r*ikiza.

7 Be ni hani k*w*enu ariye na muhumiki-we arimaye na jembe he*d*u a*r*isaye, na-ye ho ala'ho m'nda-ni yundamwamba, Ndzoo uk*e*l*e*si urye?

8 Na k′andamwamba, Nihendera-t′o zhakurya nirye, kidza udzifunge chuno udze unisengezeze zho zhakurya, ha*t*a nigonye kurya na kunwa, be ndo urye unwe mwenye.

9 Be yundak*a*la na m'vera na-ye, k*w*a kuk*a*la udzahenda adzigoamulirwa? Ha*t*-*t*a!

10 Na-nwi hvizho, mundihohenda mudzigoamulwa gosi, n*e*nani, S*i*swi hu ahumiki husiofwaha; hudzahenda fwagirwego ni kugahenda.

11 K*w*ere ao manahamba hvivi k*w*enda Jerusalem', na-ye mwenye akikira kahi ya Samaria na Galili:

12 ha*t*a unangira kadzidzi kasiku, makiona na-ye at′u kumi enye mahana, at′u-alume, madzaima k*w*a kure;

13 makianula mimiro yao, makin*e*na, Jesu, Hmwinyi, huhendere mbazi!

14 Akiaona, akiambira, Enendani mukadzionyese k*w*a alombi. O manenda hvivi makitsuswa.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

5 Mitume wakamwambia Bwana, Tuongeze
imani yetu.
6 Bwana akawambia, Kwamba mna imani
kiasi cha t'embe ya hara*d*ali, mngewambia
mforosaji huu, Ng'oka hapa ukatuliwe baha-
rini, nao ungewasikiza.
7 Lakini n nani kwenu aliye na mtumwa
mwenyi kulima kwa jembe la ng'ombe, au
mwenyi ku*t*unga, akamwambia waka*t*i wa
kuru*d*i kwakwe k'ondeni, N*d*oo hima uk'e*t*i
ule?
8 Afu*dh*ali hamwambii: Nifanyia *t*ayari cha-
kula nile, kisha ujifunge kiuno uje unitumikie,
ha*t*a nishe kula na kunwa, ndipo nawe ule
unwe.
9 A*t*amwambia Ahasan*t*a yule mtumwa, afa-
nyapo yale aliyoagizwa?
10 Nanywi vivyo m*t*akapokwisha fanya mli-
yoagizwa yo*t*'e, semani, Tu watumwa wasio
fai*d*a; tumefanya iliyopasa kufanya.

11 Walipokuwa wakenda Jerusalem hivi,
mwenyewe alikuwa kupita kati-kati ya Samaria
na Galili:
12 nae alipongia katika kijiji kimoja, ali-
onana na wakoma wat'u kumi wanawaume,
wamesimama kwa mbali.
13 Wakapaza sau*t*i, wakasema, Ewe Jesu,
ewe bwana-mkubwa, tuhurumie!
14 Alipoona aliwambia, Endani mkajionyeshe
kwa makuhani. Nao katika kuondoka kwao
pale walisafiwa.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

15 Ha*t*a mumwenga wao yunadziona udza-
tsuswa hvivi, akiuya, kuno yunamulika Mwe-
nye-Mulungu na mumiro mubomu.
16 Achenda m'g*w*erera magulu-ni hak*w*e
kiuso-uso, akim'hadza-t'o-hadza-t'o; na-ye were
M'samaria.
17 Ye Jesu akim'dzigidzya akimwamba,
K'amadzatsuswa at'u kumi? *e*la o chenda ma
hiho?
18 K'amaonekere kudza mup'a Mwenye-
-Mulungu nguma-ye asihok*a*la yuyu muj*e*ni?
19 Akimwamba, Uka uende, kuluhiro-ro
ridzakokola.

20 Ha*t*a yunauzwa ni Mafarisi, Undakudza
rini ushaha wa Mwenye-Mulungu? akiaudzya
akiamba, Ushaha wa Mwenye-Mulungu k'au-
dza k*w*a kul*o*lerwa;
21 na k'amandan*e*na, L*o*la, hano! he*d*u,
Hano! k*w*ani l*o*la, ushaha wa Mulungu u kahi
mwenu.

22 Akiamba afun*d*wi-e, Indakudza s*i*ku
mundihokuririkana s*i*ku za mwana wa mu-
*d*amu mwenga-waho muione: k'amundaiona.
23 Na-o mandamwamba, L*o*la, hano! he*d*u
L*o*la, hano! Mutsauka, kaheri mutsaa*t*uwi-
ranya,
24 k*w*ani ni kuhalana na lume*t*e lume*t*a-
-me*t*alo kula' kuno ts'i-ni mwa mulungu, lu-
chenda ha*t*a kuno ts'i-ni mwa mulungu, ndo
andizhok*a*la mwana wa mu*d*amu k*w*a s*i*ku-ye.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Mmoja katika wao alipojiona amepoa,
alirudi, huku amsifu Mwenyiezi-Mngu kwa
sauti k'uu.
16 Akenda akajibwaga maguuni pakwe, hu-
ku akimwambia Ahasanta; nae alikuwa Msa-
maria.
17 Jesu akajibu akasema, Hawakutakaswa
wot'e kumi? Wale kenda wa wapi?
18 Hapana aliyeonekana kurudi kuja ku-
mtolea Mwenyiezi-Mngu sifa, asipokuwa huyu,
nae ni mgeni?
19 Akamwambia, Inuka uende: imani yako
imekuokoa.

20 Hata alipouzwa ni Mafarisi, Wakati n lini,
utakapokuja ufaume wa Mngu? aliwajibu,
akawambia, Ufaume wa Mngu hauji kwa
kutezamiwa;
21 Wala hawatasema, Ati! huko, au, Huko;
kwani huo ndio ufaume wa Mngu, u ndani
mwenu.

22 Basi akawambia wanafunzi, Zamani zita-
kuja mtakapotamani kuona siku moja katika
siku za mwana wa mt'u, msiione.
23 Tena watawambia, Ati! huko, na Ati! hu-
ko; msiondoke pahali mlipo, wala msiwafuate;
24 kwani ni vivile kama umeme umeta-
-metao, utokao upande wa huku t'ini ya
mbingu ukenda upande wa huku t'ini ya
mbingu, ndivyo atakavyokuwa mwana wa
mt'u kwa siku ya kuja kwakwe.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

25 *E*la mbere za gaga, wagirwe iye akak'utywa
ni maut'u manji na kukahalwa ni luk*o*lo lulu.
26 Kaheri here garigok*a*la k*w*a s*i*ku za Noa,
ndo gandigok*a*la na k*w*a s*i*ku za mwana wa
mu*d*amu:
27 mere makirya makinwa makilolana maki-
lozanya, ha*t*a s*i*ku ariyok*w*era Noa kahi ya
ridzombo, rikig*w*a ro rivo rikiaangamiza osi pia.
28 Ndo garigo, ni here garigok*a*la k*w*a s*i*ku
za Lo*t*i: at'u mere makirya makinwa makigula
makiguza makilaya makiaka,
29 ha*t*a s*i*ku ariyouka Lo*t*i kahi ya So*d*om',
ikinya m'oho na kibiri*t*i kula' mulungu-ni
vikiaangamiza osi pia.
30 Ndo gandigok*a*la genye-genye, kahi ya
s*i*ku andiyogunulwa mwana wa mu*d*amu.
31 S*i*ku iyo mut'u ariye dzulu ya nyumba
na viya-zhe vichere nyumba-ni asitserere
k*w*enda vihala; na ariye m'nda-ni asiuye
nyumba-ni.
32 Mukumbukireni Muk*a*za-Lo*t*i.
33 Andiyem*a*la kuu*t*izha uzima-we yundaua-
-ngamiza, na-ye and*i*yeuangamiza yundaurera.
34 Namwamba us*i*ku uo mandak*a*la at'u
airi dzulu ya uriri umwenga: mumwenga
yundauswa, na mwandzi-we yundarichwa.
35 Ana-ache airi mandak*a*la makisaga ha-
mwenga, mumwenga yundauswa, mwandzi-
-we yundarichwa.
36 Ana-alume airi mandak*a*la m'nda-ni, mu-
mwenga yundauswa, na mwandzi-we yunda-
richwa.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

25 Illa kabula ya haya imempasa kupatikana
ni mambo mangi, na kukanwa ni kizazi hiki.
26 Kama vile ilivyokuwa kwa siku za Noa,
ndivyo i*t*akavyokuwa kwa siku za mwana wa
mt'u:
27 walikula wakinwa, walioana wakiozana,
ha*t*a siku aliyopanda Noa katika safina ilishu-
ka gharika ikawaondoa wo*t*'e.
28 Ndiyo yaliyo, ni mfano vivile yaliyokuwa
katika siku za Lo*t*i, walikula wakinwa, wali-
nunua wakiuza, walitulia miti, waliaka na
majumba,
29 ha*t*a siku aliyo*t*oka Lo*t*i katika So*d*om
ilikunya moto na kibiri*t*i mbinguni, vika-
waondoa wo*t*'e.
30 Na siku ya mwana wa mt'u i*t*akuwa mfa-
no vivile wa yale.
31 Katika siku ile, aliye juu ya *d*ari na vyo-
mbo vyakwe vili ndani ya nyumba nasishuke
kwenda kuvitwaa; wala aliyekwenda shamba
asirejee nyuma.
32 Mkumbukeni mkewe Lo*t*i.
33 Mt'u yo yo*t*'e a*t*akaeponya maisha ya-
kwe, a*t*ayapo*t*eza: na a*t*akaeyapo*t*eza, huyo
a*t*ayaponya salama.
34 Nawambia, usiku huo wa*t*akuwa wat'u
wawili kit'anda kimoja: mmoja a*t*atwawa,
mwenziwe a*t*aa*t*wa.
35 Wa*t*akuwa wanawake wawili wakisaga pa-
moja, mmoja a*t*atwawa mwenziwe a*t*aa*t*wa.
36 Wat'u wawili wa*t*akuwa shamba, mmoja
a*t*atwawa, mwenziwe a*t*aa*t*wa.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

37 Makim'dzigidzya, makimwamba, Bwana, ni hiho? Akiamba, Hariho na mufwadzi, na p'ungu ni ku*t*ungananira haho.

UKOMO WA KUMI NA N*A*NE.

18. Akiambira funjo, dza k*w*amba zhagirwe
s*i*ku zosi kuhv*o*ya Mulungu na kutsafwa
m'*o*yo.
2 Akiamba, Hák*a*la na mwalam'zi nganya
mudzi m'siku, k'aogoha Mulungu na k'ama-
nyirira at'u.
3 Na mut'u-muche gungu were mudzi urya,
akim'k*w*endera akimwamba, Nialamula-t'o na
mui wangu.
4 Na-ye akikahala kipindi: ho nyuma-ze aki-
n*e*na mwak*w*e m'*o*yo-ni, Ningahok*a*la sim'ogoha
Mulungu na siamanyirira at'u,
5 *e*la hvivi adzazho akinisirinya yu mut'u-
-muche nindamwalamula-t'o, p'ore akaninyu-
k'ula ra dzitso ak*a*laho kunidzirira hvivi s*i*ku
zosi.
6 Bwana akiamba, M's*i*r*i*kizeni an*e*nago ye
mwalam'zi wa kilume-lume.
7 Ehe, na Mwenye-Mulungu k'andaahendera-
-t'o malamulo ano: atsagulwi-e mamuririrao
us*i*ku na m'tsana, angahok*a*la ni kuavumirira?
8 Namwamba yundaahendera-t'o malamulo
k*w*a kuyera: *e*la na gago gosi, andihokudza
mwana wa mut'u yundaona hiho kuluhiro
dzulu ya-ts'i?

G.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

37 Wakajibu, wakamwambia, Ni wapi, Bwana? Akawambia, Pahali penyi mzoga ndipo wak'utaniapo t'ai.

MLANGO WA KUMI NA NANE.

18. AKAWAMBIA fumbo, kana kwamba imepasa siku zo*t*'e kuomba Mngu wala ku*t*ouawa moyo.
2 Akasema: Palikuwa na ka*dh*i mji fulani, hachi Mngu, haangalii wat'u.
3 Na mwanamke mmoja mjane alikuwamo katika mji ule, akimwendea-endea yule kadhi, akimwambia, Niamua haki na m*d*awa wangu.
4 Nae siku kadhawakadha alikataa, mwisho wakwe akasema moyoni mwakwe, Nijapokuwa mimi simchi Mngu wala siangalii wat'u,
5 illa kwa hivi ajavyo akiniudhi mwanamke huyu, ni*t*ampa haki yakwe, asije akaniponda-ponda uso awapo kunijia hivi milele.
6 Bwana akasema, Msikizeni anenayo yeye ka*dh*i wa u*th*alimu.
7 Ehe, nae Mwenyiezi-Mngu ha*t*awaamua haki hao wa*t*eule wakwe wampigiao k'elele usiku na m*t*ana, angawa huwavumilia?
8 Nawambia a*t*awafanyia maamzi ya haki upesi: pamoja na haya a*t*akapokuja mwana wa mt'u, a*t*aiona wapi imani juu ya n*t*'i?

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

9 Akiambira funjo na at′u nganya asiku
madzeremereo kwamba mana hachi ao, makia-
wudhya angine: akiambira funjo ii:
10 Máambuka at′u airi kwenda hasa Mu-
lungu ko ridziza-ni: yuno ni Farisi, na yuno
ni mupizi wa ts′andzi.
11 Ye Farisi wáima yunahvoya hvivi mwa-
kwe m'oyo-ni: Hewe Mulungu, nina m'vera
na-we kwa hvivi nisizhohalana na at′u angine:
ahoki, maso ujeri, akware, hedu hata dza yuyu
mupizi wa ts′andzi.
12 Mino kila jumwa siku mbiri ni kuzira
chakurya; kaheri nalázha ts′andzi nipatazho
zhosi kumi kwa mwenga, nikiap′a vit′u akiya.
13 Ye mupizi wa ts′andzi wimire kwa kure,
k′asubutu hata kuanula matso-ge mulungu-ni,
yunadzipiga makonde ga laga tu', akinena,
Mulungu nihala kwa up′eho mudambi mino!
14 Namwámba, yuyu arihotserera kwenda
kwakwe nyumba-ni were udzap′ewa ujeri ku-
mukira mwandzi-we: kwa kukala kila mut′u
wosi adzikunyaye utserezwa, na-ye adzitse-
rezaye ukunywa.

15 Makim'rehera na o ahoho atsanga, kwa-
mba aagut′e; hata afundwi-e manaona hvivi,
makiachemera o enye.
16 Ye Jesu akiaiha madze kwakwe, akinena,
Aricheni o ana manidzirire, mutsaakahaza;
kwa kukala ushaha wa Mulungu ni wao here
dza ao!
17 Ni jeri namwamba, mut′u wosi asiyeuho-

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

9 Akawambia fumbo na wa*t*'u fulani walio-
jitegemea kana kwamba ni wenyi haki wao,
wakiwadharau wenginewe; akawambia fumbo
hii:
10 Walikwea wa*t*'u wawili kwenda kusali
hekaluni; mmoja ni Farisi, wa pili ni
m*t*ozaji wa nyushuru.
11 Yule Farisi akasimama akiomba moyoni
mwakwe kama haya: Mngu nakwambia aha-
san*t*a kwa kuwa mimi si mfano wa wa*t*'u we-
nginewe: wanyang'anyi, wasio haki, mahasha-
ra*t*i, wala ha*t*a huyu m*t*ozaji wa nyushuru.
12 Mimi hufunga ijumaa siku mbili, *t*ena
hu*t*oa zaka nyushuru katika nipatavyo vyo*t*'e.
13 Na yule m*t*ozaji nae alisimama kwa
mbali, hasubu*t*u ha*t*a kuinua ma*t*o yakwe
mbinguni, yuajipiga makonde ya kifua *t*uu,
huku akisema, Mngu nisi*t*iri mwenyi dhambi.
14 Nawambia, huyu alipo*t*eremkia nyumbani
kwakwe alikuwa amepawa haki zia*d*a ya yule:
kwa kuwa killa ajikwezae hu*t*wezwa, aji*t*we-
zae hukwezwa.

15 Wakamletea na vijana apate vigusa; wa-
nafunzi walipoona neno lile wakawakemea.
16 Jesu akavita vije kwakwe, akasema, Wa-
toto wadogo waa*t*eni waje kwangu, msiwaka-
taze; kwani ufaume wa Mngu ni wao kama
hao.
17 Hakika nawambia, m*t*'u asiyeupokea ufa-

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

kera ushaha wa Mulungu here dza muhoho
mu*t*i*t*e k'auangira ng'o!

18 Na mubomu wao nganya msiku wám'uza,
Mufun*d*i mudzo, nihende-ni k*w*amba nipate
fungu mino kahi ya uzima wa kare na kare?
19 Ye Jesu akimwamba, Ni-ni kuniha mu-
dzo? K'ahana mudzo asihok*a*la mumwenga,
ndeye Mulungu.
20 Unagamanya malagizo: Usi*a*l*a*ge, Usiiye,
Usilazhe chodherwa cha ul*o*ngo, Mu*i*shimu
baba-yo na mameyo.
21 Akimwamba, Maut'u gaga gosi nidza-
gatsundza hangu uhoho wangu.
22 Jesu akihos*i*kira akimwamba, Uchere u-
natsowa ut'u umwenga: vit'u urizho na-zho vi-
guze zhosi uagazhizhe akiya, ndo undihok*a*la
na vit'u ko mulungu-ni: na-we ndzoo uni*t*uwe!
23 Arihos*i*kira garya akikala kigondzi sana,
k*w*ani were mupati muno.
24 Jesu arihoona hvirya akin*e*na, Vindak*a*la
ut'u omu-dze! apati kuangira ndani ya ushaha
wa Mulungu.
25 K*w*ani ni ut'u wang*w*angu ngamira k*w*a-
ngira kahi ya t'undu ya sin*d*ano here k*w*angira
mupati ndani ya ushaha wa Mulungu.
26 Makin*e*na o marios*i*k*i*ra, Ha*t*a aa*d*imaye
kuokoka ni hani?
27 Akiamba, Gasigoa*d*imika k*w*a at'u ni
kua*d*imika k*w*a Mwenye-Mulungu.
28 Ye Pe*t*ero akin*e*na, L*o*la, zho zhehu hu-
dzaviricha, hudzaku*t*uwa!

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

ume wa Mngu kama mtoto mdogo, haungii,
awae yot'e.

18 Na mt'u mkubwa fulani alimuuza, Mwa-
limu mwema, nifanyeni illi nipate kurithi
uzima wa milele.
19 Jesu akamwambia, Kwani kunita mwe-
ma? Hapana mwema illa mmoja, nae ni
Mngu.
20 Wazijua amri: Siue, Siibe, Sishuhu*d*ie
zuri, Muhishimu babaako na mamaako,
21 Akamwambia, Haya yot'e nimeya*t*unza
tangu ujana wangu.
22 Jesu aliposikia yale alimwambia, Neno
moja ukali unapungukiwa nalo: uza uli-
vyo navyo vyot'e uwagawie masikini, nawe
u*t*akuwa na akiba mbinguni: *t*ena uje uni-
fuate.
23 Aliposikia yale alifanya hamu sana, kwani
alikuwa mwenyi mali mangi mno.
24 Jesu alipoona vile, alisema, Jinsi i*t*aka-
vyokuwa shi*d*a wenyi mali kungia katika ufa-
ume wa Mngu!
25 Kwani ngamia kungia katika t'undu ya
sin*d*ano huwa ni vyepesi zai*d*i kama kungia
mwenyi mali katika ufaume wa Mngu.
26 Wakasema wale waliosikia, Ha*t*a awezae
kuokoka n nani:
27 Akasema, Yasiyowezekana kwa wat'u hu-
wezekana kwa Mngu.
28 Pe*t*ero akasema, Tezama, swiswi mambo
yetu tumeyaa*t*a, tumekufuata.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

29 Akiambira, Ni jeri namwámba, k'akuna
mut'u adziyericha nyumba he*d*u muche he*d*u
nd*u*gu he*d*u azhere he*d*u ana k*w*a ut'u wa
ushaha wa Mulungu,
30 isihok*a*la urifwa zha kukira sana kahi ya
maka*t*i gaga, na kahi ya urumwengu udzao
uzima wa kare na kare.

31 Akiahala arya at'u kumi na airi, akia-
mbira, Lo*l*ani, hunak*w*era hvivi hunenda
Jerusalem', na go maut'u mwana wa mu*d*amu
arigoorerwa ni ambirizi gandakudza ga*t*imire
gosi.
32 K*w*ani yundaangizwa mikono-ni mwao
at'u a k'*o*lo, yundahenderwa m'zaha, a*w*udhywe
na kutsuhirwa mahe;
33 na-o makidza mup*i*ga mukowa manda-
mw*a*l*a*ga: na k*w*a s*i*ku ya hahu yundaima
kaheri.
34 O makik*a*la k'amagas*i*kira maut'u gago
ha*t*a umwenga-waho, makifitswa n*e*no riro,
makatsamanya ut'u-we arigon*e*nera.

35 Ha*t*a unaf*i*kira hehi ko Jeriko, *w*ere haho
mut'u nganya mutsowi wa matso yuk*e*l*e*si
hvivi k'anda ya ngira, yunahv*o*ya at'u:
36 ha*t*a yunas*i*kira at'u manakira ri*t*un*d*u
rizima, akiuza ut'u-we.
37 Makim'ng'aziza k*w*amba akiraye ni Jesu
Munazari.
38 Akip*i*ga yowe, akin*e*na, Hewe Jesu mwa-
na wa *D*avi*d*i, nionera mbazi!

G.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

29 Akawambia, Hakika yangu nawambia, ha-
kuna mt'u aliyea*t*a nyumba au mke au ndugu
au wazee au wana kwa ajili ya ufaume wa Mngu,
30 isipokuwa a*t*alipwa zai*d*i mara nyingi
katika zamani hizi, na katika ulimwengu ujao
uzima wa milele.

31 Akawatwaa wale wat'u kumi na wawili,
akawambia, Tezamani, hivi tu katika kukwea
kwenda Jerusalem, na aliyoan*d*ikiwa mwa-
na wa mt'u ni manabii ya*t*akuja ku*t*imia
yo*t*'e.
32 Kwani a*t*atiwa mikononi mwa ma*t*aifa,
*t*ena a*t*afanyiwa *dh*ihaka, a*t*aonewa na kute-
mewa mate:
33 nao wakisha mpiga mjele*d*i wa*t*amuua;
nae kwa siku ya tatu a*t*afufuka.
34 Nayo hayakuwelea maneno yale ha*t*a
moja-wapo, neno lile likawafi*t*amania, wasi-
tambue maana yakwe aliyonenea.

35 Ha*t*a alipopata karibu ya Jerikho, mt'u
mmoja kipofu alikuwa amek'e*t*i hivi k'ando ya
n*d*ia, akiomba sa*d*aka:
36 nae aliposikia wat'u wapita kundi zima,
aliuliza maana yakwe.
37 Wakamweleza kwamba, Apitae ni Jesu
Mnazarethi.
38 Akapiga ukelele, akasema, Ewe Jesu
mwana wa *D*avi*d*i, nirehemu!

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

39 Makim'chemera o mariotongodhya, makimwamba anyamale. Ye akikaza sana kupiga lukululu, Hewe mwana wa *Davidi*, nionera mbazi!
40 Ye Jesu akiima, akilagiza areherwe kwakwe: hata unam'kwendera hehi hvivi, akim'uza;
41 Unamala nikuhendere-ni? Akiamba, Bwana, nipate kuona kaheri.
42 Na Jesu akimwamba, Ona kaheri: kuluhiro-ro ridzakokola.
43 Akiona kaheri haho henye, akikala kumutuwa nyuma-ze, akimulika Mwenye-Mulungu: hata enye-mudzi osi manaona hvivi makim'tsukulira nguma Mwenye-Mulungu.

UKOMO WA KUMI NA CHENDA.

19. ACHANGIRA-TS'I ya Jeriko, akikira kahi.
2 Na-ye po! mut'u dzina-re uifwa Zakayo, mubomu wao apizi a ts'andzi, ni mut'u mupati,
3 were kumumumala kum'ona ni mut'u wani ye Jesu, na k'adimire kwa o muminyano wa at'u, akikala ni kadzimo kafuti.
4 Be, wátongodhya mbere-ze malo, achenda kwera dzulu ya mukuyu, kumala kum'ona; kwa kukala yundakukira na ngira irya.
5 Hata Jesu yunahafikira harya akihirika matso kurya dzulu, akim'ona; akimwamba, Hewe Zakayo, tima-ts'i haraka, kwani rero niagirwe ni kukala mwako nyumba-ni.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

39 Wale waliotangulia wakamkanya, waka-
mwambia anyamae. Akazi*d*i sana kupaza sau*t*i
yakwe: Ewe mwana wa *D*avi*d*i, nirehemu!
40 Jesu akasimama, akaamru aletewe kwa-
kwe, alipokwisha msongelea akamuuza,
41 Wa*t*aka nikufanyieni? Akamwambia,
Bwana, nirejee kuona kwangu.
42 Jesu akamwambia, Rejea kuona kwako:
imani yako imekuokoa.
43 Akarejea kuona kwakwe mara: akamu-
an*d*ama, huku akimsifu Mngu. Na wenyeji
wo*t'*e walipoona neno lile walikuwa kum*t*u-
kulia hishima Mwenyiezi-Mngu.

MLANGO WA KUMI NA KENDA.

19. Alipongia Jerikho, akipita katikati hivi,
2 huyo ndiye, mt'u mmoja jina lakwe aki-
itwa Zakheo, katika vi*t*wa vya wa*t*ozi wa
ushuru, nae yuna mali.
3 Alikuwa huyo kum*t*afu*t*a Jesu ku*t*aka mu-
ona ni mt'u gani, asiweze kwa ajili ya msonge
wa wat'u, kwa kuwa yeye ni mdogo wa kimo.
4 Akatangulia mbiyo-mbiyo, akenda aka-
panda juu ya mkuyu illi kumuona, kwa kuwa
a*t*akuja kupitia n*d*ia ile.
5 Jesu alipofika pahali pale, aliangalia juu,
akamwambia, Ewe Zakheo, hima ushuke *t'*ini,
kwani leo imenipasa kushinda nyumbani
kwako.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

6 Akihenda ku*t*ima-ts′i haraka, akimwangiza
ndani k*w*a kuererwa.
7 Ha*t*a manamul*o*la o at′u makinung'unika,
makiamba, Udzaangira k*w*a mut′u mu*d*ambi
udzak*a*la muj*e*ni-we.
8 Akiima ye Zakayo akimwamba Bwana,
Bwana l*o*la, vi vit′u zhangu fungu mwenga
naap′a akia, kaheri nikik*a*la dzam'kenga mut′u
ut′u, nam'udziza k′ana n'ne.
9 Ye Jesu akimwamba k*w*amba, Rero idza-
k*a*la na wokolwi nyumba ii, k*w*a hvivi arizho
mwana wa Abarahamu yuyu.
10 K*w*ani udzire mwana wa mut′u k*w*a ku-
kim*a*la kicho kidzichoangamika na kukiokola.

11 H*a*ta manas*i*r*i*kiza gaga o at′u, akianuriza
akin*e*na funjo, k*w*a kuryat′u kuk*a*la-k*w*e hehi
na Jerusalem, na kuryat′u kuelelya k*w*ao
k*w*amba haha ndo undihoik*w*a lwazu ushaha
wa Mulungu.
12 Be akiamba k*w*amba, Nganya m'siku
mwana-zhale wáhamba, achenda-ts′i ya kure
k*w*enda hala ushaha na kuuya nyuma.
13 Ha*t*a unaaiha ahumiki-e at′u kumi akiap′a
riale kumi, akiaambira, Tsumani ha*t*a nidze.
14 O enye-mudzi-e makim'kahala, makim'hi-
rikira at′u mamwendere nyuma-ze na uhumwi,
makamwambe, K′ahum'hendza yuno akak*a*la
mwenye-ts′i dzulu yehu.
15 Ha*t*a unauya na o ushaha-we udzauhala,
akiambira mende makaifwe arya ahumiki-e

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

6 Akafanya hima, akashuka, akamkaribisha kwa kufurahi.
7 Nao walipoona mambo yale walinung'unika wot'e, wakisema, Amem'wasilia mt'u mwenyi dhambi.
8 Akasimama Zakheo akamwambia Bwana, Angalia Bwana, nusu ya vit'u vyangu nawapa masikini, nami kwamba nimemngia mt'u kwa leba katika neno lo lot'e, namrejezea mara nne.
9 Jesu akamwambia, Leo imekuwa na wokofu nyumba hii, kwa kuwa yeye ni mwana wa Abaraham nae.
10 Kwani mwana wa mt'u alikuja ku*t*afu*t*a na kuokoa kilichopo*t*ea.

11 Wa katika kusikiza haya, akaongeza akawambia fumbo, kwa kule kupata kwakwe karibu ya Jerusalem, na kwa vile walivyo*th*ani kwamba mara u*t*aonekana wazi ufaume wa Mngu.
12 Basi akamwambia, Aliondoka mt'u mmoja kabaila akenda n*t*'i ya mbali kwenda ku*t*akaba*dh*i ufaume na kuru*d*i:
13 Akaweta wat'u kumi katika watumwa wakwe, akawapa ra*t*ili kumi za fe*dh*a, akawambia, *T*umani ha*t*a nije.
14 Wakam*t*ukia wale wenyeji wakwe, wakatuma wat'u wende wakamuan*d*amie na ujumbe, waseme, Hatum*t*aki huyu atu*t*awale.
15 Ha*t*a kisha aliporu*d*i na ule ufaume wakwe amekwisha upokea, ilikuwa yeye kuwaamru

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

arioap'a yo fw*e*dha, k*w*amba aamanye madza-
tsuma-dze.
16 Akidza iye wa mb*e*re, akin*e*na, Bwana, i
riale-yo idzahenda fwai*d*a riale kumi.
17 Akimwamba, Ndo vidzo, muhumiki mu-
dzo: k*w*a hvivi udzizhok*a*la mut'u wa ku*eje*-
merwa na ut'u uch*a*che, k*a*la uwe na uenye-
-ts'i dzulu ya midzi kumi.
18 Akidza wa hiri akin*e*na, I riale-yo Bwana
idzahenda riale ts'ano.
19 Akimwambira na-ye, Na-we k*a*la dzulu
ya midzi mitsano.
20 Akidza mungine akimwamba, Bwana ino
ndo riale-yo ino, dzaika-t'o ki*de*mu-ni:
21 k*w*ani nere nikikogoha k*w*a hvizho uri-
zho mut'u m'omu, mwenye kuhala usizhoika,
na kuvuna usizholaya.
22 Akimwamba, Nindak*w*alamula kahi ya
mulomo-o, hewe muhumiki mui. Wánimanya
ndimi mut'u m'omu mino, nihalaye nisizhoika,
nivunaye nisizholaya:
23 be i fw*e*dha yangu ni-ni kutsaahasa enye
dhora, ha*t*a haho nidzaho ningere kuihala ha-
mwenga na kindichokusala?
24 Akiambira mariok*a*laho, Muusizeni yo
riale, mum'gere mwenye riale kumi.
25 Makimwamba, Bwana, yuna zo riale
kumi.
26 Namwámba jeri, k*w*amba k*i*la mwenye
kit'u up'ewa: na-ye asiye kit'u undausizwa
ha*t*a kicho aricho na-cho.

G.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

wende wakaitwe wale watumwa wakwe alio-
wapa fe*dh*a, illi awajue wamepataje kwa
u*t*umi wao.
16 Aka*t*okea yule wa kwanza, akasema,
Bwana, ra*t*ili yako imefanya ra*t*ili kumi *t*ena.
17 Akamwambia, Ndivyo vyema, mtumwa
mwema wewe; kwa hivyo ulivyokuwa mua-
minifu kwa neno dogo sana, twaa na hukumu
juu ya miji kumi.
18 Aka*t*okea na wa pili, akasema, Ra*t*ili
yako imefanya ra*t*ili *t'*ano, bwana.
19 Akamwambia nae, Nawe iwa juu ya miji
mi*t*ano.
20 Akaja mnginewe akasema, Bwana hii ndiyo
ra*t*ili yako nimeitia katika ki*t*ambaa nimeiweka:
21 kwani nalikuogopa kwa hivyo ulivyo
mt'u mgumu: waondoa usiyoweka, wavuna
usiyopanda.
22 Akamwambia, *T'*akuhukumia kanwa la-
ko, mtumwa mbaya wewe. Ulinijua kuwa
ni mgumu, niondoae nisiyoweka, nivunae
nisiyopanda:
23 ehe, fedha yangu mbona hukuitia kwa
wa*t*oao riba, nami hija hivi ningejilipiza pa-
moja na suu*d*i yakwe?
24 Akawambia wale waliosimama k'ando,
Mnyang'anyeni ra*t*ili: mumpe mwenyi ra*t*ili
kumi.
25 Wakamwambia, Bwana, yuna ra*t*ili kumi.
26 Nawambia kwamba killa mwenyi nacho
a*t*akuja pawa, na asiyekuwa nacho a*t*anya-
ng'anywa ha*t*a alicho nacho.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

27 *E*la kaheri arya ai angu marionikahala
nikatsak*a*la mwenye-ts'i dzulu yao, kaahaleni
mudze na-o haha, mukaatsindze mb*e*re zangu.

28 Ha*t*a arihon*e*na gaga, wák*a*la kw*e*nda
mb*e*re kuambuka k*w*enda Jerusalem'.

29 Yák*a*la unaf*i*kira hehi Be*t*ifage na Be*t*ani,
ho hariho na kirima kiifwacho cha Miz*e*ti na-
-ye wáhuma airi kahi ya afun*d*wi-e,
30 akiamba, H*a*ya endani ha*t*a karya kadzidzi
kerekezenyecho: be, mundihofika mundam'o-
na mwana wa ndzowe udzaangizwa kibigili-ni,
ambaye k'akuna 'mut'u b*u*le adziyek*w*enda
dzulu-ye s*i*ku yosi: be muvuguleni mudze
na-ye haha.
31 Be mut'u akimuuza, Muna'mvugulira-ni?
mwambeni, Bwana yuna ut'u na-ye.
32 Be makiuka arya mariohumwa, ma-
chenda ona here zho adzizhoambira.
33 Ha*t*a manam'vugula ye mwana wa ndzo-
we, arya enye makiauza, Munam'vugulira-ni
yu mwana wa ndzowe?
34 Makiamba, Bwana yuna ut'u na-ye.
35 Be, machenda na-ye k*w*a Jesu: machenda
m'tsuhira mavwalo gao dzulu-ye yuyat'u mwana
wa ndzowe, makimwendesha Jesu dzulu-dzulu.
36 Achenda, kuno manam'ikira mavwalo
gao ngira-ni.

37 Ha*t*a unaf*i*kira hehi hvivi *t*aramuko ra
Kirima cha Miz*e*ti, arya afun*d*wi mu*t*unganano

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

27 Pamoja na haya, kawatwaeni wale a*d*ui
zangu wasiokubali niwa*t*awale, muje nao hapa
mkawa*t*in*d*e mbele zangu.

28 Nae alipokwisha sema haya, alikuwa kwe-
ndelea mbele kukwea kwenda Jerusalem.

29 Ilikuwa alipopata karibu ya Bethifage na
Bethania, p'ande za kilima kiitwacho cha Mize-
*t*uni, nae alituma wat'u wawili katika wana-
funzi wakwe,
30 akiwambia, Endani kijiji kile kilichoka-
bili, nanywi mkingia ndani m*t*amuona mwana
wa p'unda mumo, amefungwa, ambae mt'u
hajapanda juu yakwe po po*t*'e: mfungueni
muje nae.
31 Basi mkiulizwa, Mwamfunguliani? se-
mani, Bwana yuna haja nae.
32 Wakenda wale waliotumwa wakaona vi-
vile kama alivyowambia.
33 Nao walipomfungua yule mwana wa
p'unda, wenyewe waliwambia, N nini ku-
mfungua mwana wa p'unda?
34 Wakasema, Bwana yuna haja nae.
35 Wakamtwaa wakenda nae kwa Jesu;
wakam*t*upia mavao yao juu yakwe yule mwa-
na wa p'unda, wakampandisha Jesu juu,
36 akenda huku wamtandikia mavao yao
n*d*iani.

37 Nae mu*d*a ule alikuwa amepata karibu
ya ma*t*eremko ya Kilima cha Mize*t*uni, waka-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

wao m'zima makiaha kum'lika Mwenye-Mulu-
ngu na mumiro mubomu k*w*a kuererwa-t'o,
k*w*a ut'u wa madhedhu gosi madzigoona,
38 makin*e*na, Udzahadzwa-t'o ye shaha adza-
ye k*w*a dzina ra Bwana; ni kuhurire mulungu-
-ni dzulu, na nguma hadzihoanuka zhomu!
39 Makim'uza Mafarisi nganya marok*a*la
mo mu*t*unganano-ni, makimwamba, Mukulu-
-fun*d*i, ach*e*mere a afun*d*wi-o.
40 Akiaudzya, akiamba, Namwámba k*w*amba
ano chá mananyamala, na gano maw*e* ganda-
kup*i*ga k'ululu.

41 Ha*t*a unahaf*i*kira hehi, akiul*o*la o mudzi
hvivi, akiuririra ut'u-we uriok*a*la,
42 akin*e*na k*w*amba, K*a*la udzamanya na s*i*ku
ii ya rero maut'u ga dheri-yo—, *e*la hvikara
udzafitswa matso-go:
43 kwa kuk*a*la zindaku*t*ekeza s*i*ku zambazo
amaidha-o mandakuhendera chandza, makuzi-
ngire, na kukuzulia kosi-kosi:
44 na-o mandakug*w*aga na-ts'i na ahoho-o
ndani-yo, matsar*i*cha dziwe ndani-yo rikak*a*la
dzulu ya dziwe mwandzi-we, k*w*a hvizho usizho
manya maka*t*i ga kul*o*lwa-ko.

45 Ha*t*a unaangira mo ridz*i*za-ni, akiaha
kuatsuha-ndze marok*a*la mo ndani managula
na kuguza,
46 akiambira, Vidzaorwa kare, Nyumba yangu
indak*a*la ni nyumba ya kuh*a*sa Mulungu; nwi
mudzaihendya p'anga ya ahoki.

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

anza wanafunzi mk'utano mzima kumsifu
Mngu kwa sau*t*i k'uu, kufurahia vitendo
vyo*t*'e vya uwezo walivyoona,
38 wakisema, Amebarikiwa Mfaume ajae
kwa jina la Bwana: na iwe amani mbi-
nguni, na u*t*ukufu wa juu sana!
39 Wakasema nae wat'u kadhawakadha
katika Mafarisi waliokuwamo mle katika
mk'utano, wakamwambia, Bwana, wakanye
wanafunzi wako.
40 Akajibu akasema, Nawambia kwamba hawa
wa*t*akaponyamaza na mawe ya*t*apiga k'elele.

41 Kupata kwakwe karibu alipouona mji,
aliulilia,
42 akisema, Lau kwamba wayajua nawe, kwa
hii siku ya leo, yapasayo amani yako—, lakini
sasa yamefi*t*amania ma*t*o yako.
43 Kwani zi*t*akuk'uta siku wa*t*akozoku-
zungushia boma a*d*ui zako, wakuzingire na
kukuzuia ko*t*'e-ko*t*'e.
44 Nao wa*t*akupomoshea n*t*'i na wanayo
ndani yako, wasisaze ndani yako jiwe lililo
juu ya jiwe wenziwe, kwa ajili ya hivyo usivyo-
jua zamani za kuangaliwa kwako.

45 Akangia hekaluni, akaanza kuwa*t*oa wale
waliofanya biashara,
46 akiwambia, Imean*d*ikwa kwamba, Nyu-
mba yangu i*t*akuwa nyumba ya kusali; lakini
nywinywi mmeifanya p'ango ya wevi.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

47 Na-ye k*i*la s*i*ku were akifun*d*a at′u mo
ridziza-ni; o alombi abomu na o aori maki-
m*a*la kumwangamiza, ao na vitswa zha enye-
mudzi:
48 na k′amaonere ra kuhenda, k*w*ani o enye-
-mudzi mere makimw*e*r*e*mera osini kuno mana-
m'sir*i*kiza.

UKOMO WA MAKUMI-MERI.

20. KUKIK*A*LA s*i*ku dza irya arihok*a*la kua-
fun*d*ya o enye-mudzi mo ridz*i*za-ni na kua-
mbiriza u*w*oro-wa-t′o, kumwimirira arya alombi
abomu na aori hamwenga na azhere,
2 makin*e*na na-ye, makimwamba, Fwambe,
ni k*w*a wa*d*imi wa-ni uhendazho gaga, he*d*u ni
hani adziyekugera wa*d*imi uu?
3 Akiadzigidzya, akiamba, Na mino ninda-
muuza ut′u, munambire na-mi:
4 Ye Johan'ne, kuangiza-k*w*e at′u madzi
zhálaa m'lungu-ni he*d*u na at′u?
5 O makigaluzanya-galuzanya enye k*w*a enye,
makin*e*na k*w*amba, Cha hun*d*ámba, Ni kula'
m'lungu-ni, yundahuuza, Zhák*a*la-dze kutsa-
mukuluhira bai?
6 Kaheri hundihoamba, Ni kula' na at′u,
a enye-mudzi osi mandahup*i*ga na mawe:
k*w*ani mamw*e*r*e*mere Johan'ne kuk*a*la mwa-
mbirizi.
7 Makim'dzigidzya k*w*amba, K′ahuvimanya
vilaireko.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

47 Nae alikuwa akihubiri *d*aima mle hekaluni. Na makuhani wakuu na waan*d*ishi walitaka kumuangamiza, wao na vi*t*wa vya wat'u:
48 wasione la kutenda, kwani jamii ya wenyeji walikuwa wakimtegemea hivi, wakimsikiza.

MLANGO WA ISHIRINI.

20. Na siku zile moja-wapo alipokuwa yeye akiwafunza wenyeji katika hekalu, akihubiri maneno ya injili, ilikuwa kumuondokea makuhani wakuu na waan*d*ishi pamoja na wazee,
2 wakisema nae; wakamwambia, Twambie ni kwa uwezo gani utendavyo mambo haya, au n nani aliyekupa uwezo huu?
3 Akajibu akawambia, Nami *t*'awauza neno; nambiani basi:
4 Yeye Johanne, uzamishi wakwe uli*t*oka mbinguni au ni wa wat'u?
5 Wakahujiana wao kwa wao, wakasema, Tu*t*akaposema, Ni wa mbinguni, a*t*asema, Ilikuwaje basi ku*t*omsa*d*iki?
6 Na tukisema, Ni wa wat'u, wenyeji wo*t*'e wa*t*atu*t*upia mawe, kwani wamemkubali Johanne kuwa n nabii.
7 Wakajibu kwamba, Hatuujui u*t*okapo.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

8 Na-ye Jesu akiaamba, Na mino sinda-
mwambira ni k*w*a wa*d*imi wani nihendazho
gaga.

9 Akiaha kuambira o enye mudzi funjo iyo:
Nganya m'siku wálaya munda-we wa miko-
ngozamanga, akiap'a ak'urima mamurimire,
akihamba s*i*ku mbahe:
10 ha*t*a arihofisha maka*t*i-ge akiahirikira
muhumiki-we, makamup'e kahi ya ndude za
munda-we; o ak'urima makim'bimbinda, maki-
m'd*o*d*o*meza muhuhu.
11 Akikaza kuahirikira muhumiki mungine,
makim'bimbinda na-ye, makim'ika mul*o*ngo,
makim'd*o*d*o*meza muhuhu.
12 Akikaza kuahirikira wa hahu; na-ye ma-
kim'hendya maranga, makim'tsuha-ndze.
13 Akin*e*na ye mwenye-munda, achamba,
Nihende-dze? nindam'huma mwanangu mu-
hendzwi wangu: ni k*w*enda makam'ishimu.
14 Ha*t*a manam'ona o ak'urima, makik*a*la
kugaluzanya-galuzanya enye k*w*a enye, maki-
n*e*na, Yuyu ndeye muhala-ufwa; ni humw*a*-
l*a*ge bai, ufwa-we uk*a*le wehu.
15 Ha*t*a marihom'tsuha-ndze ya munda ma-
kimw*a*l*a*ga. Be yundaahenda-dze ye mwenye
munda?
16 Yundadza yundaangamiza ak'urima aa,
map'ewe angine o munda. Marihos*i*kira gaga
makinena, Hha'a! visik*a*le hvino!

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

8 Jesu akawambia, Wala mimi siwambii ni
kwa uwezo gani nitendavyo haya.

9 Akaanza kuwambia wenyeji fumbo hii:
Fulani alitulia mizabibu ki*t*anguni mwakwe:
akapangisha wak'ulima, akenda akasafiri siku
nyingi.
10 Ha*t*a kwa waka*t*i wa matunda akamtuma
mtumwa ende kwa wale wak'ulima, wapate
kumpa katika t'unda za ki*t*angu, nao wak'u-
lima wakampiga, wakamfukuza, hana k'itu.
11 Akendelea kumtuma mtumwa mngine.
Nae walipompiga na kumvun*d*ia muruwa
wakamfukuza, hana k'itu.
12 Akamtuma na wa tatu, nae wakamjirihi,
wakam*t*upa n'*d*e.
13 Akasema bwana wa ki*t*angu, Nifanyeje?
T'amtuma huyu mwanangu mpenzi wangu:
k'wenda wakamhishimu.
14 Walipomuona wale wak'ulima, wakase-
mezana wao kwa wao, wakasema, Huyu ndiye
mrithi; na tumuue, upate kuwa wetu urithi
wakwe.
15 Walipom*t*upa n'*d*e ya ki*t*angu, wakamuua.
Basi a*t*awafanyani bwana wa ki*t*angu?
16 A*t*akwenda waangamiza wale wak'ulima,
wapawe wengine ki*t*angu. Waliposikia yale,
walisema, Hayawi haya!

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

17 Ye akiavumiriziza matso, akiamba, Be ni
n*e*no rani rino ridzoorwa?—Iwe madzokahala
aaki, ndo ridzirok*a*la ni-ts'a ya p'embe:
18 iwe riro k*i*la mut'u wosi adziyeg*w*erera
ni kutsikitswa, na ye rindiyem'g*w*erera dzulu-
-ye, ni kum't*i*sa-t*i*sa.
19 Makim*a*la o aori na o alombi abomu-
-abomu kum'tsuhira mikono kahi ya murongo
uryat'u, makiaogoha enye mudzi: k*w*ani mere
kumanya kuk*a*la ni k*w*a ut'u wao adzizhon*e*na
funjo ii.
20 Be, makimumanyirira, makilazha k'ozi
makadzihendye here at'u ajeri, k*w*amba mapate
kum'hala na man*e*no-ge, k*w*a kumwangiza ts'i-
ni ya wa*d*imi na kanwa ka liwali.
21 Makim'uza, makiamba, Muk*u*lufun*d*i,
hudzakumanya u mwenye kun*e*na na ku-
fun*d*ya ga kara-kara, na-we k'uhokera uso wa
mu*d*amu, *e*la kaheri ufun*d*ya ngira ya Mulu-
ngu jeri-jeri:
22 ni vidzo kumup'a Kaisari ts'andzi he*d*u
ni vii?
23 Na-ye unamanya u*t*iriri wao, akiamba,
24 Niony*e*sani karupia. Kana uso na maoro
ga hani? Makim'dzigidzya, Ga Kaisari?
25 Ye akiamba, Zha Kaisari mup'eni Kaisari,
na zha Mulungu mup'eni Mulungu.
26 Na k'ama*d*imire kum'hala mb*e*re za at'u
na ko kun*e*na-k*w*e; ha*t*a manamaka go mau-
dzyo-ge, makinyamala myá.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

17 Akawaángalia, akasema, N nini basi neno
hilo lililoan*d*ikwa?—Jiwe walilokataa waashi
limekuwa ni ki*t*wa cha p'embe lilo:
18 Jiwe hilo killa a*t*akaeanguka juu yakwe
huvun*d*ika, nae li*t*akaemwangukia, humponda-
-ponda.
19 Waan*d*ishi na makuhani wakuu waka-
*t*aka kumtia mikono kwa waka*t*i uo, wa-
kawaogopa wenyeji, kwani walijua kwamba
fumbo hii amewanenea wào.
20 Wakamuangalia-angalia, waka*t*oa na wape-
lelezi wakajifanye kuwa ni wat'u wa kweli,
illi kumtwaa katika maneno yakwe, wapate
mtia katika enzi na uwezo ya hakimu.
21 Wakamuuza-uza, wakasema, Tumekujua
Mwalimu kuwa wasema na kufunza ya haki,
nawe hukubali uso wa mt'u, lakini wafunza
hakika n*d*ia ya Mngu:
22 ndiyo halali kum*t*olea t'aja Kaisari,
aulaa?
23 Yeye akatambua hila zao: akawambia,
24 Nionyeshani *d*inari. Ni za nani sura
na maan*d*ishi yaliyomo? Wakasema, Ni za
Kaisari.
25 Akawambia, Basi, Kaisari mlipeni vya
Kaisari, na Mngu vya Mngu.
26 Wasiweze kupatiza neno lile mbele za
wenyeji; basi walipokwisha *t*aajabia yale ali-
yojibu, walinyamaa kimya.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

27 Makim'k*w*endera angine kahi ya Masa-
*d*uki, mambao ndo makanaizao kufufuka k*w*a
afu, makim'uza,
28 makimwamba, Muk*u*lufun*di*, ye Mose
udzafworera k*w*amba mut'u andihofwererwa
ni nd*u*gu-ye, ambaye were na muche-we wa
kum'lola, akik*a*la k'azhalire ana, iye nd*ugu*-ye
ni amuhale muche-we, akamwinyize mb*e*yu
nd*u*gu-ye.
29 Be here na at'u-alume afungahe ndani-
-mwenga: ye muk*u*lu wao akihala muche
akifwa k'adzang*w*e kuzhala na-ye,
30 na wa hiri makim'hala,
31 na wa hahu, makim'hala hvizho osi afu-
ngahe, k'amarichire ana; makifwa.
32 Ha*t*a kusira-k*w*e na ye muche akifwa.
33 Be ho kufufuka-ni yundak*a*la ni muche
wa hiye? K*w*ani mere na-ye osi afungahe,
akik*a*la muche wao.
34 Jesu akiamba, Ana a urumwengu uu ni
kulolana na kulozanya;
35 *e*la ano maon*e*kao kuk*a*la ni at'u a kupata
urumwengu uryat'u na kufufuka mwa afu,
k'amalolana ano na k'amalozanya;
36 k*w*ani k'ama*d*ima kufwa kaheri: k*w*ani
madzahalana na malaika, kaheri madzak*a*la
ana a Mwenye-Mulungu, k*w*a hviryat'u madzi-
zhok*a*la ana a kufufuka-ni.
37 Be, dza k*w*amba afu ni kufufuka ha*t*a ye
Mose udzaika lwazu kahi ya u*w*oro wa kitsa-
hukuzi, ho am'hadzaho Bwana kuk*a*la ni Mu-
lungu wa Abarahamu, Mulungu wa Isaaki,
Mulungu wa Jakobo:

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

27 Wakamwendea na wengine katika Mafarisi, hao wasemao kwamba hakuna kufufuliwa. Wakamuuza,
28 wakisema: Mwalimu, Mose alituan*d*ikia kwamba mt'u afiliwapo ni nduguye nae yuna mke wala hakuzaa, namtwae yule mkewe amsimamishie mbeyu nduguye.
29 Basi, palikuwa na wat'u sabaa ndugu moja, wa kwanza akaoa mke akafa, hajazaa mwana:
30 akaolewa yule mke ni wa pili
31 na wa tatu: ikawa kama hivyo, wakafa wo*t*'e sabaa wasia*t*e watoto.
32 Ha*t*ima yakwe akafa yule mke nae.
33 Basi katika kufufuliwani a*t*akuwa ni mke wa nani, kwani ameolewa ni wat'u sabaa.
34 Jesu akawambia, Wana wa ulimwengu huu huoana na kuozana;
35 lakini wahasibiwao kuwa ni wat'u wa kuupata ulimwengu ule na kufufuka katika wafu, hawaoi wala hawaozani.
36 Kwani hawawezi kufa *t*ena wat'u hao, kwani wao wamekuwa m*t*in*d*o mmoja na malaika, *t*ena ni wana wa Mngu, kwa hivyo walivyokuwa wana wa kufufuliwani.
37 *T*ena ya kuwa wafu hufufuka, Mose nae ameonyesha wazi katika habari ya Kitua cha Mti, hapo amtajapo Bwana, Mngu wa Abaraham, Mngu wa Isaaki, Mngu wa Jakobo:

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

38 na-ye seye Mulungu wa afu, ni Mulungu wa maro m'*o*yo *t*uu: k*w*ani at'u osi ma m'*o*yo k*w*ak*w*e.
39 Makidzigidzya angine kahi ya aori, makimwamba, Muk*u*lufun*d*i, udzan*e*na-t'o.
40 K*w*ani mere k'amasubu*t*u kum'uza ut'u kaheri.

41 Be akiamba, At'u ni kun*e*na-dze k*w*amba Masiha ni mwana wa *D*avi*d*i?
42 K*w*ani ye mwenye *D*avi*d*i yunan*e*na kahi ya Chuwo cha Zaburi: Bwana wámwamba Bwana wangu, K*e*l*e*si mukono wangu wa kuume
43 ha*t*a nikuikire amaidha-o mak*a*k*a*le ki*e*j*e*-mero-cho ts'i-ni ya magulu-go.
44 Be *D*avi*d*i yunamwiha Bwana hvivi, udzak*a*la-dze ni mwana-we be ye?

45 Ha*t*a o enye mudzi osi manam'sir*i*kiza hvivi, akiambira o afun*d*wi-e:
46 Dzimanyirireni na ano aori, mahendzao kutsembera madzavwala ino miamba yao, mam*a*lao kulam'sanya-lam'sanya kahi ya mihala ya madhora, na vihi zha dzulu kahi ya migojo, na makalo ga mb*e*re kahi ya nyambura:
47 mambao ndo maryao nyumba za magungu, na kuh*a*sa na mahv*o*yo mare k*w*a kudzihendya. Ndo mandiokudza mas*e*mwe ui-ni zhomu ano.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

38 nae hawi Mngu wa wafu, isipokuwa
wa walio hai: kwani wat'u wo*t*'e huwa hai
kwakwe.
39 Wakamjibu wengine katika waan*d*ishi,
wakamwambia, Mwalimu, umesema vyema.
40 Kwani hawakusubu*t*u kumuuliza neno la
zai*d*i.

41 Akawauza, Husemaje wat'u kwamba Ma-
siha ni mwana wa *D*avi*d*i?
42 Kwani mwenyewe *D*avi*d*i yuasema katika
Chuo cha Zaburi: Bwana alimwambia bwana-
wangu, K'e*t*i mkono wangu wa kuume
43 ha*t*a nishe kuwaweka a*d*ui zako wawe
kiti chako cha *t*'ini ya maguu.
44 *D*avi*d*i basi yuamwita Bwana, nae ame-
kuwaje ni mwanawe?

45 Wa katika kumsikiza wale wenyeji wo*t*'e,
akawambia wanafunzi wakwe:
46 Jilindeni na waan*d*ishi, wapendao ku*t*e-
mbea na nguo ndefu-ndefu, na ku*t*aka kuamku-
zana masokoni, na viti vya mbele vya misiki-
tini, na makazi ya kwanza ya karamuni;
47 walao majumba ya wajane; wafanyao
ndefu sala zao illi kupata sifa. Hao wa*t*apa-
tikana ni hukumu k'uu.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

UKOMO WA MAKUMI-MERI NA MWENGA.

21. HA*T*A unahirika matso akiaona apati
matsuhazho vigero zhao kahi ya kiya cha
kuikira mali:
2 akim'ona muche-gungu m'siku ariye mu-
kiya, yunatsuha ndani up*e*sa uiri.
3 Akiamba: Namwámba jeri k*w*amba muche
iye mukaha udzatsuha zha kuakira aa osi;
4 k*w*ani ao osi madzatsuha kahi ya unji wa
maro na-zho kahi ya vigerwa zha Mulungu,
*e*la kaheri ye muche udzatsuha vit'u zhosi
erezho nazho.

5 Ha*t*a angine manarihadza ro ridz*i*za, zho
ridzizhoangizwa urembo wa midziwe na mao-
mb*o*z*e*zo, akiambira:
6 Gago mul*o*lago, s*i*ku zinadza zambazo iwe
k'arindar*i*chwa dzulu ya iwe mwandzi-we
risokudza rig*w*ag*w*e-ts'i.
7 Ao makim'za-uza, makimwamba, Muk*u*lu-
-fun*d*i, maut'u gaga gandak*a*la rini? kaheri
mu*w*ano-we ni wani gandihoku*t*imira maut'u
gaga?
8 Akiambira, Dzil*o*leni mutsakeng*w*a; k*w*a
kuk*a*la mandakudza at'u anji k*w*a dzina-rangu
mandion*e*na k*w*amba, Ndimi mino; na, Maka*t*i
gadzak*a*la hehi: mutsaa*t*uwa nyuma at'u ao!
9 *E*la mundihos*i*k*i*ra ma*w*oro ga viha-viha
na masunulo-masunulo, m'tsahondoka, k*w*ani

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

MLANGO WA ISHIRINI NA MOJA.

21. Akapeleka ma*t*o, akawatezama ma*t*ajiri
wa*t*upavyo sa*d*aka zao katika vyombo vya
hazina:
2 akamuona mwanamke mmoja mjane ma-
sikini yua*t*upa mle nusu-pesa mbili.
3 Akasema, Hakika nawambia, mwanamke
mjane huyu ametia zai*d*i ya wo*t*'e;
4 kwani hawa wo*t*'e walivyo*t*upa masa*d*akani
ni katika kuzi*d*i kwao, nae huyu pamoja na
upungufu wakwe ame*t*upa vit'u vyakwe vyo*t*'e
alivyokuwa navyo.

5 Na wat'u fulani waliposumulia mambo ya
hekalu, ilivyopambwa kwa mawe mema na
t'unu, aliwambia:
6 Hayo m'yaangaliayo, katika zamani i*t*a-
kayokuja hali*t*asalia jiwe juu ya wenziwe lisi-
lopomoshwa n*t*'i.
7 Wakamuuza, wakasema, Mwalimu, ya*t*á-
kuwa lini mambo haya? na ishara yakwe ni
ipi ya kuwa karibu ya*t*a*t*ukia?
8 Akasema, Angaliani msije mkangia uji-
ngani, kwani wa*t*akuja wat'u wangi kwa jina
langu, waseme, Mimi ndiye, *t*ena, Umekaribia
waka*t*i wakwe: msiwaan*d*amie basi hao!
9 Nanywi msikiapo habari za vita na mishi-
ndo-shindo, msishituke; kwani haya hayana

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

gago ndo gaagirwego ni kuk*a*lako k*w*andza,
*e*la ho ha kusindikiziza si hehi.

10 Ndo arihoaambira: At'u a-ts'i ino manda-
kudza maaimirire at'u a ts'i ino; na ushaha
uno undakudza uimirire uno:
11 kaheri-ts'i indak*a*la kusumba-sumba zho-
mu, hat'u hangine-hangine, na kundak*a*la na
magumbo na p'eho mbii, na kundak*a*la na
midhana na mi*w*ano mibomu ya mulungu-ni.
12 Be mb*e*re za gaga gosi mandam'tsuhira
nikono yao dzulu yenu, mam'sirinye na
kum'wangiza mig*o*jo-ni mwao na chumba-ni,
kuno mukilongozwa mb*e*re za mashaha na
vitswa zha at'u, k*w*a ut'u wa dzina rangu.
13 Be gaga gandak*a*la ni chodherwa k*w*enu.
14 Kwa ut'u uo ririkirani mwenu my*o*y*o*-ni
kutsa*a*za-*a*za mb*e*re go mundigoudzya.
15 K*w*ani mino nindamup'a kanwa na ul*a*-
chu, zhambazho k'amanda*d*ima kuvikahalira
he*d*u kuvin*e*nera kinyume ak'ondo enu osi.
16 Be mundakulonderwa ni azhazi-enu na
nd*u*gu-zenu na mbari-zenu na as*e*nenu, na-o
mandamw*a*l*a*ga angine enu.
17 Na-nwi mundak*a*la at'u a kutsukiza k*w*a
at'u osi k*w*a ut'u wa dzina-rangu.
18 Na-nwi ha*t*a ludzere lwa vitswani mwenu
k'alundaangamika ng'o.
19 Kahi ya kuvumirira k*w*enu ndo mundi-
zhok*a*la na-go maroho genu.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

bu*d*i ya*t*atukia kwanza, lakini ule mwisho haujakuwa karibu ba*d*o.

10 Ndipo akawambia: *T*aifa i*t*aondoka juu
ya *t*aifa, na ufaume juu ya ufaume,
11 *t*ena ku*t*angia na mitetemo ya n*t'*i mikuu,
na n*d*aa nyingi na ma*t*auni mwahali mwe-
ngine-mwengine, na matisho na ishara k'uu
za mbinguni.
12 Ela kwanza yasijangia haya yo*t'*e, wa*t*a-
watia mikono juu yenu na kuwafukuza-fu-
kuza, kwa kuwaa*t*ia wat'u wa misikitini na
kuwatia chumbani, huku mkipelekwa mbele
ya wafaume na mahakimu kwa ajili ya jina
langu.
13 Basi i*t*akuwa ni ushuhu*d*a kwenu.
14 Iwekeni basi myoyo yenu kwamba ku*t*o-
fikiri kwanza katika m*t*akayojibu.
15 Kwani *t'*awapa kanwa na maarifa wasi-
yoweza watesi wenu wo*t'*e kuyakingamia wala
kuyanenea kinyume.
16 Nanywi m*t*akuwa kua*t*wa wazi ni wazee
wenu baba na mama na nduguzenu na mbari
zenu na rafiki zenu: nao wa*t*awaua baa*dh*i
yenu.
17 *T*ena m*t*a*t*ukia k*w*a wa*t'*u wo*t'*e kwa ajili
ya jina langu.
18 Wala haupo*t*ei unywele wa vi*t*wani mwenu
ha*t*a umoja.
19 Nanywi m*t*akavyo*t*amalaki maisha yenu
huwa katika kuvumilia kwenu.

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

20 Be *e*la ho mundihoona kaya ra Jerusalem
udzahenderwa chandza ni aviha, manyani
k*w*amba haho ndo udzihok*a*la hehi o u*i*jo-we.
21 Maka*t*i gago at'u mak*e*l*e*sio ts'i-ya Ju*d*a
ni makimbirire m'rimani, na mario kahi-kahi-
-ye ni maombole-ndze, na mario nyika matsa-
angira mudzi-ni.
22 K*w*a kuk*a*la gago ndogo mas*i*ku ga ore-
-we, ga kuadzazwa vidzoorwa zhosi.
23 Ore wao! maro na mimba na o maamw*i*-
swao kahi ya s*i*ku zizo; k*w*ani kundak*a*la na
kusirima kunji dzulu ya-ts'i, na kuatsukirirwa
enye-mudzi aa.
24 Na-o mandakug*w*a k*w*a maso ga sime,
manda*t*a*w*iwa mende k*w*a k'*o*lo zosi zirizoko,
na Jerusalem' indazhog*w*a ni k'*o*lo, ha*t*a ga*t*i-
mizwe ga maka*t*i ga k'*o*lo.
25 Kaheri kundak*a*la na midhana kahi ya
dzua na mw*e*zi na ny*e*ny*e*zi, na kusirima k*w*a
k'*o*lo, kuno at'u makiangalaziwa ni kururuma
k*w*a madzi-manji na rifulo rinji
26 na ku*a*l*a*g*w*a my*o*yo na kogoha k*w*a
kugararikana garya gandigokudzira urumwe-
ngu-ni: k*w*ani minguvu ya mulungu-ni inda-
kusumbywa.
27 Be ndo mandihom'ona mwana wa mu-
*d*amu yunadza kahi ya maingu hamwenga na
nguvu na nguma nyinji.
28 Na maka*t*i gakiaha kuk*a*la-ko maut'u gago,
l*o*lani dzulu, kaheri anulani vitswa zhenu: k*w*a
hvizho udzizhok*a*la hehi o ukombolwi wenu.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

20 Basi waka*t*i m*t*akapoona Jerusalem imezungukwa ni jeshi nyingi, ndipo mjue kuwa umesha kurubia uvun*d*ifu wakwe, waka*t*i uo.
21 Waka*t*i huo walio Ju*d*ea na wakimbilie milimani, na walio kati-kati yakwe wa*t*oke n'*d*e, na walio majimbo wasingie mjini:
22 kwa kuwa hizo ndizo siku za mapatilizo, illi kwamba ya*t*imie yaliyoan*d*ikwa yo*t'*e.
23 Ole wao! walio na mimba nao wenyi kuamwisha katika siku hizo: kwani n*t'*i i*t*angia shi*d*a nyingi na gha*dh*abu juu ya wenyewe.
24 Nao wa*t*akuwa kuanguka kwa makali ya upanga na kutekwa nyara kupelekewa *t*aifa zo*t'*e: na Jerusalem i*t*akanyagwa ni ma*t*aifa, ha*t*a zi*t*imie zamani za ma*t*aifa.
25 *T*ena ku*t*akuwa na ishara katika jua na mwezi, na *t*ashwishi ya ma*t*aifa wenyi kusangaa kwa kivumi cha bahari na msuko-suko wakwe,
26 wat'u wakivun*d*ika myoyo kwa kuogopa na kutezamia mambo ya*t*akayotukia juu ya n*t'*i. Kwani nguvu za mbinguni zi*t*a*t*eza-*t*eza.
27 Na zamani zile wa*t*amuona mwana wa mt'u yuaja ndani ya wingu pamoja na uwezo na enzi k'uu.
28 Nayo yaanzapo ku*t*okea mambo hayo, *t*angamkani nywi! muinue vi*t*wa vyenu, kwa kuwa umekwisha kurubia huo ukombozi wenu.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

29 Akiambira funjo: L*o*lani mukuyu na
mihi yosi:
30 ikik*a*la idzagunula hvivi, ho muil*o*laho mu-
namanya enye k*w*amba dzua ni hehi rindak*a*la
ra kutsano.
31 Na-nwi ni hvizho zhenye, mundihogaona
gadzak*a*la gago, manyani k*w*amba udzak*a*la
hehi ushaha wa Mulungu.
32 Ni jeri namwamba k*w*amba k'alundakira
luk*o*lo lulu, ha*t*a gaombole gosi.
33 Dzulu na-ts'i vindakira, *e*la man*e*no gangu
k'agandakira ng'o!

34 Dzimanyirireni bai! p'ore ika*e*j*e*mezwa
my*o*yo yenu ni kuvumbizwa na kurea na
kusirima k*w*a urumwengu-ni, *s*iku irya ikam'-
dzirira k*w*a ku*d*ulukiza:
35 k*w*ani indaavungira at'u osi mak*e*l*e*sio
dzulu ya uso wa-ts'i yosi here dza muhambo.
36 Ch*e*sani matso bai, muhv*o*ye k*i*la s*i*ku
yosi k*w*amba muk*a*le at'u a ku*t*ia hahi ya
maut'u garya gosi gandigokombola, mupate
kuima mb*e*re za mwana wa mu*d*amu.

37 Be k*i*la mutsana wosi were akifun*d*ya at'u
mo ridz*i*za-ni, achenda na us*i*ku ha*t*a kirima
kiifwacho Kirima cha Mize*t*i akich*e*sa;
38 na-o enye mudzi makim'k*w*endera madz*a*-
cha-madzacha, k*w*enda m's*i*rikiza mo ridz*i*za-ni.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

29 Aliwambia na fumbo, Utezameni m*t*ini na miti wenziwe:

30 waka*t*i ishapo *t*epuza mwaona na kutambua nafusini mwenu kuwa majira ya matunda yansha kurubia.

31 Nanywi vivyo muonapo mambo haya yanza *t*okea juani kwamba umekuwa karibu *t*ena ufaume wa Mngu.

32 Ni kweli nawambia kwamba haki*t*apita kizazi hiki ha*t*a yeshe *t*imia yo*t*'e.

33 Mbingu na n*t*'i zi*t*apita, lakini maneno yangu hayapiti kamwe!

34 Basi, jiangalieni! msije mkalemewa myoyo yenu ni ulevi na ndeo na masumbuko ya maisha haya, siku ile ikawak'uta ghafula kama mtambo:

35 kwani ndivyo i*t*akavyowaangukia wat'u wo*t*'e wak'e*t*io juu ya uso wa n*t*'i yo*t*'e.

36 Basi angazani-angazani killa waka*t*i, mukanyenyekee, mpate nguvu mpone katika yale ya*t*akayotukia yo*t*'e, illi mpate simama mbele za mwana wa mt'u.

37 Basi, killa siku m*t*ana alikuwa akifunza katika hekalu, aki*t*oka mjini na usiku kwenda kilima kiitwacho Kilima cha Mize*t*uni, akikaa kucha,

38 akendewa asubuhi na mapema ni wenyeji wo*t*'e mle hekaluni illi kumsikiza.

S. Digitized by Google

Original from HARVARD UNIVERSITY

UKOMO WA MAKUMI-MERI NA MBIRI.

22. IKIKALA hehi nyambura ya mikahe isiyo
ts'ats'u, yambayo iifwa siku ya Pasiha.
2 alombi abomu na aori makimala ngira ya
kwenda mwalaga, kwani mere makiaogoha
o enye-mudzi.

3 Shetani akimwangira Judasi aifwaye Muisi-
karia, ariyekalamo kahi ya aryat'u at'u kumi
na airi :
4 akiuka achenda nena na o alombi-abomu
na vitswa zha aviha amwangize-dze mwao.
5 Makifwahirwa, makilagana na-ye kum'p'a
fwedha.
6 Be, akigwirana na-o, akikala yunamala-mala
hat'u ha kumwangiza mwao hasiho londzo.

7 Hata inadza siku ya mikahe isiyo ts'ats'u,
iriyokala ni siku ya kukatsindza kagondzi ka
Pasiha,
8 akim'huma Petero na Johan'ne, akiambira,
Endani mukahuhendere-t'o ye Pasiha, kwamba
hum'rye.
9 Makimwamba, Unamala hukam'hende-t'o
hiko ?
10 Akiamba, Lolani : ho mundihoangira mu-
dzi-ni, mundakwenda m'tekeza mut'u udzatsu-
kula mutanga wa madzi ; be mutuwireni hata
mufike nyumba andiyoangira :

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

MLANGO WA ISHIRINI NA MBILI.

22. Ikakurubia idi ya mikate isiyotiwa t'atu
iitwayo Idi ya Pasiha.
2 Basi makuhani wakuu na waandishi wali-
kuwa kutafuta ndia ya kumuua, kwani wali-
kuwa wakiwaogopa wenyeji.

3 Shetani akamngia Judasi, yule aitwae
Muisikaria, katika hisabu ya wale kumi na
wawili:
4 akaondoka, akenda akasema na makuhani
wakuu na vitwa vya asikari, atakavyomtia mi-
kononi mwao.
5 Wakafurahi, wakafanya maagano nae ya
kumpa fedha.
6 Akaagana nao, akawa kutafuta majira ya
kumtia mikononi mwao pasipo kufanya fujo.

7 Ikafika ile siku ya isiyo t'atu, ile iliyopasa
kutindwa k'ondoo wa Pasiha.
8 Akawatuma Petero na Johanne, akawa-
mbia, Endani mkatuandalie Pasiha tupate ku-
mla naswi.
9 Wakamwambia, Wataka tuandalie wapi?
10 Akawambia, Tezamani: mtakapongia
ndani ya mji mtak'utwa ni mt'u ametukua
mtungi wa maji: mt'u huyo mfuateni hata
mufikilie nyumba atakayongia;

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

11 mukamwambire ye mwenye-nyumba, Mu-
fun*d*i unakuuza, Cho kig*o*jo ki hiho nika-
m'rye Pasiha mimi na afun*d*wi angu?
12 Na-ye undam'ony*e*sa hat′u halamu hadzo-
ak*w*a dzulu-dzulu, hadzaikirwa viya: be he-
ndani-t′o mumo.
13 Makiuka makiona here adzizhoambira:
makim'henda-t′o Pasiha.

14 Ha*t*a murongo-we unafika, akik*e*l*e*si cha-
kurya-ni na o ahumwi hamwenga na-ye.
15 Akiambira, Pasiha yuno dzahenda *t*ama
zhomu mino ya kum'rya hamwenga na-nwi
k*w*andza sidzang*w*e kuk′u*t*ywa mashaka:
16 k*w*ani namwambira sindam'rya kaheri ha*t*a
ga*t*imire go maut′u-ge kahi ya ushaha wa
Mwenye-Mulungu.
17 Ha*t*a unag*w*ira cho kikombe, akimula-
zhizha Mulungu muvera, akin*e*na, G*w*irani
kiki, mugazhizhane.
18 K*w*ani namwámba, sindakunwa kahi ya
uzhalwi wa mukongoza-manga, ha*t*a ufike
ushaha wa Mwenye-Mulungu.
19 Ha*t*a unaug*w*ira mukahe, akilazha mu-
vera akiumogola, akiap′a akin*e*na, Ndo mwiri
wangu uno, ulazhwao k*w*a ut′u wenu, hendani
hvivi k*w*a kunikumbukira.
20 Na kikombe hvizho marihogonya kurya,
akiamba, Kikombe kiki ndo kulagana kusha
k*w*a milatso yangu, ikup′ulwayo k*w*a ut′u
wenu.
21 *E*la na gaga gosi, uu ndoo, mukono-we

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

11 mumwambie mwenyi-nyumba, Mwalimu
akwambia, I wapi sebule nikamlie Pasiha
mimi na wanafunzi wangu?
12 Nae a*t*awaonyesha chumba kikubwa gho-
rofani kinsha an*d*ikwa vyombo: andaliani
humo.
13 Wakenda wakaona vivile kama alivyo-
wambia, wakamuandaa Pasiha.

14 Ha*t*a ulipofika waka*t*i wakwe alik'e*t*i
chakulani yeye na mitume pamoja nae.
15 Akawambia, Pasiha huyu nime*t*amani
sana kumla pamoja nanywi kwanza nisija-
patikana na mashaka.
16 Kwani nawambia kwamba simli kamwe
ha*t*a ya*t*imie mambo yakwe katika ufaume
wa Mngu.
17 Akapokea kikombe, aliposhukuru aka-
sema, Twaani hiki mkagawanyiane wenyewe
kwa wenyewe,
18 kwani nawambia kwamba tokea sasa
sinwi mimi katika uzao wa mzabibu, ha*t*a
ufike ufaume wa Mngu.
19 Akatwaa na mkate, alipokwisha shu-
kuru akawapa; akasema, Huu ndio mwili
wangu u*t*olewao kwa ajili yenu: fanyani haya
kwa kunikumbuka.
20 Na kikombe nacho vivyo hivyo baa*d*a ya
kwisha kula; akisema: Kikombe hiki ndiyo
maagano mapya ya katika *d*amu yangu,
imwaywayo kwa ajili yenu.
21 Na haya yo*t*'e, huu ndio, mkono wakwe
ani*t*ongeae upo nami hapa mezani!

Digitized by Google

Original from HARVARD UNIVERSITY

anilonderaye u haha hamwenga na-mi dzulu
ya lubao!
22 k*w*a kuk*a*la mwana wa mu*d*amu udzak*a*la
unenda here zho idzizhoik*w*a mbadha: *e*la ore-
we! mut′u ambaye iye ni kulonderwa na-ye.
23 Makiaha kuuzanya enye k*w*a enye, ni
hiye mwao andiyehenda ut′u uu?

24 Kukiombola maheho kahi yao hat′u ha
mut′u aon*e*kaye kuk*a*la mubomu wao, ni
hani?
25 Akiambira, Mashaha ga at′u a k′*o*lo ni
kuk*a*la na uenye-ts′i dzulu yao, na-o maro na
wa*d*imi mwao maífwa Ahendi-a-t′o.
26 N*i*nwi k′amu dza hvirya: *e*la ariye mu-
bomu-mubomu mwenu ni ak*a*le here dza ariye
mu*t*i*t*e-mu*t*i*t*e: na ariye hmwinyi here ahumi-
kaye.
27 K*w*ani ariye mubomu ni hiye? ni yuno
mwenye kuk*e*l*e*si chakurya-ni, he*d*u ni yuno
ahumikaye? Seye ak*e*l*e*siye chakurya-ni? Na-
-mi kahi mwenu dzak*a*la here ahumikaye.
28 Be n*i*nwi ndinwi mudziokala hamwenga
na-mi kahi ya maj*e*zo gangu.
29 Na-mi ni kum'hendera-t′o udzumbe here
zho Baba adzizhonihendera-t′o udzu mbe:
30 k*w*a k*w*amba mupate kurya na kunwa
lubao-ni mwangu kahi ya udzumbe wangu.
Na-nwi mundakuk*e*l*e*si dzulu ya vihi zha indzi,
kuno mukialamula k′*o*lo kumi-na-mbiri za
Isiraili.
31 Hewe Simon', Simon', yuno ndeye, She*t*ani

G.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

22 kwa kuwa mwana wa mt'u nae yuenda
kama ilivyoazimiwa kwakwe: pamoja na
haya, ole mbwakwe! huyo ambae yeye yua*to*-
ngewa nae.
23 Wakawa kusemezana wao kwa wao, n
nani kwao a*t*akaetenda jambo hilo?

24 Yakaondoka na mashindano kwao: n nani
a*th*aniwae kuwa mkubwa?
25 Akawambia, Wafaume wa ma*t*aifa hu-
wa*t*awala-*t*awala, na walio na hukumu juu yao
huitwa Wafanyaji-wa-wema:
26 nanywi ham'wi kama vile: lakini aliye
mkubwa kwenu nawe kama aliye kijana, na
mwenyi ku*t*awala kama atumikae.
27 Kwani aliye mkubwa ni yupi? yule ali-
yek'e*t*i chakulani au yule atumikae? Siye
yule aliyek'e*t*i? Basi nami katikati yenu ni-
mekuwa kama atumikae:
28 *T*ena nywinywi ndinywi mlio*d*umu nami
katika kujaribiwa kwangu.
29 Nami huwaagizia ufaume, kama vile nili-
vyoagiziwa mimi ni Babaangu;
30 mpate kula na kunwa mezani pangu ka-
tika ufaume wangu: nanywi m*t*ak'e*t*i juu ya
viti vya enzi, huku mkiwahukumu kabila
kumi na mbili za Israili.
31 Ewe Simon! Simon! tezama: She*t*ani

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

udzamum*a*la kumuheheta-heheta here muhu-
nga!
32 Be dzakuhv*o*yera k*w*a ut′u-o mino k*w*amba
kuluhiro-ro risir*e*gere: na-we haho undiho-
longoka-t′o ag*w*izanye o nd*u*gu-zo.
33 Iye na kumwamba, Hewe Bwana, nindi-
hok*a*la hamwenga na uwe sikahala k*w*enda
chumba-ni he*d*u ha*t*a kifwa-ni.
34 Akimwamba, Nak*w*amba uwe Pe*t*ero,
rero k′anda*i*ka jogolo ha*t*a ugonye kunikana
k′ana t′ahu dza k*w*amba k′unimanya.

35 Akiambira, Harya t′u nirihom'huma mu-
siho kafuko na kakuchi na virahu, mwátsowa
kit′u? makimwamba, Hha*t*-*t*a!
36 Akiamba, *E*la hvikara mwenye kafuko-
-ke ni akahale, na kakuchi-ke kaheri; na asiye
sime ni aguze ro amba-re akagule.
37 K*w*ani namwámba k*w*amba gago gadzo-
orwa kare k′agandaricha ku*t*imizwa mwangu,
dza k*w*amba, Na-ye wá*t*alwa hamwenga na
ahendi-a-vii: k*w*ani gago gangu ni kuk*a*la na
usiko.
38 Makimwamba, L*o*la bwana, sime mbiri
zizi! Akiamba, Vina*t*osha.

39 Akiombola m'dzi-ni achenda Kirima cha
Mize*t*i here a*d*a-re: o afun*d*wi-e makim'tuwira,
machenda na-ye.
40 Ha*t*a unaf*i*kira ho hat′u akiambira, Hv*o*-
yani k*w*amba mutsangira maj*e*zo-ni.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

amewa*t*aka kuwapepeta-pepeta kama na-
faka!
32 Nami nimekuombea kwa ajili yako, illi
kwamba isizimie imani yako; basi ukisha
ongoka wewe wathibi*t*ishe nduguzo.
33 Akamwambia, Bwana, mimi niwapo pa-
moja nawe ni *t*ayari kwenda kifungoni au ha*t*a
kifoni.
34 Akamwambia, Nakwambia Pe*t*ero, leo
hali*t*awika jimbi, illa kwanza unikane mara
t'atu ku*t*oa nijua.

35 Akawambia, Jee pale nalipowatuma ha-
mna fundo wala mkoba wala viatu, mlipungu-
kiwa ni k'itu? Wakasema, 'A'a!
36 Akawambia, Lakini sasa, aliyefundika
k'itu nende nacho, na mkoba vivyo; na asi-
yekuwa na upanga auze nguo yakwe ya juu
anunue.
37 Kwani nawambia kwamba maan*d*iko
haya hayana bu*d*i ya*t*a*t*imia kwangu mimi,
kana kwamba: Nae alihasibiwa pamoja na
mahalifu. Kwani yanipasayo huwa na ma-
*t*imio yakwe.
38 Wakasema, Bwana, hizi ndizo, p'anga
mbili. Akawambia, Ya*t*osha.

39 Ha*t*a akisha *t*oka alikwenda Kilima cha
Mize*t*uni kama *d*asi*t*uri yakwe. Wakamua-
n*d*amia wale wanafunzi nao.
40 Alipokwisha fika pahali pale akawambia, O-
mbani kwa Mngu kwamba msingie kujaribiwani.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

41 Aki*t*anywa na-o haviche here kutsufwa
k*w*a dziwe, ha*t*a unap*i*ga mavwindi akik*a*la
kuhv*o*ya, akiamba,
42 Hewe Baba, k*a*la unahendza, ni kiniu-
kire kure kikombe kiki. Na hvivi zhosi,
gasik*a*le mahendzo gangu, isihok*a*la gako
uwe.
43 Akion*e*ka k*w*ak*w*e malaika ala'ye m'lungu-
-ni, yunamwangiza muhuye.
44 Ha*t*a unak*a*la kusirima-ni hvivi, akikaza
sana kuhv*o*ya. Gakikala mavukuhi-ge here
dza madhing'a ga milatso gatsererago-ts'i.
45 Ha*t*a nyuma za kuhv*o*ya-k*w*e akiuka, aki-
endera o afun*d*wi-e, akiaona marere k*w*a
uvuvu;
46 akiamba, Mudzalalira-ni? ukani mu-
m'hv*o*ye Mwenye-Mulungu, p'ore mukaangira
kuj*e*zwa-ni.

47 Yuchere kun*e*na, mu*t*unganano wa at'u
po! madzire, na yuya aifwaye Juda, mumwe-
nga-waho arya kumi-na-airi, wáa*t*ongodhya;
akim'sengerera Jesu k*w*a kum'tsudza.
48 Ye Jesu akimwamba, Hewe Ju*d*a, unamu-
londera ui-ni mwana wa mu*d*amu na tsudzo?
49 Ha*t*a aryat'u andzi-e managaona gandi-
zhoombola, makimwamba, Bwana, hua*t*eme na
sime?
50 Haho mumwenga-waho nganya m'siku
akim'*t*ema muhumiki wa mulombi-mubomu,
akim'tosa s*i*kiro-re ra luhande lwa mukono
wa kurya.

G.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

41 Mwenyewe aka*t*engwa nao kiasi cha ku-
*t*upa jiwe, akapiga magot'i akawa kuomba;
akasema,
42 Ewe Baba, kwamba wapen*d*a, niondolea
kikombe hiki. Pamoja na haya, yasiwe nipe-
n*d*ayo mimi, illa upen*d*ayo wewe.
43 Akaonekana kwakwe malaika mmoja a*t*o-
kae mbinguni, yuamtia nguvu.
44 Nae ali katika *dh*iki, akazi*d*i ṣana kuomba
Mngu, zikawa hari zakwe kama matone ya
*d*amu yendayo n*t*'i.
45 Kisha alipoondoka pale alipokuwa akio-
mba, alipokwenda kwa wanafunzi wakwe, ali-
waona wamelala usingizi kwa majonzi;
46 akawambia, N nini kulala usingizi?
Ondokani muombe kwa Mngu, msije mkangia
katika kujaribiwa.

47 Basi yu katika kunena haya, nao hao
ndio, mk'utano wa wat'u; na yule aitwae
Ju*d*asi, ni mmoja-wapo katika wale kumi na
wawili, amewatangulia mbele yao. Aka-
msongelea Jesu illi kumbusu.
48 Jesu akamwambia, Ewe Ju*d*asi, wam*t*o-
ngea mwana wa mt'u kwa busu?
49 Nao waliokuwa k'ando-k'ando yakwe wali-
poyaona mambo yale ya*t*akavyokwenda, wali-
sema, Bwana, tuwa*t*eme kwa upanga swiswi?
50 Mt'u mmoja katika wao akam*t*ema mtu-
mwa wakwe kuhani mkuu, akamk'ata sikio
la upande wa mkono wa kuume.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

51 Ye Jesu akiudzya akinena, R*i*chani hvivi
*t*u'. Akikagut'a ko kas*i*kiro-ke akim'hoza.
52 Jesu akiambira o alombi-abomu na vitswa
zha aviha a ridz*i*za-ni na azhere madzom'ombo-
lera, Ndimi mwivi ha*t*a muniomboleraye hvivi
na sime na njogoma?
53 Ho nirihok*a*la nichere hamwenga na-nwi
kahi ya ridz*i*za, k'am'nigoloz*e*ze mikono yenu
dzulu yangu. *E*la uu ndo murongo wenu, na
wa*d*imi wa kiza.

54 O makim'g*w*ira makimulongoza k*w*enda
na-ye nyumba-ni k*w*a mulombi mubomu. Na-
-ye Pe*t*ero akimu*t*uwira k*w*a kure.
55 Makibusa m'oho kahi ya muhala, ha*t*a
marihok*e*l*e*si k'anda-k'anda. hvivi, na-ye Pe*t*ero
wák*e*lesi hamwenga na-o.
56 Na mwana-muche nganya, po! unam'ona
adzihok*e*lesi haho mulangaza-ni, akim'huriziza
matso, akin*e*na, Na mut'u yuyu were-ho ha-
mwenga na-ye.
57 Akikana, akin*e*na, Mwana-muche uwe,
simumanya.
58 Ha*t*a nyuma-ze p'un*d*e mungine akim'ona,
akiamba, Na-we umo mwao.
59 Pe*t*ero akin*e*na, Mut'u uwe, simo! Ha*t*a
hat'u ha murongo mumwenga mungine nga-
nya m'siku wák*a*la kukaza sana, akiamba, Ni
jeri-jeri, na-ye yuyu wák*a*la-ho hamwenga na-
-ye: k*w*ani na-ye ni M'galili.
60 Pe*t*ero akimwamba, Hewe mut'u siga-

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

51 Jesu akajibu akasema, Iwani ra*dh*i kwa
haya *t*uu! akamgusa sikio lakwe akampoza.
52 Jesu akawambia wale waliomjia juu ya-
kwe, makuhani wakuu na maaki*d*a wa heka-
luni na wazee, Jee, mme*t*oka na p'anga na
fimbo kama muin*d*ao mwivi?
53 Msininyoshee mikono juu yangu nilipo-
kuwapo nanywi killa siku katika hekalu?
Lakini hii ndiyo saa yenu, nao ndio uwezo
wa kiza.

54 Wakamshika wakamuongoza, wakenda
nae nyumbani kwa kuhani mkuu. Nae
Pe*t*ero alimfuata kwa mbali.
55 Basi walipokwisha washa moto kati-kati
ya ua, wakik'e*t*i pamoja, alikuwa Pe*t*ero ku-
k'e*t*i kati-kati yao.
56 Nae kijakazi kimoja alipomuona amek'e*t*i
penyi mwanga wa moto, alisema, Nae huyu
alikuwa pamoja nae.
57 Akakana, akasema, Ewe mwanamke, si-
mjui!
58 Baa*d*ae p'un*d*e mwengine akamuona, aka-
mwambia, Nawe umo mwao. Pe*t*ero akamwa-
mbia, Mt'u wewe, simo!
59 Kisha baa*d*ae kama kitambo cha saa
moja, mt'u mwengine alikaza sana, akasema,
Hakika yakwe huyu alikuwapo pamoja nae,
kwani nae ni Mgalili.
60 Pe*t*ero akasema, Mt'u wewe, siyajui ma-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

manya ga un*e*nago! Haho henye, arihok*a*la
iye yuchere kun*e*na, jogolo rikiika.
61 Na-ye Bwana akigaluka, akim'l*o*la Pe*t*ero.
Pe*t*ero akikumbukira man*e*no ga Bwana, ari-
zhomwambira k*w*amba, Rero jogolo k'adza-
ng*w*e ku*i*ka, uwe undanikana k'ana t'ahu.
62 Akiuka Pe*t*ero achenda cha-ndze, achenda
rira k*w*a utsungu.

63 Na arya at'u alume mariomug*w*ira maki-
m'*t*okoza, kuno manam'p*i*ga.
64 Ha*t*a manam'fundira matso hvivi maki-
m'za-uza, manamwamba, Henda uambirizi:
adziyekup*i*ga ni hani?
65 Makimwambira man*e*no manji kaheri ga
kum'tsea-tsea.

66 Ha*t*a kunagunuka mutsana maki*t*ungananana
azhere maro kahi ya enye-mudzi, o alombi-abomu
na aori, makim'usa harya, makim'longoza ma-
chenda na-ye k*w*ao m'oro-ni, manamwamba,
67 K*a*la ndiwe Masiha uwe, fwambire. Aki-
amba, Ningahomwamba, k'amundakuluhira
ng'o,
68 na kaheri ningahomuuza n*e*no k'amunda-
dzigidzya.
69 Hangu hvikara yundak*a*la ye mwana wa
mudamu kuk*e*l*e*si luhande lwa mukono wa ku-
lume wa Mwenye-Mulungu.
70 Makiamba hosini, Ndiwe mwana wa Mu-
lungu be uwe? Ye akiambira, Ninwi enye
munan*e*na k*w*amba ndimi mino.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

ana yakwe uneneayo! Yu katika kunena hivi,
mara likawika jimbi.
61 Bwana akageuka, akamtezama Pe*t*ero
usoni mwakwe. Pe*t*ero akakumbuka ma-
neno ya Bwana, aliyomwambia, ya kwamba:
Leo kwanza lisijawika jimbi u*t*anikana mara
t'atu.
62 Aka*t*oka n'*d*e, akalia kwa u*t*ungu.

63 Na wale wanawaume waliomzuia Jesu wa-
likuwa kumfanyia *dh*ihaka wakimpiga-piga.
64 Wakamfumba ma*t*o wakamuuliza-uliza,
wakisema, Tuagulie basi n nani aliyekupiga?
65 Wakam*t*olea na maneno mengine mangi
kwa kutukana.

66 Ha*t*a kulipokucha, wakak'utanishwa wa-
zee katika wenyeji, nao ndio makuhani wakuu
na waan*d*ishi. Wakamuongoza wakenda nae
katika majilisi yao, huku wakimwambia,
67 Wewe ukiwa u Masiha, twambie basi!
Akawambia, Nijapowambia hamsa*d*iki ka-
mwe,
68 *t*ena nijapowauza neno ham*t*ajibu.
69 Illa tangu sasa mwana wa mt'u a*t*aku-
wa kuk'e*t*i mkono wa kuume wa nguvu za
Mngu.
70 Wakasema wo*t*'e, Basi u mwana wa
Mngu nawe? Akawambia, Nywinywi mwa-
sema kwamba mimi ndiye.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

71 Makiamba, Huna ut'u wani kaheri s*i*swi na chodherwa? k*w*ani hudzas*i*k*i*ra enye kanwa--ni mwak*w*e.

UKOMO WA MAKUMI-MERI NA T'AHU.

23. MAKIIMA mu*t*unganano wao wosi, makim'longoza k*w*enda na-ye k*w*a Pila*t*o.
2 Makiaha kum'sema, makiamba, Mut'u yuyu hudzam'ona akiononga luk*o*lo lwehu kuno akikahaza kum'lazhizha Kaisari ts'andzi, yunas*e*ma k*w*amba ndeye Masiha, shaha.
3 Ye Pila*t*o akim'uza k*w*amba, Uwe ndiwe shaha ra Mayahu*d*i? Akim'udzya, akimwamba, Ndo wambazho.
4 Pila*t*o akin*e*na na-o o alombi abomu na yo mi*t*unganano, akiamba, Mut'u yuyu sionere mwak*w*e ut'u usiok*a*la.
5 O makik*a*za kum's*e*ma, makin*e*na k*w*amba, Yunaa*t*ukusa enye mudzi, akifun*d*a-fun*d*a kahi ya Ju*d*ea yosi hangu Galili muhaka haha.
6 Ha*t*a unas*i*kira Pila*t*o u*w*oro wa Galili, akiauza k*a*la ndeye Mugalili mut'u yuyu.
7 Na arihomumanya k*w*amba ni kahi ya indzi ra Hero*d*e, akim'hirika k*w*a Hero*d*e, k*w*a kuk*a*la iye were kahi ya Jerusalem' s*i*ku zizo.

8 Ha*t*a unam'ona Jesu ye Hero*d*e, akiererwa sana; k*w*ani were akim*a*la kum'ona hangu kapindi, k*w*a kuk*a*la udzas*i*kira maut'u manji

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

71 Wakasema, Tuna haja gani *t*ena ya ushu-
hu*d*a? kwani wenyewe tumesikia kanwani
mwakwe.

MLANGO WA ISHIRINI NA T'ATU.

23. WAKASIMAMA mk'utano mzima, waka-
m*t*ukua wakenda nae kwa Pila*t*o.
2 Wakawa kumshi*t*aki, wakisema, Huyu tu-
memuona akipotoa-potoa *t*aifa yetu huku aki-
kanya kum*t*olea t'aja Kaisari, akisema kwamba
mwenyewe ni Masiha, ni mfaume.
3 Pila*t*o akamuuliza, akasema, Wewe ndiye
mfaume wa Mayahu*d*i? Akamjibu kwamba,
Wewe wasema.
4 Pila*t*o akasema nao wale makuhani wakuu
na mak'utano ya wat'u, akawambia, Mt'u
huyu sioni kwakwe neno lisilokuwa.
5 Nao wakakaza sana, wakisema kwamba,
Yuawafi*t*ini wenyeji, akifunza wat'u n*t*'i nzima
ya Ju*d*ea ko*t*'e-ko*t*'e, tokea Galili mpaka hapa.
6 Aliposikia Pila*t*o, aliuliza kama ni Mgalili
mt'u huyu?
7 Ha*t*a kisha alipomjua kwamba ni *t*'ini ya
hukumu ya Hero*d*e, alimtuma kwakwe He-
ro*d*e, kwa kuwa nae alikuwako Jerusalem
zamani zile.

8 Basi Hero*d*e alipomuona Jesu, alifurahi
sana, kwani alikuwa aki*t*amani kumuona
tangu zamani, kwa vile alivyosikia habari

S.

Digitized by Google

Original from HARVARD UNIVERSITY

hat'u-he, na-ye aki*a*za aone mudhana uhendeke
k*w*ak*w*e.
9 Be akim'uza man*e*no manji: k'amwahikire.
10 O alombi abomu na o aori makiima maki-
m'sema k*w*a u*w*ara.
11 Ye Hero*d*e akim'*w*udhya hamwenga na
asikari-e, akim'*t*okoza, akim'tsuhira nguwo ya
kume*t*a-me*t*a, akim'udzya ko k*w*a Pila*t*o.
12 Pila*t*o na Hero*d*e makig*w*irana us*e*na
s*i*ku iryat'u yenye: k*w*ani ho m*b*ere mere a-
maidha enye k*w*a enye.

13 Ha*t*a Pila*t*o unaatsungumanya alombi-
-abomu na vitswa zha at'u na enye-mudzi,
akiambira,
14 Mudzanirehera mut'u yuyu here aono-
ngaye at'u: kidza l*o*lani, mut'u yuyu dza-
mwalamula hvivi mb*e*re zenu nikatsaona mwa-
k*w*e ut'u ui kahi ya gaga mum's*e*mago:
15 na kaheri Hero*d*e na-ye k'aonere; k*w*ani
udzam'udzya k*w*ehu: na-nwi l*o*lani k'auhe-
nderwe k*w*ak*w*e ut'u uagirweo ni kufwa.
16 Nimu*t*ubushe bai, kidza nimur*i*che ende.
17 Na-ro rák*a*la ni a*d*a k*w*ao maka*t*i ga nya-
mbura kur*i*chirwa mut'u mumwenga.
18 O makip*i*ga lukululu osini hamwenga, ma-
kin*e*na, Muhale yuyu, uhurichire Baraba.
19 Na-ye were mut'u mumwenga adzetsufwa
chumba-ni kwa ut'u wa fi*t*ini siku zidzoangira
mudzi, na ku*a*l*a*ga at'u *d*ambi-*d*ambi.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

zakwe, aki*t*araji kuona nga muujiza utendwe
nae.
9 Basi akamuuliza-uliza maneno mangi, wala
asimjibu kwa lo lo*t'*e.
10 Wakasimama wale makuhani wakuu na
waan*d*ishi wakamshi*t*aki kwa usha*d*i*d*i.
11 Nae Hero*d*e akamdharau-dharau, na asi-
kari zakwe nao, akamfanyizia na *dh*ihaka, aki-
mvika mavao ya kung'ara; akamru*d*ishia
Pila*t*o.
12 Basi siku ile-ile Pila*t*o na Hero*d*e wa-
kafanya urafiki; kwani hapo kwanza wali-
kuwa maa*d*ui wao kwa wao.

13 Pila*t*o akawak'utanisha makuhani wakuu
na vi*t*wa vya wat'u na wenyeji,
14 akawambia, Mmeniletea mt'u huyu ka-
ma apotoae wat'u; nae mt'u huyu, huyu ndiye,
sikuona kwakwe kosa lo lo*t'*e katika mambo
mumshi*t*akiyo:
15 wala ha*t*a Hero*d*e, kwani amemru*d*isha
kwetu; nae, huyu ndiye, halikutendeka kwa-
kwe neno lipasalo mau*t*i.
16 Basi nikisha mru*d*i, *t'*amfungua.
17 Nayo ilikuwa ni sharu*t*i zamani za i*d*i yao
kuwafungulia mt'u mmoja kifungoni.
18 Wakampigia ukelele jamii ya walioku-
wapo, wakisema, Muondoe huyu, utufu-
ngulie Baraba.
19 (Nae ni mt'u mmoja aliye*t*upwa gere-
zani kwa ajili ya fi*t*ina kadhawakadha zili-
zongia mji, pamoja na uuwaji.)

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

20 Pila*t*o akin*e*na na-o lwa-hiri k*w*a kum*a*la
kumuricha Jesu;
21 o makip*i*ga k'ululu, makin*e*na, Mwanga-
nye, mwanganye!
22 Be akiambira lwa-hahu, Udzahenda ui
wani be ye? sionere mwak*w*e ut'u uagirweo
ni kufwa: nindamu*t*ubusha bai, kidza nimu-
riche.
23 O makim'kaz*i*za na mimiro mibomu,
makimum*a*la k*w*amba akaanganywe muhi wa
kukinganywa: mimiro yao ikidhima,
24 Pila*t*o akialamula k*w*amba vik*a*le here
mam*a*lazho,
25 akiarichira iye ariyetsufwa chumba-ni
k*w*a ut'u wa fi*t*ini na ku*a*l*a*ga at'u b*u*le-b*u*le,
mariyemum*a*la, akimwangiza ye Jesu mahe-
ndzo-ni mwao.

26 Ha*t*a manam'longoza hvivi, makim'g*w*ira
mut'u nganya Simon' Mukureni ala'ye minda-
-ni, makim'hika o muhi wa kukinganywa au-
tsukule iye nyuma za Jesu.

27 Makim'*t*uwira enye-mudzi madzadzala
*t*ele, na ana-ache mam'p*i*girao mal*a*ga gao na
kumuririra.
28 Jesu akia*d*engerekera, akiamba, Henwi
ana a Jerusalem' ana-ache, musinirirtire mimi:
dziririreni enye na ana-enu.
29 K*w*a kuk*a*la mas*i*ku ganadza hvivi ma-
ndihokudza man*e*ne, Baha ao! maro t'asa, na

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

20 Basi alisema nao *t*ena yule Pila*t*o, yua*t*aka
kumfungua Jesu.
21 Wao wakapiga ukelele *t*uu, wakisema,
Msalibu! msalibu!
22 Akawambia mara ya tatu, Kwani ame-
fanya uovu gani huyu? Sikuona kwakwe
neno lipasalo mau*t*i. *T'*amru*d*i basi, kisha
*t'*amfungua.
23 Wakakaza sana kupaza sau*t*i kum*t*aka
kwamba asalibiwe, sau*t*i zao zikashinda,
24 Pila*t*o akaamua kwamba yawe kama
wa*t*akayo.
25 Ikawa kumfungua yule aliye*t*upwa gere-
zani kwa sababu ya fi*t*ina na uuwaji, yule
waliyem*t*aka kwakwe; akamtia Jesu *t'*ini ya
ku*t*aka kwao.

26 Nao walipokuwa wakimuondoa, wali-
mshika mt'u mmoja a*t*okea shamba jina lakwe
akiitwa Simon Mkurenii, wakamtweka yeye
msalaba, apate u*t*ukua kwenda nao nyuma
yakwe Jesu.

27 Akaan*d*amiwa ni wenyeji mk'utano mkuu,
na wanawake nao wampigiao vifua na ku-
ombolea kwakwe.
28 Akageuka Jesu akawalekeza, akasema,
Enywi watoto wake wa Jerusalem, msinililie
mimi: liliani nafusi zenu na wenenu.
29 Kwani, hizo ndizo, siku zaja wa*t*akapo-

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

mazhalo gasigozhala, na mahombo gasigoa-
mw*i*sa.
30 Ndo mandihoambira virima, Hug*w*erereni!
na vitsulu, Hugunikeni!
31 K*w*a kuk*a*la mahendago na muhi mwitsi
gakik*a*la ni gaga, gandak*a*la-dze na muhi
m'furufu?

32 Makilongozwa at'u airi kaheri ahendi-a-vii
hamwenga na-ye k*w*enda *a*l*a*g*w*a.

33 Hata manaf*i*kira hat'u haifwa Ongo-ni,
makimwanganya kuko dzulu ya muhi, na o
ahendi-a-vii, mumwenga-we luhande lwa mu-
kono wa kurya, na mwandzi-we luhande lwa
mukono wa kumotso.
34 Ye Jesu akin*e*na, Hewe Baba, ar*i*chire,
k*w*ani k'amamanya mahendago. Ha*t*a mana-
henda mafungu mavwalo-ge, makitsuha mb*u*-
r*u*ga.
35 O enye-mudzi makiima na kul*o*la; maki-
k*a*la kumutsea o vitswa zha at'u, manan*e*na,
Were akia*t*izha angine, nadzi*t*izhe mwenye,
akik*a*la ndeye Masiha yuno, m'tsagulwi-we
Mwenye-Mulungu!
36 Makimu*t*okoza na o as*i*kari, makim'k*w*e-
ndera hehi na kum'songez*e*za siki;
37 kuno manan*e*na, K*a*la u shaha ra Maya-
hu*d*i uwe, dzi*t*izhe mwenye!
38 Hakik*a*la na maorero gadzaorerwa ho
dzulu-ye, ga mi*w*ano ya Kiyunani na Kiroma
na Kiebirani:

YUNO NDEYE SHAHA RA MAYAHU*D*I.

Digitized by Google

Original from HARVARD UNIVERSITY

sema, Raha n*d*ao! walio t'asa, wenyi matumbo
yasiyozaa na matiti yasiyoamwisha.
30 Ndipo wa*t*akapoanza kuiambia milima,
Tuangukieni juu yetu: na vilima, Tufinikeni.
31 Kwani wayatendayo katika mti mbi*t*i
yakiwa ni haya, na katika ule mkavu huwaje?

32 Wakaongozwa na wat'u wawili *t*ena ma-
halifu, kwenda kuuwawa pamoja nae.

33 Ha*t*a walipofika pahali paitwapo Ubo-
ngoni, walimsalibu huko na mahalifu nao,
mmoja mkono wa kuume, mmoja mkono wa
kusho*t*o.
34 Jesu akasema, Baba wasamehe, kwani
hawajui wafanyayo. Wakagawa mavao ya-
kwe, wakifanya kura.
35 Wakasimama wale wenyeji wakimtezama.
Na vi*t*wa vya wat'u nao walikuwa kum*t*olea
ufyozi, wakisema, Aliokoa wengine, najiokoe
mwenyewe, kwamba ndiye Masiha wa Mngu
huyu, m*t*eule wakwe!
36 Wakawa kumfanyizia *dh*ihaka wale asi-
kari nao, wakimsongezea siki,
37 huku wakisema, Kwamba u mfaume wa
Mayahu*d*i wewe jiokoe mwenyewe.
38 Basi hapo juu yakwe palikuwa na ha*t*i
imean*d*ikwa kwa harufu za Kiyunani na Kila-
*t*ini na Kiibirani:

HUYU NDIYE MFAUME WA MAYAHU*D*I.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

39 Na arya ahendi-a-vii madzioangama harya
mumwenga-we wák*a*la kum'hadza vii, yuna-
mwamba, Uwe seye Masiha? Dzi*t*izhe mwenye
na s*i*swi!
40 Akim'udzya yuya mwandzi-we akimuch*e*-
mera, akimwamba, K'um'ogoha ha*t*a Mwenye-
Mulungu uwe, ukik*a*la na-we u ts'i-ni ya
ore uu?
41 Na-swi huna ujeri, k*w*ani hunaudzizwa
gago gaagirwego ni vihendo zhehu: *e*la yuno
k'ahendere ut'u usiok*a*la.
42 Akin*e*na, Hewe Jesu, nikumbukira haho
undihokudza kahi ya ushaha-o! Akimwamba,
43 Ni jeri nak*w*ambira, hvivi rero undak*a*la
na-mi upeho-ni.

44 Na-o were here murongo wa handahu,
kuchangira kiza ts'i-yosi muhaka murongo wa
chenda,
45 kuno dzua rinahenda kiza: p'aziya ya
ridz*i*za iki*t*aruka kahi.
46 Ha*t*a Jesu unap*i*ga lukululu na mumiro
mubomu, akiamba, Baba roho rangu ninaika
mwako mikono-ni. Kun*e*na-k*w*e gaga wáo-
mbola roho-re.
47 Na yuyat'u kitswa cha as*i*kari gana,
arihoona garigok*a*la, wámulika Mwenye-Mu-
lungu, akiamba, Ni mujeri mut'u yuyu, k'avina
hae-hae!
48 Na mi*t*unganano yosi mario*t*unganana
hamwenga k*w*a kuul*o*la ut'u uno, makiho-
l*o*la gadzigok*a*la makiuya, kuno manadzip*i*ga
mal*a*ga.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

39 Na wale mahalifu wale waliotungikwa,
mmoja wakwe alikuwa kumtukana, akisema,
Wewe hu Masiha? okoa nafusi yako na
swiswi.
40 Akajibu yule mwenziwe, akamk'aripia,
akamwambia, Wewe humchi Mngu nawe?
kwa kuwa u katika hukumu ii-hii?
41 Naswi tuna haki, kwani hivi twaru*d*i-
shiwa mfano wa vitendo vyetu: lakini huyu
hakutenda lisilokuwa lo lo*t*'e.
42 Akasema, Ewe Jesu, nikumbuka u*t*aka-
pongia katika ufaume wako.
43 Akasema, Ni kweli nakwambia kwamba
hivi leo u*t*akuwa nami p'eponi.

44 Na waka*t*i ule kama kungia saa si*t*a, kuli-
funga kiza n*t*'i yo*t*'e mpaka saa *t*isia,
45 huku jua likipungua nuru zakwe: pazia
ya hekalu ikapasuka kati-kati.
46 Nae Jesu, alipokwisha *t*oa ukelele ukuu,
alisema, Ewe Baba, roho yangu naitia mikono-
ni mwako. Kusema kwakwe haya ali*t*okwa ni
roho.
47 Basi yule ki*t*wa cha asikari alipoona yali-
yokuwa, alikuwa kum*t*ukuza Mngu, akisema,
Hapana shaka, mt'u huyu alikuwa mwenyi
haki!
48 Nao wat'u wo*t*'e waliok'utanikia pale pali-
poonekana mambo yale, walipoona yaliyote-
ndeka waliru*d*i, huku wajipiga vifua.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

49 Na aryat'u amanywi-e maimire k*w*a kure,
na arya ache madziomu*t*uwiranya hangu ko
Galili, kuno makil*o*la maut'u gaga.

50 Na-ye po! mut'u uifwa Josefu, yu kahi
ya m'oro wao, ni mut'u-mulume mumwenga
mudzo na ujeri,
51 (akik*a*la: k'adzadzangiza kahi ya chuwo
chao na vihendo zhao,) ni mut'u wa Arima*t*ea
mudzi wa Mayahu*d*i, mut'u ambaye wárindiza
ushaha wa Mulungu:
52 wák*w*enda yuyu k*w*a Pila*t*o, achenda
mum*a*la lufu lwa Jesu.
53 Ha*t*a yunalutsereza akilukundzira nguwo
ya ka*t*ani, akiluika kahi ya mbira ya kufuluka,
yambayo k'adzang*w*e kuik*w*a mut'u.
54 Na-yo yere S*i*ku ya Kuika-t'o k*w*ao, us*i*ku
wa kulamukira s*i*ku ya Saba*t*o.
55 Na arya ana-ache mambao madzire
hamwenga na-ye kula' ko Galili maki*t*uwa
nyuma, makiona yo mbira-ye, na lufu-lwe lu-
dzaik*w*a-dze.
56 Ha*t*a makihouya, makihenda-t'o mih*a*so
ya lu*w*ula na uvumba.

Be, maki*o*ya s*i*ku ya Saba*t*o here malagizo.

G.

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

49 Na wat'u wo*t*'e waliojuana nae, na wanawake nao waliokuwa wakifuatana nae tokea huko Galili, walikuwa wamesimama kwa mbali, watezama mambo haya.

50 Nawe tezama, mt'u mmoja jina lakwe akiitwa Josefu, nae ni katika majilisi yao, ni mt'u mwema na kuongoka,
51 (wala hakuwamo katika mashauri na vitendo vyao), nae ni mt'u wa Arimathea asili yakwe, mji wa Mayahu*d*i, *t*ena ni mt'u autezamiae ufaume wa Mngu:
52 alikwenda mt'u huyo kwa Pila*t*o, akam*t*aka kiwili-wili chakwe Jesu.
53 Akakishusha kile kiwili-wili chakwe, akakikun*d*a katika nguo za ka*t*ani; akamweka katika kaburi lililo*t*ongwa jiweni, halijatiwa mai*t*i po po*t*'e.
54 Na siku ile ilikuwa ni Siku ya Kutengeza, usiku wa kuamkia siku ya Saba*t*o.
55 Basi na wanawake wale walioan*d*ama, waliofuatana nae tangu ku*t*oka Galili, waliliangalia lile kaburi, na kiwili-wili chakwe kilivyolazwa.
56 Wakaru*d*i wakafanya *t*ayari manuk'ato na nyu*d*i.

Nao wakasi*t*arehe siku ya Saba*t*o kama maagizo.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

UKOMO WA MAKUMI-MERI NA N'NE.

24. HATA siku ya kwandza ya jumwa ma-
chenda ko mbira-ni na madzacha maitsi, ma-
dzatsukula yo mihaso ya luwula madziyohenda-
-t'o, machenda na angine hamwenga na-o.
2 Hata manalola hvivi, ro iwe ridzapingi-
liswa kure na mbira-ye.
3 Machangira ndani matsaluona lufu-lwe
Bwana Jesu.
4 Hata madzaangalaziwa hvivi ni ut'u uu,
at'u airi po! madzaaimirira hehi madzavwala
ga kumeta-meta.
5 Hata manahenda oga hvivi makidzizanya
nyuso zao na-ts'i, ao makiamba, Hambe muna-
mumala are m'oyo henye afu!
6 K'aho haha, udzauka. Kumbukirani bai ari-
gomwambira haho arihokala yuchere ko Galili:
7 dza kwamba, Uagirwe mwana wa mudamu
kuangizwa mikono-ni mwa at'u enye dambi
na kuanganywa muhi wa kukinganywa, na
kuuka kaheri siku ya hahu.
8 Na-o makikumbukira maneno-ge.
9 Hata manauya kula' ko mbira-ni makiama-
nyisa o at'u kumi na mumwenga na andzi-
-ao osini maut'u gago gosi.
10 Na-o mere Maria Mumagidali na Joan'na na
Maria wa Jakobo na andzi-ao hamwenga na-o,
ndo mambao máambiriza ahumwi maut'u gago.
11 Go maneno gao gakioneka kwao here ufu-
wi, makatsaakuluhira.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

MLANGO WA ISHIRINI NA NNE.

24. Ha*t*a siku ya kwanza ya Ijumaa, mwanzo
wa kupambauka, walikwenda pale kaburini,
wameyaa*t*ukua yale manuk'ato waliyoweka
*t*ayari:
2 Wakaliona jiwe limeondolewa kaburini,
limebingirishwa k'ando.
3 Wakangia ndani, wasimuone yule mai*t*i,
yule Bwana Jesu.
4 Nao walipokuwa kusangaa kwa neno lile,
hawa ndio, wat'u wawili wanawaume wamesi-
mama k'ando yao, wamevaa nguo za kumeta-
-meta.
5 Nao walipongiwa ni hofu, wakiinamisha
nyuso zao na n*t*'i, waliwambia, Penyi wafu
ha*t*afu*t*waje aliye hai?
6 Hapo hapa, amefufuka. Kumbukani ali-
yowambia, hapo alipokuwa akali Galili,
7 kana kwamba, Imempasa mwana wa mt'u
kutiwa mikononi mwa wat'u wenyi dhambi,
na kusalibiwa, na kufufuka siku ya tatu.
8 Wakayakumbuka maneno yakwe.
9 Wakaondoka pale kaburini, wakaru*d*i; wa-
kawaarifu wale wat'u kumi na mmoja katika
mambo yale yo*t*'e, na wenginewe nao pia o*t*'e.
10 Nao ni Maria Mmagi*d*ali, na Joanna, na
Maria wa Jakobo, na wenginewe wenziwao,
ndio waliowambia wale mitume mambo yale.
11 Wakayaona maneno yao kuwa ni upuzi
utupu, wasiwasa*d*iki.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

12 Ye Pe*t*ero akiuka, akip*i*ga malo achenda
ha*t*a mbira-ni, unahir*i*ka matso hvivi akiona
ro san*d*a ridzaik*w*a hake-ye; akiuka achenda,
kuno yunamaka m'*o*yo-ni mwak*w*e maut'u ga-
dzigoombola.

13 Ha*t*a k*w*a s*i*ku iyo yenye airi ao makik*a*la
kuhamba k*w*enda kadzidzi kasiku karikok*a*la
kure here mirongo miiri ya m'tsana k*w*a ala'ye
Jerusalem', na-ko dzina-re kaifwa M'mao.
14 Makik*a*la kus*u*m*u*rira enye k*w*a enye
u*w*oro wa maut'u gago gosi gadzigoombola.
15 Be manas*u*m*u*rira hvivi na kuuzanya
ut'u-we, na-ye mwenye Jesu akiasengerera
hehi akia*t*uwiranya ngira mwenga.
16 O makizuliwa matso gao matsamumanya.
17 Akiambira, Ni man*e*no gani gago muga-
luzanyago hvino, kuno muna*t*uwa ngira? O
makiima kigondzi.
18 Yuya mumwenga-we akim'dzigidzya, dzi-
na-re uifwa Kileopa; akimwamba, Uk*e*l*e*si hake-
-yo be' we ko Jerusalem' ha*t*a usiyemanya
maut'u gadzigoombola kuko k*w*a s*i*ku zizi?
19 Akiauza, Ni maut'u gani? Makimwa-
mba, Ni ga Jesu Munazari, ambaye were mu-
t'u-mulume mumwenga mwambirizi, mwenye
nguvu za kuhenda na kun*e*na mb*e*re za Mwe-
nye-Mulungu na enye-mudzi osi:
20 na kaheri hviryat'u madzizhomur*i*cha
alombi-abomu ehu na vitswa zha at'u aka-
s*e*mwa kifwa-ni, makimwanganya muhi wa
kukinganywa.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

12 Yule Pe*t*ero akaondoka, akenda mbio ha*t*a pale kaburini, akipeleka ma*t*o na kuinama hivi akaviona vile vitambaa vya ka*t*ani vimewekwa, hivyo *t*uu: akaondoka akenda, huku yua*t*a-ajabu moyoni mwakwe kwa yale yaliyokuwa.

13 Nawe tezama, siku ile-ile wat'u wawili wa myongoni mwao walikuwa wakenda kijiji kimoja kilichokuwa mbali na Jerusalem mwendo wa saa mbili.
14 Wakawa kusumlia wao kwa wao katika mambo yale yo*t*'e yaliyotukia.
15 Basi wa katika kusumlia hivi na kuja*d*iliana, nae mwenyewe Jesu alikurubia, akawa kuwaan*d*ama,
16 Yakazibwa ma*t*o yao wasimtambue.
17 Akawambia, Ni maneno gani hayo msemezanayo hivi? Wakasimama ma*t*o kupe-kupe.
18 Yule mmoja jina lakwe akiitwa Kileopa akamjibu akamwambia, Wewe wak'e*t*i Jerusalem pekeyo hali ya ugeni ha*t*a usiyesikia yaliyotukia juzi na jana?
19 Akawambia, Ni kama yapi? Wakamwambia, Ni ya Jesu Mnazari, aliyekuwa mt'u mmoja nabii na uwezo wa kunena na kutenda mbele za Mngu na wenyeji wo*t*'e:
20 *t*ena ya walivyomtia katika hukumu ya mau*t*i hao makuhani wakuu na vitwa vyetu, wakimsalibu.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

21 Na-swi fwere hukimwelelya kuk*a*la ndeye
andiyekuakomboza Isiraili. *E*la na gaga
gosi, hangu kuhendeka gaga rero ni s*i*ku
t′ahu.
22 Be *e*la ana-ache nganya asiku a myongo-
-ni mwehu madzafwangalaza, marok*w*enda ko
mbira-ni na madzacha,
23 kidza marihok*a*la k′amaluona lufu-lwe,
makidza n*e*na k*w*amba madzaona malaika ku-
aombolera, mambao manan*e*na k*w*amba ye
mwenye yu m'*o*yo.
24 Makiuka at′u nganya a myongo-ni mwe-
hu, machenda mbira-ni, makiona hvizho zhenye
here marizhon*e*na arya at′u-ache: ye mwenye
matsam'ona.
25 Akiamba, Henwi apambavu, enye my*o*yo
miziho ya kukuluhira gosi marigon*e*na o
ambirizi!
26 K′aagirwe ye Masiha ni kusirinywa hvizho
zhenye, na kuangira kahi ya nguma-ye?
27 Akiaha na Mose na ambirizi osi, akiang'a-
ziza maut′u-ge mwenye kahi ya Maoro gosi.
28 Makif*i*kira hehi karya kadzidzi mendako:
ye mwenye akidzihendya here endaye mb*e*re
ka*tit*e.
29 O makim'hendya nguvu, makimwamba,
Kála hamwenga na-swi, k*w*a kuk*a*la hudza-
fisha dzilo-ni, dzua rinatswa hvivi! Achangira
ndani k*w*a kukala na-o.
30 Be, zhák*a*la arihok*e*l*e*si na-o k*w*a kurya
chakurya, iye kuug*w*ira mukahe, akiuhadza-
-t′o hat*a* arihoumogola, akiap′a.

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

21 Nae mt'u huyo tulikuwa tukim*t*arajia kana
kwamba ndiye a*t*akaewakomboza Isiraili.
Basi *t*ena, na haya yo*t*'e, tangu kutendeka
mambo hayo leo ni t'atu:
22 isipokuwa ni wanawake kadhawakadha
wat'u wa myongoni mwetu swiswi wametu-
sangaza, waliokuwapo kaburini asubuhi na
mapema,
23 wasikione kiwili-wili chakwe, wakija wa-
kitwambia kwamba wameona na malaika
kuwa*t*okea, waliowambia kwamba yu hai.
24 Wakenda na wengine katika wenzetu ku-
ko kaburini wakaona vivyo hivyo, kama wali-
vyosema wanawake; mwenyewe wasimuone.
25 Akawambia, Enywi msio akili, wenyi
myoyo mizito ya kuamini yo*t*'e yaliyosemwa
ni manabii,
26 Ehe, haikumpasa basi Masiha kupatikana
ni mambo haya, na kungia katika u*t*ukufu
wakwe?
27 Akaanza tangu kwa Mose na manabii
wo*t*'e, akaweleza-eleza katika Maan*d*iko yo*t*'e
kuliko mambo yapasayo nafusi yakwe.
28 Wakapata karibu ya kijiji kile wenda-
cho: akajifanya kama endae mbele.
29 Wakamtenza nguvu wakimwambia, K'e*t*i
pamoja naswi, kwa kuwa kumekuwa karibu na
ku*t*wa; na jua limekwisha punga *t*ena! Aka-
ngia ndani illi kuk'e*t*i nao.
30 Nae alipokwisha k'e*t*i nao katika cha-
kula, ilikuwa yeye alipotwaa mkate kuuba-
rikia, kisha alipoumenya akawapa:

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

31 Makivugulwa matso, makimumanya: ye
mwenye akiangamika matso-ni mwao.
32 Makiambirana, K'aifwakire my*o*yo yehu,
hvizho adzizhohus*u*m*u*rira ho ngira-ni, aka-
hugunulira Maoro?
33 Makiuka haho henye, makiuya Jerusalem',
makiaona arya at'u kumi na mumwenga na
andzi-ao madza*t*unganana, manan*e*na k*w*amba,
34 Bwana udzauka jeri; udzaoneka k*w*a
Simon'!
35 Na-o makialazhizha u*w*oro hat'u ha maut'u
ga ngira-ni na hviryat'u adzizhomanyikana
k*w*ao k*w*a kuumogola-k*w*e mukahe.

36 Be makis*u*m*u*rira gaga, na-ye mwenye
Jesu po! wimire kahi yao, akiamba, Udheri
ni ukale mwenu!
37 O manahondoka na kuhenda oga ma-
kielelya madzaona roho.
38 Ye akiamba, Ni-ni kuangalala? kaheri
ni-ni kuhenda kugaluzanya-galuzanya my*o*yo-
-ni mwenu?
39 Nil*o*lani mikono yangu na magulu gangu,
kuk*a*la ndimi mwenye. Nigut'ani-gut'ani
munil*o*le, kwa kuk*a*la roho k'arina mwiri na
misoza hvivi munionazho mimi.
40 Arihon*e*na gaga akiaony*e*sa mikono-ye na
magulu-ge.
41 O k'amadzang*w*e kukuluhira k*w*a kuere-
rwa, manamaka *t*u, ye akiauza, Muna cha-
kurya haha?

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

31 wakafumbuliwa ma*t*o yao wakamtambua,
aka*t*oka kati wasimuone.
32 Wakasemezana wao kwa wao: Ha*t*a
myoyo yetu haikutuwaka ndani yetu, alivyo-
kuwa akitusumulia n*d*iani, akitufunulia na
Maan*d*iko?
33 Wakaondoka saa ile-ile, wakarejea Jeru-
salem, wakawaona wale kumi na mmoja wa-
mekusanyika pamoja na wenziwao, wasema:
34 Bwana ameondoka ufuni kweli-kweli, nae
amem*t*okea Simon!
35 Nao wakawa*t*olea habari za mambo ya
n*d*iani, na jinsi alivyojulikana kwao kwa kuu-
menya kwakwe mkate.

36 Basi wa katika kusumulia maneno haya,
mwenyewe akasimama kati-kati yao, akawa-
mbia, Amani na iwe kwenu!
37 Wakangiwa ni kituko, wakafanya oga,
ikawa ku*th*ani kwamba yule wamuonae ni
roho.
38 Akawambia, N nini kufazaika, *t*ena n
nini kuhujiana myoyoni mwenu?
39 Niangaliani mikono yangu na maguu
yangu, kwa kwamba ni mimi nafusi yangu.
Nishikani-shikani mniangalie, kwani roho
haina mwili na mifupa kama mnionavyo mimi.
40 Akisha sema haya akawaonyesha mikono
yakwe na maguu yakwe.
41 Basi walipokuwa hawajasa*d*iki kwa ile
furaha waliyoona, wakali kusi*t*aajabu, aliwa-
mbia, Mna chakula hapa kilicho cho*t*'e?

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

42 Makim'lazhizha kihande cha kumba ra
kukanja, na kisiku cha lala ra nyuchi.
43 Akivihala mb*e*re zao akivirya.

44 Akiambira, Ndo man*e*no gangu nirigo-
mwamba haho nirihok*a*la nichere hamwenga
na-nwi, dza k*w*amba maut'u gosi gadzigoorwa
kahi ya uagirwi wa Mose, na kahi ya Ambirizi
na Zaburi, k*w*a ut'u wangu, gaagirwe ni ku-
*t*imizwa.
45 Haho akiasundula my*o*yo, k*w*amba ma-
pate kugamanya ut'u-we go maoro.
46 Akiambira k*w*amba, Ndo vidzizhoorwa,
k*w*amba kuk'u*t*ywa Masiha here gago, na
kuuka kahi ya afu k*w*a s*i*ku ya hahu,
47 na kuambirizwa at'u a k*i*la luk*o*lo losi
k*w*a dzina-re u*w*oro wa kukolwa na kur*i*chi-
r*w*a *d*ambi, kuan*d*ika hangu Jerusalem'.
48 Be ndinwi zhodherwa-zhe maut'u gaga.
49 Na-cho, kicho ndocho, kilagane cha Baba
ninam'rehera kim'tserere dzulu yenu! Be
k*e*l*e*sini kahi ya mudzi wa Jerusalem' muhaka
muvik*w*e wa*d*imi ula'o dzulu.

50 Be achenda na-o cha-ndze akialongoza,
makif*i*kira k'anda ya Be*t*ania: ha*t*a unaanula
mikono hvivi akiahadza-t'o.
51 Na-ye arihok*a*la kuahadza-t'o, ikik*a*la
ku*t*ana na-o, achanuka achenda dzulu ya
mulungu-ni.
52 Na-o makim'zamira, kidza makiuya ko
Jerusalem', kuno makiererwa zhomu;

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

42 Wakampa kipande cha samaki wa kuoka,
na katika ki*t*a*t*a cha asali:
43 akavitwaa akala mbele zao.

44 Basi akawambia, Haya ndiyo maneno
yangu niliyokuwa nikiwasumlia nilipokuwa
nikali pamoja nanywi; ya kwamba imepasa
ku*t*imia mambo yo*t'*e niliyoan*d*ikiwa mimi
katika *T*ora*t*i ya Mose na Manabii na Zaburi.
45 Ndipo akawafungua nia, illi wapate elewa
ni Maan*d*iko.
46 Akawambia, Ndivyo ilivyoan*d*ikwa, ku-
patikana Masiha ni mambo haya, na kufu-
fuka katika wafu kwa siku ya tatu;
47 na kuhubiriwa *t*aifa zo*t'*e ya kuzinga*t*ia
na kusamehewa dhambi kwa jina lakwe,
muanze huko Jerusalem.
48 Nanywi mu mashahi*d*i yakwe mambo
haya.
49 Nanywi, huo ndio, waha*d*i wakwe Baba-
angu, nautuma uje uwashukie juu yenu!
Isipokuwa mukae mumu mji wa Jerusalem,
mpaka muvikwe nguvu za juu.

50 Akawaongoza n'*d*e akenda nao ha*t*a pali-
pokabili Bethani, akainua mikono yakwe,
akawabarikia.
51 Yu katika kuwabarikia vile akaji*t*enga
nao, akakwezwa akenda juu mbinguni.
52 Nao walipomuabu*d*u walirejea Jerusalem
na furaha k'uu,

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

53 makikala dii mo ridziza-ni, kuno mana-
mulika Mwenye-Mulungu na kum'hadza-t'o.

HHAMII.

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

53 wakawa ndani ya hekalu *d*aima, wamsifu-
-sifu Mngu na kumbarikia.

AMIN.

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY